

מבחר עלונים

בהעלותך שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:56	08:34	08:20	07:02	ירושלים
08:53	08:31	08:22	07:17	בני ברק
08:57	08:35	08:24	07:10	חיפה
08:53	08:31	08:22	07:17	אשדוד
08:55	08:33	08:21	07:01	בית שמש
08:54	08:32	08:21	07:18	קרית גת
08:57	08:35	08:22	07:13	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**לחצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

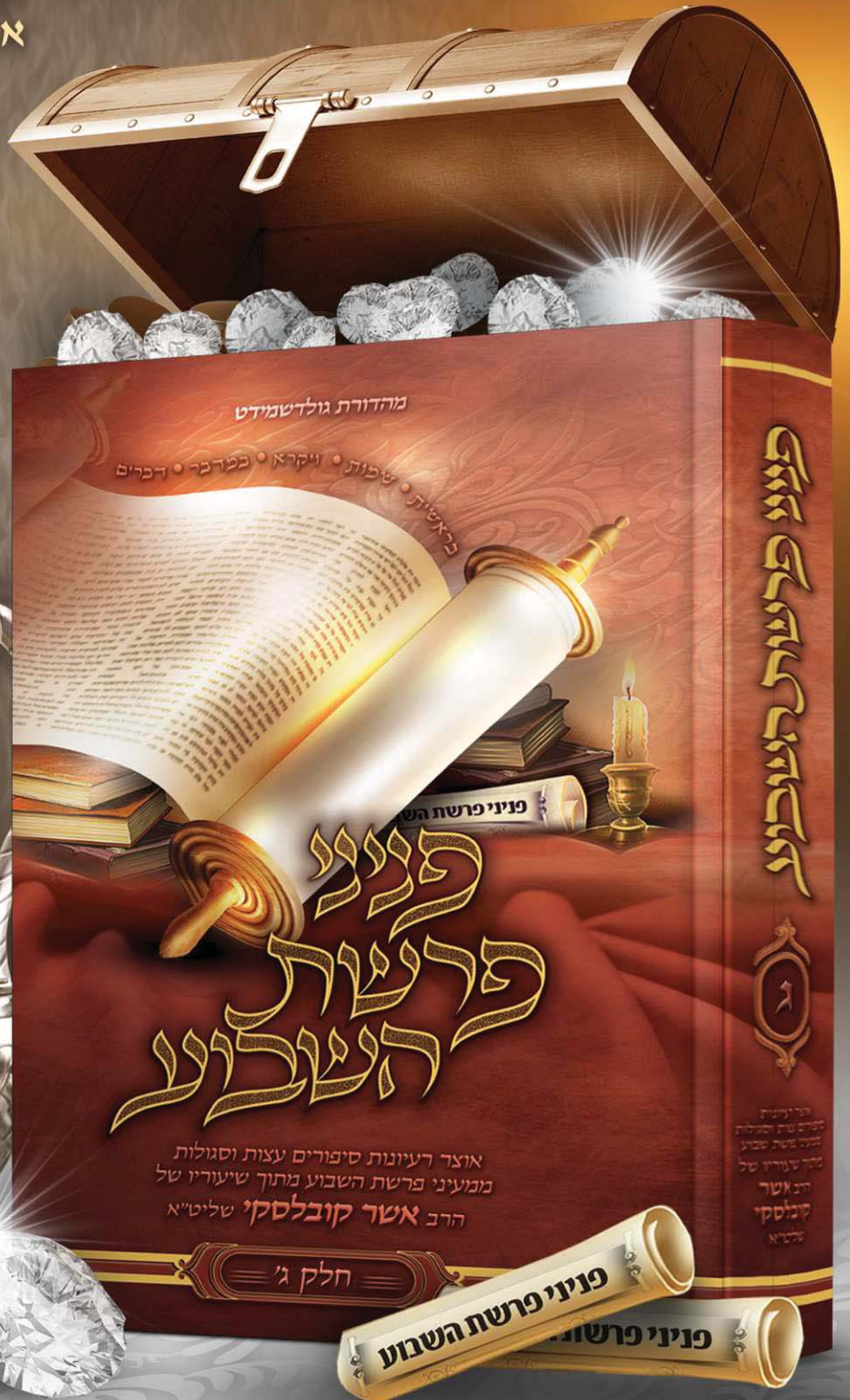
רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטרופוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

כרך חדש בסדרה המשובחת אשר תשדרג לכם את שולחן השבת

אוצר רעיונות סיפורים ועצות
ממעניי פרשת השבוע
מתוך שיעוריו של
הרב אשר קובלסקי
שליט"א

להשיג בחנויות הספרים המובחרות | או בטל': 055-677-8160

הקוראים הנכבדים מתבקשים להתפלל וללמוד לזכות הנדיב הדגול רגב בן מרים, שיזכה לשמירה והצלחה

גיליון מס' 456
שנה 8

פרשת בהעלותך, י"ח בסיון תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות * פנינים ופרפראות * מדות והליכות *

פנינים

בהעלתך את־הנרות (ח, ב) - שבועה שערים יש לנפש, שתי עינים, שתי אזנים, שני נקבי החטם והפה, וצריף האדם לקדש שערים אלו כדי שיאירו באור התורה. (באר לחי רואי)

אלימול פני המנוחה (ח, א) - מפרש רש"י אל מול הנו האמצעי, ורמז לזה כי תבות אלו הן בגימטריה ומול הנו האמצעי. (מגדנות מרחמים)

וזה מעשה המנחה (ח, ד) - בפסוק זה רמוזים ספרי החכמה של שלמה המלך, כי המנוחה היא סמן לחכמה בדברי חז"ל הרוצה להחכים ידרים וסמנה מנוחה בדודים, מעשה נוסריקון שלמה מלכא עליו השלום, מקשה נוסריקון משלי, קהלת, שיר השירים. (פניני הפרשה)

למה נאמר וזה מעשה המנחה? מפרש רש"י שהראהו הקב"ה באצבע לפי שנתקשה בה משה, ורמז לזה תבנית מנוחה, נוסריקון משה רבנו נתקשה ובאצבע הראהו. (שם)

בן עשה את־המנחה (שם) - בן בגימטריה שבעים, לרמז לעשר המנוחות שעשה שלמה המלך, ובכל אחת שבועה נרות, וחד שבעים נרות, ותבת עשה בגימטריה שלמה. (החיד"א)

אנשים אשר היו טמאים (ט, ו) - אנשים נוסריקון נושאי ארונו של יוסף ממצרים, אשר היו טמאים בגימטריה למת מצווה. (פענח רזא)

והיית לנו לעינים (י, לא) - לנו בגימטריה אלקים, שאותו צריך להעמיד תמיד לפני עינינו, לקדם שויתי ה' לנגדי תמיד. (אמרי חיים)

והסגור מרים (יב, טו) - מרים נוסריקון מרחוק ראתה מה יעשה, שנאמר ותתצב אהו מרחק לדעה מה־יעשה לו, ובזכות זה לא נסע העם עד האספ מרים. וכן מרים נקראת מרים, שמר היה ענשה פי הקב"ה מן־דקדק עם הצדיקים פחות השערה, ומאיך דברו לה זכות גם שהמתינה למשה, וכן מרמז על ים בנרת שבארה של מרים הלכה עמם לשם, ומר לשון מים שנאמר במדלי. (זרע חיים)

בפרשת בהעלתך קל"ו פסוקים במנין עניו, שבה נזכרה הענייה של משה רבנו, וכן במנין קול כי התורה נלמדת רק בענייה, וכן במנין קמון שאם אין קמח אין תורה. (חסדי דוד)

ספורים בפרשה

יעש בן אהרן (ח, א) להגיד שבחו של אהרן שלא שנה (רשי)

בשבת בהעלתך, הזכיר רבי אברהם שלום מסטרופקוב את דברי רש"י אלו ותמה: "וכי צריך לומר שאהרן לא שנה? אלא שהיצר הרע מתחכם להחטיא כל אדם בדרך אחרת. את האדם הפשוט הוא מחטיא ממש, ואלו לאדם חשוב כמו ר' משה מנדל שלנו (חסיד מפלג כבן השעים שישב בשלחן), אין מציע היצר לעבר עברות גסות, כי יודע שלא יאזין לו, אלא הוא מפתה אותו להוסיף על למודו קדם התפלה, לטבל שוב במקוה, וכל זאת כדי לעבר על ההלכה הצרופה שצריך להתפלל קדם זמן תפלה. וזו פונת רש"י, להגיד שבחו של אהרן שלא שנה מאומה ולא זו מדברי הלכה, ואף לא נתפתה ליצר הרע גם במלי דחסידותא". בסיומו, כבד הרבי את רבי משה מנדל בכוס יין, באומרו: "בין שהזכרתיך בדברי, מגיע לך יין..."

הרק אהיבמשה דבר ה' הלא גס־בנו דבר (יב, ב)

בשבת בהעלתך הסתופפו רבים בצל רבי יצחק מסקווירא, כדי להמשיך את קדושת חג השבעות וקבלת התורה. שנה אחת הגיע חסיד מקישינב, אשר הרופאים קבעו כי מחלה קשה ומסכנת המבנה 'דאק' מקננת בקרבו ויקמו ספורים. התבונן הרבי בפתקה שמסר האיש, ואמר: "הרופאים אומרים שזה 'דאק', והרי בפרשה נאמר "הרק־אך במשה דבר ה'". וזהו אפוא באורו 'הרק' חלי זה שנקרא 'דאק', אף במשה דבר ה' - הדבר מסור רק למשה, לצדיק שבדור, ובדוד הכח להמשיך רפואה 'שלח דברו ויפאם'. הרבי עצר מעט, ולאחר מכן קרא את המשך הפסוק: "הלא גס־בנו דבר וישמע ה'", ואז הושיט את־ידו אל החסיד, ברכו ברפואה שלמה ונפרד ממנו לשלום. עברו כעשרים שנה מאז אותו מארע, והאיש הסתובב בריא ושלם לפליאת רופאיו, וכאשר פגש את רבי נחום מרדכי פרום מחשובי חסידי סקווירא שעלה אחר־כך לארץ הקודש, ספר לו את הנס הפלאי שארע לו.

במראה אליו את־ודע בחלום אדבריו (יב, ב)

רבי ישראל יהושע טרוינק מקוטנא, נודע פאחד מגדולי המשיבים והפוסקים בדורו, ורבים שגרו אליו את שאלותיהם בהלכה. פעם אחת הגיעה אליו שאלה חמורה וסבוכה, והוא פסק להתר, אולם לאחר שעין שוב בענין, הגיע למסקנה כי טעה בדבר הלכה. צער על שתקלה חמורה יצאה מתחת ידו היתה עצומה, עד שפרץ בכבי מר ולבסוף נרדם על ספריו הפתוחים תוך כדי עינו. והנה הוא רואה בחלומו את החת"ם סופר, אותו לא הפיר מעולם למרות שכבר היה בן עשרים בעת פטירתו, והפתע לשמע את־דבריו: "אל תצטער על פסק ההלכה שהוצאת מתחת ידך, כי יפה הזרית, ואף אני קבעתי הלכה כך בספר התשובות שלי בסמן פלוני, עין שם ותרנה נחת". רבי יהושע התעורר מחלומו הנפלא, ותפתעם רוחו. הדבר היה באישון לילה, בחוץ שדר קר עז והוא היה לבוש בגדי ביתי דק בלבד, אולם הוא לא יחס לכך חשיבות, ומהר לרוץ לביתו של הדין רבי ליב כדי לעזוב בספר התשובות של החת"ם סופר שהיה אצלו. הדין נחרד לראות את הרב מתדפק על ביתו בשעת לילה מאחרת, ורבי יהושע ספר לו את דבר חלומו. וידו מהרו השנים לפתח את הספר, והנה התברר כי חלום אמת היה הדבר, ואמנם החת"ם סופר פסק בן להלכה, ותשב רוחו אליו.

היה היה

והמן פזרעוהו הוא ועינו פניו הבדלח

רחמים בן-סעיד, זה היה שמו של הסבל האלגוריאי, התמים וישר-הדרך. לא נוכל לתאר אותו כידוע ספר, שכן רחוק היה מקד פרחוק מזרח ממערב, ונכון יותר לומר כי היה עם-הארץ של ממש, אולם ירא-שמים היה וטהר-לב. מקפיד היה להתפלל כראוי, לקרא את המלים כמונה מעות, למרות שאף רבן לא הכין ובקשי הצליח להגות אותן מבלי לשבר את-שיניו, ושמר על קלה כבחהו. בתמימות גדולה, יחס כבוד עצום לחכמים ולגאוני התורה, ואותם היה מעריך בכל-לבו. מדי שבת בשבתו, היה מקדים לבוא לבית-ההכנסת, תופס את מקומו מול מדרגות ההיכל, וממתין בצפייה דרוכה לעלייתו של הדרשן אליהו, כדי לשאת את משאו בפני הנאספים. לרב לא הכין רחמים את תכן הדרשה, אולם בכסופיו להדבק בחכמים וליהנות מזיו תורתם, לא היה גורע עין מהנאם עד תם דרשתו, ואמץ את כל חושיו שלא לאבד אף מלה היוצאת מפיו. היה זה בשבת קדש פרשת בהעלתך, כאשר החכם הקדיש את דרשתו בענין הפסחון והאמנה התמימה בה, והרחיב בדבריו על הצורך להתחזק בפסחון כי הקב"ה הוא זן ומפרנס לכל, כשם שזן את אבותינו במדבר על-ידי המן, ומי ששם מבטחו בה' ואינו פונה אל-הרהבים ופטי כזב, מבטח לו שהקב"ה זיון אותו בהרחבה ולא יצטרך לידי מתנת פשר ודם. את דרשתו תבל החכם במעשיות ומשלים נאים, כדבר המליצה "לא המדרש עקר אלא המעשה", שכן לא נתן למשד את לב השומעים בדרשות עמקות ומעייפות, אלא במעשיות ואגדות המושכות את-הלב, ודבריו חדרו עמקות ללב השומעים.

הדרשה הסתיימה זה מכבר, אולם רחמים נותר עדין תחת השפעתה. מעט מאד מתכן הדרשה הארצה הצליח להשיג ולהבין, אולם דבר אחד נקלט במוחו. ביון שהחכם השתמש פעמים רבות בשרש ב"ט"ח, האריך בשבח הפסחון ושבח את השם מבטחו בה', העלה על-ינם את הבוטח בה' אשר חסד וסובלנותו, והפליג במעלתו של ההולך בתם ילך בטח, וכל שרעפיו סבו אפוא עתה סביב הציר של 'בטח'. אף ביון שידיעותיו בלשון-הקדש היו מעטות, שהרי גם את מלות התפלה במעט ולא הבין לאשורן, דמה רחמים בתמימותו כי החכם התפון בדבריו אל המלה הערבית 'יתבטאח', שמשמעותה אדם השוכב במנוחה במטחו ואינו מטריח עצמו למלאכה. חבר רחמים פרט לפרט, צרף ענין לענין, ויצא העגל הזה: "מעשה ואילך איני צריך לצאת מביתי ולטרח במלאכתי הקשה כסבל בזוי. החל מיום המחרת, 'אתבטח' בדברי החכם ואשכב במטחי במנוחה, ומור-השמים יביאו לי את פרנסתי בהרחבה". אמר ועשה. לאחר ששב מבית-ההכנסת מתפלת מנוחה, פנה רחמים מיד לביתו ועלה על-יצועו. בני ביתו חרדו לקראתו, והיו בטוחים כי הוא אינו חש בטוב, שכן מה לו ולמנוחה בשעה שעליהם להסב לסעודה השלישית, אולם רחמים הרגיעם כי לא ארע לו מאומה, אלא שהוא עסוק עתה בקיום צויו החכם הנערץ שצוה 'להתבטח' על-משכבו ולזכות כף לפרנסה בשפע... "הרי מצוה לשמע דברי חכמים", אמר בתמימות שובת-לב, "וכיון שהחכם יעץ ואמר 'יתבטאח', הריני מקים זאת, 'יקאעד נתבטאח' - ואני שוכב פרקן במנוחה וממלא אחר צויו".

גם בני ביתו של רחמים היו תמימים וישרים כמוהו, ואף הם היו אמונים על הדבקות בצדיקים וכל דבריהם נחשבו כתורה מסיני. שתפו אפוא בלם פעלה עם רחמים, הגישו לו את מאכלי הסעודה השלישית הישר אל-מטחו, והמתינו לראות מיצד יפל דבר. השבת יצאה זה מכבר, הליילה פרס את נפיו על אלג'יה, ורחמים שוקד במרץ על קיום צויו החכם, ושקוע במקום 'מבטחו'. הבקר אור, ובמדי יום נסתה אשתו לזרוז לקום למלאכתו בנשיאת משאות באמצעות חמורו הנאמן, אולם רחמים לא מש ממטחו. "בי נשבעתי, כי לא אוזו מכאן ולא אפסיק את 'התבטחתי', עד שיזמן לי הקב"ה את מזונותי", אמר מתוך אמונה יוקדת, "ועוד תראו בלכם כמה נאמנים דברי החכמים וכמה צריך להאמין בהם בכל-לב". עודנו מדבר, ודפיקות נשמעו בדלת. היו אלו שני ערבים תושבי העיר, שבקשו לשכר את חמורם למשך אותו יום לשם חטיבת עצים ביער והבאתם העיירה על-גבי החמור. ביון שרחמים לא מש ממקום מבטחו, סכמה בעלת-הפית עם הצמד את סכום השכירות, והלכו יצאו לדרכם. השעות נקפו בזו אחר זו, והיום הלך והערב. והנה לפנות ערב, שמעו בני הבית את נעירתו המפרת של חמורם הנאמן, ויצאו לקראתו. לפליאתם ראו כי החמור עמוס לעיפה במטען עצים כבד, אולם שני הערבים לא נראו באפק. הכניסו בני הבית את החמור פנימה, ולאחר שפרקו את תבילת העצים הכבדה מהחמור, נדהמו לגלות תחתיה תבה כבדה ועתיקה, הקבסה בעפר רב, והיא מלאה באוצר עצום של אבנים טובות ומרגליות. "אבא!" הועיקו בני הבית את רחמים 'מתבטח', "ראה איזה אוצר הגיע אלינו הביתה". בזריזות קפץ רחמים ממטחו, ובפנים נלהבות קרא: "רואים אתם? הנה גם אתם מגלים כמה גדולים דברי החכמים, ומי שהוא 'מתבטח' ושם מבטחו בה', זוכה לקבל מידו הרחבה והמלאה ללא טרח ועמל". האוצר החבא במהירות בפנה נסתרת, ובני הבית המתונו לדעת מה ארע עם שני הערבים ששכרו את החמור. והנה התברר, כי השנים נמצאו הרוגים ביער, לאחר שכפי הנראה פרצה מריבה קשה ביניהם עם מציאת האוצר, והשנים הכו זה את-זה פעמי מות עד שנפחו את נשמתם במקום. ולמרות שגלגלו של רחמים התהפך עליו לטובה, נותר בתמתו ואמתו, אלא שמעשה ואילך קבע עתים לתורה עם חכמי העיר ובמשך הזמן זכה לרפש ידיעות יפות בתורה, וקים את הנאמר "יפה תלמוד תורה עם דרך-ארץ".

מאורות

שלום אליעזר הלברשטם מוצפנט ליום ההולא ט"ו בסיון תש"ד

בנו הששי של ה'דברי חיים' מצנו, שאמר על שבעת בניו שהם קשבים מראות שבהם משתקף זיו העולם, וחתן גיסו רבי מרדכי דב טברסקי מהודניסטופול. הסתיר את גדלתו בתורה, ובחג הסכות האחרון טרם עלה על-המוקד בשואה בהיותו כבן פ"ב, בא אליו אחד ובקש להתברך בפרוזה עקב יסורים קשים שחש במעיו, אחר שאכל גבינה וישנה. נענה הרבי: "מה פלא שאמה חש בבטנה? והלא ט"ו מפרש הוא שגבינה ישנה קשה לגוף". התפלאו כל המסבים, בהם היו תלמידי-חכמים מפלגים, ונסו לשוא להזכר היכן דברי הטי"ו, וכשראה במבוכתם נאנח על ירידת הדורות, שגם גאונים מפלגים אינם זוכרים את הטי"ו המפרש ביוהדעה סמן ק"א עידי-קטן ד', ופנה אל ה'שפע חיים' מקלויזנבורג שישב בסמוך לו, ואמר: "חושב אתה שאיני יודע מאומה? דע לך שבהיותי סמוך על שלחן חותני, למדתי מפי החכם מבהק תלמיד הצמח צדק, וקבלתי ממנו רבות. נהג להניח תפלין רבני תם בחזרת הש"ץ, והספיר עמו את טעמו כי עושה כן מחשש שמו יבואו אליו אז לבקש ברכה ועצה ויטרידוהו משמיעת חזרת התפלה. פעם בקשו ממנו הסבר על דברי חז"ל בסנהדרין שהקשו כי בא הקסח-הדעת, והלא עם ישראל מצפה לבואו בכלי'ועינים? והספיר, כי באמת ממתנים למשיח כפי שיגאל אותנו מהצרות והרדיפות, אולם עקר ביותו היא להרבות חכמה שנאמר כי מלאה הארץ דעה, ולכן נחשב הסח הדעת, כי בצפייה למשיח חסרה הדעת עצמה...

יוסיף דעת

שני גדולי ישראל היו בשם הזה רבנו פחיי, או פחיי שהוא קיצור השם בחייה דהיינו 'ב'חייא' או 'חייא'; ובפי האשכנזים פחיי ויתכן שהוא קיצור השם פח'אל, שניהם חיו בטורסה שבספרד, אבל מרוק שנים היה בניניהם. הראשון הוא רבנו בחיי אבן-פרודה שחי בתקופת תור הזהב ונפטר בשנת ד'ת"פ, והוא בעל "תורת חובות הלבבות" שקרא גם "חובת הלבבות", והשני הוא רבנו בחיי אבן-חלוואה תלמיד הרשב"א, שנפטר בשנת ה'א"ו, והוא חבר הפירוש על-התורה הנודע בשם 'מדרש רבנו בחיי', וכן חיבר את "כד הקמח" ובו דרשות מוסר ואמונה, עם פירוש ספר איוב, יונה ומגילת אסתר, וכן חיבר "שולחן של-ארבע" בדני סעודה וסעודת הצדיקים לעתיד לבוא, ופירוש על מסכת אבות. שגור בפי כל לומר, כי שם אביו של רבנו בחיי השני הוא אשר, שכן כך נכתב בהקדמת הפירוש על-התורה: "על-כן וחתני ואירא לנפשי אני בחיי בן אשר, בחנתי כי הכל הבל, ראיתי כי יש בחכמה וכו'". ומכאן נוצרה הטעות כי חזונו רבנו אשר ב"ר יחיאל, ובכך הכניסו את רבנו בחיי בין שמונת בניו של הרא"ש, אולם החיד"א כתב שהדבר אינו נכון, שכן מעולם לא הזכיר רבנו בחיי את הרא"ש כאביו ולא את בניו הרבנים, וגם בעל 'צדק לדרך' שמוכר את שמונת בני הרא"ש, לא מזכיר ביניהם את רבנו בחיי, ואם היה הרא"ש אביו לא היה מזכירו רק בדרך אבן ר' אשר, אלא היה מזכירו בכל-כבוד. אולם דבר פלא נמצא בפירושו לפרשת השבוע, פרשת בהעלותך, שם כותב רבנו בחיי בפירוש "מפי א"א ר' נתן", היו שהגיהו משום כך "א"א" - אדוני אבי זקני, במקום "א"א - אדוני אבי, אולם קשה לומר כן, ומסיבה זו כתבו כמה חכמים, שכאמת שם אבי רבנו בחיי היה ר' נתן, ובהקדמה לכתב "אני בחיי ב"ן אשר בחנתי כי הכל הבל", חזונו ב"ן בנוטריקון הוא 'בן נתן', ותיבת אשר אינה השם אשר, אלא חזונו אשר בחנתי כי הכל הבל, והיא מחוברת למטה. אולם שי שדחו טענה זו, כי בכל הדפוסים לא מוסגות תיבת ב"ן בגרשיים כנוטריקון.

ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

והוא מאמר ה' פה אל־פה אֲדַבְרֶינּוּ, פרוש הזה עיני כלי־ישראל רואות הנגזר פְּרִישִׁיּוֹת אֲשֶׁר דָּבַר ה' אֶל מֹשֶׁה שֶׁכָּל הַסּוֹד דְּרִים שִׁבְיוֹן פִּשְׁטוֹן שִׁלְדֻבְרִים כָּל מִבְּיֹן לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, גם אוצרות חכמה אֲשֶׁר אֶצֶר ה' בְּהֵם בְּלִמָּה נְכוּחִים לְמִבְיֹן הַבָּא לַעֲוֹן וְלַחֲשִׁמִּיק יָדִישׁ בְּמִשְׁמַעוֹת הַפְּתוּכִים עֵצְמָן אֵת אֲשֶׁר חָשַׁב ה' לִמֹּר בְּהֵם, וְאִין דְּרָךְ זֶה בְּדִבְרֵים אֲשֶׁר דָּבַר ה' בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים יִמְצִיחַ וְיִשְׁעִיחַ שֶׁכָּל מִשְׁל וּמְלִיצָה וְכוּ'. וְיֵשׁ לְתַקֵּן אֶת, כִּיֹּן שֶׁהַמִּנְבֵּא הוּא ה' אֶלְקֵינוּ אֶתָּה, לְמַעַן לִזְוֹת דְּבַר נְכוּחוֹת וְלִזְוֹת דְּבַר מַעֲשִׂים? וְאֶמְרוּ אֲנִישׁ אֲמֹת, כִּמֹּה שֶׁקָּדַם לָנוּ הַיְדִיעָה בְּדַבַּר הַמְּלֶאךָ לְדָנִיֵּאל הַרְגֵשׁ שֶׁהָיָה פּוֹעֵל בּוֹ, מִזֶּה תִּשְׁכַּח לְרֵאשִׁית בְּיַד הַרְכַּבַת מִיֵּן הָאֲנוּשִׁי תַּפְסִינָה הַגֵּשֶׁת הַרְוֵנָה, וְאִינָה יִכְלָה לְסַבֵּל זֹלַת הַמְרִקָב אֲשֶׁר כּוֹנֵן ה' בְּחֻכְמָתוֹ הַנִּפְלְאָה, שִׁיכְלוּ שְׂתוּף יַחַד הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, וְהִלָּא תִּרְאֶה, אֲפֹלוּ בְּמִקְרוֹת הַתְּרַשּׁוֹת וְנִתְפַסּוֹת אִשׁ וּמִים, זֶה מְכַלָּה אֲתִיבָה, זֹלַת הַשְּׂמִים אֲשֶׁר כּוֹנֵן יְדֵי יוֹצֵר, וּמִזֶּה תִּשְׁעַר אִיךָ יִכְלַע עֲמוּד דְּבַר אֱלֹקִים מְקוֹר הַרוּחָנִיּוֹת וְיִחַצֵּב קוֹלוֹ לְהַבִּית אִשׁ אִיךָ יִכְלַע עֲמוּד, וְלִזְוֹת אִין אֲדָם מְשִׁיג לְעֲמוּד כְּבוֹחַ לְשִׁמְעַת קוֹל אֱלֹקִים חַיִּים זֹלַת הָאִשׁ אֲשֶׁר הִפֵּךְ הַמְרוֹ וְעִשָׂאוֹ צִוְיָה כִּמּוֹ שֶׁשְּׂרַמְנוּ בְּמִקְמוֹת אֲדוּרִים, שֶׁזֶה אִין לֹא גוֹף וְכוּל שֶׁאֵת דְּבַר־מֶלֶךְ, וְלָכֵן בְּהַנְּבִיא ה' לְאָדָם שְׂאִין גּוֹפּוֹ דּוֹמֵה לְצוֹרְתוֹ, יִתְחַבֵּה ה' עֲשׂוֹת עֲלֵיזָה הָאֶפֶס, כִּי יֵצֵא דְבַר מֶלֶךְ מִפִּי עֲלִיוֹן, וְהַדְּבַר יִתְעַסֵּף בְּאֲוִירֵים דְּקִים וְאֲחֵרֵיךָ יִגִּיעַ לְאֵין נְבִיא, וְכִיֹּן יִסְבְּלוּ הַנְּבִיא, וְאִף גַּם זֶה יִפְעִיל הַרְגֵשׁ בְּנִבְיָאִים לְהַשְׁתַּנֵּעַ, וְדָבַר זֶה יִסּוּבֵב בְּאֵי דְּבָרִים דְּרָךְ מִשְׁל וּמְלִיצָה וְכוּ'. וְהוּא מֹה שֶׁהוֹדִיעַ ה' כִּיֹּן הַדְּבַר נִפְסַק מִפִּי אֶל עֲלִיוֹן לְפִי מִשָּׁה וְכוּ', וְזֶה יִגִּיעַ הַתְּקִירָה וְהַתְּכוּנָתוֹ שֶׁכָּל.

דְּבַרֵי הַיָּמִים

בי"ח בסיון ת"א נפטר רבי אברהם הכהן שרענצל רפאפורט מלובוב, בעל שו"ת "איתן האורח". הוא היה מצאצאי משפחת רפאפורט המיוחסת מזרע כהונה עד עזרא הכהן, שאבותיהם משפחת רפא התיישבו בעיר פורטו ומאו נקראו בשם 'רפאפורט' או רפאפורט, דהיינו רפא מפורטו. הגר"א מוויילנא שהיה כבוד, פירש את עצמו אצל אחד מבני המשפחה, כיוון שהיו מוחזקים למיחסי כהונה. בשם 'שרענצל' התכנה בעקבות חותנו רבי מרדכי שרענצל, ב"ד יצחק אב"ד לבוב. מילדותו ניכר כעילוי, ודרשתו לבר־המצווה שלו נדפסה סמוך לכך בקראקא שנת"ב בשם "נבי כפיים ובר מצווה", ורק עותק יחיד ממנו נותר לפליטה. היה תלמידו המובהק של הסמ"ע, רבי יהושע פלק כ"ץ מקראקא, ובעקבות קנאת כבודו לרבו זה, נאלץ המהר"ם מלובלין לעזוב את רבנות לבוב. פרטי המעשה נרשמו בנפסקס החברא קדישא של לבוב, ומעשה היה כך היה. לאחר משהתה גניסואין לבנו של רבי אברהם שרענצל, יצא ללוות את המהר"ם מלובלין שבה לטיול חלק בשמחה, אולם המהר"ם לא שם לבו כי רבי אברהם הולך מאחוריו מפני כבוד התורה. וכאשר הגיע לביתו, אמרה לו הרבנית "האם אינך רואה כי גברא רבא כזה הולך ללוותך?" לשמע הדברים התבטא המהר"ם ואמר "אם היה רבו הגאון בעצמו, היה ראוי גם־כן שילך ללוותני", ומי יעמוד בסוד קדושים. הדבר גרם צער לרבי אברהם, אלא שהוא המתין עד עבור שבעת ימי המשתה, ואז זימן את פרנסי העיר וראשי ועד ארבע הארצות, ואמר: "על כבודי אני מוחל, אך על כבודי רבי הגאון בעל הסמ"ע אין אני מוחל", ודרש את פיתורי המהר"ם מרבנות לבוב. וכאשר הגיע צו מלכותי שדרש ממנו לעזוב את העיר, התקבל המהר"ם לרבנות לובלין.

מגדולי גאוני הדורות היה בעל 'קצות החשן', רבי אריה לייב הכהן מסטרי. הנהגתו היתה תקיפה ואיתנה, ועמד מפל־משמר לבצר את חומות התורה וההלכה הצרופה. בימים ההם, ראשית ימי החסידות היו, ודעתו של בעל 'הקצות' לא היתה נוקה מהליכותיהם של החסידים, כיון שחרד מכל שנוי מהמסורת הצרופה מדור־דור. היה זה לילה אחד בתקופת החרף הקשה, חצי החדש כבר הלך ועבר לו והגיע ליל ט"ז שבו. בכל אותם הלילות שעברו לא נראתה הלבנה אפילו לא לזמן קצר, ומרומנוע היה אפוא לקדש את הלבנה. באותו לילה הודמן ה'אוהב ישראל' מאפסא אל העיר סטרי, ומשמשיו באו לבשרו כי השמים התבהרו והלבנה זורחת במלוא עזה. הצטער הצדיק על שהמקה ממנו המצוה לקדש את הלבנה במועדה, שכן אין מקדשים אותה אלא עד מחצית החדש בלבד, וכמוצא נטל מסכת סנהדרין והקריא בדרך מ"ב את ענין קדוש החדש ואת הברכה בעת קדוש הלבנה, וכך יצא ידי חובת המצוה מתוך המסכת, מבלי לעבר על ההלכה שאין לקדש את הלבנה לאחר זמנה. בינתיים נפוצה בעיר השמועה, כי חבורת חסידים עוברת על ההלכה בריש־גלי, ובעל 'הקצות' נחרד לשמע הדבר. במהירות יצא יחד עם תלמידו הנודע רבי עניזל חרף, והם עמדו למחות על המעשה אשר נעשה, עד שמרב צערו על חלול התורה, התבטא בעל 'הקצות' כי לפי הדין היה עליו לנדות את הרב מאפסא על מה שעשה. מובן מאליה כי אל המקום התלקטו אנשי ריב ומדון, שטעו על המציאה והגבירו את אש המחלוקת, וכמה ילדים קטנים השליכו בדורי שלג על הצדיק מאפסא. לפתע הגיחה מזחלת שלג מהירה, ממנה ירד רבה של בלחוב, רבי יעקב הלפרין, שהיה מגדולי תלמידי הצדיק מאפסא והגיע לסטרי לאחר שנודע לו כי רבו האהוב הגיע אליה, וכשראה את הנעשה, הרים את קולו בשאגה "דרך ארץ! דממה השתהרה במקום, ורבי יעקב המשיך ושאל בקולו: "היכן מצינו את הדין שמי שמקדש את הלבנה לאחר זמנה, חייב נדון?" ומיד נאלמו הנאספים דם ותשקט הארץ. ומספרים, כי רבי יהושע מבולז אמר פעם לנכדו רבי אהרן: "היות ואתה נכדו של הצדיק מאפסא, עליך לכתב הנהגות על הספר 'קצות החשן', ואמרו החסידים שפטרנו היתה להיטיב עם 'הקצות' שהתפנו לשמירת ההלכה וכדי למנע קטרוג מעליו. ואמנם, העידו על רבי אהרן מבולז שעוד בילדותו היה בקי בספר 'קצות החשן' וידעו ישר והפודו.

עמידתו של בעל 'הקצות' על משמר ההלכה הצרופה, גרמה במשך הזמן לפרוד לכבות בינו לבין חבורת החסידים שהתגוררה בסטרי, שהיו נוסעים בקביעות אל 'החווה' מלובלין. והגיעו הדברים לידי כך, שהחסידים לא נהגו כבוד בגאון־ישראל זה, שמגדולי התורה חרדו לשמו ולזכרו, וכפי שמספרים על ה'דברי חיים' מצנו שהיה נוהג להסתגר בחדרו לפני התקיעות בראש השנה והיה הוהג בפספס 'קצות החשן', ובאחת מתשובותיו כתב 'המה אני על פה קדוש, איך יאמר דבר זה'. בעל 'הקצות' לא התפעל כלל מחבורת החסידים בעירו, ובאשר התקפה אחר הנהגותיהם והגיע למסקנה כי כמה מהן אינן עולות בקנה אחד עם ההלכה הצרופה, מהם והזהירם שלא לעשות כן. אלא שהללו לא שעו לקולו ואף פגעו בכבודו, והוא הטיל עליהם נדון ושמתא דרבנן, והודיע בעיר כי מרחקים הם למשך שלשים יום כפי הנפסק בשלחן ערוך למי שפוטל עליו חרם. גדלה אהדה בחבורת החסידים לשמע דבר החרם, שכן המון העם סרו למשמעותו של הרב הנערץ, והם נהדו אף לבוא עמם בפגוע ומשא, התרחקו מדל"ת אמותיהם ולא עסקו עמם במקוה וממכה, עד שמחסר בררה החליטו לנסע ללובלין אל רבם 'החווה', פונתם היתה לשהות בלובלין עד תם חדש הימים, ואז ישבו לביתם במימים ימימה, אלא שהפתעה מרה המתינה להם בלובלין.

מנהג היה בחצרו של 'החווה', שהמשמש היה מגיש לרבי את רשימת השמות של האנשים שהגיעו זה עתה, והוא היה מורה את מי להכניס אליו לקבלת שלום, ויהי כאשר הגיש המשמש את רשימת האברכים שהגיעו מסטרי, צוה הרבי מיד על המשמש להודיעם, כי לא יכנסו אליו עד אשר יעברו שבועים ומצוה, דהיינו עד תם חדש החרם שהוטל עליהם. באין בררה אחרת, נאלצו החסידים לקבל עליהם את־הדין, והמתינו בקצרות עד תם תקופת הנדון, ובאשר פלה הזמן הנקוב, נכנסו אל 'החווה' והמתינו למוצא פיו. "בפרשת בהעלתך נאמר 'ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה', פתח הרבי ואמר, 'ומפרש רש"י 'בעבדי - אף־על־פי שאינו משה, ובמשה - אף־על־פי שאינו עבדי'. וידועה הקשיה, מילא עבדי שאינו משה מובן מדוע אין לדבר בו, אבל משה שאינו עבדי מה יחוסו ומה גדלתו שייראו מלפניו? אלא שזו הפונה. שתי כחות יש בעם ישראל, אחת העוסקת בתורת הנגלה ונזקקת בכל דיני התורה כפי הנפסק בשלחן ערוך, והשניה העוסקת בעבודת השם, ובניה חבוקים ודבוקים בה' בעבדים נאמנים בכל מעשיהם. וזו הפונה בדברי רש"י, במשה - בגדול הדור, אפלו אינו עבדי בדבקות בכל רגע ורגע, ובעבדי - במי שעוסק בנסתרות התורה ודבוק בעבודתו תמיד, אפלו אינו משה בגדלות התורה הנגלית, משיגה צריך לירא ואת שניהם צריך לכבד. ואם־כן אפוא, כיצד לא יראתם לדבר במשה עבדי, ברבכם הגדול אשר הוא שר התורה וגדול התורה נגלה?! לשמע דברי התקפה של 'החווה', השפילו האברכים את עיניהם מבושה וכלמה, ומיד לאחר שחרו לעירם, מהרו לחלות את פני בעל 'הקצות החשן', בקשו את סליחתו ברב כבוד, התחרטו על שזלזלו בכבודו, ומאו סרו למשמעותו ונזקרו מנחלתו.

משפח

בתקופת פהנתו של האדר"ת, רבי אליהו דוד רבינוביץ-תאומים, גרבה של קהלת פוניבז', השתפר שוקר מעט וחי בדרך קלה גדולה. בעדינות נפשו לא תבע מפרנסי הקהלה להעלות את-שכרו, למרות שקפת הקהלה היתה מבססת דיה, והסתפק במעט. בשנת תרנ"ד באו פרנסי מיר לשחר את-פניו, והציעו לו לקבל את רבנות עירם. קבל האדר"ת את כתב-הרבנות והודיע להם על הסכמתו לבוא ולכהן פאר בעירם. כשנודעה השמועה בפוניבז' כי רבם האהוב עומד לעזבם, חרדה העיר כלה. הפרנסיים הבינו מאחר מדי, כי עד-עתה לא התחשבו במצבו הפלפלי של הרב ושכרו היה דל ומעט, ועל-אחר החליטו להוסיף לו כהנה וכהנה על משכרתו, ובלבד שלא ינטש את קהלתם. בטוחים היו כי יותר בעיר ויבטל הסכמתו לעבר למיר, שכן בנקל יכול היה למצא פתח-חרטה על הסכמתו לקבל את רבנות מיר, לאחר שהתנאים השתנו ויכול לשבת במקומו בשקט ובלי מחסור, אולם כאן התגלתה מדת הנאמנות שלו וישרו הנדיר. "כיצד יכול אני לשנות את דברי ולחזור ביי?! אמר הרב לפרנסי הקהלה, "והרי כבר נתתי להם את מקלתי כי אני מקבל את כתב הרבנות במיר, וכי לא אעמד בדבוריי?! לא הועילו הפצרותיהם של בני ביתו ותחנוניהם של בני פוניבז', ולכלם השיב תשובה זהה: "רק אם בני קהלת מיר ימחלו לי על הבטחתי אליהם, אשאיר אתכם כאן בעיר". אלא שבני מיר ששוו על המציאה ולא מחלו על הבטחת הרב, וכיון שכן עמד האדר"ת בהבטחתו, ולמרות הקשיים וטלטולי הדרך, עזב את פוניבז' ועבר למיר.

על מדת הישר וההקפדה לעמד עליה בדבור של סוחר וראש-מים מהדור העבר, נתן ללמד מעדות רבי יצחק אלחנן גיברלטר על אביו רבי שרגא פובל מקובנה שהיה בעל-חסד גדול, ולפרנסתו עסק ביצור נעלים ומכירתן. "אבא היה קונה חמר גלם אצל אדון גלזר, בעל בית חרשת לעורות בעיר רדוילישוק שבליטא, והעבוד נעשה על-ידי הפועלים במרתף ביתנו. פעם בשנה היה אבא נוסע למפעלו של אדון גלזר, ומזמין עורות לכל השנה. התשלום נעשה בשטרות לפי תאריך שספם, וכל חדש היה מגיע, לפי הזמנתו של אבא, קרון רכבת עם ההזמנה של העורות, שהגיע למחסנים שלנו. כשהיינו במחנות בגרמניה, ספר לי מנהל הבנק, שהוא עדין זוכר את צורת החתימה של אבא על השטרות, ואמר ששטר של אבא היה כל-כך אמין, עד שהבנק קבל אותו כמו התחייבות בנקאית. לאחר שהרוסים כבשו את ליטא, הם הכניסו קומיסר - מפקח מממשלתי, לחנות שלנו, וכל הכסף עבר דרכו. לאחר זמן קצר הלאינו את החנות שלנו, והותירו לאבא רק את הנולה. אבא רצה לחסל את העסק, ולכן שלח טלגרמה לבית החרשת לעורות, שלא ישלח יותר חמר גלם לעבוד נעלים. אבא סיים לעבד את החמרים שהיו אצלו ופטר את הפועלים, וכשהקומיסר ראה זאת, סגר את החנות והעביר את הסחורה לחנות ממשלתית. בהמשך הפגוש הרוסי של עירנו, נסגרו גבולות ליטא והיה קשה להגיר למדינות אחרות. ידיו של אבא, בעל מפעל העורות אצלו היה מזמין עורות ליצור נעלים, הצליח לצאת מליטא עם כל משפחתו, ועלה לארץ ישראל. חתנו, שעמו עשה אבא את עסקיו במפעל העורות, בא להפריד ממנו לפני נסיעתו לארץ ישראל, בידיד נאמן ששנים רבות נהל עמו מסחר בישר. כשנפרדו אמר לו אבא, "אני חייב לך כסף". הלה השתומם ואמר "והרי שלמתי תמיד על כל מה שקניתי? ואבא הסביר "מאחר שהזמנתי עורות לכל השנה ושלמתי בשטרות, הרי כאילו שלמתי על אותה סחורה. אמנם בקשתי להפסיק לשלח לי את הסחורה, אך איני יכול להתחרט על העסקה, כיון שאני רוצה בשטרותי כאילו שלמתי בזמן. נראה כי משפחת גלזר קרעה את השטרות של אבא, ולא מסרום לקומיסר של המפעל. לפי דעתם, מאחר שאבא לא קבל את משלוחי העורות, הוא פטור מלשלם. אך אבא הסביר, כי יש הלכה בישראל שאם אדם קנה סחורה ושלם בכסף, אם עדין לא קבל את הסחורה, מתר לקונה להתחרט ולבקש בחזרה את כספו, אך יש קללה של חקמינו במקרא 'מי שפרע מדור המבול, הוא יפרע ממי שלא עמד בדבורו'. איני רוצה לחיות עם ילדי תחת קללה של חקמינו, אמר אבא, והוסיף 'כונן שהחנות והמפעל היו מלאים בידי השלטון הרוסי, וגם מפעל העורות הלאם על-ידם, אבל אם הייתי משלם על הסחורה בזמן, הייתם מצליחים לשחד את הקומיסר בסכום גדול ומתחלקים איתו בכסף'. ולכן נתן אבא לחתנו של בעל המפעל את מלוא סכום הכסף של העורות שהזמנו, אף שלא קבל את הסחורה וכבר לא יקבלה לעולם. הלה סרב תחלה לקבל את הכסף, ואמר לאבא שאין להם שום תביעה נגד, ולהפך הם מלאי התפעלות מישרו, אבל אבא עמד בתקף לתת לו את הכסף, שהיה נתן נכבד מכספי חסכוניותו, והללו קבלוהו לבסוף. הסכום היה מאה וחמשים אלף דולר, שבאותה שנה שנת ת"ש, נחשב סכום עתק. אדון גלזר היה שומר תורה ומצות והיה ממקימי בית הכנסת הגר"א בתל-אביב, והיה בעל-צדקה גדול. הוא נותר ידיד אמת של אבי במשך כל ימי חייו, וכאשר עלינו לארץ השתדל לעזר לנו ולעמד לימינו. וספר בנו יחידו, כי אביו בקש ממנו בצנאותו, כי אם משהו ממשפחת גיברלטר יודק לעזרה, עליו לעשות למענם בכל אשר ביכלתו, 'כי אנשים כמוהם אינם קמים בעולם'. לאחר שאבא עלה ארצה, הציע לו אדון גלזר לנהל את העסק המצליח שלו לעורות שפתח בארץ, ולקבל מחצית מהרווחים, וזאת בהוקרה על מדת הישר של אבא, אך אבא דחה את ההצעה בכבוד, והודיע כי מעתה הוא מקדיש את שארית ימיו קדש לה', לאחר שנצל בנס מהשוואה האימה עם ילדיו, ומעתה אינו עוסק אלא בתורה".

מטעים

נתנים | לאהרן ולבניו (ח, ט)

רמז יש כאן על ארבע הדלות הקדושה שיש בין ישראל לעמים, שבת לוי, חפזים, ואהרן מתוכם, והוא אפוא המקור היבועי ומקדם לכלם, ולכן מטעמות התבות במנה רביעי לרמז קזה. (סול שלום)

ויעשו בני-ישראל את-הפסח (ט, ט)

חבת הפסח מנקדת בקמץ הגם שאינה מטעמת בטעמי אס"ף שהם אתנתא וסוד-פסוק, ויש בקד רמז שהיה קרבן הפסח האהרון שהקריבו במדבר, כי יותר לא הקריבו עד בואם לארץ כנען מפני שלא היו נמולים אחר שלא נשבה רוח צפונת או מטרח הדרך, ולכן היא קמוצה ונחה. (הרחורי שלמה)

ולפי פשוטו הפסח בקמץ, כאשר טעמה מפסיק גדול כמו אתנתא וסוף פסוק, אך בהעדר טעם אתנתא בפסוק, ממלא את מקומו המפסיק הגדול ביותר אחריו, והוא הטפחה שדינו כאן כאתנתא, ולכן מנקדת הפסח בקמץ. (נור ישראל)

בייתן ה' את-רוחו עליהם (יא, ט)

התבות יתן ה' בטעמי דגא תביר, לרמז שאין הקב"ה משרה את-רוחו אלא במי שהוא בדרגת תביר, דהינו שהוא שבור-לב ומתנהג בענוה, ולכן מטעמת חבת רוחו בטעם טרהא, להורות שצריך האדם לטרח הרבה במדה זו של הענוה כדי לזכות בה, ועל-ידיה יצפה שיגן ה' את-רוחו עליו. (אור משה)

מדגש

מאז ומתמיד, נפו חוקרים שונים מביט ומחזי, להטיל רפש בצדיקי החסידות ותלו בהם בוקי סריטי. אחר כמה צטט את דברי התלדות בספרו "כתנת פסים", שם הובאו דבריו שדרש בשנת תק"א על הפסוק שבפרשתנו: "ויהי אנשים אשר היו טמאים", והוא מצטט את לשון ה'ספרי': "מגיד שהיו אנשים פשרים וצדיקים וחדים עליהמאות וכו', ויאמרו האנשים בעלי שמות היו", וכתב על זה כי נסח כזה לא נמצא בספרי, אלא גלשונו: "מגיד שהיו בני-אדם פשרים וחדים עליהמאות", והמחבר הוסיף אפוא מדעתו את תבת 'צדיקים' וכן את התבות 'בעלי שמות היו', ותולה את דבר הוויזא ברצון להצייל את התאור 'בעלי-שם' של מוסד החסידות. אולם יסבר פי דובר-ישר, שכן נסח זה במדיק נמצא בליקוט שמעוני בפרשתנו בשם ה'ספרי', ואותו 'חוקר' לא ידע בין ימינו לשמאלו.

ממלה

ראש הקהל בעזרה השיא את-בתו, ועד משתה כיד-המלה. אחד העניינים הרעבים המתין בקצרי-רוח למשתי הנביר שימיניהו לסעדה, אולם אלו והגיעו רק סמוך לחפשה, ותר העני על 'הכבוד הגדול', ואמר לחבריו במרידות: "גביר בעלי-נאה זה, מתבייש בעניי קמוני, ולכן הוא מזמין אותי קרוב למשתה באזרח בלתי רצוי. והוא מפרש שזו היתה כונת משה רבנו שאמר ליתרו 'נסעים אנחנו אחר אלה מסעי בני-ישראל לצבאתם ויפסעו, דמינו שהזמינו אל מסעם סמוך ליציאתם באזרח בלתי רצוי, ויתרו שהבין את-הרמז, קים מיד 'ולך לו אל-אדני'..."

כה אמר משה לפני הקב"ה: "האנכי הריתי את בלי-העם הזה אס-אנכי ולדתיהו, בייתאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את-הינק"!
אולם האמת היא שאתה ה' הוא אביהם שלי-ישראל, ולכן עליה לרחם עליהם כרחם אב עלי-בנים, ולשא אותם אפלו כאשר לא-אמן כם. (רבי בונים מפשיסחא)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהעלותך

"בהעלותך את הנרות" (ה, ב)

למה נסמכה פרשת מנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות.

במה גדולה הדלקת הנרות מקרבנות הנשיאים? במדרש רבה נאמר על כך: "הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים היו נוהגין, אבל הנרות לעולם קיימין".

אך עדיין קשה להבין, והלא בזמן שבית-המקדש אינו קיים ואין הקרבנות נוהגים, גם המנורה אינה קיימת?

אלא, אומר הרמב"ן, כאן הבטיח לו הקב"ה לאהרן הכהן, שעל-ידי בניו החשמונאים יתרחשו ניסים ונפלאות בחנוכה שניה, כאשר ידליקו את המנורה שמונה ימים בכך שזמן של יום אחד, ותישאר לדורות מצווה של הדלקת-נרות, נרות החנוכה, שנוהגים אפילו בזמן שבית-המקדש אינו קיים.

כלפי הנרות הללו נתכוון המדרש באמרו: "אבל הנרות לעולם קיימין".

"ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ה' את משה"

(ח, ג)

מבאר רש"י: "ויעש כן אהרן" - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה!

ידועה השאלה: מדוע שישנה אהרן, והרי כך ציווהו ה' לעשות, אם כן, מדוע מגיע לו שבח על כך שלא שינה? את דברי רש"י הללו ביאר הגאון רבי העשיל מקראקא זצ"ל, בספרו 'חנוכת התורה', על פי דברי השולחן ערוך (או"ח קלז), שביום שעולים לתורה שלושה קרואים, אין פוחתין מקריאת עשרה פסוקים, כאשר עם שניים מהקרואים קוראים שלושה פסוקים כל אחד, ועם השלישי קוראים ארבעה פסוקים.

איזה משלושת הקרואים זוכה שיקראו עימו ארבעה פסוקים? הראשון, השני, או דווקא האחרון?

הביאו המפרשים את דברי הגמרא במסכת מגילה (כא:), שכל אחד משלושת הקרואים, אם קראו עימו את ארבעת הפסוקים הרי זה משובח, ולכל אחד מהם יש מקור וטעם להעדיפו על פני האחרים.

הראשון, יש טעם להעדיפו על פני האחרים, משום שתמיד המנהג שהחשוב יותר קודם, על כן יש לקרוא עימו את ארבעת הפסוקים.

השני, יש טעם להעדיפו משום שמצאנו במנורה שהנר האמצעי הוא החשוב, כיון שכל הנרות היו מכוונים כלפי הנר האמצעי, על כן יש לקרוא עם העולה האמצעי את ארבעת הפסוקים.

השלישי והאחרון יש טעם להעדיפו שהרי 'מעלין בקודש ואין מורידין', על כן יש לקרוא עימו את ארבעת הפסוקים.

עוד נפסק בשולחן ערוך - המשיך הגאון רבי העשיל בביאורו - שכהן עולה לתורה ראשון, כיון שהוא החשוב ביותר ועדיף במעלתו על פני נביא או ישראל.

ענה - סיים הגאון רבי העשיל - כאשר אהרן מטיב את הנרות ומצדד את כל הנרות אל הנר האמצעי, מראה הוא בכך חשיבותו של האמצעי גדולה יוצר משל הראשון, ויש בכך משום הפחתת חשיבותו של הכהן. למרות זאת, לא שינה אהרן מכל אשר צוה אותו ה'.

זה מה שמבאר רש"י: "ויעש כן אהרן" - 'להגיד שבחו של אהרן שלא שינה'.

(וקראת לשבת עונג)

"ויעש כן אהרן" (ח, ג)

להגיד שבחו של אהרן שלא שינה (רש"י). בכל מעשה הבריאה שבפרשת בראשית נאמר: "ויהי כן", חוץ מהבריאה של האור שבו נאמר: 'ויהי אור' ולא נאמר "ויהי כן". אמרו על כך חז"ל, לפי שהאור שנברא נגנו, מאחר שלא היה העולם ראוי לו, ובמקומו נתהווה אור אחר, קטן ושונה מכפי שנברא.

אהרן הכהן, בהדליקו את המנורה, תיקן את העולם והחזיר את האור הגנוז, ונמצא שהוא החזיר את ה'כן', שעשה את האור כפי שנברא מלכתחילה בלי השינוי שחל בו אחר-כך,

... לעלא ולעלא ...

מִסְפָּר עַל אֶחָד מִצְדִּיקֵי הַדּוֹר שְׁאֶחָד מִיְלָדָיו נִפְטָר בְּצַעֲרֵירוֹתָו, וּבִימֵי ה'שְׁבַע' הָיָה תָּפוּס מְאֹד בְּאֲבָלוֹ, צָעַר כְּבֶשֶׁת אֶת כָּל מִרְחָבֵי לְבוֹ.

אֶחָד הָרְבָנִים שֶׁהִגִּיעַ לְנַחֵם אֶת הָרַבִּי, רָאָה אֶת הַצָּעַר הָעֵמֶק וְנָסָה לְהַרְגִיעַ וּלְנַחֵם.

הוּא סִפֵּר לְרַבִּי עַל הַצָּאנְזֵר רַב זִיע"א שֶׁבָּנוּ נִפְטָר עָלָיו בְּצַעֲרֵירוֹתָו. זֶה הָיָה אֶסּוֹן גָּדוֹל וּבִלְתִּי נִתְפָּס - וּבְכָל זֹאת הַמְּשִׁיךְ הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ מִצָּאֵנוּ בְּעִבּוּדָתוֹ הַקָּדוֹשָׁה בְּשַׁבַּת כְּרָגִיל וּכְאֵלוֹ לֹא הִתְרַחַשׁ אֶסּוֹן כְּזֶה בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ רַק לִפְנֵי יוֹם יוֹמִים...

שְׁאֵלוּ אֶת הַצָּאנְזֵר רַב, כִּיצַד הוּא מְסַגֵּל לְהַכִּיל אֶת הַכָּאב הַנּוֹרָא בְּלִבּוֹ וּלְהַמְשִׁיךְ הַלָּאָה? אָמַר לָהֶם: בְּשִׂאֲדָם הוֹלֵךְ בְּרַחוּב וּמְרַגֵּשׁ דְּפִיקָה עֲזָה עַל הַשֶּׁכֶם - הוּא כּוֹאֵב וְכוֹעֵס עַל הָאִישׁ הָרַע שֶׁהִכְאִיב לוֹ.

.....

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהעלותך

עליו לשאול תלמיד חכם מה עליו לעשות, בכדי שיידע מה רצון ה' ממנו.

"והאספסוף אשר בקרבנו התאוה תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר" (יא, ד) "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם ונשאו אותך במשא העם" (יא, טז)

מה למינוי הזקנים, חכמי תורה, סנהדרין הגדולה, אצל הדרישה לאוכל, לבשר? הרי ודאי דברי התורה שיפיצו לא יספקו את תאוותיהם של בני ישראל? ומאידך, וכי לא היה אפשר להגיז שלושים מבלי למנות את הזקנים? היד ה' תקצר?

בדרך מליצה ניתן להגיד, שלא באמת בשר או גשמיות חסרים לעם, אלא רוח. הצעקה מי יאכלנו וכו' נובעת מכך שקחו החושים שלהם וגסה רוחם ואין להם שאיפות והשגות נעלות יותר, עסוקים בגשמיות ובחומריות, ושוכחים ומזניחים את הרוחניות ואת חיי הנצח.

העצה החידה היא, להעלותם למדרגה רוחנית גבוהה יותר ואז לא יצעקו לבשר.

יום אחד נקרא הרב מברסק ליישב מחלוקת שפרצה סביב כס הרבנות שנתפנה וקמו 2 מחנות ונתלקחה האש עד שכל שאר הדאגות של פרנסה

ואחרים נשתכחו. אמר הרב, עכשיו מובן לי מה אמר ה' למשה לאסוף שבעים זקנים בתור פתרון למחלוקת שהייתה (עם הבשר). הרי לכאורה מה הקשר ואיזה מוצא יש בכך מן המצב שנוצר? אלא, כאשר לא חדלו בני לריב על הפרנסה, על השלום, על המן

וקצרה יד משה, אמר לו ה' תכין רשימה עם שבעים זקנים, שבעים מנהיגים חדשים, שבעים רבנים ואז תראה את הרעש שיקום ואיך ישכחו

והיינו "שלא שינה" בין היום הראשון בו לא נאמר "ויהי כן" לבין שאר הימים שכן נאמר בהם. (הרבי רבי העשיל מקראקא)

"בארבעה עשר יום בחודש הזה בין הערבים... ויעשו את הפסח בראשון... בין הערבים..." (ט, ג-ה)

שאל בעל "משך חכמה" - מדוע כפל כאן הכתוב פעמיים "בין הערביים"?

ותירץ, הרי בני ישראל מנו באותה עת לפחות שש מאות אלף גברים מבין עשרים שנה ומעלה, ולדעת הסוברים שגם נשים חייבות בקרבן פסח, אם כן היו כפליים, מיליון ומאתיים אלף איש. מאידך, באותו זמן שמשו בכהונה רק שלושה כהנים: אהרן, אלעזר ואיתמר. אם כן שלושה כהנים היו צריכים לעסוק בעבודת רבבות פסחים בזמן קצר! זהו פלא גדול מאד!

משום כך דייק הכתוב: "בין הערביים תעשו אותו", בזמן קצר מחצות היום עד הערב, ואם יבוא מאן דהוא ויתמה כיצד הדבר יתכן, קרבנות כה רבים בזמן כה קצר, לכך כפל הכתוב שאכן כך היה: "ויעשו... בין הערביים!"

(וקראת לשבת עונג)

"על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו" (ט, כג)

לאדם אין סמכות להחליט על דעת עצמו לעשות חניות ועצירות בעבודת ה', אלא הכל צריך להיות צמוד לנוסחה של "על פי ה'", ולברר היטב מי עומד מאחרי הרצון שיפסיק את עלייתו הרוחנית. האם "דעת תורה" המייצגת את בורא עולם, או "דעת יצר הרע" שבא לו בכל מיני תחפושות מסולפות.

רק לאחר שהאדם בודק את הדברים כהוגן, הוא יכול להכריע בעניינים גורליים אלו. ואם האדם לא בשל דיו בכדי לדעת לשפוט את התמונה,

אָבֵל אִם הוּא מְסֻתָּבֵב לְרֵאוֹת מִי עֲשֵׂה לוֹ כָּךְ וּמִגְלָה אֶת יְדִידוֹ הַטּוֹב בְּיוֹתֵר - הוּא רַק מְחַיֵּךְ אֵלָיו בְּחִזְרָה וְנִהְיֶה מִה'מְחַוֶּה' הַיְדִידוֹתִית.

כִּךְ גַּם הַפָּאב הָאִים הַזֶּה שֶׁל פְּטִירַת הַבֵּן, הוּא כָּאֵב עִמָּךְ וְנוֹרָא - אָבֵל מִי עֲשֵׂה לִי כָּךְ? יְדִיד נֶפֶשׁ אָב הֶרְחֵמֵן! וְלִכֵּן אֲנִי רַק מְחַיֵּךְ בְּחִזְרָה!

כִּךְ סִפֵּר הָרַב שֶׁיֵּשֵׁב לְנַחֵם אֶת הָרַבִּי...

הָרַבִּי שָׁמַע בְּשִׁקֵּט אֶת הַסְּפּוֹר הַמְּחַזֵּק, וְאָז שָׁאַל בְּכָאֵב: וְאֵיךְ הָיִיתָ מְגִיב כְּשֵׁאוֹתוֹ חֶבֶר קְרוֹב הָיָה דוֹקֵר אוֹתְךָ עִם סִפְיַן חֲדָה בְּגֵב? הָאֵם גַּם אָז הָיִיתָ מְסֻתָּבֵב אֵלָיו וּמְחַיֵּךְ בְּהִנָּאָה עַל ה'מְחַוֶּה'???

אוֹתוֹ רַב, נִבְהַל מִהַשְּׁאֵלָה וְהִשְׁתַּתַּק. בְּלָבוּ תָמָה: הָרַבִּי שׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת בְּאִמּוּנָה???

.....

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהעלותך

בבת אחת את דאגת הפרנסה, את המן ואת השלו ואת כל שאר הדאגות.

"זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם" (יא, ה)

החתם סופר מסביר את דברי הפסוק ומצטט לשם כך את המובא בספר 'חובת הלבבות' שכוח הזיכרון שניתן באדם הוא מהטובות הגדולות שעשה הקב"ה עם ברואיו, ובלעדי הכוח הזה לא היה העולם מתקיים.

כי כשהיה אדם נכנס בפתח זה, לא היה זוכר באיזה פתח עליו לצאת, וכן במאכל ובמשתה; אם טעם אדם מאכל פלוני, והוא ערב לחיכו, כוח הזיכרון יסייע בידו לזכור לאוכלו פעם נוספת, ויהיה זה לבריאותו, וכן בכל הדברים. לכן אמרו בני ישראל 'זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם' - אנחנו זוכרים את זה חנם וללא תועלת, שהרי כאן במדבר אין לנו דגים, ואם כן מה התועלת בזיכרון...

"ויאסף משה אל המחנה" (יא, ל)

בשעה שמה רבנו חש שפורענות מתרגשת ובאה על ישראל, העונש הכבד בקברות התאוה, נטל את אוהלו, שהיה מחוץ למחנה, ונטה אותו "אל המחנה".

אם באה פורענות על בני ישראל, רצונו להיות עמהם ובתוכם.

(ליקוטים חדשים)

"ותדבר מרים באהרן ובמשה" (יב, א)

הקשו המפרשים: מדוע נאמר רק הלשון 'ותדבר', הרי גם אהרון דיבר?

ביאר הגאון רבי יצחק עראמה זצ"ל בספרו "עקידת יצחק", שבאמת רק מרים דיברה ואהרון שמע.

פעם נסע הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל, ראש ישיבת "באר יעקב" במונית עם בנו ותלמידו.

דיברו ביניהם הבן והתלמיד בשפת האידיש. הפסיקם ראש הישיבה וביקשם לעבור לדבר בלשון הקודש. אחרי שיצאו מהמונית הסביר להם את נימוקו: "הרי הנהג אינו מבין כלל אידיש, יתכן שהוא חושש שאתם מדברים עליו וזה לא נעים..."

(איש לרעהו)

"והאיש משה ענו מאוד" (יב, ג)

כשרבי אליהו לאפיאן עלה לארץ ישראל, פנו אליו הרבה ראשי ישיבות, ובקשו ממנו לבוא ולהשמיע שיחות חיזוק ומוסר בישיבותיהם, אולם הוא מאן באמרו: אני באתי לארץ ישראל לעסוק עם "עצמי".

אולם כשגברו הלחצים עליו, נכנס לשאול את "החזון איש" מה עליו לעשות.

אמר לו "החזון איש" שבוודאי עליו לקבל את הבקשה, וברכו "עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו - להגיד", שבזכות שהוא יקום "להגיד" יזכה לאריכות ימים ושנים - עוד ינובון בשיבה.

באחת השיחות הראשונות שלו, אמר על עצמו משל - משל לאדם שתעה ביער, ולא מצא את הדרך לצאת החוצה. לפתע פגש אדם אחד ושמח לקראתו, ומיד שאלו: היודע אתה את הדרך?

ענה לו, כמוני כמוך, גם אני תועה כאן כבר הרבה זמן ואיני מוצא את הדרך, אבל יתרון אחד יש לי, שאני יכול לומר לך היכן אל תלך. וסיים, גם אני לא

מצאתי עדיין את הדרך, אבל מכיוון שזקן אני, יכול אני לומר לכם מה לא לעשות, כדי שלא תתפשו בעצת היצר.

(סיפורי צדיקים)

"והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" (יב, ג)

שח הגר"נ ברנשטיין שליט"א: פעם הלכתי עם רבינו הגרא"ל שטיינמן ברחוב והראה לי על הריצפה ב' נמלים: א' גדולה שנקראת מלכה והשנייה רגילה.

אמר לו הרבי: אנו אומרים בקדיש 'יהא שמה רבה מברך וכו' לעלא מן כל ברקתא, שירתא, תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא'. כלומר, שבחו וברכתו של הבורא היא עצומה הרבה יותר מכל שיר או שבח שאנו מסגלים לשבחו בעולם הזה. אבל בשנתבונן בפרוש המלים עולה שאלה: מילא 'ברקתא' מוכן, הבורא מברך הרבה יותר ממה שאנו מסגלים להבין או לברך, כך גם ה'שירתא', השירים שאנו מסגלים לשיר, ואפלו ה'תשבחתא', התשבחות שאנו יכולים לשבחו הם פאין וכאפס מול התשבחות שהבורא ראוי להם... אבל, מהי אותה 'נחמתא'? את מי בדיוק אנו אומרים לנחם?

.....

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהעלותך

"ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים" (יב, טו)

כדי להסגיר אדם בתור מצורע, צריך כהן. שואלת הגמ' (זבחים ק"ב) מי הסגיר את מרים? אם נגיד שמשה הסגירה הרי הוא זר (שאינו רואה נגעים) והוא אינו כהן. אם נגיד שאהרון הסגירה, הרי הוא קרוב משפחה של מרים ואינו יכול לכאורה קשה, מדוע לגבי משה אומרת הגמרא שהוא זר ולא יכול לראות נגעים, מדוע לא אומרת גם שהוא קרוב של מרים? עונה בעל ה"גור אריה", בפסוק (במדבר י"א, י) נאמר "וישמע משה את כל העם בוכה למשפחותיו"

וכתב בספרי: "על עסקי משפחותיו = על העריות שנאסרו להם", נשאלת השאלה, הרי במתן תורה כולם היו גרים. וגר הריהו כקטן שנולד ומותרים בקרוביהם, א"כ על מה בכזו? התשובה היא, היות ומתן תורה היה בכפיה ("כפה עליהם הר כגיגית") אז זו גירות בעל כרחם ואין זו גירות גמורה וממילא הם נשאר קרובי משפחה ונאסרו.

משה רבינו שהיה על ההר כן קיבל את התורה ברצון ולכן גירותו הייתה גירות גמורה וממילא הוא לא היה קרוב משפחה של מרים (אחותו) ולכן אי אפשר לומר שהוא לא הסגיר את מרים המצורעת בגלל שהיה קרוב שלה. לכן נקטה הגמרא את הטעם שמשה לא הסגירה כי הוא היה זר ולא כהן.

אמר לי רבינו: מסתמא הנמלה הגדולה מתגאה על הנמלה הקטנה מה את שווה ומה אני שווה... מה את לעומת... ואז בלחיצת רגל אחת הכל נגמר ושני הנמלים נעלמים. כך אדם מתגאה על חברו שהוא שווה יותר בגלל זה ובגלל זה, ואז הקב"ה יכול ברגע קטן למחוק הכל, ואז איך ובמה יתגאה האדם.

(נאות אפרים)

"והאיש משה ענו מאוד מכל האדם" (יב, ג)

למשה רבינו היו עוד מעלות רבות ומידות טובות, 'ותחסרהו מעט מאלוקים' (תהלים ח, ו). אם התורה ראתה לשבחו על מידת הענווה, הרי שזו המידה הטובה והנאה מכול.

(עיטורי תורה)

"והאיש משה ענו מאוד" (יב, ג)

"ר' יהודי", שאל הרה"ק רבי משה מקאריסטשוב, בנו של המגיד הקדוש מטשערנוביל, יהודי שהסתובב עצוב, "מדוע אתה עצוב כל כך?"

היהודי התחמק מלענות. אך כאשר הפציר בו הרה"ק רבי משה שוב ושוב, ענה בכעס-מה: "הרבי הרי לא יוכל לעזור לי. אם כן, לשם מה לי לספר את אשר על לבי?"

הרה"ק מקאריסטשוב שכנע אותו שלפחות יקל מעל לבו את המשא, כאשר יחלוק אותו עמו. ואולי אפילו יוכל לסייע לו למרות שלא נראה הדבר כן.

"שמי הוא יעקב", פתח היהודי והסביר מה מעיק עליו. "בהיות ילד קראו לי בחיבה 'יענק'ל', ומאז נשתקע שמי המקורי. מציק לי מאוד שאנשים לא מסכימים לקרוא לי 'יעקב' הגם שאני מבקש מהם להשתמש בשמי המקורי.

כולם ממשיכים לכנות אותי 'יענק'ל'. נו, איך הרבי חושב לעזור לי? כלום יכריח את כל יושבי תבל לשנות ממנהגם?!"

"אין לי באמת אפשרות לעזור לך", נם לו הרבי מקאריסטשוב, "אולם זאת אומר לך, שאינך לבד באותה צרה. שמי הוא 'משה'. ברם, מאז נעשיתי רבי לחסידים, החל כל העולם לקרוא לי 'רבי משה' ואין איש זוכר שאין זה שמי האמיתי..."

(במחשבה תחילה)

.....
אמר הרבי: לפעמים, אנו באים לבית אבלים - ומרגישים שיש לנו את היכולת לנחם. לדבר על הכאב ולחזק באמונה. הטרגדיה היא גדולה - אבל נסבלת...
אבל לצערנו, כל כך הרבה פעמים אנו פוגשים אנשים המחפשים נחמה, מים קרים - אבל שום נחמה בעולם לא מסגלת לנחם אל האבל האים והנורא הזה! שום ספור או משל מרתק לא יתאים כאן, שום אמרה חזקה או משפט 'חותך' לא ישיב את נפשו!
ואת הנחמה הזו, הבלתי נתנת להשגה - רק הבורא מסגל לתת!
רק 'המקום' - ינחם אתכם... רק בו אנו יכולים להתנחם - לעלא מכל נחמתא!
(נקדות של אור - ספינקא)

"לא כן עבדי משה" (יז, ז)

אילו היה לי רבי כריבונו של עולם, הייתי אף אני משה רבנו; ומדוע אין לי רבי כריבונו של עולם? משום שאין אני משה רבנו. (חתם סופר)

"בכל ביתי נאמן הוא" (יז, ז)

אף-על-פי שמשה היה יכול להגיע לכל דבר בדרך של הבנה והשגה, כבן-בית שיכול לראות כל דבר, בכל-זאת היה בבחינת "בכל ביתי נאמן הוא" - הוא עבד את ה' מתוך אמונה.

(המגיד ממעזריטש)

גליון 468
שנה י' תשפ"א

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

והבדלת את הלויים מתוך בני ישראל
והיו לי הלויים (ח' – י"ד)

אין הקדוש ברוך הוא מעלה את האדם לשררה, עד שבוחן ומנסה אותו תחילה, וכיון שהוא עומד בנסיון, הוא מעלה אותו לשררה. כך אמר הקדוש ברוך הוא, "והיו לי הלויים", עד שבחן ובדק אותו שבט ומצאו ראוי והגון לשררה. שבשעה שהיו ישראל במצרים. מאסו את התורה ועבדו עבודה זרה, והפרו בריתו של אברהם אבינו. אבל שבטו של לוי כולם היו צדיקים, והיו עושים את התורה, ומקיימים ברית המילה. וכשבאו ישראל למדבר, ועשו את העגל, לא נשתתפו שם שבטו של לוי, אדרבה, קנאו קנאת ה'. כיון שראה הקדוש ברוך הוא שהיו כולם צדיקים, וניסו אותם ועמדו בנסיונם, בחר בהם ובזרעם לעמוד לשרת לפניו בהיכלו, בו ביום הופרשו לעבודת המשכן.

(תנ"ב בהעלותך י"ג)

פרשת השבוע

משמים כוח גדול זה, הייתי יודע יפה מה לעשות בו, אבל אחי דוד משה חש עצמו כל הימים עבד נאמן של הבורא יתברך, עד שמחזיר לו את העולם בדיוק כפי שקיבל ממנו.

אל נא רפא נא לה (י"ב – י"ג)

מסופר: פעם נודמנו למקום אחד הרה"ק רבי אברהם מרדכי "האמרי אמת" מגור זיע"א, והרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זיע"א. והתפתחה שיחה ביניהם בדברי תורה וחסידות. במהלך השיחה פנה רבי מאיר יחיאל ל"אמרי אמת" שיתפלל בעדו לרפואה שלמה, והזכיר בהדגשה את שמו ושם אמו. השתומם על כך ה"אמרי אמת" ואמר: חז"ל אמרו (ברכות דף ל"ד) שנינו, כל המבקש רחמים על חברו אינו צריך להזכיר שמו, שנאמר "אל נא רפא נא לה" ואין משה מזכיר כאן את שמה של מרים. ואם כן מדוע איפוא הזכיר מר את שמו בפני? השיב רבי מאיר יחיאל, באותו פסוק גם נרמז שמה של מרים ושם אימה, שהמלים "רפא נא" הן בגימטריה "מרים יוכבד", נמצינו למדים, שמה רבינו הזכיר ברמז בתפילתו את שם אחותו החולה ושם אימא.

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (י"ב – ג')

מסופר על הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזולאטשוב זיע"א, ששאל, מדוע בכל התורה לא מצינו בין מצוותיה את מדת הענוה? רק מצינו ששיבחו את משה רבינו בזה. והרי מדה זו שקולה כנגד הכל, ולמה לא נמנית בין מצוות התורה? והשיב המגיד: יסוד הענוה הוא שיהיה האדם קטן בעיניו ויחזיק עצמו לאין ולכלום, ואם יחפוץ לקיים בזה מצוה, וגם יאמר "לשם יחוד", אם כן איננה ענוה אמיתית, אחרי שחושב עצמו שהוא משהו ומקיים בה מצוה.

לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא (י"ב – ז')

מסופר על הרה"ק רבי מנחם נחום משטפינשט זיע"א בנו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א. שאמר פעם על אחיו הצעיר הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א, בשעה שאחי דוד משה נוטל בידו את ספר התהלים, ושפתיו רוחשות פסוקים של נעים וזמירות ישראל, אומר לו כביכול הקדוש ברוך הוא, דוד משה בני, הריני מוסר בידך את כל העולם ועשה בו כרצונך. ואילו נתנו לי

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:20 ת"א: 8:22 ר"ת: 8:53

פרשת בהעלותך

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:02 ת"א: 7:17

בציצית ראשם של כל הנוכחים, המושל כמעט שפרץ בבכי מרוב צער על היעלמו של היהלום היקר, כל המבטים הופנו אל עבר היהודי ר' שמואל שהוא האחראי על אוצרות המושל, שעמד שם חיוור כסיד כשאימת מוות נפלה עליו, אחדים מהאורחים אמרו מיד כי אין זאת אלא שהיהודי גנב את האבן היקרה, ואחרים תבעו שיכריחו אותו להודות באשמה ולאחר מכן יתלו אותו בשל הפשע שביצע.

המושל עצמו התקשה להאמין כי עוזרו הנאמן הפך את עורו ונהיה לגנב, אולם הוא גם ידע כי לאיש זולתו לא היתה גישה אל האוצר. לבסוף התאושש המושל ואמר לר' שמואל לעיני כל הנוכחים, שנים רבות עבדת אצלי באמונה, אולם עתה נראה כי לא יכולת לעמוד בפני היצר הרע שהסיתך לקחת את היהלום, אני נותן לך את דיברתי שאם תחזיר את האבן בשלימות, לא אעניש אותך ולא יאונה לך כל רע. חלילה לי, השיב ר' שמואל באומץ, חלילה לי לגנוב את היהלום או כל דבר אחר שאינו שייך לי, אולם אני מבין כי בנסיבות הקיימות אינך יכול להעלות בדעתך אפשרות אחרת, כל מה שאני מבקש זו הודמנות להוכיח בפני עם ועדה, כי לא אני גנבתי את היהלום ועלי למצוא את הגנב האמיתי. לאחר מכן ביקש ר' שמואל לעכב במקום את כל האורחים אשר הגנב האמיתי נמצא בתוכם, הוא ביקש רשות ללכת הביתה לזמן קצר, כדי להביא משהו שיעזור לו למצוא את הגנב. הרשות ניתנה לו, והוא יצא לביתו מלווה בשני שומרים כדי שלא יברח. עד מהרה חזר ר' שמואל, ולהפתעת כולם החזיק בידיו תרנגול שחור, הוא הסביר את הדבר באומרו, אורחים נכבדים, יש לי תרנגול מיוחד במינו הוא מרשה לאנשים ישרים והגונים שילטפו אותו, אולם אם נוגע בו גנב, מיד מתחיל הוא להכות בכנפיו, ולקרוא בקולי קולות "קוקוריקו", עתה הואיל ולפי דעתי הגנב נמצא כאן בתוכנו, אבקש לבחור בין כל האורחים כמה אנשים שיגשו אל התרנגול, אחד אחד, וילטפו אותו. מי שהתרנגול יקרא למגע ידו, הוא הוא שגנב את היהלום הנדיר של אדוננו.

כאשר סיים לדבר את דבריו, בחר ר' שמואל חמישה אנשים, וביניהם גם עוזר המנהל הגוי ואמר, כי הוא מניח שהגנב נמצא בין חמישה אלה. הוא ביקש אותם איפוא לגשת אחד אחד וללטף את התרנגול.

התרנגול הפלאי שגילה את הגנב

סיפור זה מספרים על יהודי ירא שמים וישר לבב, ששמו היה ר' שמואל, הוא היה תלמיד חכם גדול, בקי בהוויות העולם, ונערץ על כל סביבתו. ויהי היום, ומושל המחוז אשר עירו של ר' שמואל היתה שייכת אליו, שמע את שמעו של ר' שמואל, על כישוריו ועל חכמתו הגדולה, והחליט למנות אותו בתור מנהל עסקיו, ולא זו בלבד, אלא שהוא הפקיד בידי ר' שמואל את המפתחות של אוצרותיו, בידעו כי מנהל העסקים היהודי הוא נקי כפיים ובר לבב ולא ישלח ידו ברכוש שאינו שלו.

בחצרו של המושל, שירת עוד מנהל שתפקידו ומעמדו היה נחות מזה של ר' שמואל, אשר הוא שימש עוזר של המנהל היהודי, הלה היה גוי שונא ישראל לא קטן ובכל עת ובכל שעה חיפש תחבולות כיצד להעליל על הבוס היהודי, ובכך לסלקו ממשרתו. מטרתו של הגוי הרשע היתה כפולה, גם לתת פורקן לרגשי השנאה שקיננו בקרבו, וגם לרשת את משרתו הרמה של ר' שמואל. פעם אחת נסע המושל לאחד ממסעותיו הארוכים, וכדרכו השאיר את כל המפתחות אצל מנהל העסקים הנאמן שלו ר' שמואל. בשובו ערך המושל נשף גדול אליו הזמין את כל האנשים המכובדים בעירו, בשיאו של הנשף, שיבח המושל מאד באוזני המוזמנים הרבים, את מנהל העסקים היהודי שלו, על יושרו ונקיון כפיו, ר' שמואל עצמו היה בין המוזמנים, וכטוב לבם במשתה ביקש אותו המושל להביא מבית גנזיו את היהלום הגדול אותו הוא ירש מאבותיו, יהלום זה, כך ריננו הבריות היה הגדול ביותר בעולם, וכל הקרואים ציפו בענין רב כדי לראותו. ערכו של היהלום לא יסולא בפז ממש עין לא ראתה, ועתה הנה יזכו כל הנוכחים לראותו, הודות לנדיבות לבו של המושל ולא מעט הודות לייצר ההתבלטות שלו.

תוך דקות אחדות הופיע ר' שמואל, כשהוא מביא עמו ארגו עשוי זהב טהור ומקושט יהלומים רבים, כל האורחים התאספו סביב המושל כדי לראות את המעמד הנדיר, כיצד הוא פותח את הארגו כדי להראות להם את היהלום הגדול, המושל נשא נאום קצר בו הפליג בשבחיו של היהלום ותינה את כל מעלותיו. לאחר מכן פתח את הארגו בצורה חגיגת, והנה שוד ושבר, הארגו ריק והיהלום איננו, זעזוע אחז

משל ונמשל

להתחבר אל מקור מים חיים – התורה הקדושה

משל לבני מאהל בדואי החיים בלב המדבר הרחק ממקום ישוב, והיו נאלצים לשאוב את המים הנצרכים להם למחייתם מבורות הנמצאים במרחק רב ממקום מגוריהם, ולטלטלם בפחים על גבי חמורים. ויהי היום ומספר אנשים מקרב הבדואים ביקרו בכרך הגדול, ולתימהונם ראו שאין בני העיר נוקקים להביא מים ממרחק, אלא בכל בית מצוי ברו, שממנו נובעים מים מתוקים צלולים וצוננים. חמדו להם הבדואים את השכלול הנפלא הזה, ורכשו כמות ניכרת של ברויים, על מנת להתקינם בכל אחד מן האהלים שבמקום מושבם, כאשר תמה מלאכת הרכבת הברוים, נוכחו לדעת לאכזבתם המרובה כי אין המים יוצאים מתוכם, מיד הזעיקו את בעלי המלאכה מהעיר הגדולה, שימהרו ויבואו לראות מדוע הופלו ברזיהם לרעה מן הברוים אשר בכרך. כאשר הגיעו המומחים למקום, פרצו בצחוק גדול ואמרו לתושבי המקום: כיצד העליתם על דעתכם שיבואו המים מתוך הברוים, הרי לא הברו הוא הנותן את המים, הברו אינו אלא קצהו של צינור ארוך המתחבר בסופו אל המשאבה המעלה ושואבת את המים מתוך הבאר, והנה אתם לא התחברתם כלל אל הבאר, רק נעצתם את הברו בקיר. וכי חשבתם שעל ידי כך יבואו מים באוהליכם?

הנמשל: אלה הדברים אשר חייבים להיאמר לכל אלה אשר עזבו מקור מים חיים, לחצוב להם בורות נשברים, התורה מבטיחה לנו שפע של ברכה והצלחה, אם רק נשכיל להתחבר אל מקור מים חיים התורה הקדושה, "אם בחוקתי תלכו וגו'" או היה "ונתתי גשמיכם בעתם וגו'".

(בשם הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זיע"א)

החמישה עשו כן, אולם למרבה ההשתוממות לא קרא התרנגול אצל אף אחד מהם. הנוכחים שתחילה הביטו על המחזה בענין רב, החלו עתה לתבוע בקולי קולות את הענשתו של היהודי החצוף, שלא די שגנב את היהלום של המושל, אלא הוא עוד מעז להתל בהם עם סיפורי בדים על תרנגול פלא. ר' שמואל הרגיע אותם באומרו כי עדיין לא סיים את המבחן, מיד תדעו רבותי מיהו הגנב האמיתי, רק עוד קצת סבלנות בבקשה, לאחר מכן הוא ביקש כי החמישה שליטפו את התרנגול ירימו את ידם הימנית אשר ליטפה את התרנגול לפני רגעים ספורים. ארבע ידיים היו שחורות כפיה, ואילו היד החמישית ידו של סגן המנהל היתה לבנה, הנה רבותי הגנב לפניכם, קרא ר' שמואל והצביע על סגנו שרעד מרוב פחד ובושה.

לאחר מכן הסביר ר' שמואל את הענין הפלאי שהתגלה לעיניהם של האורחים הרבים. התרנגול שלי הוא תרנגול פשוט כמו כל תרנגול אחר, אין לו שום תכונת פלא, ואין לו שום נטיות מיוחדות, אלא מה, בבית לפני שהבאתי אותו לכאן מרחתי אותו בפיוח שחור, ידעתי כי הגנב האמיתי לא יעז לנגוע בו מפחד שמא ישמיע באמת קוקוריקו, ויזהה אותו לכן ידיהם של ארבעה האנשים הישרים שחורות, כי הם אכן ליטפו ונגעו בו בלי פחד, ואילו החמישי שהוא הגנב האמיתי רק עשה את עצמו כמלטף, אף למעשה לא נגע בו, ולכן ידו לבנה.

הידד, קראו הנוכחים לאחר שהבינו את הענין שהציג בפניהם ר' שמואל, הם החלו מיד לטפל בגנב שהודה כי העתיק מפתחות לחדר האוצר, גנב את היהלום, חתך אותו לחתיכות ומכר אותו, תוך תקווה כי החשד יפול ממילא על המנהל היהודי שנוא נפשו, בכך הוא קיווה גם להיפרע וגם להיפטר ממנו. ונתקיים בו "בור כרה ויחפרהו" המושל ששמח כי ר' שמואל נוקה מכל חשד, ציווה לתלות את הגנב ומנהל העסקים היהודי המשיך לשרת במשרתו הבכירה.

צ'ין אדם לחברו

ואהבת לרעך כמוך

מסופר על הרה"ק רבי איתמר מנדבורנה זיע"א (יומא דהילולא כ"ב סיון) שהיה אומר תדיר: אף כי אמת נכון הדבר שיש בכל אדם חסרונות ואין לך אדם ללא חסרון ומגרעת, אך האדם צריך להביט על חברו כמו על עצמו, כשם שהוא יכול לסבול את עצמו על אף כל החסרונות והמגרעות שיש בו, שהרי גם הוא ככל האדם, אינו האדם השלם, אלא שהוא מעלים עין מן החסרונות של עצמו ורואה רק את המעלות, כך הוא מחויב לסבול את חברו ולראות רק את מעלותיו. וזה שאומר הכתוב "ואהבת לרעך" והעצה לזה היא "כמוך" שתסתכל עליו כמו על עצמך.

הנפש שסבלה בשביל כולם

רב אחד ביקר אצל הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א יחד עם זוגתו, והיא התאוננה בפניו על בעלה הרב, שלמידת טובו לבריות אין גבול, ויש כאלה שמנצלים מידה זו, ולבטוף הם סובלים מכך מאד. ענה לה ה"חפץ חיים" אדם שהוא טוב ומיטיב, סובל באמת מן הבריות, מאידך אם הוא רע סובלים הבריות ממנו, כשיבואו לעולם העליון כדאי מאד שיגידו שם: "זו היא הנפש שסבלה מכולם, מאשר יאמרו כי כולם סבלו ממנו"

לימוד הלכות כיבוד אב ואם

בימי בחרותו הסתופף הגה"צ רבי שמואל צבי קובלסקי (יומא דהילולא כ"ג סיון) אצל מרן החזון איש וצוק"ל וקיבל ממנו דרך חיים. פעם אחת לפני נסיעתו הביתה לבין הזמנים, כשנכנס לביתו של החזון איש

להיפרד ממנו, אמר לו החזון איש: בחר המתכונן לנסוע הביתה לבין הזמנים חייב ללמוד הלכות כיבוד אב ואם בשלחן ערוך יורה דעה. והרי זה גם כן בכלל מה שציוונו חז"ל ששלושים יום לפני החג שואלים ודורשים בהלכות החג... לימים היה רבי שמואל צבי חוזר על כך באזני תלמידיו, בהוסיפו, שמי שלא למד הלכות כיבוד אב ואם שלושים יום לפני בין הזמנים, מוטלת עליו חובה כפולה ומכופלת לשננם בבין הזמנים עצמו, מדין תקנת משה רבינו ללמוד הלכות חג בחג.

(טוב עין הוא יבורך, יש"כ לידידי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א, שהאיר את עיני מהעלון הנפלא "מתיקות הדף היומי")

נתינה הגונה

מספרים: על דלתו של הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זיע"א, התדפק פעם עני בן טובים וביקש את נדבתו, הגאון שכשלעצמו לא היתה פרוטה מצויה בידו באותה שעה, לא יכול היה למלא את מבוקשו, אולם כאשר יצא העני התלווה אליו רבי ברוך בער כברת ארץ, ומי ראה את ראש הישיבה הולך ברחוב ולא יצא? וכך התלווה קהל תלמידיו עם אותו עני שהתפעל מכל הכבוד שחילקו לו. בחזרתו הסביר הצדיק את מעשהו ואמר: הנה עני הדופק על פתחי הבתים, סובל חרפה ובושה עד שמעניקים לו תרומה הגונה, ודבר זה נבצר ממני לעשות, מדוע איפוא לא אתרום לכל הפחות מנה הגונה של כבוד.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ח סיון

הרה"ק רבי ישכר דוב מראדושיץ ב"ר יצחק (תר"ג)

יום ראשון י"ט סיון

הרה"ק מנחם נחום מטקווירא מאכניווקא (תש"ו)

יום שני כ' סיון

רבי יוסף אירגאס ב"ר עמנואל (שומר אמונים הקדמון - ת"צ)

הרה"ק רבי צבי הירש ב"ר שלום זעליג

מנאדבורנא (צמח ה' לצבי - תקס"א)

יום שלישי כ"א סיון

הרה"ק רבי שלמה שפירא ממונקאטש ב"ר אליעזר מלאנצהוט (תרנ"ג)

יום רביעי כ"ב סיון

רבי יחיאל מיכל אב"ד נעמרוב הי"ד

ב"ר אליעזר (ת"ח)

הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא ב"ר מאיר

מקרעטשניף (תשל"ג)

יום חמישי כ"ג סיון

הרה"ק רבי אהרן מברעזנא ב"ר חיים

(תרפ"ו)

יום שישי כ"ד סיון

הרה"ק רבי יצחק יעקב מבלענדוב ב"ר

חיים מאיר יחיאל ממאגליניצא (תרמ"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
פוליס "גב אני אודי" רפורם יוסף הרד"ס על המצרים.

הגבהת התורה (ג')

א) רבים נוהגים שמסבבים את הספר תורה בהיקף שלם, דהיינו שפונים לצד דרום ולמערב, צפון ומזרח, בסיבוב שלם. (באר שבע על מס' סוטה, פרק ב', שו"ת שבת הלי, חלק ט', סימן כ"ו)
ב) מעיקר הדין אין צריך הספר תורה להיות פתוח בשעת הגבהה במקום הקריאה. (עיין שערי אפרים, שער י', סעיף י"ד) אמנם בשלחן הטהור [קומראנא] (סימן קל"ד, סעיף ב') מביא שיש מצוה גדולה לראות האותיות שקראו אותם (או שיקראו בהם) בדווקא, ולכן נוהגין לכתחילה שיהיה הספר תורה פתוח במקום הקריאה. (פסקי תשובות, סימן קל"ד, אות ד')

לע"נ

הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא
ב"ר מאיר מקרעטשניף זיע"א
נלב"ע כ"ב סיון תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור לתעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יח סיון תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 7:02 תל-אביב: 7:17 חיפה 7:10 מוצאי שבת: ירושלים: 8:20 תל-אביב: 8:22 חיפה: 8:24 ר"ת: 8:54

פרשת בהעלותך

עין טובה

סגולה לפרנסה בשפע...

פעם בא חנווני לפני כ"ק האדמו"ר רבי משה מקוברין זצ"ל, והתאונן בפניו על מיעוט פרנסתו, בעוד שלשכנו החנווני המוכר אותה סחורה, יש פרנסה בשפע.

השיב לו רבי משה: תהיה לך פרנסה בשפע רק כאשר תודה להשי"ת על הפדיון הרב של שכנך ותאמר: "ברוך ה' שנתן ליהודי פרנסה ברווח. אמנם בתחילה יהיה קשה לך לומר זאת בלב שלם, אך כאשר תרגיל עצמך לכך, כבר תאמר זאת בלב שלם, כמו שנאמר "בפיך ובלבבך לעשותו". קודם "בפיך" ואחר כך "בלבבך"...

גביעי זהב

עין טובה בשל אחרים...

ביום פטירתו של מייסד וראש ישיבת ליקווד הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, הייתה הישיבה במצב קשה מאוד. היא עמדה על סף התמוטטות נוראה הן מבחינה רוחנית והן מבחינה גשמית,

בדיוק באותו זמן נזדמן הרב מפוניבז' – הגרי"ש כהנמן זצ"ל לאמריקה כדי להתיר נדיבי עם עבור ישיבתו פוניבז'. הוא השמיע בהתרגשות דברי הספד על רבי אהרן ובאותו מעמד הכריז על הכרתת בנו הגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל כממלא מקומו בראשות הישיבה,

והנה לתדהמת הציבור בליקווד, הניח הרב מפוניבז' בצד את מטרתו שלשמה הגיע – איסוף כספים למען ישיבתו פוניבז', ונרתם בכל כוחו להצלת ישיבת ליקווד. הוא הזעיק מיד אסיפת חרום של עסקנים ונדבנים במעונו של הנגיד ר' חיים בנדהיים, מעמודי התווך של ישיבת פוניבז'... ועפ"י דרישתו התחייבו לגייס מיידיית מאה אלף דולר (סכום עתק בימים ההם) לפרעון החובות הרובצים על ישיבת ליקווד.

כאמור, הציבור השתומם והתפעל מן העובדה שהרב מפוניבז' נכנס כ"כ בעובי הקורה למען הישיבה שאינה שלו והוא מגייס למענה את מיטב התורמים שנשאו עד עתה בעול קיומה של ישיבת פוניבז' – מפעל חייו. האנשים פשוט התקשו להאמין למראה הפלא כיצד הגרי"ש כהנמן כאילו שוכח מכל מוסדותיו הגדולים, ומציב מול עיניו רק מטרה אחת ויחידה: בנין התורה, והרבצת תורה שלא תשתכח תורה מישראל, ולדידו אין הבדל בין אם מדובר בישיבת פוניבז' או ישיבה אחרת...

הרב מפוניבז' – ח"ג

לחפוז בטובתו של חברו ולשמוח

בה!

נלמד מהפסוק: "ויאמר לו משה המקנא אתה לי ומי יתן כל עם ה' נביאים" (פרק יא-כט)

בפסוק זה רואים – לדעת בעל ה'עקדה' וה'אור החיים' הק' – את מעלתו הנשגבה של משה רבינו ע"ה, שלא היה בו כל שמץ של קנאה, לא רק כלפי אלו מתלמידיו שהיו מאוצלים מן הרוח אשר עליו, כמו שאמרו חז"ל "בכל אדם מתקנא חוץ מבנו ותלמידו" (סנהדרין קה:). אלא אפילו אם יתן ה' את רוחו על כל העם ויהיו נביאים, לא מכוחו הוא, אלא "בזכות עצמם" דבר שמתקנאים בו. אף על פי כן הוא לא יקנא בזה, אלא אדרבה, משתוקק הוא שאכן כך יהיה.

שנינו במסכת אבות (פ"ה-יט): "עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה מתלמידיו של אברהם אבינו". ופירש רש"י: "עין טובה" – שאין לו קנאה על חברו, וחביב עליו כבוד חברו ככבודו. ומפרש החיד"א זצ"ל (בספר חסדי אבות) ששלושה אלו הם כנגד "הקנאה והתאוה והכבוד" אשר מוציאין את האדם מן העולם. שמי שיש לו עין טובה, שמח בחלקו ואין לו קנאה. ורוח נמוכה – אינו מבקש כבוד. ונפש שפלה – אינו מתאוה תאות הגוף.

וכתב בספר ראשית חכמה (שער הענוה – פ"א): רוב המפרשים הסכימו כי "עין טובה" היא ההסתפקות במה שיש לו, ואעפ"י שיהיה לחברו ממון יותר ממנו, אינו מתקנא בו, אלא המעט שיש לו, בעיניו הרבה. ושל אחרים מעט בעיניו. יחפוז שיהיה להם יותר ממה שהיה חפץ לעצמו.

עוד שנינו במסכת אבות (פ"ה-ט) "ועל מה שלא שמע, אומר לא שמעתי" וביאר הגאון רבי מיכאל שלום וינקלר זצ"ל (אב"ד קופנהגן): כאשר שומע מחברו דבר חידוש, אינו מחריש, שאז חברו עלול לפרש את שתיקתו כאילו כבר שמע וידוע לו החידוש הזה ולכן שותק, אלא על מה שלא שמע הריהו מכיר טובה למשמיע, ומפרגן ואומר לו בפה מלא: "לא שמעתי! דבר חידוש הגדת ליי! זוהי מדת עין טובה שראוי לנהוג בה.

הגה"צ רבי שלמה וולבה זצ"ל מבאר (בספרו עלי שור – ח"ב) כי מדת עין טובה נובעת בהכרח מאמונה חושית. כי כאשר מאמין האדם שהקב"ה מנהיגו והוא שנותן לו כל צרכו, שוב אינו זקוק למתנת בשר ודם ואינו מקנא באיש זולתו, שכן "אין מלכות נוגעת בחברתה כמלוא נימא" (יומא לח:). הרי מכאן שהאמונה מבטלת קינאה.

הבוטח בה' שיספק לו כל צרכו, הריהו שמח בחלקו ואינו דואג דאגת המחר!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "שטו העם ולקטו וטחנו ברחיים, או דכו במדוכה" (פרק יא-ה)

ומובא בזוהר הק': "שטו העם ולקטו" - שטיא הוא דא" כלומר: שוטים הם אלו שהשתטחו על הארץ ללקוט את המן, שכן מה ששיך ומיועד לאדם, יבוא לו בנקל עד שלא יצטרך אפילו להתנופף... (הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל - חכמת חיים).

המאפיין הבולט של מי שאמונתו שלימה ובטחונו מוחלט בהש"ת הוא שבכל מצב שיהיה אינו שואל שאלות בבחינת "יודים אהרן". אך מי ששואל שאלות ומעורר ספיקות ותהיות, אות הוא לחוסר אמונתו ובטחונו וכדברי חז"ל (סוטה מח): מי שיש לו פת בסלו ושואל מה אוכל למחר אינו אלא מקטני אמונה. **רואים** זאת מפורש בפסוק "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית" וגו' וכפירוש **הספורנו** שאם לא ישאלו "מה נאכל" יקוים בהם "ואכלתם לשובע" שיהיו הפירות רבי המזון - "אוכל קמעה ומתברך במעיו", וממילא יספיקו פירות השישית גם לשיביעית. ואולם אם ישאלו, או-אז "ועשת את התבואה לשלוש השנים" שיצטרכו להתמודד עם טירחת הכמות.

זוה מאלפינו בינה במיוחד בשנה זו, שנה שישית ערב השמיטה, לדעת מה הגישה הנכונה לכל דבר וענין, לקבל את כל המאורעות באמונה ובטחון בהש"ת הטוב והמטיב, שהכל לטובה. ללא שאלות ותהיות. לא שהאדם מתגבר ולא שואל, אלא פשוט אין לו מה לשאול מרוב השענותו המוחלטת על הש"ת.

יודע שבוה ההבדל היסודי בין עם ישראל לשאר האומות. עם ישראל אינו שואל, כי יודע על כל מאורע שכך גזרה חכמתו. לא כן אומות העולם מלאי שאלות ואכולי ספקות ("ספק" בגימ' "עמלק"). ורמזו זאת בלשון הפסוקים "אשרי העם שככה לו" - שיועד בכל דבר ש"ככה" גזר הש"ת, ואין לערער ולשאל "למה". לא כן הגוים עליהם כתוב "למה יאמרו הגוים" הם מוטרדים ושואלים "למה?"

את ההבדל היסודי הזה בין עם ישראל לשאר האומות רואים כבר בקבלת התורה, כדברי חז"ל הידועים: כשנגלה הקב"ה ליתן תורה לישראל, הלך אצל בני עשיו ואמר להם, מקבלים אתם את התורה? ושאלו: מה כתוב בה? אמר להם: "לא תרצח" ולא אבו לקבל. וכך הלך אצל כל האומות והם שאלו "מה כתוב בה?" וסירבו לקבלה, ואילו כשבא לישראל, לא שאלו מה כתוב בה אלא מיד קיבלוה ואמרו "נעשה ונשמע". הנה כי כן, בעוד אומות העולם שואלים, הרי עם ישראל מקבלים את התורה ללא שאלות ומקדימים נעשה לנשמע מתוך אמונתם ובטחונם בהש"ת שכל הכתוב בתורה הוא אך ורק לטובתם.

מלשון הכתוב בפרשתינו "שטו העם ולקטו" משמע שהיו צרכים לטרוח הרבה ללקוט את המן, ואילו בפרשת בשלח נאמר "ויצאו העם ולקטו" משמע שרק יצאו מחוץ למחנה ומיד לקטו. ומהפסוק "ברדת הטל על המחנה לילה" משמע יתירה מזו, שהמן ירד ממש בתוך המחנה ולא הוצרכו לצאת ממנו כדי ללקוט. מכאן דרשו חז"ל (וימא עה): "צדיקים ירד על פתח בתיהם. בינונים יצאו ולקטו. רשעים שטו ולקטו".

וביאר בעל הנודע ביהודה (בספרו אהבת ציון - דרוש זו) שכך הוא ענין הפרנסה של כל בני האדם בכל דור. שלוש מדריגות מוצאים אנו בזה:

(א) הצדיק אשר תורתו אמונתו ועוסק בתורה, אזי מזמין לו הקב"ה פרנסתו על פתח ביתו. כלומר, שנותן בלב נגידי העם שימציאו פרנסה לעוסק בתורה. **(ב)** הבינונים שהם יראי ה' הקובעים עתים לתורה ועתים לעסוק בפרנסתם, דומים לאלו שנאמר בהם "ויצאו העם ולקטו". היינו, שבעת שעוסקים לפרנסתם, הקב"ה מצליח בידם ומוציאים הפרנסה בנקל, כדי שיוכלו להתפנות ללימוד התורה. **(ג)** הרשעים פורקי עול תורה, הקב"ה מכביד עליהם עסקיהם בטורח גדול כמו אלה שנאמר בהם "שטו העם ולקטו".

ה' יי-לחם" לכם ואתם תחרישון...

סיפר כ"ק האדמור מטשערנאביל ז"ע: פעם ניגש איש עני מרוד אל הרה"ק רבי משה מקאריסטשוב זצ"ל וביקש ממנו ברכה והבטחה שיצליח בפרנסתו. אמר לו רבי משה: "מה ביכולתו לעשות לך הרי אין בכוחי להושיעך". אך הלה לא הרפה והפציר בו מאוד שיברך אותו ויסייע לו בעצה טובה.

אמר לו רבי משה: "יש לי עצה עבורך, חזור אל ביתך ותאפה לחמים ותמכרם בשוק ובזה יהיה לך פרנסה". תמה העני: "הרי איני יודע כלל לאפות?" אמר לו רבי משה: "נסה את כוחך כפי שאתה יכול ובטח בה' והוא יעשה".

עשה העני כמצוותו ואפה לחמים רבים ויצא לשוק כדי למכרם, אך כיון שלא ידע מלאכת האפיה לא יצאו הלחמים כראוי והאנשים נמנעו לקנותם, ונשאר הלה עם כל הלחמים בסלו.

באותו זמן עבר בעיר מחנה חיל גדול והיו נצרכים להרבה לחם לספק לחיילים ולא היה מהיכן לספק להם, אך אנשי העיר ידעו שאצל עני זה יש הרבה לחמים שנשארו אצלו מכיון שלא הצליח למכרם ולכן שלחום אליו. החיילים שנחפזו מאוד לא בדקו את טיב הלחמים וקנו ממנו את כל הלחמים לו כשהם משלמים בתמורה חבית מלאה דינרי זהב ונתעשר מאוד.

עפ"י "צור צדיק"

"הבוטח בה' חסד יסובבנוה"...

כאשר שכנה ישיבתו של הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל בבניניה של ישיבת פרשבורג בירושלים, הסתיים מועד חוזה השכירות בסוף זמן החורף ועדיין לא נמצא לישיבה מקום אחר. עקב כך הודיעו לבחורים כי יקבלו הודעה לקראת הזמן הבא לאיזה מקום עליהם להגיע.

והנה נקפו ימים ועברו ועדיין לא נמצא מקום. נקל לשער את המתח והחרדה כאשר אין כל מוצא נראה באופן... מספר אחד התלמידים (שסייע ביד ראש הישיבה לחפש מקום) כי נכנס בימים אלו לראש הישיבה רבי משה שמואל ונדהם לראותו יושב שליו בפנינתו והוגה בהתלהבות בתורה כאילו כלום לא קרה. ניגש התלמיד בפליאה ושאל: הלא המצב הוא שאין שום סימן למציאת מקום לישיבה?

הרים רבי משה שמואל ראשו והגיב: "הישיבה שלי! הישיבה של בורא עולם! אנו עשינו את שלנו והוא בוודאי יעשה את שלו!" והנה לא חלף זמן רב, וסמוך לליל בדיקת חמץ פגש רבי משה שמואל איש יקר ובר-לבב, קבלן במקצועו, אשר מיד בשומעו על מצוקת מקום לישיבה הציע כי ביכולתו להקצות עבור הישיבה שתי דירות בבנין שסיים זה עתה לבנות בשכונת הר נוף....

ואכן בליל בדיקת חמץ אחרי שרבי משה שמואל ראה את המקום, נגמר הדבר בכי טוב, וזכה המקום להיות אכסניה לישיבה ולספוג מעמל תורתה, ולהיות משכן לשיעורים תקופה ארוכה ופוריה.

ישורון - יח

"ברוך הגבר אשר יבטח בה'..."

כאשר מנהל ישיבת לומז'ה הגאון רבי אליעזר שולביץ זצ"ל קיבל את הגה"צ רבי משה רוזנשטיין זצ"ל כמשגיח לישיבה, הקציב לו משכורת שהיה די בה כדי לחיות עם משפחתו, ואמנם בתחילה חשב המשגיח לבקש משכורת גדולה יותר כדי לחסוך ממנה לנדוניית בנותיו, אך נמלך והחליט להשאיר את ענין הנדוניה להקב"ה שהוא ישלם לו בעבור השגחתו על בניו שילמדו תורתו.

והנה פרצה מלחמת העולם והבנקים פשטו את הרגל והכסף של רוסיה בוטל. או-אז נוכח המשגיח עד כמה צדק כשהשליך רק על ה' יהבו, שכן אילו היה מבקש יותר כסף, בוודאי היה מפקידו למשמרת בבנק ואז לא היה נותר ממנו מאומה.

לעומת זאת, בזה שהשאיר חוב אצל הקב"ה, הצליח בס"ד להשיא את בנותיו לתלמידי חכמים מופלגים גדולי תורה.

דרכי מוסר

לנהוג כלפי הזולת בשפלות רוח ובענוה! נלמד מהפסוק: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם" (פרק יב-ג).

וכתב השל"ה הק': ראה עד כמה גדול מדת הענוה. הנה משה רבינו ע"ה מבחר הנבראים אדון הנביאים, ולא שבחו הכתוב רק במדת הענוה. וצריך ללכת במדת הענוה עד קצה האחרון, כהא דתנן "מאד מאד הוי שפל רוח". ואמר הכתוב "מכל האדם". והנה ג' ענוים היו: משה ואהרן אמרו "ונחננו מה". אברהם אבינו אמר: "ואנכי עפר ואפר", דוד המלך ע"ה אמר: "ואנכי תולעת". ומשה היה עניו מכולם, כי אברהם המשיל עצמו לעפר ואפר ודוד לתולעת, אבל משה אמר אין אנחנו כלום. וזה עניו מכל האדם ראשי תיבות "אברהם דוד משה". עכ"ל.

לכאורה צריך ביאור במה שמזכירים חז"ל ג' ענוים, אברהם אבינו, משה רבינו ודוד המלך. הרי גם על נח אמרו שהיה עניו ושפל רוח (ראה גמ' עבודה זרה ו: וברש"י שם) ומדוע לא הוזכר כלל ברשימת הענוים?

את ההבדל ביניהם נוכל להבין עפ"י ביאורו של כ"ק אדמו"ר מהר"י מבעלזא זצ"ל וכך אמר: חז"ל מבארים מדוע נקראו מי המבול "מי נח"? משום שנח לא ביקש רחמים על בני דורו. והטעם שלא ביקש רחמים משום שבגודל ענוותנותו ושפלות רוחו, דן בעצמו שאינו כדאי וראוי להתפלל על אחרים, כי הלוואי שיוכל להציל את עצמו.

ואולם אצל אברהם ומשה מצינו שלמרות גודל ענוותנותם לא נמנעו מלהתפלל על בני דורם, ויש להבין מדוע ענוותנותם לא מנעה מהם להתפלל כפי שמנעה ענוותנותו של נח?

אלא היא הניתנת: דוקא משום שענוותנותם של אברהם ומשה הייתה בשלימות והחשיבו עצמם כאין, ידעו והבינו שכל מה שנותן להם הקב"ה הוא מתנת חנינם ואין זה בזכותם, וממילא יכולים להתפלל על בני דורם שיעשה הקב"ה גם איתם חסד חנינם. שהרי לדידם אין כל הבדל ביניהם לבני דורם, לא כן נח שהרגיש שיש בו מעלה מסויימת על אנשי דורו ולכן חשב שתפלתו תועיל לכל הפחות לעצמו.

ענוותן או גאווותן?

הגאון רבי משה מאיוויה זצ"ל היה איש קדוש וצדיק נסתר בדורו, פעם בא לחסות בצילו של הגר"א זצ"ל במשך ימים אחדים. עם בואו הורה הגר"א לתלמידיו כי יתמידו להכנס אצל רבי משה, ללמוד ממנו "הלכות מדות טובות". כאשר הגיע זמנו לשוב לביתו, נתאספו ובאו תלמידי הגר"א ללוותו. עמד רבי משה במרכז וסביבו כל התלמידים, שומעים ומקשיבים למוצא פיו

או-אז פנה אליהם רבי משה בשאלה, מוזרה משהו: "מה אתם חושבים על מדת הענוה שלי"? הדבר היה לפלא בעיני החבורה, הליזה יקרא "בעל מדות"? הזוהר הצדיק שיאה לו המקרא "והאיש משה עניו מאד". כאשר דוקא בשעת פרידתו מאתם מצא לנכון להשתבח בענוותנותו? לא ענוה יש כאן, כי אם גאוה מוסתרת. כיון שנפרדו ממנו, באו ושטחו תמיהה זו בפני רבם.

השיב להם הגר"א: אדרבה ואדרבה, דוקא משום יראתו שמא אחרי עוזבו אתכם, תרבו לפארו על מדותיו התרומיות, ותפליגו לשבחו על ענוותנותו הגדולה, לפיכך זרק בפניכם שאלה זו, על מנת שיוותר לא תהללוהו במדותיו....

הבורח מן הכבוד...

צדיק נשגב ושקדן מופלא התגורר בירושלים ושמו **חכם ציון כהן** זצ"ל. למרות היותו ת"ח מופלג ומרביץ תורה לתלמידים, הן בדף היומי השכם בבוקר, והן בשיעורי עיון לתלמידיו בשיבה, היה צנוע ונחבא אל הכלים. בשעתו, כשהציבור היה שבור ורצוף מפטירתו המצערת של הגה"צ **רבי ישראל אבוחצירא-הבבא סאלי** זצ"ל ולא ידעו מי יוכל למלא מקומו בעצה וברכה, פירסם אחד מגדולי הדור את דעתו ואמר כהאי לישראל:

"יש לנו כהן בירושלים את חכם ציון כהן ואני אומר לכם כי ברכותיו מתקיימות ואדם גדול מאוד הוא". ואכן החלו יהודים להתדפק על דלתו כשזרם המבקרים הולך וגובר מיום ליום.

חכם ציון כהן שסלד מכל סרך של כבוד, נחרד מכך מאוד ואמר לאשתו: "מהיום אני בורח בלילות לביהכ"ס פלוני, שם אני לומד עד יעבור זעם... ומי שיבוא תאמרי שאיני בבית". וכך קרה שעקב בריחתו, זרם המבקרים פסק כליל, וחזר חכם ציון לחייו הרגילים כמקודם. **מתוך מאמר לזכרו**

הנעלבים ואינם עולבים

מעלה נשגבה להיות מה"נעלבים ואינם עולבים" שומעים חרפתם ואינם משיבים!

נלמד מהפסוק: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם" (פרק יב-ג)

וכתב רש"י: עניו - שפל וסבלן. והקשו המפרשים: מה טעם הוצרכה התורה להודיענו כאן גודל ענוותנותו של משה? אלא, מפרש הרמב"ן, להגיד כי הקב"ה קינא לו בעבור ענוותנותו, כי הוא [משה] לא יענה על ריב לעולם אף אם יודע. עוד הביא הרמב"ן מהספרי: רבי נתן אומר, אף בפניו של משה דיברו בו... אלא שכבש משה על הדבר, יזכיר ענוותנותו שסבל ולא ענם. וה' קינא לו.

רבים וטובים שואלים: היאך באמת מצליחים להתמודד עם חרפות וגידופים המטיחים נגדינו? מאין נקח את כח ההבלגה והאיפוק שלא להשיב חורפינו דבר? וכגון מה שיהודים החרדים לדבר ה' חווים בשנה האחרונה רדיפות וגידופים הן מבית והן מחוץ. [מבית: הסתה נוראה שכמעט לא זכור דוגמתה, מצד אחינו החילוניים בניצוחה של התקשורת ובהם גם דתיים לקיים "שנאת ע"ה לת"ח" ומחוץ: בני ישמעאל מכים ומשפילים עוברי אורח חרדים. שורפים ומבאים בתי כנסיות וכו', רח"ל.]

התשובה לכך, עפ"י אותו מעשה שהבאנו זה מכבר, במשולח שיצא להתרים עשירים לצורכי צדקה והנה אחד הגבירים התנפל עליו בצעקות וגידופים והשמצות נוראיות. המשולח הבלגי ושתק כשעל פניו נסוך רוגע מדהים. לבסוף, לאחר שכתב לו העשיר צ'ק נכבד שאל את המשולח: "הכיצד הצלחת לסבול בשקט מופתי את כל הצעקות והגידופים שהומטרו עליך?" השיב המשולח: "כתוב אצלי מראש, הערה בפנקס הכתובות: 'בכתובת זו הגביר צווח ומשמיץ אבל לאחר מכן תורם בעין יפה'. הייתי מוכן נפשית לפרוצדורה הזו והמתנתי בסבלנות".

כך בדיוק צריכים לדעת מראש אנשי היהדות החרדית ולהיות מוכנים למה שנאמר על דור עקבתא דמשיחא: "יראי חטא ימאסו", וכן בגמרא (כתובות קיב:): "דור שבן דוד בא, קטגוריא בת"ח. ופירש"י: "הרבה מסטינים ומלמדים חובה יעמדו עליהם", ועוד כיו"ב, וכשיודעים זאת ומוכנים לכך, יכולים לסבול ולהבליג, ולקבל הכל באהבה ובאמונה בהש"ת.

"טוב הבזיון לכפרת עוונות"...

פעם חתם הגאון **רבי עקיבא סופר** זצ"ל (אב"ד פרשבורג) יחד עם הגר"י **סולובייצ'יק** זצ"ל על מכתב המתנגד לתנועה פשרנית מסויימת. ראש התנועה יצא בשצף קצף ובגידופים חריפים נגדם, וכינה אותם בכינויי גנאי. תלמידי הגר"ע סופר רצו להביע מחאה תקיפה, אך הוא ביקש מהם לא להגיב כלל בנימוק "כי טוב לי הבזיון לכפרת עוונות".

הוסיף הגר"ע סופר ואמר: "כתוב (בשמואל טז-י) שכאשר קילל שמעי בן גרא את דוד המלך ורצה אבישי בן צרויה לעשות בו שפטים, אמר לו דוד: 'ה' אמר לו קלל את דוד...' ופירש ה"רד"ק: 'ה' העיר את רוחו לבזות אותי, לעונש עוונתי'. אם המלך דוד משיח ה', לא נתן שיגיבו ושיענישו את מי שקיללו, כי זה מהש"ת, בוודאי אני צריך לחשוב שמה שבזו אותי, זה לכפרת עוונותי, ואיני רוצה שיגיבו".

במחיצתם

"תקני לה מתנה"...

מעשה באחת מבנות משפחתו של כ"ק האדמו"ר מסלונים (**בעל התיבות שלום**) שנפגעה קשות מאחת מחברותיה שהעליבה וביישה אותה מאד. היא נכנסה אל הקודש פנימה לביתו של האדמו"ר ותינתה בפניו את גודל הצער שיש לה מחמת העלבון.

נענה האדמו"ר ואמר לה, "תקני מתנה לזאת שפגעה בך..." נדהמה ושאלה: "לא די שהיא פגעה בי כל כך, עוד עלי לקנות לה מתנה?!" השיב האדמו"ר: "אכן תקני לה מתנה, שכן מי יודע כמה צער גדול יותר נמנע ממך בגלל עגמת נפש זו..."

הלמות עמלים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

יוזמה חדשה ונפלאה !

וכעת נציג בקצרה "במה דברים אמורים", מתוך הנושא שנידון בפרשת השבוע - בהעלותך.

כמו כל פרק, אף פרק זה נפתח בסיפור המחשה המהווה נושא-לדיון:

"ראובן סגר אחריו את דלת ביתו וירד בצעדים איטיים במורד המדרגות. הוא ידע שלא יצליח לחמוק. גם הפעם יעבור ליד השכנים המתפללים, ומבטיהם הבלתי מרוצים ילוו אותו לאורך הרחוב וימלאו את לבו בהרגשה כבדה. הוא הרגיש שהם כועסים עליו על שאין הוא מצטרף למניין אותו הם מארגנים בכניסה לבניין בכל מוצאי שבת. אך מה לעשות? הוא מעדיף להתפלל דווקא בבית-כנסת, שם התפילות מתקבלות יותר. האם עליו לוותר על איכות תפילותיו כדי לרצות את השכנים?"

"כששטח את התלבטויותיו בפני ידידו שמעון, הקשיב לו הלה ולאחר מכן אמר: אני מאוד מבין את ההתלבטות שלך. גם אני התלבטתי לא פעם בבעיות דומות. לדוגמא, יש לי דודה זקנה, שכל פעם כשהיא פוגשת אותי, רוצה היא ללחוץ את ידי. פעם ניסיתי להסביר לה שהדבר אסור מבחינה הלכתית. חשבתי כי אם היא תדע שאין כאן משהו אישי, אלא איסור הלכתי, היא תקבל את הדבר בהבנה. להפתעתי, היא נעלבה מאוד. אני זוכר את מחשבותיי אז: האם קיימת דרך שבה אשמור על ההלכה ויחד עם זאת לא אפגע בדודתי?"

"ראובן הנהן בהבנה. זו באמת בעיה לא פשוטה - אמר. אני נזכר בחבר מסוים אשר חלה לפני זמן מה וביקש ממנו לבוא ולהשלים לו את החומר אשר הפסיד בישיבה. לא רציתי לבוא אליו, כיוון שחששתי להידבק ממנו. לו היה מדובר במישהו אחר, הייתי מסביר לו את הסיבה האמיתית לסירובי, והוא היה מבין. אלא שכלפי החבר ההוא לא היה מתאים לנהוג כך, כיוון שהוא טיפוס רגיש במיוחד. אני מכיר אותו היטב. הוא היה חושב שאני מנסה להתחמק ממנו והיה נעלב מזה מאוד. חשבתי לעצמי: מה עושים? לפגוע אינני רוצה, אך גם להידבק ממחלתו - זה לא פתרון. אז מה כן? האם קיימת דרך שלישית?"

המובאות הבאות עוסקות בפתרון הדילמה, והפרק מסתיים עם "תרגיל" עליו יש לעבוד במשך השבוע הבא... **בהצלחה לכל המצטרפים!**

יום רביעי, ח' סיון תשפ"א.

אשה מתקשרת אל עורך סדרת "חובת האדם בעולמו", ומבקשת לרכוש 17 ספרים על עין טובה.

רשות הדיבור לבעל-המעשה:

שאלתי אותה, לשם מה היא צריכה כמות גדולה כזו? וענתה שהיא גרה ברמות ד' בירושלים וכל הבניין שלהם מעוניין להתחזק בנושא של בין אדם לחברו, אז הם החליטו שכולם ילמדו מהספר, ויכינו גם קו טלפון בו יכינו תוכנית שבועית, יעבדו לפי הספר גם על תרגיל משותף כל שבוע, ויתקדמו במידה זו הלכה למעשה.

בערב הגיע בעלה לקחת את הספרים. שאלתי אותו, אם אפשר לדעת בגין מה החליטו בניין שלם לקבל החלטה כזו...

והוא ענה: אחד מחסידי קרלין שנפגע בהתמוטטות שהייתה בשבת שעברה, גר בבניין שלהם.

חז"ל הרי למדונו שכל צרה שמגיעה - גם אם היא לא מגיעה עליך ואליך - צריך לפשפש במעשים ולנסות להבין מה השם שואל מעמך. כל אחד מהבניין חשב על הדבר, וכולם הגיעו למסקנה שצריך להתחזק בעניין של בין אדם לחברו.

איזו יוזמה נפלאה של בניין! ולוואי שיוזמה זו תתפשט לבתים נוספים!

* * *

האמת שאפשר להתקדם במידות ולהיות בני אדם טובים יותר גם בלי צרות - כולנו יודעים כי גם זה חלק מעבודת השם, וחלק חשוב ונכבד ביותר. אבל לפעמים, אנחנו צריכים קצת זריקות מרץ שמסייעות לנו להתעורר.

ולוואי ולא נאטום לבנו, אלא נתעורר להתקדם בעבודת השם, לחזק את הדרך ארץ שלנו ואת המידות שלנו. מלבד קרבת השם נרויח גם בחיי היום יום שלנו - נהייה יותר מאושרים הן בבית, הן בחברה.

למי שלא יודע: מתקיימים ברחבי הארץ גם ועדים בנושאי מידות לפי ספרי "חובת האדם בעולמו". החפץ להשתתף בהם יוכל ליצור קשר בטלפון 0548-437957

* * *

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

פרשת בהעלותך

קטז. ד"ה פורענות 'אותו היום, סרו מאחרי ה' וברחו מהר ה' כתינוק הבורח מבית הספר, לכך ברחו להם מראה פן יוסיף להם מצוות. והפורענות השניה - **וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו**, וכפי שפירש רש"י - 'על עסקי משפחות, על עריות שנאסרו להם'.

והנה בחז"ל מובא, שלדגים ישנם שתי תכונות מעניינות: האחת, כשיורד גשם, הדג קופץ לאוויר כדי לתפוס את טיפות המים (**מדריש רבה פר' ויחי, עה"פ י"דגו לרוב בקרב הארץ**), ומדוע הוא עושה כך, וכי חסרים לו מים? אלא, הקפיצה שלו מסמלת כמיהה והתחדשות. ואילו עם ישראל התנהגו ההיפך מהדג, בזה שלא רצו שיתווספו להם מצוות חדשות.

בנוסף, כתוב שכשיירד המבול כל הבריאה הושמדה, למעט הדגים שהם היו היחידים שלא השחיתו דרכם על הארץ.

הרי לנו פרט נוסף שבו נהגו הדגים הפוך מעם ישראל: עם ישראל בוכה למשפחותיו, על עסקי עריות, והדגים - לעומת זאת - לא קלקלו בעריות.

גו"ן בארמית היא דג, ולכן האות המפסיקה בין שתי פורעניות אלו של עם ישראל לרמוז שבעניינים אלו נהגו עם ישראל הפוך מהגו"ן - מהדגים.

(ומתוק האור)

"ימדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה" (יב, ח).

את הדברים ביאר האדמו"ר רבי יחיאל מיכל מאוסטרובצה זצ"ל בדרך חיזוד ונפלאה:

דעת בית שמאי במשנה ביבמות (דף סא:) היא, שאדם מקיים מצות פריה ורביה אם יש לו שני בנים. ודרשו זאת ממש רבנו שנאמר בו 'ובני משה גרשום ואליעזר', והרי משה פרש מאשתו בטרם היו לו בנות, ומשמע שכבר קיים מצות פריה ורביה בשני בנים.

אך בגמרא (סב.) הובאה דעת רבי נתן שסובר שדעת בית שמאי הסובר, שבכדי לקיים מצות פו"ר צריך שני זכרים ושתי נקבות, וממשיכה הגמרא: אמר רב הונא, מאי טעמא דרבי נתן אליבא דבית שמאי? דכתיב: 'ותוסף ללדת את אחיו את הבל' - הבל ואחותו, קין ואחותו. כלומר - שמתיבות 'את' אנו למדים לרבות שעם כל אחת נולדה תאומה, וממילא רק בכך מתקיימת מצות פו"ר.

אמנם הדרשה מתיבת 'את' תלויה במחלוקת המפורסמת (פסחים כב:) 'שמעון העמסוני היה דורש כל אתין שבתורה, כיון שהגיע לאת ה' אלוקיך תירא, פירש... עד שבא רבי עקיבא ודרש, 'את ה' אלוקיך תירא' - לרבות תלמידי חכמים'. והנה, מרים ואהרן דיברו במשה על כך שהוא פרש מאשתו למרות שטרם קיים מצות פו"ר.

ומעתה, כך תתבאר תוכחת הקב"ה במרים ואהרן: **מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה**, הלא אם לא דורשים 'את ה' אלוקיך תירא לרבות תלמידי חכמים' - וממילא אין דורשים את הפסוק 'את אחיו את הבל', אם כן יש לנקוט כדעת בית שמאי שבמשנה שמצוות פו"ר מתקיימת בשתי בנים, ונמצא שלא היה כל פגם בכך שמשו פרש מאשתו.

ואם דורשים 'את ה' אלוקיך תירא לרבות לתלמידי חכמים' - ומשה לא צדק במעשהו, הרי מכח עצם דרשה זו נאסר עליכם לדבר בעבדי במשה, שכן יש לכם לירא ממשו שהוא תלמיד חכם, ולא לדבר בו סרה... (מתוקים מדבש)

"א-ל נא רפא נא לה" (יב, ג).

מנהג נאה היה לו **לגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל** בעשרת ימי תשובה, לבקר חולים וזקנים ולכבדם בברכת "שנה טובה". פעם הגיע לבית אבות "נוה שמחה" אשר בשכונת מטרסדורף לבקר את הרב הישיש רבי אליעזר כהן זצ"ל אשר עשרות בשנים היה גר בשכונתו.

כשנכנס רבי שלמה זלמן לחדרו, בליווי בנו - רבי ברוך זצ"ל, מצאוהו ישן. הורה רבי שלמה זלמן לבנו להעירו משנתו. תמה רבי ברוך: "איך אפשר להעיר אדם זקן וחולה משנתו"? השיבו רש"י: "הוא לא ישן מעייפות וחולי אלא משום שאין לו מבקרים..." ותוך כדי דיבור ניגש רש"י עצמו והעיר את רבי אליעזר כשהוא קורא: "ר' לייזר יש לך אורחים..."

נעור רבי אליעזר ונדהם לראות את גדול הדור עומד לפניו בחיך אבהי ואוהב. הם שוחחו בידידות ונפרד רבי שלמה זלמן ממנו בברכת שנה טובה.

לעת צהרים כשהגיע נכדו של רבי אליעזר לבקרו, אמר לו הסבא: "בא וראה את גודל לבו וחכמתו של הגרש"ז. הרי אם היו מגיעים אנשים חשובים אחרים ומוצאים אותו ישן היו משאירים פתק: "באתי ומצאתי שכב' ישן וכו'". וכשהייתי קם הייתי מצטער על כך יותר מאילו לא הגיעו כלל. אך רבי שלמה זלמן יחיד ומיוחד בהנהגתו ויודע להרגיש ללבם של ישראל..." (להתעדן בהאבתך)

"ויעש כן אהרן אל מול פני המזורה העלה גרתיה כאשר צוה ה' את משה" (ג, ה).

מבאר רש"י: 'ויעש כן אהרן' - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה! **ידועה השאלה:** מדוע שינה אהרן, והרי כך ציווהו ה' לעשות, אם כן, מדוע מגיע לו שבח על כך שלא שינה?

את דברי רש"י הללו ביאר הגאון רבי העשיל מקראקא זצ"ל, בספרו 'הנוכת התורה', על פי דברי השולחן ערוך (או"ח, סי' קלז), שביום שעולים לתורה שלושה קרואים, אין פוחתין מקריאת עשרה פסוקים, כאשר עם שניים מהקרואים קוראים שלושה פסוקים כל אחד, ועם השלישי קוראים ארבעה פסוקים.

איזה משלושת הקרואים זוכה שיקראו עמו ארבעה פסוקים? הראשון, השני, או דוקא האחרון?

הביאו המפרשים את דברי הגמרא במסכת מגילה (דף כא סוע"ב), שכל אחד משלושת הקרואים, אם קראו עמו את ארבעת הפסוקים הרי זה משובח, ולכל אחד מהם יש מקור וטעם להעדיפו על פני האחרים.

הראשון, יש טעם להעדיפו על פני האחרים, משום שתמיד המנהג שהחשוב יותר קודם, על כן יש לקרוא עמו את ארבעת הפסוקים.

השני, יש טעם להעדיפו משום שמצאנו במנורה שהנר האמצעי הוא החשוב, כיון שכל הנרות היו מכוונים כלפי הנר האמצעי, על כן יש לקרוא עם העולה האמצעי את ארבעת הפסוקים.

השלישי האחרון יש טעם להעדיפו שהרי 'מעלין בקודש ואין מורידין', על כן יש לקרוא עמו את ארבעת הפסוקים.

עוד נפסק בשולחן ערוך - המשיך הגאון רבי העשיל בביאורו - שכהן עולה לתורה ראשון, כיון שהוא החשוב ביותר ועדיף במעלתו על פני נביא או ישראל. עתה - סיים הגאון רבי העשיל - כאשר אהרן מיטיב את הנרות ומצדד את כל הנרות אל הנר האמצעי, מראה הוא בכך שחשיבותו של האמצעי גדולה יוצר משל הראשון, ויש בכך משוון הפחתת חשיבותו של הכהן. למרות זאת, לא שינה אהרן מכל אשר ציוה אותו ה'.

וזה מה שמבאר רש"י: **"ויעש כן אהרן"** - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. (וקראת לשבת עונג)

"והיה כי יתלך עמנו והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עמנו והטבנו לה" (י, לב).

לכאורה דברי משה ליתרו המובאים בפסוק זה הם אך למותר, שהרי כבר אמר לו לפני כן: "לכה אתנו והטבנו לך כי ה' דיבר טוב על ישראל?"

הגאון רבי אברהם דנציג מוילנא, בעל ה'חיי אדם', מבאר זאת באופן נפלא, על פי מה שהובא להלכה (שערי צדק - שער משפטי הארץ, פרק יא הלכה ד), שמי שמגורר בחו"ל וחי מיגיע כפו, ואם יעלה לארץ ישראל יאבד את פרנסתו ולא תהיה שם ידו משגת לפרנס את עצמו - אין ספק שמוטב לו לזור בחו"ל, שהרי כמה הפליגו חז"ל במעלת המפרנס את עצמו ביגיע כפו, ומהר"ם שייף (בסופו, בליקוטיו) כתב שזוהי כוונת חז"ל שאמרו שמוטב לאדם לעבוד עבודה זרה ואל יצטרך לבריות, כלומר: שהרי אמרו (כתובות קי:): "כל הדר בחו"ל - כאילו עובד עבודת כוכבים", ומכל מקום אם דר בחו"ל כדי שלא יצטרך לבריות - מותר, אף שנחשב כאילו עובד עבודה זרה!

מעתה - **הטענים החיי אדם** - הלא גרים אין להם חלק בארץ, וכאשר אמר משה בתחילה "לכה אתנו והטבנו לך כי ה' דיבר טוב על ישראל", הכוונה היא שמכיוון שה' דיבר טוב על ישראל, ודאי יהיו כולם עשירים וניטיב לך במתנות עניים.

השיב לו יתרו: "לא כי אל ארצי ואל מולדתי אלך" - כי מוטב שאשאר בחו"ל ואתפרנס משלי.

ועל כך החזיר לו משה תשובה: "והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עמנו והטבנו לך", כלומר: מחלקנו ניתן לך חלק בארץ, ואם כן לא תצטרך ליהנות ממתנות כהונה. וכאשר הביא רש"י מדברי חז"ל, שניתנה לו דושנה של יריחו!

(כמוצא שלל רב)

"ויהי בנסע הארץ" (י, לה).

מפרש רש"י: 'עשה לו סימניות (ני הפוכה) מלפניו ומלאחריו, לומר שאין זה מקומו, ולמה נכתב כאן - כדי להפסיק בין פורענות לפורענות'.

הקשה הגאון רבי משה יעקב וייס, בספרו 'מי זהב' - מדוע מכל האותיות של א' ב', האות נ' באה להפריד בין הפורענות?

וכתב ליישב ביאור נפלא עד מאד: שתי הפורעניות שהונג'ם באו להפריד ביניהם היו: הראשונה - **'ויסעו מהר ה'**, וכפי שדרשו חז"ל (הובא בתוס' בשבת, דף

"באחד הכינוסים שנערכו בישיבה בה אני מלמד, נשא הרצאה רב חשוב מאד. בדבריו סיפר סיפור שהדהים את כל שומעיו. לצידי ישב אחד מן הרמ"ם המיוחסים ביותר בישיבה והאזין לסיפור. לאורך כל הסיפור הבחנתי ש-בת צחוק קלילה מרחפת על פניו. מן הבעה כזו האומרת שאת הסיפור הזה הוא כבר שמע מאי מי."

בסוף ההרצאה, כשרחש של התפעלות נשמע באולם, פניתי לידידי היושב לצידי: "מה דעתך על הסיפור המיוחד הזה?"

"דעתי", ענה והחיוך הדק התרחב עתה לחיוך רחב ומלא, "דעתי טובה מאד משום שהסיפור הזה קרה לאבא שלי".

"לאבא שלך?" ההלם והתדהמה שלי היו כה גדולים, עד שלא הצלחתי להסתיר אותם. "אתה... אתה..."

"כן", הוא ענה בביטחון, "אני הוא בנו של בעל התשובה הלז. ואם אינך מאמין, בוא אלי הביתה ותכיר את אבי שליט"א ש עמו התרחש הסיפור."

הבשורה הממה אותי. יושב לו לבטח, אברך משי, מיוחד, המשמש כר"מ בהיכלה של אחת הישיבות המפורסמות ביותר בעיר, הוא ר"מ אהוב על כל תלמידיו, הצוות כולו מעריך אותו, ופתאום, השמועה הזו שהוא בעל תשובה. אין זה אלא שסיפור החזרה בתשובה שלהם היה מיוחד במינו, אם הוא הצמיח אחד כמותו.

ואכן, הסיפור היה מיוחד.

"אבא היה בשעתו משקיען גדול. הוא תמיד נטל בהלוואה סכומי כסף גדולים, השקיע אותם ו"קטף" בקלות את הרווחים", סיפר האברך. "את כספי ההלוואות לווה אבא מידידים שהיו סומכים עליו. כמובן שאף אחד מאותם ידידים לא יצא נפסד מההלוואות האלה. זה היה הנהוג; אבא לווה כסף, משקיע, הכסף מכפיל או משליש את עצמו ואבא מחזיר חובות ורווחים לכולם ולעצמו כמובן (על איסור ריבית הוא כמובן עדיין לא שמע אז)."

באחת ההזדמנויות היה צריך אבא מליון שקל, ממש כפשוטו. חצי מליון היה לו ביד אולם החצי השני מנין? לצורך כך ניסה אבא לשכנע שני שכנים בבנין שגרנו, שכל אחד ייתן לו רבע מליון והוא מחזיר אותם תוך כמה ימים עם רווחים הגונים לכל מי שהסכים. השכנים ידעו שאבא הוא אדם הגון, והסכימו להלוות את הכסף ולקבל אותו עם רווחים הגונים בצד. הסכימו, אך לא בלב שלם. אחד מהם אמר לאבא: "תדע יש לי לב חלש מאד. אם קורה משהו לכסף הזה, אתה האחראי לכך".

השכן השני הלך קצת יותר רחוק. "הבן שלי", הוא אמר בנימת איום, "הבן שלי יבוא לגבות ממך את הכסף אם לא תחזיר אותו". וכולם ידעו שהבן שלו - אימת השכונה הוא...

נטל אבא את מליון השקלים שהיו לנו בבית ושאל את עצמו, איפה הוא מניח את הכסף הזה למשמרת בת כמה ימים?

הוא מביט כה וכה ורועין גאוני עולה במוחו. הוא רוקן שקיות נייר של קמח ושל סוכר ומילא אותם בשטרות מגוונים. עכשיו נראו הקמח והסוכר כאילו נקנו זה עתה במכולת. אבא הכניס את השקיות לשקית ניילון גדולת והלך איתן לכל מקום שהלך.

יום רביעי אחר הצהריים, אבא מגיע לרחוב הראשי, שקיותיו מתנופפות בידי. וכמו מן השמיים שועט לכיוונו כלב. אבא נבהל מאוד מהריצה הפתאומית של הכלב לכיוונו, ושטמ את השקית. הכלב? תופס את השקית ונעלם במורד הרחוב.

האנשים ברחוב עוזרים לאבא לקום מהנפילה שלו, לנער את החליפה, למצוא את המשקפיים והם אינם מבינים למה אדם שניצל ממלעותו של כלב מתפרע אינו שמח על כך.

"מה היה לך שם בשקית?" הם מנחמים את אבא, "קצת קמח, קצת סוכר אז מה?"

אבל אבא אינו יודע מה לעשות. הוא חוזר הביתה המום ונסער. מתיבות הדואר מביטות בו שתי תיבות של שני השכנים מהם לווה את הכסף. אחד שליבו החלש לא יעמוד במעמסה אם הכסף יאבד והשני

שהבן האלים שלו יתבע ממנו את הכסף כאן ועכשיו. ואם הוא לא מביא, הוא אמור להיפרד מאחד מילדיו, מביתו או משהו כזה...

אבא היה שבור ורצוצ. אני זוכר את הרגשתו אז ואת חוסר האונים שליווה אותו.

חולפת עוד שעה. הטלפון מצלצל. על הקו אדם זר המברר האם אבאדו לנו שקית עם שקיות של קמח וסוכר ארוזות באופן קצת שונה. בטח שאבדה, איפה היא?

האיש אינו מתרגש. "השקית נמצאת אצלי", הוא אמר, "תנו לי סימנים ואשיב לכם אותה".

"סימנים אתה צריך? כבר ראית שיש בשקית הזו כסף, הרבה כסף?"

האיש שמעבר לקו לא הגיב, ורק שאל עניינית: "היכן ניפגש?"

אבא הציע מיד מקום. היהודי הסכים אבל אמר לאבא שהוא קופץ קודם לתפילת מנחה ורק אח"כ יביא את הכסף. אבא חשב שהוא מתעלף, לא יכול היה לחכות כבר. "אני צריך את הכסף", הוא אמר, "אני דואג לו, הוא יקר לי, ובעצם, הוא כל חיי".

אבל האיש הלך להתפלל.

בזמן הזה היינו במתח עצום. מי האיש הזה ולמה שייכים להחזיר את הכסף בקלות רבה כל כך?

"אולי הוא מסוכן האיש הזה?" נבהלה אימי. "ממתי מסכים בו אדם להחזיר סכום רב כזה?"

החלטנו לבוא למפגש כולנו. חלק יישאר בחוץ ויזמין עזרה אם אבא יצטרך וחלק אחר יישאר עם אבא. ממש כמו שאמר שלמה המלך החכם מכל אדם, "מרב נכסים מרבה דאגה..."

חיכנו עד שהאיש יסיים את התפילה ויגיע לפגוש את אבא.

בקצה הרחוב הבחנו בו. הוא היה חרדי לגמרי. לבוש בכובע וחליפה ובידו השקית.

"לא חסר בהן שטר", הוא הרגיע מיד את אבא שהיה חיוור מדאגה, "רק כמה חורים בשקית שהכלב נשך".

אבא פרץ בבכי של התרגשות, אבל אני והאחים שלי לא הצלחנו להבין. איך זה שיש לאדם בידי מליון שקלים, בשטרות מסודרים בקפידה והוא לא לוקח מהם כלום? איך זה יתכן?

אבא הוציא חפיסה אחת של שטרות מהשקיות ואמר לאדם האציל שממולו: "קח את זה. יש כאן בחבילה עשרת אלפים שקל. קח אותם ממני כאות תודה על שהיית הגון והחזרת לי את הסכום!"

האיש היה מופתע, כנראה שלא ציפה לזה. אחר כך הניע את ראשו בהחלטיות. "אין על מה לדבר. אני לא נוגע בכסף הזה", הוא אמר.

"אבל למה?" אבא לא הצליח להבין אותו, "הרי מצאת את השקיות זרוקות ברחוב, נכון?"

"נכון".

"והיית אמין. יכולת לקחת מפה כסף ולא לומר לי בכלל. יכולת לומר ששטרות נפלו מן השקית. יכולת להמציא עוד אלף ואחד סיפורים, ובכלל, יכולת להיעלם לגמרי ואתה לא עשית את זה. קח את הכסף ממני!"

אבא סקר את האיש. "אני מבין שיש לך משפחה גדולה וילדים קטנים".

האיש הנהן בחיוב. נכון, יש לו משפחה וילדים קטנים ובטח גם הוצאות מרובות אבל מהכסף הזה הוא אינו מוכן לקחת.

"כמה ילדים יש לך?" שאל אבא.

"שבעה שיהיו בריאים".

"ואתה עובד?"

"לא. אני אברך כולל".

"אז מה אכפת לך לקחת. ממה אתה חושש? שהכסף הזה גנוב? תאמין לי שהוא לא גנוב. אני אדם ישר, בוא תשאל את הבנים שלי".

"אני לא חושב כלום. אני רק לא מוכן לקחת מהכסף הזה, נקודה".

אבא חשב רגע ואמר: "בסדר, אני מסכים שלא תיקח מהכסף. דבר אחד תעשה עבורי ועבור הסקרנות שלי, רק תגיד לי למה אתה לא מוכן לקחת, זה הכל".

"זה פשוט מאד" אמר האיש ונשען על הגדר של

הרחוב, "מישהו שילם לי היום במקומך שטר על החזרת הכסף. ואם אקח ממך כסף, הוא יוריד לי ממה שנתן לי וזה אני לא מוכן".

"יוריד לך?" קצף אבא, "אני אחזיר לך פי שתיים מה שהוא יוריד לך".

"אתה לא תוכל".

"למה? יש לי מליון שקל ביד, מה יש לך יותר מזה?"

"יש לי משהו שהוא הרבה יותר מזה, הרבה הרבה יותר".

"מה?!" אבא נתן צעקה כזו שהרעידה את הרחוב, כמה אנשים הסתכלו בבהלה לעברו.

האיש חיך בספוק, אפשר היה לקנא בו על שלות הנפש שלו. "שכר משמיים", אמר והצביע כלפי מעלה.

אבא נאנת. "עם מיסטיקה אני לא מתחיל", הוא אמר. בזמן הזה עוד לא ידענו מאום על הדת והיא הייתה רחוקה ממנו כרחוק מזרח ממערב. פתאום נפגשנו מקרוב עם אדם ששום שטר ולו הגדול ביותר שיש לו, לא ידבר אליו כמו שכר עלום, שאינו יודעים את טיבו המובטח לו ממרומים. וזה היה חדש לאבא ומעניין לנו מאוד.

נפרדנו תוך שאנו מחליפים כתובות. האיש הלך לדרכו שמח וטוב לב, בצעדי ריקוד ממש. אבא חזר המום ומבולבל. אחרי כמה דקות רץ אבא פתאום אחרי האיש הזה ואמר לו: "אני לא עוזב אותך עד שאתה מגלה לי מה עושה אותך ככה מאושר. לא מוכן לעזוב אותך", אבא ממש התחנן.

"נהנה, אני אדם עשיר", אמר לו אבא, "לא חסר לי בעולם הזה כלום. ובכל זאת אין לי חיים. אני לא יושן בלילה מרוב מתחים, אני לא מוצא סיפוק בכלום. תאמין לי שאתה כל כך צודק שהשקיות הללו באמת לא שוות. איך זה שאתה חי בצמצום ולפעמים אפילו ברעב, יכול לדחות בקלות כה רבה עשרת אלפים שקל שבטח היו מושיעים אותך, לפחות החודש, ועוד לחזור הביתה בצעדי ריקוד כאלו".

האיש לא מיהר לשום מקום. "אמרת לי כך", הוא אמר לאבא, "מה שיתנו לי שווה פי כמה ממה שאתה יכול לתת לי וזה מה שעושה אותי מאושר".

זהו. משם ואילך, הדרך אל האור היתה קצרה וקלה. אבא החליט מיד שאם יש דבר שהוא יקר ללב יותר ממליון שקל מזומן וביד, הוא מוכרח לגלות מהו. אבא נסע לכמה סמינרים של בעלי תשובה, לברר ולגלות מה האושר הזה השמור לבעליו לטובתו כל הימים.

כמה שנים חלפו מאז ששבנו בצעדים מהירים אל היהדות. אבא התחיל להתפלל בבית הכנסת האזורי והבית שינה את צורתו לגמרי, ברוך ה'.

אך עדיין לא תם הסיפור. באחת מסעודות ליל השבת, ישב איתנו ליד השולחן אורח שבא הזמין. האורח ביקש מאבא שיספר לו מעט על הדורות הקודמים שלו. "אנחנו בעלי תשובה", אמר לו אבא בפשטות. "בעלי תשובה, ככה שלא תוכל למצוא מישהו שאתה מכיר".

"יכול להיות שלא אמצא", ענה האיש בשלווה, "אבל לנסות תמיד כדאי. אני ממוחה בייחוסים, אז מה אכפת לך?"

אבא הזכיר כמה שמות אחרה והאיש שמולו קפץ בהתלהבות. "אה, איזו זכות עצומה יש לי לשבת לשולחן אחד יחד עם צאצאי הרבי הקדוש רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל".

"מי?" בהה בו אבא כלא מאמין. "רק לפני כמה שנים חזרנו בתשובה ו..."

אולם האיש לא נרגע מהתלהבותו. "עכשיו אתם מבינים איך זה שהתעורר בכך פתאום האור? איך זה שהנשמות הגבוהות שלכם רצו לבוא על תיקונן? אתם צאצאים של רבי מאיר מפרמישלאן, זכות עצומה היא לכם".

זכה אותו אברך שמצא את הכסף להדליק את הניצוץ היהודי שבנשמותינו, ולהעמיד דור ישרים מבורך שהולכים בדרך התורה והמצוות, ובכך לזקוף לזכותו מליוני מצוות", סיים הר"מ את סיפורו.

(תודה לסופר ט. וינברג על העברת הסיפור)

לעילוי נשמת דינאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, יהודה בן יוסף ז"ל, מאיר בן מרדכי ז"ל, אליהו בן דייזי ז"ל, הרב שמואל בן שפרה, נתן יעקב בן ליהו, שושנה פרוי בת נאום, חנה יונה בת רומיה, פרבין נמכי בת עוסטיגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל, יעל בת רבקה.

לרפואת אימת שריה בן עדיה, ראובן בן שרה, נסים בן חיים, מונירה בת פרבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדיה, יוסף בן מלום, יצחק בן ליהו בתוש"ח

העלון מוקדש להצלחת ברו"ג ישי בן אילה, רומים בן מונירה, עידן וילך בני מרים, משה מנצור וכל התורמים והספיעים בהפצה. אליהו בן אילה

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: **כח התפילה**

פרשת בהעלותך

בס"ד | גיליון מס' 332

כיצד עץ רב פארות שבק חיים בפתע פתאום?

ויהי העם כמתאוננים (י"א, א)

נשאו עיניהם השמימה נושעו, כי בכך ביטאו שהבינו את הרמז - שעליהם לשאת עיניים בתפילה לה', לשפוך שיח ולב בפני מלכו של עולם!

כי איבנו הטוב ואוהב, אינו חפץ ברעתנו, רק בטובתנו הוא רוצה. ואם אנו נתקלים בקושי, בימים שאינם קלים, בתקופה מרובת אסונות - זה אך ורק כי בורא עולם מייחל לשמוע את קולנו, מצפה להאזין לשוועת נפשנו! כל יהודי באשר הוא, צעיר כמבוגר, נער כזקן, בחור או אברך, עמל בתורה או עוסק לפרנסתו - אבא שבשמים מייחל לשמוע את קולו בתפילתו, ובצוק העתים, כשאינו מתפללים מספיק חלילה - הוא מעמיד בפנינו קשיים כדי להזכירנו להתפלל אליו!

הבה נפנים את המסר העולה מפרשת השבוע ומקשיי התקופה, ונמקד כוחות בתפילה לה' מעומק הלב. כדי להתפלל כראוי, כמה נכון להתכוון לתפילה, להגיע בזמן, להתחיל במועד מתוך יישוב הדעת, לנתק את הסלולרי, לסלק כל מפריע אחר, ולהיות מרוכז בעמידה לפני מלך מלכי המלכים, ובתפילה אליו בכוונה ובדבוקות.

וככל שתפילתנו תהיה עילאית ונעלית יותר, ביותר כוונה וביותר ריכוז, מתוך הבנה בגודל המעמד ובקדושת הרגעים בהם אנו ניצבים מול מלכו של עולם ופותחים בפניו את ליבנו - כך נזכה שבורא עולם ישוש וישמח לקבל תפילתנו, וימלא משאלותנו במידה טובה ישועה ורחמים!

חתך ומחלה מוזמנים משמים...

טלטלות ותלאות רבות עבר ר' יצחק א., עד שמצא את הקונדיטוריה בה החל לעבוד כשכיר, וממנה החל להתפרנס בכבוד. העבודה אינה קלה: מדי יום, במשך שעות ארוכות, הוא ניצב על משמרתו, מכניס מגשי עוגות ומאפים לתנור, מוציא אותם, נכווה מעת לעת, פורס את הטעון פריסה, מצנן את הטעון צינון, מזלף קרם כשהדבר נדרש, וגם עומד בקופה לפי הצורך. הוא התרגל למקום העבודה ולמנהל האחראי עליו, אבל בכל זאת היה משהו שהציק לו.

אחמד. אחמד הוא הישמעאלי שעבד בקונדיטוריה עוד לפניו, וכל העת ניסה להצר את צעדיו. כלפי חוץ הם עבדו בשיתוף פעולה מלא, אולם מתחת לפני השטח שררה ביניהם מתיחות של ממש. אחמד ניסה להבליט את מקצועיותו ונסיונו הרב, כדי להבטיח שהעובד החדש לא ימצא יותר מדי חן בעיני המנהל. חמור מכך, בכל פעם שהתרחשה תקלה, שומשום התפור, מגש נשרף, קרם נמרח, וכיוצא באלה - טרח אחמד להדגיש כי זו אשמתו של העובד החדש, שאינו מנוסה מספיק...

יתכן שלעתים היה צודק, ובאמת ר' יצחק לא היה מנוסה די הצורך, כדרכו של עובד חדש. ובכל זאת - הוא ניסה להשקיע את מיטב כוחותיו ומרצו כדי להצליח בעבודה החדשה, והפריעה לו מאוד התנהגות של שותפו לעבודה. מעת לעת גם הבחין כי המנהל האחראי מקבל את דבריו של אחמד ומאמין למעשיותיו, והוא חשש לעתיד העסקתו.

ימים לא קלים עוברים על העם היהודי באשר הוא, צרות אחרונות משכחות את הראשונות לא עלינו. טרם נדמו הדי האבל מאסון אחד והנה מתרגש ובא אסון נוסף, ובתוכם - כולנו מצויים בחיי שגרה לא קלים. העם היושב בציון מנסה להתאווש מימי מלחמה, תלאות החיים גוברות והולכות, והשאלה הבערת היא אחת:

כשקורה משהו בעולם, כולנו יודעים שאין זה מקרה, יש לכך תכלית, יש לכך מכוון. אז מה ה' מצפה מאיתנו? מה אנחנו יכולים לעשות כדי לעורר את רחמיו? כיצד נוכל לקדם את פני הרעה ולמונעה? איך ניתן לקרוע את רוע הגזירות? מהי דרך הפעולה שתתפוך את המציאות, ותעניק לנו חיי אושר בטוחים!?

כדי לענות על השאלות הללו, נשוב לראשית ימי ההיסטוריה היהודית. חכמינו ז"ל עוסקים בשאלה למה נגזר על אבותינו אברהם יצחק ויהודה להמתין שנים ארוכות לילדים, ומאירים שסיבת הדבר היא כי הקדוש ברוך מצפה לתפילתם של צדיקים. הואיל ובורא עולם ציפה וייחל לשמוע את תפילתם, לפיכך הקשה עליהם מתנת הילדים, כדי שיתפללו אליו.

האמת ניתנת להיאמר, שגילוי זה הוא 'רעידת אדמה' של ממש. הרי כל קיום העם היהודי, היה תלוי בכך שלאבותינו ייוולד הדור הבא. הלא אם יצחק לא היה נולד לאברהם, אם יעקב לא היה נולד ליצחק - עם ישראל לא היה נולד בכלל, כל קיום העם היהודי היה בטל ומבוטל! ובכל זאת, הקדוש ברוך הוא 'סיכן' כביכול את כל הסיכוי של עם ישראל, רק מתוך רצון וציפיה לשמוע את קול אבותינו מתפללים אליו!

ומעשי אבות סימן לבנים, כי לא רק בצדיקים עסקינו. כל יהודי, באשר הוא שם, אבא שבשמים מצפה לשמוע את קולו, מיחל לתפילתו. פעמים רבות, כל סיבת הצרות והקשיים שלנו, היא רק בגלל שבורא עולם כמיה וכוסף לשמוע את קולנו המתפלל אליו, וכשנעשה זאת - הוא ימהר להרעיף עלינו שפע טובה וברכה!

גילוי זה נחשף בפרשת השבוע, המתארת את בני ישראל המתלוננים על טורח הדרך, תלונותיהם מתוארות במילים 'רע באוזני השם', והם נענשו על כך. הרה"ק בעל ה'חתם סופר' זי"ע מאיר משמעות עמוקה וכבירה במילים הללו:

הרי בני ישראל המתלוננים, יכולים היו להתפלל לה', לשאת אליו את עיניהם ולבקש את ישועתו. אבל הם לא עשו כך, הם בחרו להתלונן. בתלונתם הם העבירו מסר, כאילו אין להם מה לעשות לנוכח הצרה העוברת עליהם, כביכול אוזני ה' אינן כרויות להקשיב לשוועתם, זו המשמעות של המילים 'רע באוזני השם', כביכול אוזניו אינן פעילות להקשיב לשוועתם.

זה היה עיקר כובד חטאם, ועל כך הם נענשו. בורא עולם הוכיח להם שהוא שומע גם שומע, מאזין לתלונתם - ועל אחת כמה וכמה שיאזין לתפילתם, הרי לכך הוא מצפה. כי כשהודי נתקל בקושי, זה לא בגלל שה' אינו מאזין לו, אלא ההיפך - כי ה' מאזין לו כל כך, ומיחל לשמוע את קולו מתפלל אליו! ואכן כך, כשהמתאוננים

כמה שניות ליום שלם!

בכל יום ובכל רגע, נדרשים אנו לשמירה והגנה מירבית ומיטבית. מקווים אנו להישמר ולהינצל מכל איום ורוחני, מכל מראה שאינו ראוי או הרהור אסור, ומיחלים לנהל את היום מתוך רוגע ושלווה, בלי פחדים וחרדות, בלי איזמים גלויים או סמויים, בלי שהיצר יחולל לנו נזקים מיותרים... זה כמובן לא קל, כי הדרכים כולן בחזקת סכנה, גשמית ורוחנית גם יחד...

בספר 'קב הישר', פרק א, נחשפת סגולה יקרה שכדאי להכירה: מדי יום, עם היציאה מהבית, להניח את היד על המזוזה, ופשוט להתפלל, לבקש מה' במילים הבאות: 'ורבנו של עולם, חוסה נא עלי ומלטני מיצר הרע וכל כת דיליה, אמן!' או לקרוא את קריאת שמע פרשה ראשונה, 'שמע ישראל עד 'ובשעריך'.

כמה טוב, כמה פשוט, כמה קל לביצוע וכמה כדאי: כמה שניות של תפילה כל יום, בעת היציאה מהבית, על יד המזוזה. בעל 'קב הישר' מבטיח שזו סגולה להינצל מכל פגע ונזק, מכל יצר ומשטין. אחים יקרים, כמה שניות של תפילה ונקבל יום רגוע, איזו סגולה נפלאה!

ר' יצחק הוא יהודי טוב, טוב מאוד אפילו. הוא יודע מה יהודי צריך לעשות, וזה מה שעשה. הוא החל להתפלל לה' שימצא את הדרך לסלק את אחמד מהעבודה, פשוט כך. אם הוא לא מסתדר אתו - שיסתלק לו אחמד למקום אחר, ויניח לו לנפשו.

בעיצומו של יום בהיר, נערכו בקונדיטוריה לאירוע יוקרתי במיוחד, והוכנה עוגת ענק שיועדה להיחתך לפטיפורים קטנים. בקול גבוה ותובעני, כשהוא מוודא שהמנהל ישמע גם יאזין, ביקש אחמד מר' יצחק שלא יבצע את החיתוך בעצמו כדי שלא יטעה ויהרוס את העוגה היפהפיה... ויניח לו - לאחמד, לבצע את המשימה המורכבת והרגישה כל כך...

ר' יצחק כבר הורגל ב'עקיצות' מעין אלה, והניח לאחמד את המלאכה. וכשהניח אחמד את הסכין על העוגה - - -

לפתע חש כאב עז מפלח את ידיו, הסכין תחכה את אגודלו. דם רב החל לזוב ממנו, והוא נאלץ לעזוב את העוגה ולפנות לטיפול רפואי. באותו היום לא חזר לעבודה, ומעתה - הכנת האירוע היוקרתי והנכבד הזה, הוטלה על כתפיו של ר' יצחק, שביצע את המלאכה בדייקנות מושלמת וללא תקלות!

לא רק באותו יום. גם ביום המחר וגם ביום שאחרי, אחמד לא יכול היה לשוב לעבודה, הוא עסוק בתחבובותיו ובאגודלו. בינתיים ר' יצחק מופקד על המלאכה, מגשים מרהיבי עיניים יוצאים משערי הקונדיטוריה באפס תקלות בסייעתא דשמיא, והמנהל עומד מהצד, מביט ומבין כי העובד החדש מקצוען לא פחות מקודמו, בניגוד לכל הסיפורים שאחמד הלעיט אותו בהם.

עברו כמה ימים, כשהתפרים באגודלו של אחמד כבר קרמו עור והוא תכנן לחזור לעבודה - היה זה בדיוק בימים בהם הנגיף התפרץ במגזר הערבי, וגם אחמד נדבק... כעת, היו לר' יצחק שבועיים וחצי נוספים להוכיח עד כמה הוא מוכשר ומנוסה, מצליח להפיק תחת ידיו עבודה מושלמת ולנהל את כל ביצועי הקונדיטוריה בצורה יוצאת מן הכלל, וזה השתלם לו היטב...

כי המנהל, בראותו את הצלחת ר' יצחק, וכעבור כמעט חודש בו הוא היחיד שניצב לצידו בעוד אחמד איננו, היטיב את משכורתו, העניק לו יותר שעות ומשמרות, וגם האציל לו סמכויות - כולל סמכויות ניהול על ראשו של אחמד השפוף שחזר לעבודה אבל וחסוי ראש.

וכשר' יצחק מספר את הסיפור, הוא מוסיף כי אחמד זה מעולם לא נחתך בסכין, בקושי כוזה כוויית קלות. הוא גם נהג להגיע לעבודה גם כשלא חש בטוב, הכל כדי להוכיח כי אין עובד מסור כמוהו, ואיש לא יקח ממנו את כתר העובד המצטיין. אולם ברגע אחד, כשר' יצחק נשא תפילה מקירות לבו לבורא עולם - אחמד גם נחתך, גם חלה, גם הוכרח לשהות בבדידות, ולר' יצחק היתה הרווחה!

סיפור מופלא זה, המובא בספר 'טיב הקהילה', מאיר את עיניו של כל יהודי הנתון בצרה או במצוקה: אחים יקרים, יש לנו כתובת. כשיהודי נתון בצרה, כל הנדרש ממנו הוא - להתפלל, לשאת לה' עיניים ולבקש מעומק הלב. לעולם לא נדע מתי וכיצד יחיש לנו ה' את ישועתו, אולם דבר אחד בטוח:

אם יש לנו קושי בחיים - זה כדי שנתפלל. הבה נתפלל מעומק הלב, נשקיע כוחות, נתרכז בתפילה, נקדיש לה זמן וכוונה ראויה. ככל שתפילתנו תינשא מעומק הלב בצורה טובה ונעלית יותר - כך שומע תפילת כל פה יאזין לשוועתינו ויחיש את פדות נפשנו!

הענפים שנעלמו מעצמם?

היה זה בחודש ניסן תש"פ, עת התקיים בכולנו הפסוק 'לך עמי בוא בחדריך'. גזירת הריחוק החברתי בעקבות התפרצות הנגיף הלכה והחמירה, וכולנו התכנסנו, כל אחד בביתו, ממתנים עד יעבור זעם. על אחת כמה וכמה, אלו הנמנים על קבוצות הסיכון והמבוגרים מבינינו, אשר הסתגרו בבתייהם לבדם, תוך בדידות לא קלה.

ברחוב חבוק בבני ברק, מתגוררת אשה מבוגרת, אשר נאלצה אף היא להסתגר בבית לבדה. זה לא היה נעים עבורה, והיא ביקשה ליהנות לכל הפחות מחלון פתוח לרווחה, שיאפשר לה לשבת בנוחות בספה בסלון, ולהביט במתרחש ברחוב. אלא שכאן נתקלה בקושי לא שגרתי: מול חלונה ניצב עץ דקל מרובה ענפים, אשר הסתיר את כל הנוף. גם בעבר הדבר הפריע לה, אבל עכשיו ביתר שאת, הרי בגלל העץ וענפיו - איננה יכולה לראות מה קורה בחוץ, והיא כלואה בבית לחלוטין!

בימים כתיקונם, גיזום ענפים הוא באחריות העירייה, והיא פנתה לעירייה. אלא שאין אלו ימים כתיקונם, רק עובדים חיוניים יצאו לעבודה, וגוזמי עצים במקרים שאינם דחופים - אינם כאלה. כך שהעץ הוסיף להסתיר את הנוף שבחלון, ואין לה מושיע...

מה עשתה האשה? פשוט! החליטה להתפלל. איך וכיצד זה יעזור? - היא איננה יודעת. ובכל זאת, היא יהודיה, והיא במצוקה. נכון, זו מצוקה קלה עד בינונית, לא מעבר לכך. לא מדובר במחלה קשה או בקושי כלכלי חמור, לא בטרגדיה גוראית ולא באסון קורע לב. ובכל זאת - העץ מפריע לה, והיא מתפלל לה' שיפתור את הבעיה, בדרך שלו...

עברו שבועיים, ולפתע פתאום קרה משהו: ללא שום התראה מראש ובלי שום סימן מקדים, החלו ענפי העץ להתייבש בזה אחר זה. ללא מגע יד אדם, החל העץ להירקב עוד ועוד, וענפיו פרשו ממנו, נשרו ממנו עוד ועוד. לא חלפו ימים ארוכים, והעץ נותר חף מכל ענף, נקי מכל חריית דקל, והנוף המרחיב נפרש בהדרגה מול החלון של האשה המתפללת...

אכן, לא יאומן כי יוספר: העד שסיפר לנו את הסיפור, הכיר את העץ בשיא תפארתו ובמלא הדרו, והתפלל לראות כי עברה עליו רוח רעה, ולפתע פתאום כל ענפיו 'התנדפו' ממנו. מעץ גדול רוב פארות נותר גזע קטן ומצומק, והחלון הפתוח שמעליו - הפך חשוף לכל המתרחש ברחוב. הוא תמה לפשר העניין, ואז האשה סיפרה את הסיפור בפשטות ובענווה, ומסתבר שתפילה מקירות ליבה - פשוט העלימה את ענפי העץ מהנוף...

אחים יקרים, את הכח הזה יש לכולנו. כח התפילה אינו רק של צדיקים מופלגים, ואינו מיועד רק למצוקות ענק. כשיש ליהודי בעיה - כל הדרוש ממנו הוא להתפלל, הא ותו לא. בורא עולם ממתין לתפילה שלנו, מייחל לשמוע אותנו. הבה נתפלל אליו מעומק הלב בכל עת צרה וצוקה, נכיר בגודל הרגע בו ניתנת לנו הזכות לפנות אליו ולבקש ממנו, והוא ישמע את שוועתנו וימלא משאלות ליבנו לטובה!

עצה לשמחה, ולחיים!

את הסיפור הבא קיבלנו מהגה"צ רבי יחזקאל בינג שליט"א, ראש ישיבת המקובלים 'דברי שלום', אשר בדידו הוה עובדא, ומעשה שהיה כך היה:

ערב אחד התקשר אליו יהודי מחו"ל, ובקול בוכים תיאר בפניו כי בביתו יושב בחור מבוגר, אשר הגיע מזה זמן לפרק 'האיש מקדש', אולם טרם נמצא זיווגו הראוי. השנים עוברות חולפות, הבן הולך ומתבגר, הוא ניסה כל סגולה ופנה לקבל ברכות מצדיקים רבים, אולם דבר לא הועיל. כעת, הוא מבקש כי הרב בינג יברך אותו, אולי תגיע עת ישועתו...

הרב בינג הקשיב ונאנח, אולם נענה ואמר: 'רגע, לפני שאני מברך אותך, אמור לי בבקשה: האם פנית אל בורא עולם המזווג זיווגים? אתה מספר שערכת סגולות וביקשת ברכות מצדיקים בשר ודם, אולם האם גם נשאת עיניך השמימה והתפללת מעומק הלב? הרי המצוקה הזו היא שלך, ויש לך אבא גדול וטוב שבידו לעזור לך. פנית אליו כבר? ביקשת את עזרתו?!

הלה התבלבל לרגע, נבוך קמעא, והשיב כי אינו רב ולא צדיק, הוא איש פשוט למדי, ולכן אינו מייחס חשיבות כה גדולה לתפילתו... הרב בינג נחרד: 'הרי המצוקה היא שלך, הבעיה היא שלך, אתה זה שחפץ לראות את בנך עומד תחת החופה ומקים את ביתו בשעה טובה. אתה סומך רק על אחרים? לתפילה שלך יש כוחות! למה שלא תדבר עם אבא שבשמים, תשפוך בפניו את לבך, תספר לו מה מעיק עליך?! - הרי בידו לעזור!'

האיש התקשה להבין ולקבל, ותהה האם אכן כן, כל יהודי יכול לפעול בתפילתו. לתומו חשב כי אמנם התפילה היא חובה על כולם, אבל רק צדיקים גדולים יכולים לפעול בתפילתם... בעוד הרב בינג מעמידו על טעותו, מברך אותו בהתרגשות ומוסיף: 'תבקש בעצמך! לתפילה שלך יש כח! אבא שבשמים הוא אבא של כולנו, והוא מייחל לשמוע אותנו! תפנה אליו בעצמך, תבקש ממנו שבמהרה תזכה לשמוח בשמחת בנך!'

היהודי הקשיב, נרגש לגלות משהו שלא הכיר עד אז, והבטיח כי אכן יתפלל בעצמו. כעבור תקופה קצרה התקשר כששמחה בקולו, וסיפר כי אכן כן - הוא החל להתפלל לישועת בנו, ולא ארכו הימים עד שזכה לישועה, ובנו בא בברית האירוסין! ויותר משהודה על העצה שהובילה לישועה, הודה על הגילוי שהאיר את חייו, אשר לכולנו כדאי להכירו:

התפילה היא של כולנו, של כולנו ממש. כל יהודי, בכל מצב, בכל מצוקה, רשאי וזכאי לפנות לאבא שבשמים, לספר מה מעיק עליו, לבקש להיושע. לפעמים, כל סיבת הקושי היא כי אבא שבשמים מצפה שנעשה זאת, אז הבה נתפלל מעומק הלב ונזכה לישועה!

וככל שתפילותינו יהיו כהלכה, מעומק הלב, בריכוז מוחלט, תוך כיבוי וסילוק כל מפריע, רק תפילה לה' מעומק הלב - כך נזכה שבורא עולם יאזין לקול תפילתנו, יקשיב לתחינת ליבנו, ויחון אותנו בישועות וברכות במידה טובה ישועה ורחמים!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ - שְׂכָר גְּדוֹל עַל מַעֲשֵׂה קָטָן

"וְהָעַם לֹא נָסַע עַד הָאֶסְף מְרִים" (במדבר יב, טו)

חברתה וסיפרה: "האם את זוכרת את אותה שהסתובבנו בין אנשי העיר כדי לאסוף כסף לצורך מצווה פלונית? את זוכרת שלפתע ראינו מרחוק מעבר לרחוב את גברת פלונית, ואני הצבעתי לעברה ואמרתי לך: "הבה וניגש אליה" – "זוכרת", ענתה אשת הגר"א.

הנפטרת אמרה: "דעי לך, כי ההפרש בשכרנו על אף ששתינו הלכנו יחד כדי להתרים, על אותה תנועת יד קלה שבה הסבתי את תשומת ליבך, השכר שקיבלתי היה גדול יותר משכרך לאין שיעור!".

מסופר בתורה על נח: "וַיִּשְׁכֶּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלָה" (בראשית ט, כא) ובניו כיסו אותו, כמו שנאמר: "וַיִּקַּח שָׁם וַיִּפֹּת אֶת הַשְּׂמֵלָה" (בראשית ט, כג) רש"י אומר: "ויקחו אין כתיב כאן אלא ויקח. לימד על שם שנתאמץ במצווה יותר מיפת, לכך זכו בניו לטלית של ציצית, ויפת זכה לקבורה לבניו".

עלינו ללמוד מזה מוסר השכל. שני אנשים עשו אותה מצווה. אחד קיים את המצווה בכוונה ובהתלהבות. השני אומנם גם כן קיים אותה מצווה, אבל רק נגרר אחרי חברו ועשה את המצווה. המצווה נקראת על שם אותו אחד שהתאמץ יותר והוא יקבל שכר גבוה יותר מאשר חברו.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

רש"י הקדוש כתב (סוטה ט ע"ב): "זה הכבוד חלק לה המקום בשביל שעה אחת שנתעכבה למשה, כשהושלך ליאור, שנאמר: 'וַתִּצַּב אַחֲתוֹ מִרְחַק לְדַעַה מֶה יַעֲשֶׂה לוֹ' (שמות ב, ד)".

אנחנו יכולים יותר להבין את גודל השכר לו זכתה על מעשה שמירת אחיה הקטן על ידי דברי התוספות (סוטה יא.): "לאו דווקא שעה, אלא שלישי או רביעי".

ביאור דבריהם: בשבעה ימים יש מאה שישים ושמונה שעות, שהן חמש מאות וארבעה שלישי שעות. נמצא אם כן, כי על מעשה של השגחה במשך עשרים רגעים על משה אחיה, זכתה לשכר של המתנת כל העם – למשך זמן הרבה יותר ארוך - שנאמר: "וַתִּסָּגֵר מְרִים מְחוּץ לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים, וְהָעַם לֹא נָסַע עַד הָאֶסְף מְרִים" (במדבר יב, טו).

מכאן עלינו ללמוד דבר עצום בעניין שכר המצוות. על מצווה זעירה שהאדם מקיים הוא מקבל שכר גדול.

מסופר בשם מרן הצדיק הרב ישראל מאיר הכהן זצ"ל (ה'חפץ חיים' זיע"א) וכן הובא בפנקסי ה'חברא קדישא': רעייתו של מרן רבי אליהו קרמר זיע"א (הגאון מוילנה) וחברה שלה נהגו לאסוף צדקה עבור עניי העיר. הן היו מסתובבות יחד בבתי אנשי העיר והיו מתרימות אותם.

הן התחייבו זו לזו שמי שתיפטר ראשונה לבית עולמה, תבוא לספר לחברתה מה נעשה שם בשמיים.

הראשונה שנפטרה היתה החברה של אשת הגאון מוילנה. היא הגיעה בחלום הלילה אל

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותי בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	בינוי תם
י"ג	19:03	20:15	21:10
ט"ד	19:20	20:13	21:07
ט"ו	19:23	20:16	21:11
ט"ז	19:20	20:13	21:06

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים - חלק כ"ג

כאשר גוי מבשל תירס קלחים האם יש בהם איסור בישולי גוים?

Ice: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: !

תירס קלחים- המתבשל בתוך מים רותחים, יש שהחמירו בו משום בישולי גוים. לשיטתם תירס אסור לקנות מן הגוי כשהוא מבושל. **מקורות:** כן ראיתי, שהעלה בספר 'אוהל יעקב' (עמוד צ). לעניות דעתי נראה שהמיקל יש לו על מה שיסמוך. למרות שהתירס עולה על שולחן מלכים, זה דווקא כשהוא גרגירים ולא כשהוא שלם בצורתו, שאין זה דרך נימוס לאוכלו בפני אנשים חשובים. יש להעיר, שאיסור בישולי גוים הוא ללא התייחסות לבעיית התולעים המצויה בו. [יש לציין כי כיום ניתן להשיג קלחי תירס בכשרות מהודרת ללא חשש לחרקים].

לעניין תירס גמדי המיובא מחוץ לארץ [שהוא בחזקת נקי מתולעים] ונאכל שלם עם הקלח ונוהגים לשווק אותו מְשֻׁמֵר בפחיות, יש מקילים, מכיוון שנאכל חי ויש מחמירים.

לעניין חטיף הנקרא פופקורן, שנעשה מגרעיני תירס יבש, נראה שפשוט להתיר את עשייתו על ידי גוי, מכיוון שאינו עולה על שולחן מלכים. **מקורות:** כן העלה בשו"ת 'רבבות אפרים' ח"ז (עמוד תנ), ובספר 'אהלי יעקב-סקוצ'ילס' (עמוד קו, תרכד). יש לבדוק, שהגוי לא מוסיף לפופקורן תוספים שאינם כשרים, למעט מלח.

נראה שהמיקל יש לו על מה שיסמוך, מכיוון שבצורתו (כשהוא שלם) אינו עולה על שולחן מלכים. אולם, זהו באופן שהכלים מיוחדים לבישול התירס - ולא השתמשו בו לדברים אחרים אסורים.

ירקות שנמכרים קפואים ומגיעים מחו"ל, אף שבמפעל מעקרים אותם במים חמים לפני הקפאתם כדי להרוג את החיידקים ולהאריך את חיי המדף שלהם, אין בהם בישולי גוים. **הערה:** אף בירקות, שאינם נאכלים כמות שהם חיים, מותר. מכיוון שהבישול הוא חלקי ואינו מגיע לרתיחה ממש. ועוד, דעת השו"ע (סימן קיג סי"א) בשם יש אומרים, שכאשר הגוי בישל כמאכל בן דרוסאי וגמרו ישראל, אין בו איסור. כן העלה בשו"ת 'דברי דוד' ח"ד (חיו"ד סימן יט אות יא). ועוד, שאין בכוננת הגוי לבשלם אלא להרוג את החיידקים. אולם ראיתי בשו"ת 'עמא דבר' (עמוד קע) בשם הראש"ל הגר"מ אליהו זצ"ל שיש להחמיר. נראה, כשאדם נמצא בחו"ל עליו לוודא עם ועד הכשרות המקומית את עניין הכשרות, מכיוון שיש לחשוש, שמא באותם כלים מעבדים גם נבילות וטריפות.

אף שהגזר הגמדי עובר במפעל שיש בו בישול גוים, מותר – מכיוון שנאכל חי.

לבבות דקל המיובאים בפחיות ממפעלי גוים בחו"ל, ועוברים שם תהליך בישול, מותרים מכיוון שנאכלים כמות שהם חיים. **מקורות:** כן דעת הראש"ל הגר"מ אליהו זצ"ל הובא בשו"ת 'עמא דבר' (שם).

תחתיות ארטישוק המגיעות בצנצנות [לרוב מספרד], עוברות בישול לצורך פיסטור והשמדת חיידקים- אוטוקלאב, יש להחמיר משום בישולי עכו"ם. **הערה:** מכיוון שאין דרך לאוכלם חי אלא לאחר בישול. יש לציין, כי לבבות ארטישוק נגועים מאוד בחרקים, ולא ניתן לנקותם במהלך הייצור למעט התחתית שמותר, ולכן הרבנות הראשית לא מאשרת את כשרותם.

חֶסֶד מְפָלָא

מעשה שהיה בארה"ב בשנת ה'תש"פ, בשעה שהנגיף התפשט בקרב האוכלוסייה, ונגזר על הציבור להישאר בבתיהם. נאלצו אנשים רבים מכורח המצב לשהות בבידוד ולהיזהר, לא להיות במגע עם אנשים אחרים, שמא ידביקו או ידבקו. הסיפור על אלמנה ישישה שנגזר עליה לערוך את סדר ליל פסח לבד. אחד השכנים התקשר והציע, שיפתח את דלת דירתו. שולחנו יעמוד שם, וכך תוכל לשמוע את קריאת ההגדה ולהצטרף אליהם מביתה. וכך היה.

אותה ישישה פתחה את הדלת ושמעה כל מילה. ה'סדר' התנהל כולו לשבעות רצונה. בנה התקשר אליה בחול המועד ושאל אותה: "אימא, איך עברו ימי החג הראשונים?" - "נפלא", האם אמרה. "הרגשתי כמו בבית. מעניין, שהשכן נהג ממש כמו אביך... אותו הנוסח והנעימה, אותן המנגינות, שהחזירו זיכרונות ערבים. זה נתן לי הרגשה נפלאה...".

"אימא!", אמר בהתרגשות הבן, "עכשיו נפתרה התעלומה! שכן זה פנה אלי לפני כשבוע, וביקש ממני שאקליט לו את כל ניגוני בית אבא בליל הסדר, וכמו כן שאפרט לו איך אבא נהג בשעת עריכת הסדר". שבע לפני הפסח בזמן הקורונה, מתח, הילדים בבית. למרות הכל, יהודי זה עוסק בשלו - חוזר על הנוסח, משנן את המנהגים המיוחדים, מפזם את מנגינותיו של השכן.

הוא רצה להרנין לב אלמנה, שתרגיש כמו בבית. הוא רצה להכניס שמחת יום טוב בנפש בודדה, לאחוז בדרכי הבורא יתברך שמו, הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם... "והיא שעמדה לאבותינו ולנו"... הנהגה מופלאה של איש ישראל בעת כזו - היא שעמדה ותעמוד לנו לגאולתנו ולפדיון נפשנו... (מעובד מתוך דברי הרב ישראל קנר)

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - המקבל הגאון הרב משה אזגורי זצ"ל

המקובל הגאון הרב משה אזגורי זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"ך בערך (1860) בכפר יונין שבמחוז תילוואת שבהרי האטלס (מרוקו). כבר בגיל צעיר בלט בכישרונותיו המיוחדים, וניכר כי נועד לגדולות. שקידתו והתמדתו בתורה, לצד נועם הליכותיו ייעדו לו עתיד מזהיר. כשהיה כבן שתים-עשרה שנים בלבד נפטר אביו. דודו ר' דוד הכהן שהיה ת"ח וגדול בהוראה ריחם עליו. הוא לקח אותו לביתו, דאג לו לכל מחסורו ברוחניות ובגשמיות וגידל אותו כבנו. רבינו התברך, כשהיה אצל דודו, מפי המקובל האלוקי רבי יעקב אביחצירא (האביר יעקב) זיע"א, שיזכה להאיר את עיני ישראל בתורה.

ברכת הצדיק התקיימה במלואה. רבינו עלה והתעלה בתורה ובחסידות עד שנבחר לשמש כאב בית הדין של מחוז תילוואת. רבינו הפך למנהיגם של יהודי הכפרים ממראכש ועד עמק הדרעא. שמו של רבינו הלך לפניו, והוא היה מכובד מאוד בפי חכמי דורו. בנוסף הועמד בראש הישיבה הגדולה 'אנגלז' ביונין' עם המקובל ר' דוד פרץ זצ"ל (מח"ס 'מגן דוד', שהיה גדול בתורת הנגלה והנסתר ומפורסם במופתים). יחד הם זכו להעמיד תלמידים רבים. כל ימיו נהג בחסידות ובפרישות. הוא מעולם לא ויתר על מנהגו לטבול, אף בימות החורף הקרים כשנאלץ לשבור את מי הנהר הקפואים. היה צם וכן עודד את היראים לצום 'תענית הפסקה' (תענית ממוצ"ש עד הקידוש של שבת לאחר מכן. שישה ימים רצופים! באותם הזמנים תענית זו היתה נהוגה בקרב רבים מיהודי מרוקו ואף אצל הנשים הצדקניות). הקים קרן בשם 'הכנסת כלה' עליה היה אחראי ואסף כספים עבורה. קרן נוספת שהקים נקראה בשם 'קמחא דפסחא' שעליה פיקח ואף השתתף בה באופן אישי, החל מזריעת החיטים וקצירתן ועד לחלוקת המצות לעניים. גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן מופלאה. נפטר ב-כ"ב סיוון ה'תש"א (1941). חי כ-81 שנים. נקבר בכפר תילוואת. ב-כ"ט סיוון ה'תש"ע (2010) לאחר שהיה חשש כבד לקברו של הצדיק הועלה במבצע מורכב לארץ ולאחר שהוציאו את גופו הטהור והשלם נקבר במושב תירוש. בנו, ר' מאיר מילא את מקומו.

אביו: הצדיק המפורסם ר' יוסף. **אימו:** מרת סעדה. **מרבתי:** דודו, הגאון ר' דוד הכהן (מגדולי הפוסקים בדורו). **מתלמידי:** הגאונים ר' רפאל בוסקילה, ר' יוסף פרץ, החסיד ר' שמעון הכהן, ר' יוסף אזגורי (זכה לגילוי אליהו הנביא), ר' שמעון דרעי (אחיו מאימו של רבינו). **ילדיו:** ר' מאיר (ממלא מקום אביו בהנהגת הקהילה במרוקו, וכן לאחר עלייתו לארץ בנתיבות), ר' רפאל החסיד, ר' ניסים (רב מושב תירוש). **מספריו:** יורים משה - סודות וחיודשי תורה, מדרשים ודרשות, ופיוטים רבים.

ו אחד האביר יעקב הגה"ק רבי יעקב אביחצירא זיע"א הגיע לכפר יונין. הצדיק התארח אצל ר' דוד הכהן, הבית בו אימצו את רבינו. האביר יעקב זיע"א הביט בעיניו הקדושות בנער משה. הנער עורר את התפעלותו והרב שאל: "למי הנער הזה?". ר' דוד סיפר כי הילד התייתם לאחרונה מאביו ומאז הוא מגדל אותו בביתו. באותה הזדמנות ביקש שיברך את הנער. האביר יעקב כיבד את הנער משה בחתיכת סוכר, בירך אותו והבטיח לו כי יגדל בתורה ויזכה להיות גדול בתורה ויאיר את עיני ישראל. במשך השנים ברכתו של האביר יעקב התקיימה במלואה.

ל גדולתו של רבינו סיפר תלמידו ר' רפאל בוסקילה זצ"ל כי פעם בשיעור גמרא, בעת שלמדו את דברי האמורא שמואל שאמר: "נהירין לי שבילי דשמיא כשבילי דנהרדעא" (ברכות נח:). אמר ר' משה בענווה בלשון ערבית "בנדימל", רוצה לומר: "וכי רק הוא רואה אותם? והלא גם אנחנו רואים אותם"... רבינו למעשה לא הבין: "מה החידוש פה, שהאמורא שמואל היה צריך לספר לנו זאת?".

ר בינו היה יוצא לסחור בעונת האגוזים כדי לממן את הוצאות הישיבה. פעם אחת נסע יחד עם סוחר ממולח לכפר סמוך כדי לרכוש כמות גדולה של אגוזים. במעמד הקניה, התחלקו ביניהם ר' משה והסוחר בספירת האגוזים. לאחר מכן שילמו למוכר הערבי את כספו. בדרכם חזרה ליונין, שח הסוחר אודות הקניה המוצלחת ואמר לרב: "לו הייתי סוחר על הספירה המדוקדקת של רבינו, לא היינו מרוויחים היום מאומה".

כשרבינו הבין כי הסוחר רימה בספירה, הוא נחרד עד עמקי נשמתו וציווה להשיב מיד את הגזילה. כאשר הסוחר הודה על רמאותו בפני המוכר הערבי, הלה נדהם מיושרו של הרב והודיע כי הוא מוותר על כספו. רבינו עמד איתן בדעתו כי אינו מוכן שיהיה ברשותו כסף גזול, ובכך גרם לקידוש ה' גדול.

א נשים שהיו נוכחים בהלוויה במושב תירוש לאחר שהעלו את עצמותיו הטהורות סיפרו על פטירתו. הם זוכרים כי בילדותם, ביום כ"ב סיוון ה'תש"א רבינו נפטר. הצדיק אסף את בני קהילתו לפני פטירתו סביב מיטתו ונפרד מהן בדברי מוסר והתעוררות. במילותיו האחרונות אמר לסובבים כי ברוכותיו במיטה שלו, וכל אדם הזקוק לישועה או ברכה לא יושב ריקם כשיאחז את המיטה. לאחר פטירתו של הרב זצ"ל, אנשים רבים זכו להיוושע וראו ברכות בזכות המיטה.

בנו, הגאון ר' ניסים, ונינו של הצדיק ר' חנניה טיפלו בהעלאת עצמות הצדיק לארץ ישראל. לשם כך הוכנו אנשים שיטפלו בכל הנושא. גדולי הדור הגיעו לאולם ההספדים ברחבה בכניסה לבית העלמין במושב תירוש כדי להספידו כראוי לתלמיד חכם עצום כמוהו. הרה"ג רבי יצחק הכהן (רבה של שכונת שמואל הנביא בירושלים), האדמו"ר רבי יחיאל אבוחצירא (רבה של רמלה), הגאון רבי חיים סויסה (מח"ס 'מנחת ערב'), הרה"ג רבי שמעון כהן (ראש ישיבת 'תורה אור' באשדוד), הרה"ג רבי ישראל יפרח (אב"ד בירושלים וחבר ביה"ד הגדול), והרה"ג רבי דוד בניזרי (ראש כולל 'אור החיים' בבית שמש) היו בין המספידים הרבים.

הרבנים נשאו במשך כשעתיים דברי התעוררות במעלת שבחו וגדולתו של הצדיק זצ"ל שעצמותיו הובאו לקבורה בארץ ישראל בס"ד במבצע מורכב ומיוחד. הצדיק נקבר לאחר חצות היום בערב שבת קודש.

חִמְרַת לְשׁוֹן הָרַע

באותו רגע, הנער, שנזהר כל ימיו מחטא לשון הרע, גילה לה: "דעי לך אימא, שבישיבה של מעלה יושב מרן הצדיק הרב ישראל מאיר הכהן, ה'חפץ חיים', כל העת.

כל יהודי שלומד בספריו 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון', וכן מי שמשדל ומעודד אחרים ללמוד בספריו, ומשקיע כוחות ומאמץ להתחזק ולחזק את שמירת הפה מכל לשון הרע – מרן ה'חפץ חיים' בכבודו ובעצמו עומד להמליץ עליו טוב, לבקש מבורא עולם למענו - להרעיף עליו משמיים שפע טובה וברכה!".

"ולא זו בלבד, אימא", הנער הוסיף, "אלא שכל האסונות בעולם הזה: כל הטרגדיות, המחלות, כאבי הלב - הכל נובע מחטא הלשון. הכל נגזר בגלל לשון הרע".

"החטא הנורא הזה מביא לעולם את כל הרעות. בגללו מתרחשים אסונות קורעי לב וטרגדיות נוראיות. רק ההימנעות מלשון הרע – יכולה לעצור את האסונות ולהרעיף על העולם טובה וברכה!", הנער סיים את דבריו. הוא ביקש מאימו לפרסם זאת, ואז הוא נעלם מעיניה.

האם התעוררה, מכוסה זיעה קרה. עיניה דמעו, היא זכרה את דבר החלום היטב. כל מילה ממנו עמדה חיה, צלולה ובהירה לנגד עיניה.

כפי שביקש, היא פרסמה את מה ששמעה מעולם האמת. הדברים התפרסמו בקרב הציבור, וכך הגיעו לאוזני הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, שסיפר את הסיפור המופלא. איננו מבינים, מה שקורה בעולם הזה.

כמה צער ויגון, מחלות, אסונות וטרגדיות מצמררות. לא הרבה פעמים נפתח צוהר ללמדנו על מה ולמה. מעט מאוד פעמים אנחנו זוכים לגילויי שמימי, כי הכל מתחיל ונגמר בחטא לשון הרע.

המילים, שאנחנו מוציאים מהפה, הן חץ שלוח השמימי. אם הן נושאות ארס - הן מביאות הרס חזרה לעולם הזה.

אם הן מלאות משטמה, לשון הרע, דיבורי גנות - הן עלולות חלילה להשיב לעולם הזה צרות, שלא נרצה לדעת מהן! רק התחזקות בשמירת הלשון, הקפדה על איכות הדיבורים שלנו- בכוחה להבטיח, שהמילים שלנו לא יזיקו.

נזכה בעז"ה כי מרן ה'חפץ חיים' בעצמו יעמוד וימליץ טוב בעדינו להרעיף עלינו טובה וברכה. דברי החכם מכל אדם "מִוֶּת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן" (משלי יח, כא) מקבלים כאן משמעות אחרת לגמרי.

אדם המדבר אינו משפיע רק על עצמו אלא גם על האחרים, העלולים להיפגע מדבריו, ועל העולם כולו!

להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך דברי הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א. יש בו כדי ללמדנו מעט מה החומרה של דברי לשון הרע, כיצד מתייחסים אליה בעולמות העליונים ועד כמה היא משפיעה על האסונות המתרחשים בעולם הזה.

הוא היה בחור צעיר לימים, וכבר אז ניכרו בו אותות הצטיינות ופלאים. הנער הצעיר עמל בתורה באהבה ובשקידה. הוא עבד את בוראו בכל לב ובדבקות ראויה לשבח. כל ראויו ומכריו הכירו בו, כי הוא זרע בירך ה'. לכולם היה ברור כי לגדולות נועד...

למרבה הצער, ימי הטובה לא ארכו. הנער הצעיר התבקש לבית עולמו. את הצער והיגון ששררו בקרב משפחתו וחבריו - אי אפשר לתאר...

יותר מכל, האסון השפיע על אימו של הבחור. הנער היה קרוב לליבה. את מיטב תפילותיה ודמעותיה השקיעה בצמיחתו הרוחנית. במיטב כוחותיה התמסרה לראותו עולה בתורה וביראת שמיים. היא התקשתה להתאושש מהאסון הכבד שפקד אותה.

מדי יום היא היתה ממררת בבכי על בנה. היא לא פסקה מלדבר בשבחו ולקונן על לכתו. ככל שנקף הזמן, נראה היה כי דברי חז"ל 'גזירה על המת שישתכח מן הלב' לא התקיימו בה. היא התכנסה בכאבה ושקעה בו.

היה זה לילה אחד, מרגש ומרטיט, שלא ישכח מליבה של האימא לעולם. כמדי ערב היא עלתה על יצועה. באישון ליל, בחלום, הבחינה בבנה יקירה צועד לקראתה. פניו היו מאירות וזרועותיו גדולות של שמחת חיים היה על פניו.

היא רעדה והתרגשה. לרגע עמדה המומה כנגדו. פחד, התרגשות, אימה, שמחה, חרדה ורטט – שלטו בה בתערובת בלתי נשלטת...

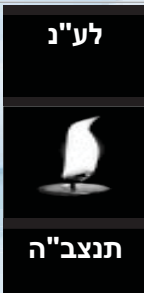
לא היה לה כל ספק: זו דמותו, זה בנה שנפטר לא מזמן. הוא כאן לנגד עיניה. כנראה קיבל אישור נדיר ממרומים לבוא אליה בחלום הלילה. דמותו קורנת, מבטו כבחי חיותו, והיא עומדת כנגדו, רועדת בחוסר שליטה, המומה ממראה עיניה!

"שלום אימא", הוא התקרב אליה, "בבקשה אימא, אל תצטערי עוד על לכת. נתנו לי אישור לבוא אלייך ולספר לך, כי זכיתי במקום גבוה בשמיים".

"אני נמצא במקום טוב מאוד. אנא אימא, מנעי קולך מבכי ועינייך מדמעה. בנך הגיע למקום טוב בגן עדן. הכל בסדר - ואף יותר מכך".

האם התאוששה קמעא מההלם, מתנחמת מעט באותה ידיעה מרגיעה. היא שאלה אותו: "אנא גלה נא לי בני יקירי, אמור לי בבקשה, מה קורה שם למעלה? מה אירע עמך שם?".

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא אטון זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקו דב ז"ל
אביבה בת איירון ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה
סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל
ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	מרים בת שרה ע"ה
מישא אסתר בת זהרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	אביבה לוי ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	כל נשמות עם ישראל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	מסעוד בן יקוט ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל	נעמה בת גורג'ה ע"ה
דוד בר חסיבה ז"ל	חי זיזי בן קלרה ז"ל
חווה בת יעקב צבי ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	אסתר בת נעמי ע"ה
ברכה בת מרדכי ע"ה	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
יעקב בן נעמה ז"ל	אורה בת נעמה ע"ה
שרה בת מורברי רחל ע"ה	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
אלון בן סעדה ז"ל	גורג'ה בת נעמה ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "בהעלותך"

"והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עימנו והטבנו לך" [י, לב]. ליקחם של ארבעה פסוקים.

התורה הקדושה, אשר כל תיבה בה ספורה ומדודה, והיא נפסלת בחסרונה של אות אחת, מקדישה בפרשתנו כמה פסוקים לשיחה שנערכה בין משה רבינו עליו השלום ליתרו, חותנו, כהן מדין, שישב בכבודו של עולם, עזב הכל ובא אל המדבר, שמע את הניסים והנפלאות והתגיייר. הוא יעץ להקים מערכת בתי דין סנהדראות, והקדוש ברוך הוא הסכים עימו. כשעמדו ישראל להמשיך במסעם אל הארץ המובטחת ביקשו משה רבינו שיבוא עימם. ענהו יתרו: "לא אלך, כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלך". ומשה רבינו מפציר בו: "אל נא תעזוב אותנו, כי על כן ידעת חנותנו במדבר", הן עין בעין רואה אתה בניסים שנעשים לנו, בענני הכבוד הסובבים אותנו ובעמוד האש המנחינו, במן היורד עם שחר ובסלע הנובע מים, איך אפשר לעזוב חיים שכאלו ולשוב לחיי חולין ולתרבות מדיין? בוא עימנו, "והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עימנו, והטבנו לך". טטול חלק – לא רק בטובה המושפעת במדבר, אשר עליה נאמר: "לא חסרת דבר", אלא גם בארץ ישראל, הארץ המובטחת – תקבל את דושה של יריחו! ובכן מה? יתרו השתכנע או לא? הסכים לבקשה, או נשאר בסירובו? התורה הקדושה, שמוצאת לנכון להקדיש לוויכוח ארבעה פסוקים, שישים וחמש מילים, אינה מוצאת לנכון לגלות לנו את הסוף. אנו יודעים אותו ממקום אחר, מספר שמות: "וישלח משה את חותנו, וילך לו אל ארצו". ומדוע? משום שביקשה להדגיש, להסב את תשומת ליבנו לדבריו של משה רבינו ולהפקת ליקחם, במנותק מתוצאותיהם!

למה הכוונה? רבים, ברוך השם, הבאים לפקוד את בתי הכנסת. רבים המתקרבים למורשת, מתעניינים ביהדות, מבקשים לחוות תפילה, קבלת שבת, להנחיל לבניהם טעם של מסורת. אנו רואים אותם נכנסים, נבוכים קמעה, מתיישבים בהיסוס, מדפדפים בסידור, המתפללים שמחים לבואם, לבואו של כל יהודי, אבל לפעמים בוחרים להתעלם, כדי שלא להביך. לתת להם להתאקלם בכוחות עצמם.

סח לי בעל תשובה, בוגר סמינר "ערכים": השכנוע היה כה רב, ורוממות הרוח נסקה שחקים, ובשבת הראשונה שלאחר הסמינר החלטתי לפקוד, לראשונה בחיי, את בית הכנסת השכונתי. התלבשתי חגיגתי, הטבתי את הכיפה על ראשי, ונכנסתי לבית הכנסת. כולם חלפו על פני באדישות, לא העיפו מבט. נטלתי סידור, ומצאתי מקום בסוף. התחילו להתפלל, ולא ידעתי מה. דפדפתי לפה ודפדפתי לשם, ונואשתי. הסתפקתי בהקשבה, קמתי כשכולם קמו, התיישבתי כשכולם ישבו. קינאתי באלו שהכל נהיר להם, יודעים מה אומרים, היכן קוראים. אולי פעם אדע גם אני. לפתע החלו לשיר, כולם כאחד, כבמקהלה. "לכה דודי", זה היה מפעים ונפלא. ואז, פתאום, תוך כדי שירה, קמו כולם – וקמתי גם אני. והנה כולם מסתובבים לעברי!

החוורתי, נחרדתי: מה קרה, מה עשיתי, מה כולם רוצים ממני! אהה, הם הגיעו ל"בואי בשלום".

חבל, כה חבל, שלא ידעו גם לומר: "בוא בשלום!"

וזה מה שבאה הפרשה ללמדנו, כי לא זו הדרך. על הרב או הגבאי, על ראש הקהל ועל כל אחד מהקהל, לפנות אליהם במאור פנים, לקדםם בברכה. כפי שבפרשת "יתרו" יצא משה לקראת חותנו לקבל פניו, שאל לו לשלום והביאו האוהלה. אך בכך לא די. בסיומה של התפילה, בעת הפרידה, יש לגשת אל האורחים היקרים כל כך, האהובים כל כך, ולומר להם: "לכו איתנו", הצטרפו אל המניין באופן קבוע: "לכה איתנו והטבנו לך, כי ה' דיבר טוב על ישראל". יש כאן חיי קהילה, יש כאן חיי חברה, יש כאן אור וזוהר. בואו ליטול חלק עימנו, הצטרפו אלינו! וגם כאשר אמר יתרו: "לא, תודה", המשיך משה רבינו והפציר: הלא ראית כמה טוב כאן, כמה נפלא כאן, איך תוכל שלא להצטרף לקהילה. יתר על כן: "והיית לנו לעיניים", פירש רש"י: "שתהא חביב עלינו כגלגל עינינו, שנאמר: 'ואהבתם את הגר'".

ואם הגר חביב כבבת עין, אחים יקרים ואהובים על אחת כמה וכמה!

ואף בכך אין די. התורה הקדושה מלמדת, שמשה רבינו הוסיף הבטחה: "והיה כי תלך עימנו, והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עימנו – והטבנו לך". להודיע – ובמעשים יותר מאשר במלים – שהבאים והמצטרפים, המתפללים החדשים, יתקבלו בזרועות פתוחות וישאו חלק כחלק בכל הטוב. בעלויות לתורה, בפתחות הארון, בכל הכיבודים וההתמנויות, עד לפיסגה: "מבני בניו של יתרו ישבו בלישכת הגזית" בסנהדרין הגדולה! בפתח העזרה שבבית המקדש!

ובכן, מה? האם יתרו השתכנע – או לא? אימרו אתם, האם אפשר שלא להשתכנע מכזו קבלת פנים, מכזו בקשה והפצרה?

לא, אי אפשר! ורבותינו ז"ל גילו לנו שיתרו חזר למדיין – אך שם גרם למהפך, קירב את מקורביו אל הדת, הביאם לתלמוד תורה וקרבם תחת כנפי השכינה, ושב עם בניו ומקורביו אל מחנה ישראל. הצטרף אליהם, ונחל עימם את הארץ! משום שקבלת פנים חמה, העברת התחושה כי "אחינו אתה" וברוך אתה בבואך, ודאי שתקרבו, ותביאם להיות לחלק מן הקהילה! (מעייין השבוע).

"והאספסוף אשר בקרבו התאוות תאוה... ויאמרו מי יאכילנו בשר" [יא, ד]. אנחנו והערב רב.

נשים לב, לא כתוב שהם אמרו: "הבו לנו בשר", הם רק שאלו: "מי יאכילנו", האם הקדוש ברוך הוא מסוגל לעשות זאת?... היתה זו עזות פנים וחוצפה, המתוארת בספר תהלים בלשון ציורית: "וינסו אל בלבבם לשאול אוכל לנפשם. וידברו באלקים, אמרו: היוכל אל לערוך שולחן במדבר? הן היכה צור ויזובו מים, ונחלים ישטופו. הגם לחם יוכל לתת?!"...

כאשר קוראים את הדברים, עולה הזעקה כמעט מאליה: שוטים שכמותכם! הלא ראיתם במו עיניכם שהקדוש ברוך הוא שולט בטבע ועושה בו כרצונו! הרי לפי פקודה מגבוה עלו חיות הגיוגל במכת ערוב, והארבה התקבץ, והצפרדעים עלו. וחוויתם ניסים, לאין ספור. ולא רק בעבר, ניסי יציאת מצרים וקריעת הים. הלא חוסים אתם בצל ענני כבוד, מונחים בעמוד אש, ניזונים מלחם שמים. היש עוד לפקפק ביכולתו של בורא עולם יוצר הכל? אבל הערב רב, האספסוף, עדיין לא בטוח. הם שואלים: "היוכל אל לערוך שולחן במדבר?" - נכון שהקדוש ברוך הוא מוריד לנו מן מן השמים, ומגיר לנו מים מצור חלמיש. אבל האם יכול הוא לתת גם... בשר?!

השאלה הזאת נראית לנו כה קנטרנית ומתגרה, שאין פלא שהקדוש ברוך הוא כעס, ובעיני משה רע. אבל בואו נעמוד לרגע ונחשוב, נבחן את עצמנו: האם בכל אחד מאתנו לא מסתתר איזה "ערב רביניק" קטן? ניקח דוגמאות מן החיים. לא מאיתנו, אנחנו הרי בסדר. אבל מסביבתנו. יום שני וחמישי בבית הכנסת. יש קריאת התורה, אנשים זעים בקוצר רוח, התפילה מתאחרת. מישהו חולץ תפילין ב"שיר של יום", חבירו מתאפק עד "אין כאלוקינו". מה קרה, מה יש? מאוחר, צריך לפתוח את העסק, עלולים להפסיד קונה.

לא נעכב אותם, הם ממהרים. אבל אולי יש להם לפנאי לשאלה קטנה, חצי דקה? הרי רק עתה התפללתם. במו פיכם אמרתם, שהקדוש ברוך הוא "ריבון כל המעשים, אדון כל הנשמות". אז "הנשמה לך, והגוף פעלך". חוש הראיה מן השמים: "ברוך אתה ה', פוקח עיוורים". וגם "זוקף כפופים", וגם: "מכין מצעדי גברי". גם את הדעת ביקשנו ממנו במתנה: "חננו מאיתך חכמה בינה ודעת". וגם את הפרנסה: "ברכנו אבינו בכל מעשה ידינו". אז בואו ונסכם: הגוף וכל כוחותיו - ביד הקדוש ברוך הוא. הנשמה - שלו, השכל - ממנו, הפרנסה - מידו "המלאה והרחבה, העשירה והפתוחה". אלא שעלינו לעשות השתדלות מצידנו כדי להביא את ברכת ה' ככתוב: "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה".

אם אנו חדורים בהכרה אמיתית זו, נשאל את עצמנו: האם הקדוש ברוך הוא יעניש אותנו, אם נשאר בבית הכנסת בשלוה עד לסיום התפילה. ודאי שלא! אז לשם מה המהירות והחיפזון?

אלא מה? יש כאן הלך מחשבה של הערב רב, חלילה: נכון שהקדוש ברוך הוא נותן בריאות, נחת, חיים ושבע ושלוש, אבל - "היוכל אל לערוך שולחן במדבר?" האם יוכל לתת פרנסה למי שנשאר בבית הכנסת עד לסיום התפילה? או שאנחנו צריכים "לעזור" לו, ולמהר אל העסק...

משל למה הדבר דומה? לאותו פועל ניקיון עני שהתעורר בבוקר ובישר לאשתו: "ברכיני ב"מזל טוב"! חלמתי, שהפכתי להיות עשיר כרוטשילד!"

"הודו לה' כי טוב", קראה האישה, "באמת כבר הגיע הזמן לשלם למכולת!"

"נשלם, בטח שנשלם! הרי נשחה בכסף! בעצם, הרי אהיה עשיר יותר מרוטשילד - שהרי הוא אינו אלא רוטשילד, ואני גם מנקה רחובות! יש לי הכנסה נוספת..."

נחשוב נא, האם מי שבורח מבית הכנסת כדי להרוויח עוד קונה, כדי "לעזור" לקדוש ברוך הוא להמציא לו את פרנסתו, אינו דומה לאותו פתי? אתה סומך על הקדוש ברוך הוא בבריאותך ובחייך, באושרך ובפרנסתך, ו"עוזר" לו באותן חמש דקות? אבל רגע אחד! האם אותן חמש דקות הן אכן הכנסה נוספת? הרי גם בהן אתה מייחל לקדוש ברוך הוא שישלח לך קונה! הדבר דומה למשל אחר לגמרי! לבחור ממהר שעלה על האוטובוס הנוסע מירושלים לתל אביב, התיישב בספסל האחורי, אבל היה חסר סבלנות: איך אפשר לקצר את הדרך ולהגיע מהר יותר? לפתע מצא עצה. קם ממקומו, והתקדם אל קידמת האוטובוס...

הבה לא נהיה פתים, ולא ניפול במלכודת הערב רב. כשם שאנו סומכים על הקדוש ברוך הוא בקשר לבריאות ולאושר, לחיים ולמשפחה, נסמוך עליו גם בקשר לפרנסה. אמנם, עלינו להשתדל עבורה, אבל לא על חשבון תפילה בציבור או שיעור תורה! בטוחים אנו, שלא נענש על כך!...! (מעייין השבוע).

"אל תקרי הליכות אלא הלכות" - (אורחות ציון- לרבינו בן ציון מוצפי שליט"א).

א. אחר סיום קריאת שמע שעל המיטה יאמר הפסוקים "יעלו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם, רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם, ואחר כך יזהר באמירת "הנה מטתו שלשלמה וגו'" שלוש פעמים כנגד שישים גיבורים שבעולם הבריאה, ופסוקים "יברכך וגו'", "יאר וגו'", "ישא וגו'" כנגד עולם האצילות, ופרק "יושב בסתר" עד "כי אתה ה' מחסי" כנגד הבריאה עם האצילות.

ב. אחר "יושב בסתר" יעשה חשבון נפש על מעשיו של כל אותו היום ויתחרט ויתוודה על חטאיו בבכי ובדמעה לב, ויעמוד על רגליו ויאמר סדר הוידוי על פי א-ב וחמש אותיות מנצפ"ד ויזכה בזה שימחלו לו כל עוונותיו.

ג. באמירת הוידוי יש לעמוד ומי שקשה עליו יוכל לישב, ואין אומרים וידוי בימים שאין אומרים בהם תחנון וכן במוצאי שבת קודש עד חצות הלילה, ונוהגים גם במוצאי ראש חודש חנוכה ופורים שלא לאמרו.

ד. אחר הוידוי יכוין במחשבתו כאילו הוא עומד למשפט בפני בית דין העליון בשמים ומתחייב מיתה, ויכוין לקבל בסבר פנים יפות ארבע מיתות בית דין לכפר עוונותיו, ויחשוב כאילו הוא נסקל ונשרף ונהרג ונחנק ויועיל מאוד לכפרת עוונותיו, וכן יכוין לכפרת ארבע מצוות שפגם בהם והם ציצית, תפילין, קריאת שמע, תפילה.

ה. בכל לילה יאמר תפילת "אנא בכח", ובסיומה יכפול הפסוק שכנגד אותה לילה שלוש פעמים, ויכוין להעלות נפשו רוחו ונשמתו עם נפש רוח ונשמה של כל ישראל נפש מעשיה ליצירה, נפש רוח ומיצירה לבריאה, נפש רוח ונשמה ומבריאה לאצילות.

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן שפרה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לדידה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

נאה דורש

פנינים

ממיטב ספרי המגידים בהוצאת "יפה נוף"

אותה התרגשות, אותה התחדשות

וי'עש כן אהרן (ח, ט)

פרש רש"י: "להגיד שבחו אל אהרן שלא שנה".

היה בחור אהד, קצת חלש, שכאשר היו לומדים את הפסוק הזה, היה קורא את רש"י וימסביר באידיש: להגיד שבחו של אהרן שלא שנה ישיש געשלוספען - שלא ישן.

מכל מקום המפרשים כבר עמדו על השאלה, מהו אותו שבח של אהרן 'שלא שנה'.

הרמב"ן לומד שאף שהמצוה כשרה גם בבניו, מכל מקום אהרן הדליק את הנרות כל ימיו ולא החסיר מלהדליקן. אם כן לפי הרמב"ן 'לא שנה' הכוונה לא החסיר.

אבל אפשר לפרש באופן נוסף, כדלהלן:

לפני מספר שנים זכינו לקיים את מצות ברכת החמה. לפני הנציח החמה, בשעת בקור מקדמת, היו רחובות בני ברק שחרים מרוב אדם. אנשים, נשים וטף השכימו קום, כדי לברך את ברכת החמה.

מה קרה? מה קרה?

ברכה...

וכי בשביל ברכה משכימים לקום בבקר ונוהרים לרחובת של עיר, והרי בכל יום יש מאה ברכות?

אה... זה הרי פעם בעשרים ושמונה שנה...

והרי ברכת החמה זו ברכה שתקנו רבנו, ומה עם קריאת שמע דאורייתא? הרי את זה שאתה רואה ברחוב באשמרת הבקר כדי לברך ברכת החמה, תמצא ביום רגיל במטה, כאשר עובר זמן קריאת שמע...

כי זה הרי בכל יום...

אהרן הכהן, במשך כל השנים בהן הדליק את המנורה, לא אבד אפלו לא ליום אחד את תחושת ההתחדשות. מדי יום הוא הדליק כאלו זו הפעם הראשונה. כאלו הוא מדליק פעם בעשרים ושמונה שנה...

"וי'עש כן אהרן" - בכל יום ויום, אותה התרגשות, אותה התחדשות. "מלמד שלא שנה".

(רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

תנופת הלויים - מעשה נסים

והניח אהרן את הלויים תנופה לפני ה' (ח, יא)

ה"חוקוני" אומר שתנופה זו של הלויים על ידי אהרן הכהן - מעשה נסים היתה.

"תנופה", כידוע, היא לארבע רוחות השמים. עוד ידוע כי מספרם של הלויים היה עשרים ושנים אלה (ענין לעיל ג, ט).

מעשה הבה ונחשב: הרי מלהניף את הידים, גם אם הן תהיינה ריקות, עשרים ושנים אלה פעמים ברציפות לארבע רוחות השמים - הידים "נשברות"! למישהו כאן יש חשק לנסות...?

קל וחומר אם הידים אינן ריקות... ובכל פעם צריך להרים בן אדם בידיים ולהניף אותו...

והרי יש בני אדם ששוקלים...

ויש צורך לעשות זאת, כאמור, עשרים ושנים אלה פעמים! ואותו יש לעשות ברציפות, במהירות! הרי אם יסח להניף כל בן אדם דקה אחת - זה יסח לאהרן שבועים, וגם זאת בתנאי שיעבד יומם ולילה...

המדרש (תנחומא פרשת אמר אות ד) אומר שאהרן הניף את כלם ביום אחד!

אתם מזמנים לעשות לבד את החשבון באיזה קצב אהרן "עבד"... וזה לשון המדרש: "בוא וראה, כשהניף אהרן את הלויים, שנים ועשרים אלה הניף ביום אחד! כיצד היה מניף אותם? מוליך ומביא מעלה ומוריד". אומר מעתה: הכחות הללו, להצליח לבצע את כל התנופות ביום אחד - הן בגדר נס ופלא!

והנה, חז"ל (תנחומא פרשת קרח אות ג) אומרים, שאחת מן הליצניות שהתלוצץ קרח על משה ואהרן היתה ביחס לאותן תנופות. הוא לגלג על כך שהניפו בני אדם כמו שמניפים תרנגולים...

המדרש מתאר איך קרח מספר לבני ישראל בלגלוג איך הניפו אותו, בהיותו מבני הלויים: "ולא עוד אלא נשלוני בידי ורגלי והיו מניפין אותי ואומרים לי, הרי אתה טהור..."

קרח! ממה אתה עושה ליצנות? מנסים? הרי כל בר דעת מבין שהתנופה הזאת היתה מעשה נסים מתחלתה ועד סופה! על נסים אתה מעז ללגלג? אלא למדנו מכאן, עד כמה שלילית היא הליצנות! עד כמה ארס והרס היא מחוללת! מי שיש בו את המדה המגנה הזאת - לא מתפעל מכלום! גם מנסים גמורים - הוא עושה צחוק אחד גדול! ה' ירחם!

(רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

הדרך להמנע מתלונות

אספה לי שבועים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ויטריו (יא, טו)

כחה הרע של ההתחברות לגויים

מתחלה היה זה רק האספסוף שהתאוו תאוה והתאונגו, וכמאמר הכתוב (יא, ט): "והאספסוף אשר בקרב התאוה תאוה". אותו אספסוף לא היה אלא ה"ערב רב" שעלה עם בני ישראל ממצרים.

דא עקא, תלונותיהם של הערב רב נהפכו למחלה מדבקת, שפשטה בקרב כל העם: "וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשׂר".

זהו כחה הרע של ההתחברות לגויים, וכמאמר הכתוב (תהלים קו, לה): "ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם".

כאשר כל העם נגרר לתאוות, והיו "כמתאונגים רע באזני ה'", משה רבנו כביכול "הרים ידים" ואמר (שם יד): "לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה כי כבד ממני".

כשיזכרו בשעבוד - יבינו כמה טוב כעת

הקב"ה השיב לו (שם טו-יז): "אספה לי שבועים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ויטריו... ונשאו אתך במשא העם ולא תשא אתה לבדך".

חז"ל (שמות רבה ה, הובאו דבריהם ברש"י) אמרו, שהיו אלו "אותם שאתה מכיר שנתמנו עליהם שוטרים במצרים בעבודת פרה, והיו מרחמים עליהם ומכים על דם, שנאמר (שמות ה, יד) 'ויכח שטרי בני ישראל, עתה יתמנו בגדלתן כדרך שנצטערו בצרתך'".

יש להתבונן, מדוע צוה הקב"ה לקחת דוקא את השוטרים הללו שהכו במצרים.

המגיד מדובנא זצ"ל מבאר את הדברים במשל:

מלך עבר בעיר קטנה והבחין באשה בוכיה. עצר המלך את מרכבתו ושאלה לסבת הבכי. זו ספרה לו כי בעלה מצר לה, מרעיב ומשפיל אותה, ואף מכה אותה ללא רחמים. המלך שוחח אתה כמה רגעים, ונוכח לדעת כי עומדת לפניו אשה משכילה, פקחית ובעלת מדות טובות ונאצלות.

שָׁלַח לְקָרָא לְבַעַלָּהּ, וּבִתְשׁוּבָהּ לְשִׁאלָתוֹ מַה רָאָה לְהִתְיַחֵס בְּצוּרָה שְׂפָזָת לְאִשָּׁה שְׂרָאוּי לֹמֵר עָלֶיהָ "כִּלְכָּד יָפָה רַעֲיִתִי וּמוֹם אִין בָּךְ", הַשִּׁיב הַבַּעַל כִּי הוּא "אֵינְנוּ מִסְגָּל" כִּבְר לְחִיּוֹת בִּיחַד אֶתְּהָ. הַמֶּלֶךְ יַעַז לְבַעַל לְגִרְשָׁהּ, וְלֵאחֲרַי שֶׁהַבַּעַל עָשָׂה דְבָרַי - וְשִׁאָה הַמֶּלֶךְ לְאִשָּׁה. הַבִּיאָה לְאַרְמוֹן הַמְּלוּכָה, לְמַדָּה אֶת כָּל גִּנוּנֵי הַמְּלָכוֹת, וְנָתַן לָהּ אֶת כָּל הַטּוֹב שֶׁבְּעוֹלָם.

לְיָמִים הַחֲלָה הָאִשָּׁה לְהִתְלוֹנֵן עַל כִּי שְׂאִינָה יְכוּלָה לְהִתְנַהֵג בְּחִפְשִׁיּוֹת וּבִטְבַּעֲיוֹת כְּפִי שְׁנֵהֲגָה עַד כֹּה, וְהִיא מְרַגֶּשֶׁת כְּבוֹלָה לְכָל מִינֵי דְפוּסֵי הַתְּנַהּגוֹת הַמְּכַתְּבִים לָהּ מִתְּקֵי תְּפִקֻּדָּהּ.

מַה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ כְּדִי לְהִשְׁתַּיֵּם אֶת תְּלוֹנֵתָהּ? מִנָּה אֶת בַּעַלָּהּ הִרְאָה לְתְּפִקֻּדָּהּ לְפָשֶׁה בְּאַרְמוֹן, וְכִל אֵימַת שְׂרָאָתָהּ אוֹתוֹ, וְנִכְרָה בְּחִיָּהּ הַקְּשִׁים שֶׁהָיוּ לָהּ בַּעֲבֵר, וְכִי חִדְלָה לְהִתְלוֹנֵן... דְּמוּתוֹ הַשְּׁלִילִית גְּרָמָה לָהּ לְהוֹדוֹת וּלְשַׁבַּח עַל כָּל הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ לָהּ בְּחִיָּהּ הַחֲדָשִׁים בְּבֵית הַמֶּלֶךְ.

וּמִהַמְּשָׁל לְנִמְשָׁל: כִּשְׁהַקְּבָה רָאָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִתְלוֹנְנִים עַל מֵר גּוֹרְלָם, צָוָה לְקַחַת דּוֹקָא אֶת אוֹתָם הַשּׁוֹטְרִים שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּמִצְרַיִם, כְּדִי שֶׁכָּל אֵימַת שְׂרָאוּ אוֹתָם - יִזְכְּרוּ בְּחַיִּים הַקְּשִׁים שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּמִצְרַיִם, בְּעַבְדוֹת הַפָּרָה, בְּגוֹרוֹת הַקְּשׁוֹת שֶׁל פָּרְעָה. כִּי יִבְיָנוּ עַד כְּמָה טוֹב לָהֶם בַּהוּוֹה, וְשֶׁעָלִיהֶם לְבִטַח בְּקִבְּהָ שְׁלֵא יִמְנַע מֵהֶם אֶת כָּל מַחְסוֹרָם.

זוֹהִי עֲשָׂה טוֹבָה לְכָל "מִתְלוֹנֵן": תְּתַמְּקֵד בְּדְבָרִים הַטּוֹבִים שֶׁיֵּשׁ לָךְ בַּהוּוֹה, וְאַשֶׁר לֹא הָיוּ לָךְ בְּעֵבְרָה; בְּמַהֲלָךְ הַשְּׁנִים הַחוֹלְפוֹת הַקְּבָה גְּמַל עִמָּךְ חֲסָדִים רַבִּים, נָתַן לָךְ הַרְבֵּה טוֹבָה וּבִרְכָה, וְאִם תְּמַסְקֵד אֶת מַבְטָךְ עָלֶיהָ תִּבְיָן עַד כְּמָה טוֹב לָךְ, וְתִחְדַּל לְהִתְלוֹנֵן.

(רבי ראובן אלבו שליט"א - משנתי אחרית)

בוכים על עסקי משפחות

וישמעו משה את העם בכה למשפחתיו (י"א)

באר רש"י: "בכה למשפחתיו - על עסקי משפחות".

הַמֶּן הָיָה "כּוֹרַע גֹּד", שֶׁהָיָה מְגִיד לְיִשְׂרָאֵל עוֹנוֹתֵיהֶם, וְהָיָה מְכַרְעֵ בֵּין שְׁנֵי בַעֲלֵי דִין, וּבֵינָם בַּעַל לְאִשְׁתּוֹ, כְּלִשׁוֹן הַגְּמָרָא (יומא ע"א): "רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, כְּשֶׁם שֶׁהִנְבִּיא הָיָה מְגִיד לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מַה שֶּׁבְּחֹרֵין וּמַה שֶּׁבְּסִדְקִין [-כְּלוּמָר, עוֹנוֹת נִסְתָּרִים], כִּי הַמֶּן מְגִיד לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מַה שֶּׁבְּחֹרֵין וּמַה שֶּׁבְּסִדְקִין. כִּיצַד? שְׁנַיִם שֶׁבָּאוּ לְפָנָי מִשָּׁה לְדִין, זֶה אוֹמֵר עַבְדִּי גִּבְבַת, וְזֶה אוֹמֵר אֶתְּהָ מְכַרְתוֹ לִי, אָמַר לָהֶם מִשָּׁה: "לְבַקֵּר מִשְׁפָּט". לְמַחָה אִם נִמְצָא עִמָּרוּ בְּבֵית רַבּוֹ רַאשׁוֹן, בִּידוּעַ שָׁזָה [-הַשְּׁנַיִן] גִּבְבוּ. אִם נִמְצָא עִמָּרוּ בְּבֵית רַבּוֹ שְׁנֵי, בִּידוּעַ שָׁזָה מְכַרוּ לוֹ".

כִּי הַכְּרִיעַ הַמֶּן בֵּין שְׁנֵי בַעֲלֵי הַדִּין, וְהוֹצִיא אֶת הַצֶּדֶק לְאוֹר.

אִךְ בְּמַחְלָקַת שְׁנֵתְגַלְעָה בֵּין בַּעַל וְאִשְׁתּוֹ הָיָה הַמֶּן מְכַרְעֵ. הָיָה הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה בָּאִים לְפָנָי מִשָּׁה. הָאִישׁ הָיָה טוֹעֵן "הִיא סָרְחָה עָלַי", וְהָאִשָּׁה הָיְתָה עוֹנָה - "הוּא סָרַח עָלַי", הוּא זֶה שְׁנֵהֲגָ לֹא כְּשׁוֹרָה, וְהוּא אָשֵׁם בְּמַחְלָקָתוֹ!

אָמַר לָהֶם מִשָּׁה: "לְבַקֵּר מִשְׁפָּט". לְמַחְרַת, בְּדוֹק וְרָאוּ הֵיכֵן נִמְצָא הָעֵמֶר הַמִּיַּעַד לְאִשָּׁה, אִם נִמְצָא הָעֵמֶר שְׁלָהּ בְּבֵית בַּעַלָּהּ, אוֹת הוּא שֶׁהִיא סָרְחָה עָלָיו, אִם נִמְצָא הָעֵמֶר שְׁלָהּ בְּבֵית אֲבִיהָ, סִימָן שֶׁהַבַּעַל סָרַח עָלֶיהָ, וְהוּא הָאִשֵּׁם.

כִּי גִלָּה עֵמֶר הַמֶּן אֶת הַסּוּדוֹת הַמְּשַׁפְּחִיתִים, וְזֶהוּ שֶׁהָיָה הָעַם "בְּכָה לְמִשְׁפַּחְתּוֹ" - עַל עֲנִיּוֹ הַמְּשַׁפְּחָה.

בְּאוֹר נוֹסֵף מוֹבָא בְּרַש"י: "לְמִשְׁפַּחְתּוֹ - עַל עִסְקֵי מִשְׁפָּחוֹת, עַל עֲרִירוֹת הַנְּאָסְרוֹת לָהֶם".

עַד מִתָּן תּוֹרָה לֹא נִאָּסְרוּ אִשְׁתְּ אַח וְאִחּוֹת אִשָּׁה, וְכֵן אִחּוֹת וְדוּדָה, וְשִׁאָר הַנְּשִׁים הָאִסּוּרוֹת כִּיּוֹם מִן הַתּוֹרָה. רַק אִשְׁתְּ אִישׁ הָיְתָה אִסּוּרָה. מִשְׁעָה שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, נִאָּסְרוּ כָּל הָעֲרִירוֹת.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ בּוֹכִים "עַל עִסְקֵי מִשְׁפָּחוֹת", שֶׁנִּאָּסְרוּ עֲלֵיהֶם בְּנֵי הַמְּשַׁפְּחָה.

זְמַנִּים שְׁבַעִם הָיוּ בּוֹכִים יוֹתֵר מִשְׁאָר אֲנָשִׁים. וְלָמָּה? הַזְּקָן חֲשֵׁשׁ, שֶׁלֵּאֲחֵר שֶׁאִסְרָה הַתּוֹרָה אֶת הַקְּרוֹבִים, תִּהְיֶה לוֹ בַּעֲיָה לֹא פְּשׁוּטָה וְלֹא נְעִימָה. הוּא יִבְקֵשׁ מִהֲבֵן שְׁלוֹ: "אֲנִי רוֹצֵה לְבוֹא אֵלַיךְ לְשִׁבְתִּי", אִךְ הֲבֵן יֹאמֵר: "הֵייתִי שִׁמְח מֵאֵד לְאַרְחֵךְ אוֹתָךְ, אֲבָל מַה אֶעֱשֶׂה שְׂאִשְׁתִּי כּוֹעֶסֶת אִם אֲנִי מְבִיא אוֹתָךְ, וּמִפְּנֵי שְׁלוֹם בֵּית אִין אֲנִי יְכוּל

לְאַרְחֵךְ אוֹתָךְ בְּבֵיתִי".

הוֹלֵךְ הַזְּקָן אֶל בֵּיתוֹ, וְשׁוֹאֵל אוֹתָהּ: "הֲאִם אוֹכֵל לְחִיּוֹת אֲצַלְכֶם בְּשִׁבְתְּךָ? הֲאִם אוֹכֵל לְבוֹא אֵלֵיכֶם לְחַגֵּי? אִךְ הִיא עוֹנָה בְּצַעֲרָה: "אֲבָא, הֵייתִי רוֹצֵה מֵאֵד שֶׁתְּבוֹא אֵלַינִי, אֲבָל בַּעֲלִי מִעַקְמָם אֶת הַפְּרָצוּף, כְּשֶׁאֲנִי מְצִיָּה אוֹתָהּ, וְאֲנִי לֹא רוֹצֵה בְּעִוּוֹת".

לְפָנָי שֶׁנִּאָּסְרוּ קְרוֹבֵי מִשְׁפָּחָהּ, בַּעֲיָה מַעֲיָן זֶה לֹא הֵיְתָה קְיָמַת, שֶׁכֵּן גַּם הָאִישׁ וְגַם הָאִשָּׁה הָיוּ שְׁנֵיהֶם יְלָדִין, וְשְׁנֵיהֶם חִפְּזוּ לְאַרְחֵךְ אוֹתוֹ. רַק מִשְׁנִאָּסְרוֹ הַקְּרוֹבִים, הַחֲלוּ הַזְּקָנִים לְכַבּוֹת "עַל עִסְקֵי מִשְׁפָּחוֹת".

"וְהָיָה יָתֵן אֶל לְבוֹ", לְקַחַת אֶת הַמְּסָר הַחֲשׁוֹב כֹּל-כֹּף, הַעוֹלָה מִעַנְיָן זֶה...

(רבי בן ציון מוצני שליט"א - דורש ציון)

כְּשֶׁהַתְּפִלָּה קִצְרָה - נִצְרַחַת תְּשׁוּבַת ה'

ויצעק משה אל ה' לאמר אל-ל נא רפא נא לה (י"ב)

לְאוֹמֵר - מַה תְּלַמּוּד לֹמֵר, אָמַר לוֹ: הַשִּׁיבֵנִי אִם אֶתְּהָ מְרַפָּא אוֹתָהּ אִם לֹא, עַד שֶׁהִשְׁבִּיבוּ 'וְאֲבִיךָ יִרְכָּךְ' וְגו' (רש"י)

הַמְּפָרְשִׁים הַקְּשׁוּ מִמָּה שֶׁמְצִינֵנוּ בְּגִמְרָא (בְּרִיכוֹת ל"ד ע"ב): "אָמַרוּ עָלָיו עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא, שֶׁהָיָה מִתְּפַלֵּל עַל הַחוֹלִים וְאוֹמֵר: זֶה חַי וְזֶה מֵת. אָמְרוּ לוֹ: מִנֵּין אֶתְּהָ יוֹדַע? אָמַר לָהֶם: אִם שְׁגוּרָה תְּפַלְתִּי בְּפִי - יוֹדַע אֲנִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל, וְאִם לֹא - יוֹדַע אֲנִי שֶׁהוּא מְטָרָף".

הָרִי שֶׁהָיְתָה לְרַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא דְרָף פְּשׁוּטָה לְדַעַת הָאִם הַתְּפִלָּה תְּפַלְתּוֹ אוֹ לֹא: אִם הַתְּפִלָּה שְׁגוּרָה בְּפִיו, זוֹרְמַת כְּפָרָאוּ - בִּידוּעַ שֶׁהַתְּפִלָּה וְהַחוֹלָה שֶׁהַתְּפַלֵּל עָלָיו יִבְרִיא. וְאִם לֹא - בִּידוּעַ שֶׁהַתְּפִלָּה לֹא הַתְּקַבְּלָה.

אִם כִּי - שׁוֹאֵלִים הַמְּפָרְשִׁים - לְשֵׁם מַה הַצְּרָף מִשָּׁה רַבְּנוּ לְבַקֵּשׁ מִהַקְּבָה "הַשִּׁיבֵנִי אִם אֶתְּהָ מְרַפָּא אוֹתָהּ אִם לֹא", הֲלֹא הָיָה יְכוּל לְדַעַת זֹאת בְּעַצְמוֹ, עַל יַדֵּי שְׂרָאָה אִם תְּפַלְתּוֹ שְׁגוּרָה בְּפִיו אוֹ לֹא.

הַתְּשׁוּבָה הִיא: כְּשֶׁמִּתְּפַלְלִים בְּאַרְיִכוֹת בְּמִשְׁפָּחָה כְּמָה שְׁעוֹת רְצוּפוֹת, כְּשֶׁאוֹמְרִים אֶת כָּל סִפְר הַתְּהִלִּים - אִזּוֹ נָתַן לְבִדּוֹק הָאִם אֲכֹן הַתְּפִלָּה שְׁגוּרָה בְּפִי אוֹ לֹא. אִךְ כְּשֶׁמִּתְּפַלְלִים תְּפִלָּה קִצְרָה שֶׁל חִמְשׁ מַלִּים, "א-ל נא רפא נא לה" - כָּאִן לֹא שִׁיכַת הַבְּדִיקָה אִם הַתְּפִלָּה שְׁגוּרָה בְּפִי אוֹ לֹא.

אֲלֹא שָׁזָה גּוֹפֵא לְכֹאנְרָה קִשָּׁה: מַדּוּעַ הַתְּפַלֵּל מִשָּׁה רַבְּנוּ תְּפִלָּה כֹּה קִצְרָה וְאָמַר חִמְשׁ מַלִּים בְּלִבְדִּי? מַדּוּעַ לֹא הֶאָרִיף וְסִיַּם אֶת כָּל סִפְר הַתְּהִלִּים לְרַמְזָאָת אַחוֹתָיו?

עַל זֶה מִמְּשִׁיךְ רַש"י וְאוֹמֵר: "מִפְּנֵי מַה לֹא הֶאָרִיף מִשָּׁה בְּתְּפִלָּה? שְׁלֵא יְהִי יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים: אַחוֹתוֹ נִתּוּנָה בְּצַרָה וְהוּא עוֹמֵד וּמְרַבֵּה בְּתְּפִלָּה. דְּבַר אַחֵר, שְׁלֵא יֹאמְרוּ יִשְׂרָאֵל: בְּשִׁבִיל אַחוֹתוֹ הוּא מֵאָרִיף בְּתְּפִלָּה, אֲבָל בְּשִׁבִילֵנוּ אֵינוּ מֵאָרִיף בְּתְּפִלָּה".

עוֹד הַקְּדָמָה אַחַת, מֵאִיפֵה רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא יָדַע אֶת הַסּוּד הַזֶּה, שֶׁשְׁגוּרָה תְּפַלְתִּי בְּפִי אִזּוֹ זֶה סִימָן שֶׁהַתְּפִלָּה תְּפַלְתָּה וְאִם לֹא סִימָן שְׁלֵא הַתְּפִלָּה תְּפַלְתָּה?

וְהִנֵּה בְּגִמְרָא שֵׁם מוֹבָא, שֶׁהַמְּקוֹר לְכָף שֶׁאִם הַתְּפִלָּה שְׁגוּרָה בְּפִי בִּידוּעַ שֶׁהַתְּפִלָּה, הוּא מִהַפְּסוּק: "בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלְקְרוֹב אָמַר ה' וּרְפָאֵתוֹ" (שְׁעִינָה נ"ו, ט). "בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם" - כְּשֶׁהַתְּפִלָּה יוֹצֵאת מִשְׁפָּתֵי הָאָדָם בְּצוּרָה שׁוֹטְפַת וְזוֹרְמַת, בִּידוּעַ שֶׁ"שְׁלוֹם, שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלְקְרוֹב אָמַר ה' וּרְפָאֵתוֹ" - הַתְּפִלָּה מְקַבֵּלֶת וְהַקְּבָה יִרְפָּא אֶת הַחוֹלָה שֶׁהַתְּפַלְלוּ עָלָיו, אֲבָל אִם אִין "נִיב שְׁפָתַיִם", אִם הַתְּפִלָּה אֵינָה שְׁגוּרָה בְּפִיו - בִּידוּעַ שְׁלֵא הַתְּפִלָּה.

בְּפִסְקוֹ זֶה - אוֹמֵר ה"פְּנִינִים יְקָרִים" - מְרַמְזִים הַדְּבָרִים דְּלַעֲלִי: "בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם - שְׁלוֹם" - כְּשֶׁשְׁגוּרָה תְּפַלְתּוֹ בְּפִיו, הִרְיָה מְקַבֵּלֶת וְיוֹדַע שֶׁהוּא שְׁלוֹם. אוֹלָם כֹּל זֶה אֵימַת? כְּשֶׁהַתְּפִלָּה עַל ה"רַחוּק" וְיוֹכֵל לְהֶאָרִיף בְּתְּפִלְתּוֹ וְלְבַדֵּק אִם שְׁגוּרָה הִיא בְּפִיו אוֹ לֹא, אֲבָל "וְלְקְרוֹב" - כְּשֶׁהַתְּפִלָּה עַל קְרוֹב מִשְׁפָּחָהּ, כְּתְּפַלְתִּי מִשָּׁה רַבְּנוּ ע"ה עַל מְרִים אַחוֹתוֹ, שֶׁנִּצְרַחַת לְקַצֵּר בְּתְּפִלְתּוֹ כְּדִי שְׁלֵא יֹאמְרוּ שְׂרָק עַל אַחוֹתוֹ מֵאָרִיף לְהַתְּפַלֵּל, אִזּוֹ "אָמַר ה' וּרְפָאֵתוֹ" - צְרִיף הַקְּבָה לְהַשִּׁיבוּ אִם מְרַפָּא הוּא אוֹתָהּ אוֹ לֹא, וּבְדְבָרֵי רַש"י הַנ"ל.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - ומתוק האור)

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות בהעלותך - שלח תשפ"א ♦ עלון מס': 66

השגחה שבועית

אבא צועק, תרחם עלי כבר!

הזדמן לי להיות עם יהודי שהוא מזכה הרבים גדול. ראיתי שהוא נמצא בבית מדרש ריק ומקבל טלפון דחוף. הוא יוצא החוצה ורק בחוץ עונה לשיחה. "התחלתי להקפיד על זה מאז כ"ה בחשוון תשע"ה", הוא אומר לי, "אז הקב"ה עורר אותי שעלי להיזהר משיחה עם פלפון בבית הכנסת". "מה היה אז?" שאלתי.

"הפיגוע בהר נוף. יהודים נרצחו בתוך בית כנסת, הי"ד. כששמעתי על זה הבנתי שהקב"ה מדבר אלי. כיוון ששמעתי זאת, זה אומר שאני זה שצריך לתקן. אתה מבין? הקב"ה ברא את האדם יחיד, לא ברא בבת אחת הרבה אנשים, אלא קודם כל את אדם הראשון. המשנה בסנהדרין אומרת, שזה כדי שכל אחד יאמר 'בשבילי נברא העולם'. אם קורה משהו בעולם זה בשבילי. לעורר אותי. הקב"ה מדבר אתי".

"תאר לעצמך, אבא שנוגד לו בן יחיד עשרים וחמש שנה אחרי החתונה. הבן גדל ונכנס לעסקים, והאבא שומע שהבן לווה כסף מהשוק השחור הרמבי"ם אומר לחייו. האבא הלך ומכר את הדירה שלו כדי לעזור לבן. עוברת שנה ושוב הבן עושה שטויות. האבא מנסה לשלוח אליו שליחים משליחים שונים, אבל הבן לא רוצה להבין. האבא בוכה בלילות, הבן היחיד שלי בסיכון חיים. בלית ברירה הולך האבא ומספר לרשויות על המצב של הבן. ככה הוא סיבך אותו כהוגן, הבן בוכה ובוכה, אבל האבא בוכה הרבה יותר. למה בני יקירי הבאת אותי למצב הזה?"

הרמבי"ם אומר שחובה לעוק ולשוב בתשובה כשיש צרה, ואומר בלשונו: אבל אם לא יעקו ולא יריעו אלא יאמרו, דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקירת, הרי זו דרך אכזריות!

ברור שמי שאומר שזה מקרה הוא טיפש, וגם מסתכן בזה שיבואו צרות יותר קשות, אבל למה אכזר? אכזריות זו הגדרה קשה מאד. עכשיו, אחרי המשל הזה, ברור למה זאת אכזריות. כי הרי הקב"ה רוצה לעשות לנו רק חסדים גלויים, וכשאבינו אב הרחמן שאוהב כל יהודי הרבה יותר ממה שאבא אוהב בן יחיד שלו, עושה כזה דבר, אז אנוחנו צריכים לרחם על אבא, ולמהר לשוב אליו. פשוט, שיהיה לך רחמנות על אבא שלך, שקורא וקורא וקורא... ילד שלי, אני אוהב אותך!!! מחכה לך! מתגעגע אליך. שוב אלי, שוב אל אביך המצפה לך, אל תתאכזר. תעורר את האהבה, תתקרב אלי, תראה לי שאתה שומע אותי, אבא - - -"

מסיים היהודי ואומר לי, "אתה מבין, אני מנסה לא להתאכזר על אבא שלי, אני משתדל לשמוע כל קריאה, לדעת שאם זה הגיע לאזני אז משמים רצו שאני ישמע את זה והאבא אוהב התכווין אלי אישית, וכל פעם אני מנסה לתקן משהו ולהתקרב יותר לאבי הרחום שמחכה לי".

עכשיו הבנתי איך היהודי הזה כל כך מצליח חוכה לעשות דברים גדולים מאד מאד ביוכי הרבים. אם הוא חי בכזו צורה שהוא שומע קריאות מהקב"ה ועונה להן, אין בכך כל פלא.

אני מודה לאותו יהודי צדיק שנתן בי את ההבנה שהקב"ה קורא לי באופן אישי. הקיוונה מכוונת אלי, האסון במירון צריך לעזעז אותי, האסון הנורא באמצע המעמד הקדוש של חנוכה הבית בערב שבועות זועק אלי אישית, הטילים והמהומות מכוונים כלפי. הגיע הזמן שאני אקום ואצעק: "אבא אני מקבל על עצמי להשתפר, הבנתי כבר את הרמזים". אפילו אם אתקדם בצעד קטן כחודו של מחט, אבא יראה שקיבלתי את המסר ויפתח לי כפתחו של אולם.

הקב"ה יעזור שכולנו יחד נתקרב אליו, וכבר יביא עלינו בקרוב את הטוב הנגלה בביאת משיח צדיקו במהרה בימינו אמן.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

למי יש באמת "כל טוב"?

שהוא קל רגליים מגיע ראשון, **ולא לגבורים המלחמה** - לעיתים חושבים שהגיבור הוא זה שינצח במלחמה, אך המציאות מראה שלא דווקא הגיבור מנצח. **יגם לא לחכמים לחם** - אדם עשוי להשקיע במפעל שברשותו את כל כוחו ומוחו וכשרונו במשך עשרים שנה, כדי שתהיה לו פרנסה בשפע כל החיים. הוא עובד ויגע מצאת החמה עד צאת הנשמה, ואחרי שהקים הכל בעשר אצבעות, וחסך לו הון תועפות, בגיל חמישים הוא מתמודד עם בעיות כלכליות. איפה הכסף? כאן נפל מיליון, פה הלך לטמיון עוד מיליון, הבנקים גבו את שלהם, בהוצאה לפועל הצילו מה שאפשר. חכמתו הגדולה לא עמדה לו, והחלומות עם הכסף עפו להם לסתימת הגולל!

אולם **כפירים רשו ורעבו, דורשי ה' לא יחסרו כל טוב**. (תהילים ל"ד) כפיר הוא אריה בצעירותו. לכאורה הוא החיה הכי מאושרת בעולם, אבא מלך ואמא מלכה, בנשק מרבי"ש משפחה, ועם כל זה הוא עני ורעב. כל בעלי החיים אוכלים ירקות ועשב ממה שמזדמן להם, אבל האריה אוכל פעם בשלושה ימים, טורף כבש, ומערכת העיכול שלו עובדת על זה שלוש ימים. ביום השלישי הוא מתחיל לרעוב, מסתכל מרחוק ורואה את כל בעלי החיים אוכלים, שבעים ומרצים מאוכל שאצלו הוא רק תבלינים. הוא מחפש ארוחה של חמישים קילו בשר ומחכה ברעב. אבל **דורשי ה' לא יחסרו כל טוב**. זה לא אומר שיהודי שמבקש בנין מפואר של 20 קומות יקבל אותו מיד. אלא הרגשתו היא, שמה שיש לו זה הכי טוב שיכול להיות, ואם בורא העולם יודע שהוא זקוק לדבר נוסף, הוא יתן לו את זה. הרי זה לא הגיוני לאחסן את כל תכולת החנויות בבית. יש כמה דברים בבית מרקחת, כלים ומוצרי יסוד ביכל בו לבית, בשר ודגים בחנות העופות והדגים, רהיטים אצל הנגה, בגדים אצל החייט, וכן הלאה, ומפעם לפעם חלק מהדברים מגיעים אליו הביתה כפי הצורך. הוא חי בשלווה, יודע שיש לו כל טוב, והוא מאמין שהבורא מזמן הכל בזמן הנכון ובאופן הכי מדויק לכל נברא ונברא!

כן כן, גם לי.

(מתוך שיעור 2 בשער הבטחון)

לפני שלומדים את שער הבטחון, רבינו מבקש לעזור לנו לנקות את הראש ולנטרל את כל העניינים שמפריעים לבטחון בבורא עולם. חבל לבטוח רק באנשים, להשקיע בהם כוחות ללא תועלת. למשל: יש אדם שיש לו הרבה דודים וידידים מוצלחים ומוכשרים מאוד שהגיעו למשרות בכירות ביותר. דודו האחד הוא מיליארדר, ולכן הוא רגוע, אם הוא יודק לסכום כסף גדול הוא יפנה אליו. הדוד השני הוא רופא לכל ענייני הגוף, והוא מסוגל לרפא את כל החולאים מכף רגל ועד ראש. הוא בטוח שאם יחוש כאב כלשהו, הוא יפנה לדודו והלה ירפאו. הדוד השלישי הוא פסיכולוג ופסיכיאטר מספר אחת בעולם. האחיין רגוע, הוא יודע שכשיהיה עצבני, הרופא הזה ישמע, ינחם, וירגיע אותו בחינם. חוץ מהדודים יש לו גם שכן ידיד טוב שהוא עסקן בסדר גודל עולמי, ויודע איך לפתוח שערים בכל מקום. הרגשתו היא שהוא מסובב בכל סוגי העוזרים והמסייעים שיעמדו לו בעת צרה, מפני שהוא מבין בדמיונו, כמה כל המאכרים נחוצים לו וכמה הוא תלוי בהם. לכן הוא משקיע בקשר איתם, קונה להם מתנות, מתעניין בשלומם, משתתף באירועים שהם עורכים. הוא משקיע בכך מאמצים מרובים.

אומר רבינו בפתיחת שער הבטחון, חבל על הזמן ועל העבודה. אדם משקיע כוחות חזן עשרות שנים בדבר שאינו מובטח, כי הנברא מוגבל. אדם הוא רק בשר ודם. הגיבור הכי גדול מזדקן, העשיר עלול לדרת מנכסיו, או סתם כך להחליט שהוא מעדיף לשמור את הכסף לשיבה טובה במושב זקנים. אם פונים אליהם לעזרה בשעה לא מוצלחת, הם לא תמיד מתפתים, כי הם עסוקים בעניינים שנראים להם חשובים יותר מאשר להיענות לאחיין שנקלע למצוקה.

הפסוק אומר **"לכד חכמים בערמם"** (איוב ה, יא). החכמים שבוטחים בחכמתם ועושים תחבולות בלי לבטוח בהשם, נכשלים לבסוף, ודווקא התחבולה הופכת למלכודת עבורם. שלמה המלך אומר בקהלת **"שבת וראה תחות השמש"** (ט, יא). 'תחת השמש' - מדובר בדברים גשמיים. התבוננתי בעולם הזה וראיתי **"כי לא לקלים המרוץ"**, לא דווקא מי

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 0-330-3900-489 • מבלגיה פרטים בעמוד האחרון
מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

גלגול מלפני 900 שנה

את המעשה המופלא הזה שמעתי מהמחנך הידוע הרב אברהם מרדכי סגל, ששמע אותו מאיש החסד הנודע ר' חיים טובי זצ"ל, שעלה למרום בכ"ו ניסן תשי"פ.

וכך סיפר ר' חיים: בצרפת, מרחק נסיעה שעה מפריז, יש כפר קטן. שם גרים יהודים נדיבי לב. הזדמנתי לכפר הזה בשבת קודש. בשבת בבוקר התארחתי אצל רב היישוב, והנה אני מבחין במשהו מוזר. מאחורי הילון ישנו מרובע סתום בלבנים. לא חלון יש שם אלא קיר. "מה הם הלבנים האלו?" שאלתי את מארחי היקר.

הרב התרגש מהשאלה. בתחילה הוא לא יכל לדבר, ורק אחרי שנגרע קצת הוא התחיל לספר.

גרתי בישראל כמה שנים, והגעתי לכאן במטרה לקרב יהודים לאביהם שבשמים. הכפר היפה והפורח הזה היה שומם. לא היה כאן כלום. לא בית כנסת, לא מוסדות חינוך, שום דבר. שממה רוחנית ממש. לאט לאט, בסיעתא דשמיא יסדנו בית כנסת, נפתחו מוסדות לימוד ושם שמים נישא על שפתיים. עם כל ההתפתחות היה בולט מאד חסרונו של מקוה. הדבר הקשה מאד על חיי התושבים, שבכל פעם שנזקקו למקוה היו צריכים לנסוע שעה הלך ושעה חזרה.

משראיתי שזה המצב, החלטתי לבנות מקוה. איפה? בחצר הבית שלנו. מי ישלם? אנחנו. הלבנים שאתה רואה כאן סותמים את החלון שפונה לכיוון החצר, שם בנויה המקוה. במשך שלוש שנים וחצי עמלתי על בניית המקוה. רצייתי שהכל יהיה מושלם ומהודר בתכלית הכשרות. בכל שלבי הבניה הזמנתי לכאן רבנים שיבדקו כי אכן הכל נעשה כהלכה, בכל דבר הלכנו לפי הדיעה הכי מחמירה, ובסופו של דבר זכינו לברך על המוגמר. המקוה החלה לפעול, ואנשי הישוב החלו להקפיד הרבה יותר על קדושה וטהרה. כיון שהמקוה ממוקמת בחצר, הקפדנו מאד מאד שדלת המקוה תהיה סגורה, וילדים לא יוכלו להיכנס לשם. השמירה היתה מעולה וברוך השם אף אחד לא ניזוק, חוץ מפעם אחת ויחידה. על הפעם הזאת אני רוצה לספר לך.

עד לבניית המקוה זכינו בתשעה בנים בחסדי השם. ציפינו מאד לבת, והנה הקב"ה שלח לנו בן עשירי. שלמה קראנו לו. מאז שהוא נולד הרגשתי אהבה גדולה לבן הזה, משהו מיוחד מעבר לאהבה רגילה של הורים. אני ואשתי היינו קשורים אליו מאד.

באחת השבתות אחרי הצהריים האמא מחפשת את שלמה'ה שלה, והוא לא נמצא. היא קוראת לו והוא אינו עונה. היא בודקת בכל המקומות בבית ואחר כך יוצאת לחצר ומגלה את דלת המקוה פתוחה. בפנים מתברר מיד מדוע שלמה'ה לא ענה. הוא שכב בתוך המים. ירד למקוה ועלה השמימה.

אתה מבין מה עבר עלינו? זה הילד הכי יקר שהיה לנו. כולם יקרים, אבל אליו נקשרנו בקשר בל יתואר. הכאב על הפרידה היה קשה מנשוא. לא גמרתי לבכות עליו, על הבן האהוב שהאיר את חיי באור פלאי. אל האבל נוספה גם התמיהה הגדולה שהציקה והכאיבה לי עד עמקי נשמת. למה? למה נגזר על שלמה'ה להיפטר מן העולם דוקא באופן הזה? אתה בוודאי מכיר את המעשה שמסופר בגמרא

היונה לא ויתרה

מספר ר' יהושע כהנא מצפת:

אבי, המחנך הנודע ר' יקותיאל צבי בן ר' שלום זכרוננו לברכה, נפטר לפני כחודש בערב שבת, שביעי של פסח, ושהסיפור יהיה לעילוי נשמתו:

ישבנו שבעה בבית אבי בצפת. ביום השני של השבעה אנחנו מסיימים תפילת מנחה, והנה נכנסת יונה דרך החלון. היא נעמדת על כסא ואינה מוכנה לזוז. נתנו לה קצת אוכל, היא אכלה ונשארה במקום. ניסנו להוציא אותה מהבית בכל מיני דרכים, כולם צעקו 'מחול לך' כמו שרגילים כלל ישראל לעשות במצב כזה, והיא לא זזה.

כעבור שעה של ניסיונות, הגיע יהודי שפשוט תפס את היונה, הניח אותה מחוץ לחלון וסגר את החלון.

אבל היונה לא התייאשה, היא דפקה על החלון, ולא זזה משם. לפעמים היא קצת נרגעה ולפעמים היא דפקה.

עבר עוד כשעה, נהיה מאוד חם בחדר, אז פתחנו את החלון, אנחנו פותחים את החלון וברוך הבא! היונה שוב בבית.

לא ידענו מה לעשות, כעבור כחצי שעה ביקשנו ממישהו שיתפוס אותה ויוציא אותה שוב החוצה, אבל היונה שוב עמדה בחלון ודפקה ולא נתנה מנוחה.

זה כבר שלוש שעות שיש כאן יונה שרוצה משהו ואנחנו לא יודעים מה.

בהשגחה נפלאה, בשעה עשר בלילה הגיע יהודי משכמו ומעלה, תלמיד חכם מופלג וצדיק. שאלתי אותו, רבי מה עושים כאן עם היונה? סיפרתי לו שמאז תפילת מנחה היונה לא זזה מכאן.

היהודי התלמיד חכם אמר שהוא רוצה לחשוב על זה. כעבור כמה דקות שאל אותנו מה עושים כאן בין מנחה למערב, אמרנו לו שמדברים על הנפטר, כמו שעושים כל הזמן, אז הוא שאל אותנו, למה לא לומדים משניות, כמו שכתוב בקיצור ש"ע, שטוב ללמוד בבית אבלים משניות לאחר התפילה ותיקון הנשמה, 'שימשה' אותיות 'נשמה', והבאים אז לנחם לומדים את המשניות והאבלים אומרים אחר כך קדיש.

מיד ביקשנו מהמנחמים שילמדו משניות, והנה, מיד כאשר גמרנו לומר את הקדיש לאחר משניות, היונה פרחו ונעלמה לה לדרכה.

מאז, בכל יום בין מנחה למערב למדו המנחמים משניות, ואנחנו אמרנו קדיש. (בסחון יומי ב-5 דקות - יום שלישי פרשת אמור תשפ"א / מס' 161)

פנס כחול

באחד מהמבצעים הנחמדים שעורכים לילדים בחיידר קיבל הבן שלי פנס שמהבהב באור כחול. הילד שכח את הפנס ברכב, ואני הנחתי אותו מול המושב הקדמי. בדרכי לעבודה באזור הדרום, לפנות בוקר.

אני נוסע לתומי, לפתע אני מבחין ברכב שנוסע מאחורי. הרכב היה חשוך בעיני. פניהם של הנהג ושל היושב לצידו נראו חורשי מזימה. הם היו ערבים ואני חשתי מהם. היה נראה לי שהוא מעוניין להיתקע בי. הם נסעו בצורה מסוכנת שאיממה לפגוע ברכב. הגברתי מהירות ואכן החשש התברר כמוצדק. גם הנהג שמאחורי הגביר מהירות.

החלטתי להתקשר למשטרה, הושתתי את ידי קדימה במטרה להתקשר, והנה בידי הפנס של הילד. לחצתי על הפנס ואור כחול החל להבהב ולהאיר לכל הכיוונים. האור הכחול הפחיד את הערבים. הם הבינו שיש משטרה באזור, ובתוך רגע הם הגבירו מהירות ונעלמו מהאופק.

כמה זמן היה לוקח עד שמשטרה 'אמתית' היתה מופיעה? מה הם היו מספיקים לעולל בכביש ריק וחשוך? הרגשתי שניצלתי מסכנה גדולה, ואני מודה להשם על הפנס הכחול שהוא שיל אצלי ברכב בתזמון כל כך מדויק.

(יום חמישי פרשת תזריע מצורע, בוקר, סיפור 3, / סיפור מס' 19032)

הבה נעלה מירונה

מספר הרה"ג ר' משה זילברמן מנתניה: ביום שני, כ"ח באייר, מתקשר אלי חבר ושואל אותי, אם אני רוצה לנסוע איתו לטבריה. הוא כבר תכנן מסלול של נסיעה לקבר השל"ה, ומשם למירון. חשבתי על סדר היום שלי, ולבסוף

(יבמות דף קכא עמוד ב) על נחוניה שהיה חופר בורות מים לעולי רגלים, והבת שלו נפלה שם. באו והודיעו לרבי חנינא בן דוסא, והוא אמר שהוא בטוח שהיא תחיה, באמרו: דבר שהצדיק מתעסק בו, יכשל בו זרעו?
ואני הרי בניתי את המקוה בשביל כלל ישראל, במסירות נפש עצומה. השקעתי את גופי ונשמתי בדבר, נתתי את כל כולי, ויתרתי על נוחות ועל ממון לתכלית אחת ויחידה, להרבות קדושה וטהרה בעם ישראל לנחת רוח לבורא עולם. איך יתכן שלבסוף כך עלתה לי? שהבן שלי יטבע דוקא במקוה הזה? זו תורה וזו שכרה?
נכנסתי לגדולי ישראל בצרפת ובארץ הקודש. כולם השתתפו בצערי מאד, הרעיפו עלי דברי ניחומים אולם אני לא התנחמתי.

לילה אחד, בשעה שאני ישן מגיע אלי אדם בעל פנים מאירות עם זקן לבן, והוא אומר לי, אבא, תירגע! שאלתי אותו, מי אתה? הרי לפי מראך הנך יכול להיות סבא שלי. אמר לי היהודי הזקן: אני שלמה שלך. אספר לך מי אני. אני אחד מבעלי התוספות, נהרגתי בצרפת על קידוש ה'. עליתי לשמים ונכנסתי לכל מקום שאני רוצה. הרי הנהרג על קידוש ה' מגיע לכל מקום, זאת מלבד המעלות אשר זכיתי לקנות בעולם הזה. ככה טיילתי בעולמות העליונים ונהייתי מזוי השכינה. עד שהגעתי למקום מסוים ולא רצו להכניס אותי, אמרו לי, נכון שעלית על קידוש ה', אבל בהיכל הזה נכנס רק מי שטבל במקוה טהרה לפני הקבורה. רק נפטר כזה יכול להיכנס כאן.

אומר הבן שלמה: משום שנהרגתי על קידוש ה' קברו אותי בבגדי, בעודם מלוכלכים בדם. אמרו לי בשמים שהעצה היחידה להיכנס להיכל הגבוה הוא, הוא לחזור לעולם ולטבול במקוה טהרה.

כעת בררו, לאיזה מקוה עלי לרדת? למי תהיה את הזכות שאחד מבעלי התוספות יחיה בביתו? הלכו וחיפשו וכך עלה השם שלך, אבא יקר, אתה שמסרת את נפשך על בניית המקוה, אצלך אני אינולד.

עכשיו שכבר טבלתי במקוה אני יכול לטייל בכל העולמות בלי שום מניעה.

דע לך אב יקר, היה לי קשה מאוד לרדת למטה כדי לנחם אותך, אבל משום שלושה דברים ירדתי.

דבר ראשון, משום הכרת הטוב על שגידלת אותי, ובשמים עניין הכרת הטוב הוא חשוב מאד.

דבר שני: כדי שתבין עד כמה גדול העניין של זיכוי הרבים. דבר שלישי: אנשים מסתובבים בעולם עם כל כך הרבה שאלות. רציתי לבוא לחזק את כלל ישראל, שידעו שלכל דבר יש חשבון, וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד. לפעמים הצרה הכי גדולה זה משהו הכי טוב שיכול להיות זכות הכי גדולה. יכול להיות שכאשר תקום תאמר לעצמך 'חלומות שוא ידברון', ולכן אני נותן לך שני סימנים שהחלום אמיתי.

דבר ראשון, אזכיר לך שבהיותי בגיל שמונה חודשים הגעתי למצב של סכנת חיים עקב קריסת מערכות. הרופאים לא הצליחו להשתלט על המצב, והנה יום אחד קמתי בריא ושלם בלי שום השתדלות של רופא.

הסימן השני, תקפידו על מצות חלה ובקרויב תבורכו בבת. התעוררתי מהחלום והנה אני פוגש את הרבנית מרוגשת לגמרי, היא חלמה, ששלמה שלה הגיע ואמר לה שאם תקפידו על מצות חלה תהיה לנו בת.

כשהוא סיים את סיפורו הוא הראה על בתו בת הארבע ואמר לו, תראה זאת הבת שהגיעה אחרי תשעת הבנים.

(בטחון יומי ב-5 דקות - יום שלישי פרשת במדבר / מס' 173. בסיפור כאן נוספו פרטים נוספים לאחר בירור מעמיק בפרטי הסיפור עם הרב אברהם מרדכי סגל, ועוד אנשים ששמעו את הסיפור מפי של הרב חיים טובי ז"ל)

קבעתי על נסיעה בשעה שש בערב. אנחנו גרים בנתניה, והחישוב הוא שלקראת הלילה נגיע לקבר השלי"ה ומשם נפנה למירון, לציונו של רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. סיכמנו. בשעה חמש וחצי אני נכנס לבית המדרש של חסידי צאנז, ופוגש שם נער יתום. אביו הסתלק מהעולם ל"ע לפני מספר חודשים. והילד - עוד יומיים חוגג בר מצוה. שאלתי אותו לשלומו, והנה, מה אומר לי הילד? "אתה יודע, לא הייתי במירון בל"ג בעומר, ויש לי חשק לנסוע לשם לפני הבר מצוה שלי. נראה לך שאוכל לנסוע לשם?"

ברגע הראשון לא עניתי לו. הייתי פשוט המום מהשאלה. איך זה שמכל באי בית המדרש הוא בחר לשאול אותי על כך, ואיך זה שבדיוק היום אני עומד לצאת לדרך. "תשמע", אמרתי לו. "בעוד חצי שעה אני נוסע למירון. תתקשר לאמא שלך ותבקש רשות לנסוע".

הילד התקשר, אמו נתנה רשות, ואני בקשתי ברכה שיתקבלו התפילות וזוכה לפעול ישועה. זכיתי לסייע לנער היקר. הוא טבל במקוה האר"י, וגם השתטח על ציון רבי שמעון ואלעזר בנו. ראיתי בחוש איך מתקיימים בנער דברי היערות דבש, כי הקב"ה שולח סייעתא דשמיא מיוחדת לילדים יתומים.

(שיחת חברים, אידיש, שיחה מס' 2)

בשביל מה צריך שופר

מספר הרה"ג ר' משה זילברמן מנתניה: תקופה מסוימת בחיי גרתי בעיר וינה שבאוסטריה. בהגיע חודש אלול ניגש אלי יהודי ומציע לי לקנות ממנו שופר. אמרתי לו, "איני יודע לתקוע, לשם מה לי לקנות שופר?" אמר לי המוכר, "אם יהיה לך שופר כשר בבית, תדע לתקוע". המשכתי לומר, "יש מספיק בעלי תוקע בעיר", אבל המוכר לא הניח לי. הוא אמר שזה טוב מאד לדעת לתקוע בשופר, ובכלל, טוב שיהיה בבית... הוא עשה עבודה טובה ובסופו של דבר, כאשר הוא נפרד ממני, היה לי שופר ביד.

אמרתי לעצמי, אם כבר יש לי שופר, אתקע בו. אמנם אין זו מלאכתי, אבל הרי חכם אני, ותקיעת שופר, חכמה היא ולא מלאכה. ניסיתי את כוחי והצלחתי. במשך כל חודש אלול תקעתי בשופר, וכך התאמתני היטב בתקיעות. בהגיע ראש השנה יצאתי לבית הכנסת עם השופר. אמנם יש בעל תוקע אחר בבית הכנסת, אבל אם כבר יש שופר אז אולי, מי יודע... יכול להיות שהוא יגיע לשימוש.

סיימנו את התפילה בשעה שלוש בצהריים, והנה ניגש אלי רב בית הכנסת, הרה"ג משה אליעזר וייס שליט"א, והוא אומר לי כי בבנין הקהילה, בקומה חמישית מתגורר עתה יהודי מירושלים. הוא שבר את הכתף, ולכן לא השתתף בתפילות. אולי אני יכול לתקוע עבורו בשופר? "כן!" אמרתי בשמחה, ועליתי לביתו של היהודי הירושלמי. אמרתי לו שבהיותי בארץ ישראל, אני רגיל לסיים את תפילת ראש השנה סמוך לשקיעה, ועתה שהתפילה הסתיימה כה מוקדם, בשעה שלוש במהרים, יש לי זמן בשופר. הוא יכול לומר בנחת שבעה פעמים למנצח, גם את הפסוקים 'קר"ע שט"ן' אפשר לקרוא בנעימה המקובלת והמעוררת. ככה הוא זכה לקיים את מצות 'תקיעת שופר' עם ההכנה והמצב. אחרי חצי שעה אני יורד למטה. בנין הקהילה הוא בנין מאובטח מפני חשש מהתנכלות הגויים. ישנו קוד שרק על ידו אפשר לפתוח את השער הראשי, אני פונה אל השער, ומשם מתכוון להמשיך לביתי, והנה, ברגע שאני פותח את השער, נכנס אדם ללא כיפה אל מתחם המבנה.

שאלתי אותו, "אתה איש בטחון?"

"לא", הוא ענה, "אני מארץ ישראל".

"גם אני מארץ ישראל!" אמרתי לו בחזרה.

"אז אולי אתה יודע איפה אוכל לשמוע תקיעת שופר?"

התרגשתי מהשאלה. יהודי רוצה לשמוע שופר בשעה ארבע אחר הצהריים בראש השנה, והנה הוא מוצא אותי במהירות כזאת! אני חושב שאפילו בגאולה הוא לא מוצא בעל תוקע כל כך מהר. אמרתי לו שיש לי פה שופר, וכדאי שניכנס לבית כנסת לתקיעות כמו שצריך. אני עוד הייתי עטור בטלית, וכיוון שלא היתה לו כיפה, נתתי לו את הכיפה שלי. העדפתי שהוא יגיד את הברכה על המצוה, ולכן גם מסרתי לו את הגארטל שלי כדי שיחגור עצמו. הוא לא ידע מה אומרים, ולכן אמרתי איתו את הברכה מילה במילה. "ברוך" - "ברוך"; "אתה" - "אתה". כאשר הגענו למילים "אשר קדשנו" הוא פרץ בכבי נורא. הוא בכה ובכה וגם אני בכיתי יחד עימו. חשבתי לעצמי איך הקב"ה סובב את העניינים ושלח לי יהודי שימכור לי שופר. העלה אותי לקומה חמישית ונתן בליבי להארץ בהכנות לתקיעת שופר כדי שאפגוש את היהודי הזה בדיוק ברגע הנכון, בכינו ובכינו עד שבקושי הצלחנו להמשיך את הברכה. ברוך השם זכיתי לזכות את היהודי במצוה מדאורייתא ולתקוע באזניו שלושים תקיעות. הוא ביקש שאשאיר לו את הכיפה כי הוא רוצה גם להתפלל.

מה יצא ממנו אחר כך? איני יודע. אני בטוח שהניצוץ היהודי התעורר אצלו והתלהט. איך שלא יהיה, מדהים לגלות שלקב"ה היה שווה לסובב את כל העולם כדי שיהודי ישמע שופר.

(שיחת חברים, אידיש, שיחה מס' 2)

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

להחזיר הביטחון לתוככי הנפש פנימה

האמת היא שהגידון אינו רלוונטי כל כך, משום שביטחון חייב להיות באמת, ולא, הוא אינו מסוגל לשום דבר. מביע את הדבר בבהירות הרב מרדכי הכהן מלאכי מבית עילית: עבודת הביטחון איננה עשיית מעשה מסוים כנתינת צדקה או לימוד התורה, שאפשר להגיד בזה שעושים זאת לשמה או שלא לשמה. ביטחון הוא החדרת הידיעה לתוככי הנפש פנימה שהקבי"ה מלווה אותנו בכל רגע ורגע, ובידיעה לא שייך לשמה ושלא לשמה. מי שיועד יודע ומי שלא יודע אינו יודע. יוצא מכך, מי שעמל להחזיר ידיעה זאת בקרבו ועתה הוא בוטח, אין נפקא מינה לנו מדוע עשה זאת מלכתחילה, סוף כל סוף הוא בוטח.

ובאופן אחר כותב לנו הרב יהודה גפירצמן מבית שמש: ביטחון מן השפה ולוחץ ללא עבודת גוש מעמיקה, איננו אלא דמיון ואינו נושא פירות. השתלמות פנימית עמוקה במידת הביטחון יכולה להועיל בכל תחום ואינה סתם סגולה. וביותר חריפות כותב לנו הרב מני דרזי מירמת גן: להשתלם במידת הביטחון כסגולה משמעותו ביטחון בסגולה ולא בבורא. כך גם כותב לנו הרב דוד ישראל מבית שמש: אמונה וביטחון הם המצוות המוטלות עלינו, ויש לדעת אשר מצווה לחזר וסגולה לחזר.

מסביר לנו הרב שלמה שמעון רוטמן מבית שמש: אמנם כן, ביטחון הוא סגולה טובה ובדוקה. אך מי שרוצה להגיע לעיקר מעלת הביטחון להרגיש את הקרבה להשם יתברך ולחיות ברוגע ובשלווה, לכך אפשר להגיע רק על ידי עבודה פנימית ועמוקה. ומי שנוקט בביטחון כסגולה, משול לחולה אשר לוקח משכך כאבים למחלתו, אמנם הוא נרגע אך המחלה לא התרפאה.

שאל על מנת לקבל פרס

בהחלט אין זה מלכתחילה להשתלם במידת הביטחון בתור סגולה, הביטחון צריך להיות בשלימות באמונה תמימה מבלי לצפות לשום תמורה. וכך אומר לנו הרב דוד לייפער מירושלים: "אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס, אלא, על מנת שלא לקבל פרס". אך, גם מי שחושב זאת לסגולה מידת הביטחון עומדת לו, הוא לא גרוע יותר מרשע הבוטח, עליו נאמר כי אפילו רשע הבוטח חסד יסובבנו.

יותר מכך, אומר לנו הרב יהושע כהן מירושלים: מהחזר החיצוני באים לחדר הפנימי - כאשר טועמים את טוב מעלת הביטחון גם בתור סגולה, בסופו של דבר זה נכנס לעצמות ומשפיע על הפנימיות.

הרב שלמה בינדיגר מבני ברק ממשיך זאת לילד שמבטיחים

יש רבים המתחזקים במידת הביטחון כסגולה לישועה ולהרוחה בפרנסה. לכאורה מידת הביטחון היא עבודה פנימית ויסודית שכל יהודי צריך לעמול להגיע לידיו כן. האם ראוי להשתלם במידת הביטחון רק כסגולה?

ג.ר. מחיפה

שאלה מספר 19

לו סוכריה על התנהגות טובה, ברור שהסוכריה איננה המטרה, כך הדבר בעניין הביטחון, הסגולה לישועה היא כסוכריה כדי להגיע לביטחון אמיתי.

וביתר חידוד אומרים לנו הרב משה דייטש מאלעד והרב נתן דוד גרין קרית צאנז צנתי: כאשר אדם רואה שהסגולה פועלת וחסרונו מתמלא, הוא מתחזק בביטחון עד שהוא מגיע לביטחון אמיתי. וכמבואר בספרים אשר הסיבה שיש חסרון מסוים לאדם הוא כדי שיעזב לביטחון בהשם יתברך.

מדגיש לנו הרב חיים שוורץ מבני ברק - ובלבד שיבטח בהשם בכל לבו ונפשו, ולא שידמיון לעצמו שהוא בוטח.

צדיק גמור

הרב יוסף מימון מצפת: כל יהודי צריך להשתלם במידת הביטחון, והוא עיקר במעלת הצדיקים, כמובא ברמ"א בשי"ע סימן א' על הפסוק "שויתי ה' לנגדי תמיד", אשר משתמע בפסוקים בתהילים (טז) הבאים לפניו שמדובר בענין הביטחון. אמנם כבר אמרו חז"ל: "האומר סלע זו לצדקה על מנת שיחיה בני הרי זה צדיק גמור", והוא הדין לביטחון.

מוסיף לנו הרב שלמה גוטמן ממודיעין עילית: ידועים דבריו של הגר"ח מוולאזין אשר לבטל דינים ונוק יחשוב שאין עוד מלבדו (ראה באורך בספר נפש החיים שער ג' פ"ב). ונוקט בדבר זה שהוא ענין גדול וסגולה נפלאה. חזינן מכך שאפשר לעשות הדבר כסגולה.

הרב חיים קראוס מירושלים מציין לדברי הוזהר הק' (פרשת בהר דף קי עב) וזה תרגומו: "בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה - לעולם יהיה בן אדם זהיר בריבונו, וידבק לבו באמונה העליונה כדי שיהיה שלם עם ריבונו, שכשיהיה שלם עמו, לא יוכלו להזיק לו בני העולם", ע"כ. מוכח מדברי הוזהר שאפשר לבטוח בהשם כדי שלא יינזק. האמת היא שאין זה רק סגולה אלא מציאות. מסמך לנו הרב איזיק שטרן מרחובות את הפסוק: "הבוטח בה' חסד יסובבנו", מי שבוטח, גם אם חשב זאת לסגולה, הוא מסובב בחסדים.

מוסיף בזה הרב חיים מאיר דסקל מאלעד: כן ראינו ומצינו אצל גדולי עולם, שהביטחון הוא ההשתדלות לפרנסה.

שאלה לגיליון 68

ידוע אשר אין רע יורד מלמעלה. יש דברים שמוכח הדבר שהוא רע, לזוגמא, אחד שיש לו צער גדול בנים ובניו אין הולכים בדרך הישר ר"ל. איך אפשר לראות בדבר הזה טוב?

א.ג. חיפה

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 שלוחה 5 < 5 (לאחר בחירת השפה) [מן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל 023011300@gmail.com

תשובות יתקבלו רק עם מלא ושמ עיר עד יום ראשון פרשת קורח. שם השואל יכתב בארשי תיבות ושם עיר.

השפעה פרטית

הצלתם לי את החיים, הדבר היחיד שהציל אותי באסונות שקרו לאחרונה, זה 'קו' השגחה פרטית, זה החזיר אותי לחיים, הרגשתי שזה קיבץ אותי להקב"ה, זה נתן לי את הכח לקבל את זה כראון הבורא.

א.ה. - ביתר עילית

מצד התקלים

מצד התחומים

הייתי צריך לישועה גדולה בפרנסה, הבטחתי תרומה להשגחה פרטית וראיתי עין בעין את ישועות ה'.

ב.ק. - מודיעין עילית

קח גם אתה שותפות קבע בהצפת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הוזהר למזכי הרבים: בניים ובני בני יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק 902 לאומי סניף 57390056 תשבון
משלוח בדואר בעמדות נדרים 5475 ת.ד. ירושלים
פלוס על שם 'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

הסכם יששכר זבולון

בחי' אלף מאזינים לחדש בכלול העולמי השגחה פרטית

על ידי ולזכות עינן ישראל בן טרז אסתר וחוג איריס בת סוליקה ויוצ"ח שיחיו

לזכר הרה"ק רבי שלמה בן יצחק זצוק"ל הי"ד מקרלין והרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה זצוק"ל מקערסטיר ולע"נ הילדה מרים חנה הי"ד בת יבלחסי"א הרב יעקב ולזכות עובדי מרים פינגסיים

עלונים ל-200 בתי כנסת

לע"נ הני תרי נשמות שהורגו שעלו בסערה השמימה באסון הטרנאי שאירע בחצר הקודש קרלין סטולין בפרוס חג השבועות העל"ט האברך היקר ר' מרדכי בנימין ז"ל בן יבלחסי"א יוחנן רובינשטיין שליט"א ועלם התמודדות הבה"ח מאיר יחיאל מיכל ז"ל בן יבלחסי"א ר' יהודה לייב גלויברמן שליט"א ולרפואת כל הפצועים

יחיש השני"ת את רפואתם השלימה ימציא מזור ויחבש את כאנם במהרה

תרמתי כמנין 'ישועה'

ובזכר ה' ראיתי הישועה שהייתי צריך

עלונים ל-40 בתי כנסת

נתרמו בעילום שם שנצליח למכור את הדירה בקלות

נתרמו בעילום שם

לפרנסה ושפע והצלחה בכל העניינים ולמכירת השקעה ולקניית דירה למגורים בקרוב

לזכות חיה שרה בת רייזל

ולזכות צארטל ורקה בת רייזל לישועה הכללית והפרטית

המעוניינים להפציץ את העלון מחמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנשני בין 12:00-14:00

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה וחוזר אליכם ב"ד

משלוח העלונים היטה ללא תשלום למפיצים 250 עלונים ומעלה בחצבת קבועות חלקה או 20 עלונים במחיר משלוח בלבד

העלון יוצא לאור בשפות עברית, אידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל 023011300@gmail.com

קודה מתוך שיעורו המופלא של

הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

השכן ממול מתקשר - יש לי מעטפה עבורך

דגם מהצרה שהיה בו ינצל".

בעל הגמ"ח מודיע החוב שלך נפרע

זהו, אין עשרים לחדש, אין גמח"ם, אין הלוואות - כך מספר לי השבוע יהודי יקר על ההחלטה שלו. העשרים לחדש הגיע ובבנק אמור לרדת סכום של בערך אלף דולר. במסגרת הקבלה הטובה הייתי אמור לבטל את הוראת הקבע, אך עדיין לא הספקתי. מה עושים עתה? נעמדתי בזווית הבית ואשתי זווית שכנגד והתחלנו לומר שוב ושוב "לישועתך קייומתי השם", עוד פעם, ועוד הפעם - מאות פעמים. לא עבר זמן רב והטלפון מצלצל. על הקו השכן מהבנין ממול. הוא מודיע כי יש בביתו מעטפה שממוענת אלי. הלכתי לשכן והוא מסר לי מעטפה שבה היה סכום של אלף דולר.

מה התברר? יש יהודי יקר מחוץ לארץ ששולח עבורי בכל חג תמיכה כספית. בחג הפסח האחרון הכסף לא הגיע. לא ידעתי למה. והנה, זו המעטפה עם הכסף. אין לי מושג איך התגלגלה המעטפה לשכן והיכן היתה עד עכשיו. מה שכן, הכסף הגיע בדיוק ברגע הנכון.

עוד סיפור שיהודי סיפר לי השבוע: לאחר שהחלטתי שאני מפסיק לגלגל לחובות, הגיעה עת הפירעון לאחד מהגמח"ם. הייתי נחוש בהחלטתי לא לגלגל. בהמשך היום מתקשר אלי בעל הגמ"ח. עוד אני תודה מה לומר לו, הוא פותח ואומר לי: זה עתה קיבלתי סכום כסף מגיד לב לפירוע חובות כראות עיני. החלטתי להכליל את הלוואתך בפירעון זה. ---מפתיע ומדהים, לא ייאמן.

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

הכלית העלון הוא, לקרוב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יהיה זה שיופירע להתפלל ולשמוע קריאת התורה.

פנינו ביה"ל

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

ויסעו מהר ה'

ב

מהלך פרשת השבוע ישנם שני פסוקים שנראים לא קשורים לענין. אומרת התורה (במדבר י, לה-לו) "וַיְהִי בְּסֵעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, קוּמָה ה' וַיִּפְצוּ אֵיבֶיךָ וַיִּנְסוּ מִשְׁנְאֶיךָ מִפְּנֵיךָ. וּבְנַחַה שׁוּבָה ה', רַבּוּת אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל". לפנייהם נכתב על עזיבת הר סיני "וַיִּסְעוּ מֵהַר ה' דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים... וַעֲנֹן ה' עֲלֵיהֶם יוֹמָם, בְּנִסְעָם מִן הַמַּחֲנֶה", ולאחריהם "וַיְהִי הָעֵם כְּמִתְאַנְּנִים רַע בְּאֲזְנֵי ה'". למה נכנסו פסוקים אלו ביניהם?

רש"י מרגיש בדבר ואומר בשם הגמרא: עשה לו סימניות מלפניו ומלאחריו [אותה] הפוכה הכתובה בספר התורה, כמצוטט לעיל], לומר שאין זה מקומו [ענין הארון צריך להיות בפרשת במדבר שם מדובר על מסע הארון], ולמה נכתב כאן? כדי להפסיק בין פורענות לפורענות.

מהן אותן פורעניות? בשלמא את הפורענות השניה אנו מבינים, "ויהי העם כמתאננים", פורענות שהתלוננו העם על מצבם במדבר, הרבה שאלות ותלונות, לכן כתוב "כמתאננים רע באוזני ה'", שהקב"ה מקור הטוב לא יכול לשמוע תלונות כלפיו, וזה שורש הפורענות.

אבל מהי הפורענות הראשונה, שה"כ כתוב שנסעו מהר ה' לתור להם מנוחה, ועוד אומרת התורה שענן ה' היה עליהם, אם כן מה הפורענות פה? במסכת שבת (קט"ז). אומרת הגמרא, שהפורענות הראשונה היתה שאחרי מתן תורה סרו העם מאחרי ה', במקום שישמחו ויחכו לעוד דבר תורה וחידוש, מה עשו? "ויסעו מהר ה'", רוצים כבר לנסוע. חששו שמא הקב"ה יכביד עליהם בעוד תורה והנהגה, ולכן רצו לנסוע.

הרמב"ן מבהיל בביאורו לענין זה, עד כמה זה חמור כשבורחים מתורה. לא רק בריחה פיזית, די אפילו בהרגשה של מיצוי ופחד שמא הקב"ה יוסיף עוד, וזה לשונו "ענין המדרש הזה מצאו אותו באגדה, שנסעו מהר סיני בשמחה כתינוק הבורח מבית הספר. אמרו שמא ירבה ויתן לנו מצות. וזהו 'ויסעו מהר השם', שהיה מחשבתם להסיע עצמן משם [דוקא] מפני שהוא הר ה'. וזהו 'פורענות ראשונה'. והפסיק שלא יהיו שלוש פורעניות סמוכות זו לזו, ומצאו מוחזקים בפורענות. וקרא החטא 'פורענות' אע"פ שלא אירע להם ממנו פורענות", לא היתה שום ענישה לאחריו, אבל ממשיך הרמב"ן ואומר דבר מבהיל "ושמא אלמלא חטאם זה היה מכניסים לארץ מיד". אם היה מכניסים, לא היה צריך לדבר עם הסלע, ולא היו המרגלים, ולא שאר פורעניות ולא היו מתים במדבר, והכל התחיל מכך שברחו מהר ה', ולולי זה לא היתה גזירת גלות במדבר ולא בימינו.

כמה זה חמור כשאדם מפקיע עצמו מדבר הלכה ותורה, כשמח ואומר "ב"ה סיימתי ללמוד", ומיד רץ מהמקום, לאדם זה אין קשר עם התורה, כי מי שיש לו קשר לתורה ומרגיש שהיא חלק ממנו, מחובר אליה גם לאחר שאין לו ברירה וצריך להפסיק בלימוד, הוא נאלץ לעזוב את הלימוד ולא בורח מהתורה. אדם צריך תפילות ועבודה רבה בשביל שיהיה לו חשק בלימוד ומתיקות ואהבה לתורה וסיפוק מהלימוד, שיבין כל דבר שלומד לשורשו.

מהן אותן פורעניות? בשלמא את הפורענות השניה אנו מבינים, "ויהי העם כמתאננים", פורענות שהתלוננו העם על מצבם במדבר, הרבה שאלות ותלונות, לכן כתוב "כמתאננים רע באוזני ה'", שהקב"ה מקור הטוב לא יכול לשמוע תלונות כלפיו, וזה שורש הפורענות.

אבל מהי הפורענות הראשונה, שה"כ כתוב שנסעו מהר ה' לתור להם מנוחה, ועוד אומרת התורה שענן ה' היה עליהם, אם כן מה הפורענות פה? במסכת שבת (קט"ז). אומרת הגמרא, שהפורענות הראשונה היתה שאחרי מתן תורה סרו העם מאחרי ה', במקום שישמחו ויחכו לעוד דבר תורה וחידוש, מה עשו? "ויסעו מהר ה'", רוצים כבר לנסוע. חששו שמא הקב"ה יכביד עליהם בעוד תורה והנהגה, ולכן רצו לנסוע.

הרמב"ן מבהיל בביאורו לענין זה, עד כמה זה חמור כשבורחים מתורה. לא רק בריחה פיזית, די אפילו בהרגשה של מיצוי ופחד שמא הקב"ה יוסיף עוד, וזה לשונו "ענין המדרש הזה מצאו אותו באגדה, שנסעו מהר סיני בשמחה כתינוק הבורח מבית הספר. אמרו שמא ירבה ויתן לנו מצות. וזהו 'ויסעו מהר השם', שהיה מחשבתם להסיע עצמן משם [דוקא] מפני שהוא הר ה'. וזהו 'פורענות ראשונה'. והפסיק שלא יהיו שלוש פורעניות סמוכות זו לזו, ומצאו מוחזקים בפורענות. וקרא החטא 'פורענות' אע"פ שלא אירע להם ממנו פורענות", לא היתה שום ענישה לאחריו, אבל ממשיך הרמב"ן ואומר דבר מבהיל "ושמא אלמלא חטאם זה היה מכניסים לארץ מיד". אם היה מכניסים, לא היה צריך לדבר עם הסלע, ולא היו המרגלים, ולא שאר פורעניות ולא היו מתים במדבר, והכל התחיל מכך שברחו מהר ה', ולולי זה לא היתה גזירת גלות במדבר ולא בימינו.

מדברים אלו ילמד כל אדם, היודע מה ערכה של עוד מצוה, הלכה או לימוד, איזו מעלה נשגבה ודבר עצום, אין לנו הבנה עד כמה גדול ערכה של עוד הנהגה טובה אחת או הלכה בשולחן ערוך.

מסופר על אדם שנפטר בגיל צעיר לפני שנים מספר ברמת גן. המשפחה שלא היו שומרי תורה ומצוות ישבו שבעה, וביקשו שיבואו רבנים ויחזקו אחד מהרבנים הגיע למסור דרשה, ושאלם: 'האם אתם רוצים לעשות נחת רוח לנפטר?', ענו לו 'בוודאי שרוצים לעשות לו טוב, אפילו הזמנו לו מצבה בחמישים אלף דולר', ענה הרב 'יש משהו יותר טוב מזה, שכל אחד יקבל על עצמו קבלה קטנה, זה יעשה נחת רוח לנפטר, אני לא אומר לכם מה לקבל, כל אחד יקבל מה שהוא יכול, לעשות איזו מצוה קטנה למען הנפטר'.

בסיום דבריו ניגשה אליו אשה שאינה נראית כשומרת מצוות, ואמרה לרב 'דברך מאוד ריגשו אותי, הנני קשורה מאוד לנפטר הזה, ובאמת רוצה אני שיהיה לו טוב, אבל איני יודעת איזה קבלה לקבל, מה אעשה?', אמר לה הרב, 'ישנה קבלה טובה שתעשה לו נחת רוח וגם את בעצמך תראי שהיא תרומם אותך, קבלה לא קשה בכלל, קבלי על עצמך כל בוקר בלי יוצא מן הכלל, לעשות נטילת ידים, מצוה קלה שלוקחת זמן מועט מידי בוקר'. ואכן היא קיבלה על עצמה, ומאז כל בוקר נטלה ידיה לעילוי נשמת הנפטר

לאחר זמן מה היתה צריכה לטוס עם קבוצה למזרח הרחוק למשך מספר שבועות, למדינה נוראה וזוועתית הרחוקה מאוד מקידמה. כשקמו בבוקר הגישו לפנייהם ארוחת בוקר, בעיקר ירקות טריים. רגע לפני שאותה אשה הכניסה ירק לפיה נזכרה שלא נטלה ידיה. מיד עזבה הכל ולא היתה מוכנה לוותר על הקבלה, ולא השליכה אותה לאחור. ניגשה לחדרה ליטול ידיים כדת וכדין. כשחזרה ראתה מחזה מחריד, כל האורחים ובכללם מכריה אחזו את בטנם והתפתלו מכאבים. היא כמובן מיד ניגשה לטפל בהם, ומהר הזמינו עזרה ראשונה. התברר שבאותו מקום מרססים ברעל נוראי בשביל שלא יהיו חרקים. מי שגר במקום ויודע, שוטף את הפירות הדק היטב בסבון ואוכל. אבל האורחים דגן לא ידעו דבר, וכך אכלו כמות נכבדה של רעל ופוננו בבהילות לבית החולים.

עמדה האשה והודתה לקב"ה, 'סה"כ נטילת ידיים קיבלתי על עצמי, והיא זאת שהצילה אותי'. היא חזרה לארץ והתחילה לברר על התורה והמצוות, הרב שלחה אותה לסמינר וב"ה מאז חזרה בתשובה שלמה. ראו מהו כוחה של מצוה אחת. הקב"ה אומר לעם ישראל, קיבלתם תורה מתוקה וכל כולה נעימות, איך אפשר לברוח אחרי שמקבלים מתיקות כזו, זה דבר נורא ואיום. אדם הלומד או נמצא בשיעור, לא צריך לחכות לסיום השיעור, אלא לשתות בצמא את דבר ה' בכל רגע, להראות השתוקקות וחשק לעוד דבר תורה והלכה, וזה ודאי יזכה אותנו להיות מחוברים לתורה ולגאולה הקרובה אמן ואמן.

ברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

מי שיש לו קשר לתורה ומרגיש שהיא חלק ממנו, מחובר אליה גם לאחר שאין לו ברירה וצריך להפסיק בלימוד

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:03	20:14	21:10

לע"נ
יוסף מנחם אליהו
בן מסיעדה ואהרון
ז"ל

לע"נ
יוסף חיים בן
עזיזא ז"ל

לע"נ
שאול חי
בן מרים ז"ל

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

תאונה בהשגחה

בנחת. ואז בעל הרכב צועק: 'אתה איש טוב אתה, לא יודע, אבא שבשמים אוהב אותך, איזה מזל יש לך...' 'מה קרה? מה קרה?' - ניתר הרב ג., עדיין לא מבין אם הלה מבשר טובות או רעות, אם הוא רציני או ציני.

ואז מספר לו בעל הרכב, כי לפני כשעה נכנס אוטובוס אגד נהוג בידי נהג ערבי לאותו חניון בו חנה הרב ג., וגם הוא לא הצליח לצאת מהחניה בקלות. בשלב מסויים, במהלך סיבובי בנסיונות לצאת, לא הבחין ברכב העומד בפניה, ופשוט מעך אותו לחלוטין, הפך אותו לערימת גרוטאות מרוסקות... 'אתה לא מאמין!' - הוסיף בעל הרכב ואמר, 'לפני כמה דקות הגיע שמאי של חברת אגד, בדק את הרכב, וקבע לי פיצוי - תשלום מלא של מחיר הרכב, כי הוא התרסק לחלוטין. ואתה, הרב ג., אתה פשוט ניצלת בנס. האוטו איננו, הנזק

ל כל אחד מאיתנו יש דברים בחייו שהוא רוצה לשפר, את המצב הרוחני, נחת יהודית מילדי, כולנו רוצים להיות חכמים ונבונים, בריאים תמיד ומלאי אושר, וכולנו הפצים ומשתוקקים לגאולת הכלל, ולביאת משיח צדקינו במהרה בימינו. כאשר נראה כי הכל 'נתקע' לנו בדרך, יש לנו דרך, בני העם היהודי זכה בכלי עוצמתי שאין שני לו, שבכוחו אנחנו יכולים לחולל מהפכים, לשנות גורלות, להסיר כל קושי מדרכנו ולהגיע לכל הישג. לכה הזו קוראים כח התפילה, לפנות לבורא עולם בשכיחה אישית ישירה. הרי הוא קובע הכל, מכריע את גורלנו, כל מה שיש לנו הוא ממנו, כל מה שזכינו לו הוא במתנה ממנו, וגם הקשיים הניצבים בדרכנו - נשלחו אלינו ממנו. כל מה שאנחנו צריכים לעשות, הוא לפנות אליו, לשוחח אתו, לבקש את אשר על ליבנו, להתחנן על חיינו!

הרב ג. גיבור סיפורנו, היה נהג חדש וטרי בעת שהחנה את רכבו בחניון צפוף באחת משכונות ירושלים, וכשניסה לצאת מהחניון - לא הצליח לסובב את ההגה כראוי, ונתקע בעוצמה ברכב שחנה בחניה. מעוצמת הפגיעה נשבר מסכה תא המטען של הרכב בו נכנס, פנסיו התנפצו, הפח נמעך, ששון ושמחה... הרב ג. לא ידע את נפשו. הן זה עתה קיבל את הרישיון, הוא נהג כה חדש, לא נעים להתחיל את חיי הנהיגה בתאונה שכזו... הוא מביט לכל עבר, מחפש את בעל הרכב, וכשהוא מגלה שהוא לא בסביבה, הוציא פתק מכיסו, רשם התנצלות נרגשת בכתב ידו, הוסיף את מספר הטלפון שלו, והותיר את הפתק על השמשה הקדמית של הרכב הנפגע, כמקובל במקרים כאלה.

כצפוי, למחרת בבוקר צלצל מכשיר הסלולרי שלו, והאיש מעבר לקו הזדהה כבעל הרכב הנפגע. הרב ג. התנצל מעומק הלב, וביקש מבעל הרכב לסור למוסך, לבדוק מה גודל הנזק, והוא בוודאי מתחייב לשאת בעלויותיו... אלא שהרב ג. לא העלה בדעתו באיזה סכום מדבר, ולבו נרעש כשהאיש שב והתקשר, ובישר לו ביושב: 'הייתי במוסך, וצר לי לבשרך כי עלות התיקון היא 8000 שקלים. מתי אתה יכול להעביר לי את הכסף כדי שאוכל להכניס את הרכב לתיקון?' לבו של הרב ג. צנח. 8000 שקלים? הן זהו סכום עצום, כגובה כל הכנסתו החודשית הקבועה! רבנו של עולם, איך מתמודדים עם נזק שכזה, עם חור כה גדול בכיס?

כעבור כמה שניות התאושש, ואז השיב לבעל הרכב בנימוס: 'ראה נא, אינני מתכוון להתחמק, עשיתי את הנזק - ואשלם את כולו, עד השקל האחרון, אלא שאין לי כסף כרגע. התואיל להמתין עם ביצוע התיקון עד העשירי לחודש, המועד בו משכורת נכנסת אל הבנק, ורק אז תכניס את הרכב לתיקון, כשאוכל לשלם לך את הנזק מיידית? האיש ניאות להמתין כמה שבועות, והרב ג. החל לחסוך מפתו, מנסה להתקיים במינימום הנדרש, להדק את חגורת התקציב המשפחתית. הן בחודש הבא אין לו משכורת - כולה משועבדת לתיקון הנזק! הגיע היום הגורלי, יום כניסת המשכורת, ובמקרה - היה זה ביום ההולדת של הרב ג. מיודעינו, עת רצון אישית שלו. הרב ג. יוצא מביתו לתפילת שחרית, מתכנן לטפל בהעברה הבנקאית בשעות הבוקר - עם שובו מהתפילה. על פניו שרויה עננת דאגה, מי יודע מהיכן יתקיים בחודש הקרוב, הרי כל משכורתו עומדת להיעלם... הוא נכנס לבית הכנסת ופותח בתפילה נרגשת. מכוון בכל מילה, ובמקומות המיועדים לכך - מוסיף תפילה משלו. בדמעות ובתחנונים הוא מבקש מהבורא מוצא מהסבך, הכנסה נוספת, סכום שייפול עליו משמים, משהו שיעניק לו חמצן של פרנסה בחודש הקרוב. בקול נרגש הוא מבקש מבורא עולם, כי ישמור על משפחתו שלא יחסר להם דבר, הזן את העולם כולו בטובו - ישמור על בני משפחת ג., שגם החודש יהיה להם מה לאכול... תפילתו ארכה שעה ארוכה, הוא חש כי לבו נפתח, מעיין דמעותיו נבע מאליו.

רק בשעת בוקר מאוחרת שב מבית הכנסת, ואז גילה על צג הטלפון 10 שיחות שלא נענו, כולן מבעל הרכב. 'הן לא התכוונתי להתחמק, אני עושה לו היום את ההעברה, למה הוא רודף אחריי?!' - רטן לעצמו, 'עכשיו אני מטפל בהעברה, לא צריך להתקשר בשביל זה 10 פעמים!' הוא מתקשר לבעל הרכב, והלה - בקושי יכול לדבר, כולו נרגש, נפעם, המום... הרב ג. מתבלבל, אינו מבין מה פשר השתיקה, מדוע האיש מתנשף, וממתין בסבלנות כדי לשוחח אתו

'זה באמת נס, אבל זה לא עניין של מזל, זה פשוט עניין של תפילה - זה לא 'בר מזל', זה 'בר תפילה' ידידי

שעשית נמעך תחת נזק אחר, ואני מקבל את הסכום במלואו מאגד - כך שאתה פטור מתשלום, בר מזל שכמוך!

לבו של הרב ג. ניתר בהתרגשות. הן לפני שעה קלה עמד והתפלל, הרהר על פתרונות שונים שיכולים לפתור את מצוקתו הכלכלית, ועתה - מסתבר שלבורא דרכים מקוריות משלו, הוא פותר את הבעיות בדרכים אחרות... בקול נרגש לחש 'ברוך השם, איזה נס ופלא!', ואז מיהר לתקן את בעל הרכב: 'זה באמת נס, אבל זה לא עניין של מזל, זה פשוט עניין של תפילה. הבוקר קמתי שבור, ידעתי שכל משכורת הולכת אליך - ובצדק, ופשוט התפללתי לבורא עולם שיושיעני. הנה, ראית בעיניך, הוא שלח את נהג האוטובוס לחניון, עצם את עיניו שלא יראה את הרכב שלך, נתן לו כח ללחוץ על הגז בכל הכח כדי שהאוטו יימחץ לחלוטין, וכל זאת - על מנת שלא אצטרך לשלם את הנזק שגרמתי... זה לא 'בר מזל', זה 'בר תפילה' ידידי!' - סיים הרב ג. ונפרד מבעל הרכב לשלום...

סיפור נפלא זה, שהופיע בגיליון 'פיקודיך דרשתי' - בעדות אישית מפי הרב ג., מבטא ומדהדה: גם כשלא רואים מוצא מהסבך, גם כשנראה שהאפשרויות השונות מוצו עד תום, גם כשחושבים שאין דרך לישועה - התפילה מוצאת דרכים משלה שחוצבות ניסים וישועה נספת... מול כל אתגר, מול כל קושי, גדול כקטן, רוחני או גשמי, אל תרים ידיים - תרים את הקול. אין כוחנו אלא בפנינו. ככל שנרבה להתפלל בכוונה, להסתמך על כח התפילה, לעמוד בדבקות מול בורא עולם ולבקש שוב ושוב בדמעות לזכות לישועה - כך נצליח לראות בחסדי ה' ובניסיו הגלויים, ולהעיד כי אבינו שבשמים שומע תפילת עמו ישראל ברחמים!

(הרב אשר קובלסקי)

למה ארון ברית ה' נוסע לפניהם?

לאחר שיצאו בני ישראל מהר סיני, יחד עם ארון העדות, אומרת התורה "וַאֲרוֹן בְּרִית ה' נֹסֵעַ לְפָנֵיהֶם", האדמו"ר מסוכוטשוב בספרו "שם משמואל", מבאר נפלא למה הלך הארון לפניהם ולא בתוכם או ביניהם. כדי להבין את דבריו נביא את משלו של ה"בעל שם טוב":

משל לאב הרוצה ללמד את בנו התינוק ללכת, הרי הוא מעמידו לפניו, וכשהתינוק מתקרב אליו מתרחק האב מעט לאחוריו, וכל זה כדי שהילד הקטן ילמד להלך עוד כמה פסיעות, והנה, מי שאינו 'בר דעת' נדמה לו שהאב מתרחק מבנו ואינו מראה לו אהבתו, אך באמת אין כאן 'ירחוק' ו'הסתר' אלא הרי זה לטובת הבן שיתרגל וילמד ללכת בכוחות עצמו. כיוצא בזה הקב"ה מתנהג עמו, כשברצונו להרגיל אותו ללכת לעלות ולהתעלות אזי 'תרחק' מאיתנו ויסתיר פניו, ובאמת, אין זה אלא לטובתו השלימה כדי שיתחזק האדם לעבוד את השי"ת אף מתוך 'הסתר' וקושי.

כך מבאר השם משמואל את הפסוק: "והנה במדבר היו במדרגה גדולה שהיתה להם התגלות אלקות, וגם מאכלם היה מאכל רוחני, ולא עסקו בשום מעשה גשמי" - הכל מונח להם על מגש של כסף, לא צריך להתאמץ. "אך זה לא היה תכלית הבריאה, כי הנשמה קודם ירידתה לעולם הזה אין מחסור לה בשום דבר, כי היא בנועם זיו העליון, אך תכלית הבריאה היתה שגם בעולם הזה העולם הגשמי תעבוד את ה' יתעלה" - ה' יתברך חפץ שכל יהודי יהיה דבוק בו יתברך, אבל צריך לשם כך עמל ועבודה, וכך מבאר הרב את דרכי ה':

"ועתה שהיו קרובין ליכנס לארץ ישראל, היו מתחילים מן השמים להראותם התרחקות מעט, וזהו 'וארון ברית ה' נוסע לפניהם' ולא בתוכם, כדי שיתרגלו לקרב את עצמם" - כלומר שהרחיק מהם הקב"ה את הארון כדי לסמל לכל יהודי באשר הוא שכל שיתאמץ יותר בשעת החושך, כך יזכה לראות יותר אור אלוקי גדול. לכן מסיים הרב ואומר "וזהו לימוד כשמתחילים לעבוד ה' יתעלה בהתלהבות, ואחר כך נופלים מעט ממדרגתם, וזאת היא מן השמים שלוקחים מהם העוז האלקי, כדי שבכוחות עצמם יעבדו את ה' יתעלה. וכל המניעות הן גם כן מן השמים, וצריך כל אחד לידע זאת שלא יפול בעצמו ויחזק את עצמו לעלות מעלה מעלה. והבן".

המציל שהדיק

שאלה: מעשה באחת הקהילות היהודיות בחו"ל, ובגוי עמלקי רב מעללים בשם איוון, שהטיל אימתו והציק במאוד מאוד לאנשי הקהילה, עד כדי ירידה לחייהם של היהודים. אנשי הקהילה סבלו ממנו מרורות, אם בגלל הלשונותיו המקוממות ואם בגלל ההתנכלויות שלו, ובשל קרבתו לשלטון פחדו להתעסק איתו, וכשראוהו ברחוב עברו מיד ברעדה לצד השני. כאשר גברו הדברים, ואיים איוון להמיט סכנה ואסון על הקהילה היהודית כולה, החליט אחד מחברי הקהילה, איש אמיץ וגברתן, שיש להעבירו אחת ולתמיד מן העולם. הוא ארב לו בדרך, וכשראה שהוא עולה ופוסע ברגליו על גשר גבוה כשמתחתיו כביש סואן, הביט לצדדיו וירא כי אין איש, התקדם חרישית מאחוריו ודחפו אל הכביש הסואן! וליהודים היתה אורה ושמחה!

היהודי לא סיפר על כך לאיש, גם לא לחבריו הקרובים ביותר בקהילה, כדי שהדבר לא יתפרסם, והוא יושלך לכלא עד אחרון ימיו. למחרת כאשר הגיע לתפילת שחרית, פגש בחבר שסיפר לו: "כאשר נסעתי אמש מתחת לגשר בכביש הראשי, שמעתי לפתע חבטה חזקה על גג מכוניתי החדשה!... הרמתי עיני ונדהמתי לגלות את העמלקי שנחת על גג מכוניתי! אמנם שמחתי בליבי לראות שניצלנו מאיש הדמים הזה, והודיתי לה' שיצאתי בניסים מהאירוע בריא ושלם, אך אם זאת הצטערתי על אבדן מכוניתי היקרה, שהתרסקה לגמרי..." אותו יהודי שהשליך את הגוי מיהר לשאול: האם אני חייב לגלות לבעל הרכב כי אני אחראי לפילת הגוי, ובעצם - האם עלי לשלם על הנזק שנגרם כדין "אדם המזיק", שחייב גם במקרה שהזיק באונס או בשוגג?

תשובה: מבואר במסכת בבא קמא (ק"ז:), כי אדם שרץ אחר הרודף (שעמד להזיק אחרים), ואותו מציל הזיק תוך כדי ריצתו חפצים השייכים לאחרים - פטור מתשלום עבורם. ומסבירה הגמרא: "שאם אין אתה אומר כך, אין לך אדם שמציל את חברו מפני הרודף". כלומר הפטור שלו אינו מעיקר הדין, אלא חז"ל תיקנו כן, שלא יהיה חשש שימנעו הבריות מלהציל את חבריהם, כי כל אחד יאמר לעצמו: מה לי ולצרה הזאת, ולמה שלבסוף אצטרך לשלם עבור נזקי ההצלה?

לאור הדברים, נוכל ללמוד שהוא הדין בנוגע לשאלתנו, שהיהודי שהציל את כל אנשי הקהילה מהעמלקי הרודף, שכמו שאמרנו תכנן להמיט אסון על הקהילה כולה, פטור מלשלם עבור הזק הרכב.

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

בשמחה ובטוב לב

שעשה ביום הראשון בשמחה ובהתלהבות עצומה, ולא נעשתה עליו לטורח.

בדומה לזה מוצאים אנו בפרשה את האנשים אשר היו טמאים ולכן לא יכלו להקריב את קרבן הפסח במועדו, כמאמר התורה "וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלָיו, אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנַפְשׁ אָדָם, לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרִיב אֶת קִרְבָּן ה' בְּמַעַדוֹ" (במדבר ט, ז), אומר הספרי מדרש בשם חז"ל - מגיד שהיו בני אדם כשרים וחרדים על המצוות.

חלק עיקרי בעשיית המצוות, היא עצם הגישה אל עשיית המצוה, האם ניגשים אליה כעושה מעשה בעלמא, או בשמחה כהולך לזכות בדבר עצום ולעשות דבר החפץ בקיומו! עד כדי כך חשובה השמחה בקיום המצוות, שציוותה התורה על כך פסוק מיוחד "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב", לומר על הקפדת ה' על בני אדם שעושים מצוות כלאחר יד בלי להרגיש את הזכות העצומה שנפלה בחלקם, ומידה כנגד מידה, אדם העושה את המצוות בשמחה מראה בזה על היותו עבד נאמן לה' יתברך, וזה היה שבחו של אהרן שלא שינה, ואדם העושה כן משפיע על סובביו בראותם את חשיבות המצוות בעיניו. ברוך שלא עשני גוי!

"ויעש כן אהרן - מלמד שלא שינה", כל ימי חייו עשה את ההדלקה באותו אופן שעשה ביום הראשון בשמחה ובהתלהבות עצומה

לאחר שציווה הקב"ה את אהרן להטיב את המנורה ולהדליק נרותיה מעידה התורה "וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהָרֹן אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה, הָעֵלָה נִרְתְּיָה, כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה" (במדבר ח, ג), רבותינו התחבטו מה השבח של אהרן שעשה כן, וכי יעלה על הדעת שלא יעשה את ציווי ה' בדיוק כאשר נצטווה? פירש רש"י: "ויעש כן אהרן - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה", לכאורה גם פירוש זה תמוה, איזו סיבה היה לו לשנות ממה שנצטווה!?

ביאר הרמב"ן: השבח של אהרן שלא שינה, היינו שהוא בעצמו הדליק את המנורה כל ימי חייו, אע"פ שמצוות הדלקה הייתה כשרה בכל כהן הדייט כפי שנאמר "יערוך אותו אהרן ובניו", אבל אהרן היה מזדרז במצווה הגדולה הזאת וכן בכל מצווה והשתדל לקיימה כאשר נצטווה. ה"שפת אמת" המשיך לבאר את מעלתו של אהרן: טבע האדם כשמתחיל לעשות דבר חדש מתעורר ומתלהב ועושה אותו בחשק וברצון נפלא, אולם כשמתרגל, ההתלהבות דועכת ועושה את אותו דבר בעצלתיים. לא כן היה אהרן הכהן, אלא "ויעש כן אהרן - מלמד שלא שינה", כל ימי חייו עשה את ההדלקה באותו אופן

רבי ירוחם ממיר

השבת חל יום הפטירה של רבי ירוחם הלוי ליבוויץ זצ"ל, הלא הוא רבי ירוחם ממיר, מגדולי בעלי המוסר בדורות האחרונים. רבותיו היו הרב נתן צבי פינקל ("הסבא מסלבודקה"), והרב שמחה זיסל ("הסבא מקלם"), בשיבותיהם התחנך על חשיבות תורת המוסר, ומשם המשיך לכולל של ה'חפץ חיים' בראדין, התמנה שם למשגיח, ומשם לשיבת מיר שם כיהן כמשגיח רבות בשנים. במהלך שנותיו במיר, עיצב והשפיע את תורת המוסר בהיכל הישיבה לדורות ולכלל ישראל, בשיחותיו המופלאות ובחיבוריו "דעת חכמה ומוסר", "דעת תורה", "מאמרי המשגיח" שנתפשטו בכל תפוצות ישראל. שיטתו במוסר שמה את האדם במרכז, ואומרת שכל לימוד התורה וקיום המצוות הם כאופנים ועזרים לצמיחת האדם שצריכה לבוא מעצמו.

חנם לו

פעם כשעלה הרב לרכבת בדוכן וצפיפות, רגע לפני שהדלתות נסגרו הבחין הרב שהכפפה שבידו נשמטה, ונפלה על רצפת הרציף. בהחלטה של רגע הוא זרק את הכפפה שנתורה לו החוצה - אל הרציף. הרכבת החלה בניסיעתה כשחיוך על פניו של הרב. אחד מתלמידיו ניגש אל הרב ושאל: "מדוע הרב זרק את הכפפה השנייה? לא די שאחת הלכה לאיבוד?!". השיב הרב: אני באחת לא אוכל להשתמש, לפחות זה שימצא את שתיהן - יהנה מהן... החלטה זו שנעשתה בן רגע, מעידה שהמחשבה מה יוכל להועיל לאחרים. היא חלק ממנו.

להיות איש מעלה

באחד מהוועדים האחרונים שמסר בחייו בישיבתו לפני בין הזמנים אמר: "הבחורים שבים לבתיהם בכל רחבי פולין וליטא, בעגלות, ברכבות ובמכוניות. כשיראו אתכם יתקבצו סביבכם: בן תורה, איש מעלה, יש לו מה לומר, להקנות ולהנחיל. הרכבת מגיעה ואתם עולים לקרון - הנוסעים היהודים יישבו לצידכם, ממולכם, יעמדו סביבכם: בחור ישיבה, אישיות נעלה, ימשכו אליו כברזל למגנט!...".

כעבור שלושה חודשים בלבד נפטר הרב. הרב מובשוביץ זצ"ל מוותיקי תלמידיו סיפר בהספדו: "כשהסתיימה מלחמת העולם הראשונה התכוננו לשוב לסלבודקה. ה'סבא' יסגר מברק לר' ירוחם וביקש שישתדל לפתוח את ישיבת סלבודקה ולחדש את סדריה, כדי שהתלמידים לא יבואו לחלל ריק אלא מיד ישתלבו בלימודים. ר' ירוחם ירד בכוונה בתחנת הרכבת הקרובה, ומשם הלך כחצי שעה רגלי עד הישיבה. בעלי חנויות שראוהו, מיד סגרו את חנותם והצטרפו. נפחים, סנדלרים, רצענים, בני נוער, מובטלים ועוד. כשהגיעו, עלה ר' ירוחם לבנין הישיבה ופתח בשיחת מוסר, ממולו התיישבו אותם שלוש מאות היהודים ללמוד תורה". אז הבינו בני הישיבה, הוא לא דרש דרישה מופקעת, אלא עשה כן בעצמו.

שרב

האם גם אתם סובלים בימים החמים של הקיץ, בהם מידות החום הם מעל לרגיל לעונה, או במילים אחרות מעל לחום סביר ונוח? בימי קיץ אלו שומעים אנו רבות שמזג אויר שרבי ומעל לממוצע פוקד אותנו, אבל האם אנו יודעים מהו שרב וכיצד להגדיר אותו? ובכן, שָׂרָב הוא תופעה אקלימית של גלי חום, אשר מופיעים בארץ ישראל ובארצות דרום הים התיכון בעיקר במהלך הקיץ וכן בתקופות המעבר, בין חורף לאביב ובין הקיץ לסתיו. לא רק החום הרב מאפיין את השרב, אלא גם יובש ניכר, כלומר אויר היבש הרבה מעבר לרגיל ובעל אחוזי לחות נמוכים.

בישראל, מגדירים יום שרבי כיום שבו הלחות היחסית הממוצעת פחותה מ-50% בחוף

ו-45% בהרים. שרב יחשב לשבר כבד אם הלחות יחסית בהר נמוכה מ-20% ובחוף מ-30%. בימי שרב עשויה הטמפרטורה לעלות תוך ימים אחדים בשיעור של 10 מעלות צלזיוס ואפילו יותר מהימים שקדמו לו.

ישנם שני סוגי שרב, הנבדלים זה מזה באופן היווצרותם ובאורכם: "שרב הסעה" ו"שרב דינמי". בעונות המעבר, הסוג הנפוץ הוא "שרב הסעה". שרב זה נגרם מרוחות מזרימת אוויר, שמקורו באזורים חמים ומדבריים, כלומר רוחות דרומיות או מזרחיות הנושאות איתן חם מאוד מהאזורים המדבריים שמסביב לארץ ישראל. אוויר זה זורם לכיוון דרום הים התיכון, כתוצאה מזרימת אוויר שנוצר עקב הפרשי טמפרטורה בין הים ליבשה, כשהים התיכון עדיין קר לעומת יבשות שכבר הספיקו להתחמם (מה שמכונה שקע שרבי). אורכו של שרב ההסעה קצר. בישראל מורגש החום לרוב בפנים הארץ, ובעקבותיו נוצר בחוף מזג אוויר הבייל.

השרב השני נוצר מרמה ברומטרית: שהוא לחץ אוויר חם שנמצא בחלל כדור הארץ (אטמוספירה) השוקע ומחמם את האדמה. שרב זה נפוץ בקיץ ונמשך זמן ארוך יחסית. שרב זה מכונה "שרב דינמי".

הטמפרטורה הגבוהה ביותר (בצל כמובן!) שנרשמה בישראל מאז החלו לתעד את אקלים ארץ ישראל היא 54 מעלות צלזיוס, שנמדדו בטירת צבי שבעמק בית שאן ביוני 1942 למניינם. באותו יום נמדדו בירושלים 42 מעלות, בעמק יזרעאל 50 מעלות ובים המלח 51 מעלות. באזור החוף נרשמו הטמפ' הגבוהות ביותר בשנת 1916 למניינם והגיעו ל-46.5 בתל אביב, ובשנת 1970 למניינם 46 מעלות בפלמחים. בירושלים נמדדו 44.4 מעלות בשנת 1881 למניינם. גם בשנים האחרונות גל של שרב כבד פקד את ישראל בשנת 2015 למניינם בה נמדדו הטמפ' של 48 מעלות בים המלח, וטמפ' של 49 מעלות בעוטף עזה וטמפ' של 51 בבקעת הירדן.

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בס'ימ' טוב

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסעים והרצאות

ההנחות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות:

054-422931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיין יסודי מידי יום ע"י חברת נקיין

(בין השעות 10:00 - 15:00)

לפרטים נוספים: 02-9664455

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטוה, נא לשלוח בקשה במייל

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

תפלה על הטובה - שלא תחזל

"ולא יהיה בכני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש" (ח ט)

מעשה בעשיר גדול שחיינו התנהלו על מי מנוחות. בניו שהיו נטועים על התורה והעבודה הרווהו רב נחת, ועסקיו המסעפים התנהלו בסדר מופתי וללא תקלות. ביום מן הימים נכנס ה'לה למעונו של המגיד מקוזניץ. כאשר התענגו הרבי לשלומו השיב העשיר כי בחסדי שמים אינו חסר דבר.

"מדוע אפוא באת אלי?" תהה המגיד, והעשיר השיב: "באתי לבקש מהרבי שיפעל בתפלתו שתמיד אשאר במצבי הטוב ולעולם לא אצטרף לבוא אליו בשל מקרים קשים שיפקדו את מעוני חלילה".

בדרך צחות אמר האדמו"ר רבי מאיר מדז'יקוב כי ענין זה נרמז בלשון הפתוח שלפנינו: "ולא יהיה בכני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש" - ויהיה של ישראל תנהלו תמיד על מי מנוחות, וכן לא יצטרכו לבוא אל הצדיק כדי שיתפלל על צרתם, אלא כדי שהטובה תמשיך לשרות במעונם.

ברעיון דומה פרש המגיד מדובנא את הפסוק (ישעיה נז ז): "והביאותים אל הר קדשי ושפתחתי בבית תפלת... כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים"; כאשר זכו ישראל ויהיו צדיקים גמורים אז לא יצטרכו להעגש בחטאם, ומתוך כך לא יצטרכו לבוא לבית המקדש כדי להתפלל לפני ה' שיושיעם מצרותיהם, אלא: "ושפתחתי בבית תפלת" - לשמח ולהודות לה' על כל הטוב שזכו לו. ורק "לכל העמים" יקרא "ביתי בית תפלה" שבו יתפללו להושע מפצויותיהם.

אמרי נעים; אהל יעקב דברים

רפואה בחסד ולא בדין

"ויציע משה אל ה' לאמר אל-נא רפא נא לה" (יב ג) דרש האדמו"ר רבי משה יחיאל מאז'וריוב:

השם אל-מורה על מדת החסד (זהר צו לב) כפתוב: (תהלים נב ג): "חסד אל-כל היום". משה רבנו בקש שאף שחטאה מרים, בל ינהג עמה הקדוש ברוך הוא במדת הדין, אלא ינהג עמה במדת החסד. ומתוך שיריעף עליה מטוב חסדו ויקרנה אליו, תפיר מעצמה בגדל חטאה, תתביש במעשיה

ענית אמן' בנדבת לב מגנה מהאויבים

"וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצר אתכם והרעתם בחצצרת ונזפרתם לפני ה' אלוקיכם ונושעתם מאיביכם" (ט ו)

גם כיום שאין אנו תוקעים בחצוצרות (ראה מג"א ריש סי' תקעו; שו"ת אגרות משה' או"ח ח"א סי' קסט) יש בדינו מצוה ופלאה המסגלת באפן מיוחד שתתקיים בנו הבטחת "ונושעתם מאיביכם": מפות ענית אמן.

כך דרשו חכמים (תנא דבי אליהו רבא ז) על הפסוק (שופטים ה ב): "בפרע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'" - "במי נפרע להם הקדוש ברוך הוא לישראל מאמות העולם? בבני אדם שמשפיקים ומעריבים לבית הנקסט ולבית המדרש ועונים אמן..."

בכך פרש רבי חיים כ"ץ נכד הסמ"ע את הפסוק בתהלים (יב ב): "הושיעה ה' כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם" - "הושיעה ה'", אף "כי גמר חסיד כי פסו אמונים" - אין מקרבונו בני אדם הנוהרים ומקירים ענית אמן, שבזכותם הבטחנו להציל מאויבינו.

האדמו"ר רבי משה יחיאל מאז'וריוב הוסיף ובאר כי כאשר נזיק בדברי חכמים נראה, שעקר ההגנה שמעניקה ענית אמן הוא כאשר האמן נענית על ברכות שלא היה חייב לשומעו, כאותם "בני אדם שמשפיקים ומעריבים לבית המדרש" כדי לענות אמן' אחר המברכים. וכפדק מלשון הפתוב: "בהתנדב עם ברכו ה'" - כאשר מתנדב האדם לברך את ה' באמן' אף כשאינו מחייב בכך.

ארץ החיים [לר"ח כ"ץ] תהלים יב א; באר משה' שופטים עמ' קסה

ותשוב בתשובה.

וכך אנו מבקשים בפיוט "דיד נפט": "הדור נאה זיו העולם, נפשי חולת אהבתך, אנא אל-נא רפא נא לה, בהראות לה נעים זיוך". עשה שרפואת נפשנו תבוא על ידי מדת החסד - "בהראות לה נעים זיוך", ולא על ידי מדת הדין חלילה.

באר משה'

ברכת שעשה נסים על פי ה'

"על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו" (ט כג)

בגמרא (שבת לא ב) מובאת שיטת רבי יוסי הסובר שהסותר כהל בשבת כדי לבנות כהל אחר באותו מקום, עבר על מלאכת סותר'. אף על פי שמעשהו מוגדר כ'מלאכה', הרי עשה זאת 'על מנת לתקן'. אך הסותר כהל כדי לבנות מאבניו כהל במקום אחר, נחשבת סתירתו כמעשה בפני עצמו, ועליו חל הכלל: "כל המסלקלים פטורים".

תמהה הגמרא: הלא כל מלאכות שבת, ובכללן מלאכת סותר', נלמדו מהמלאכות שנעשו במשכן. וכיון שסתירת עצי המשכן נעשה כדי לשוב ולבנותו במקום אשר יבחר ה', כיצד סובר רבי יוסי שסתירה על מנת לבנות במקום אחר אינה נחשבת מלאכה? ותוצאה: כיון שכל מסעות ישראל נעשו על פי ה', כפתוב: "על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו", נחשבו כל חניותיהם כמקום אחד, וממילא סתירת המשכן נחשבה כסותר על מנת לבנות במקומו'.

על פי יסוד זה ישב רבי יוסף ענגיל תמיהה העולה מדברי הגמרא במקום אחר: במשנה (ברכות נד א) נאמר שהרוואה מקום שנעשו בו נסים לישראל מברך: "ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה", והביאו לכך סמך מכוף שכששמע יתרו ממושה על הנסים שנעשו לישראל במצרים ובני סוף, ברח (שמות יח ז): "ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים". לכאורה, כיצד נתן להביא ראיה לדברי המשנה מברכת יתרו, הלא יתרו לא ראה את המקומות שנעשו בהם נסים מצרים ונסי ים סוף, אלא ברח עליהם בהיותו במדבר?

ברם, לדברי הגמרא שמסעות ישראל וחניותיהם נחשבים למקום אחד כיון שנעשו על פי ה', נמצא שאכן ברח יתרו במקום שנעשה בו הנס. שהרי אף יציאת ישראל ממצרים ומסלול הליכתם דרך ים סוף למדבר סיני נעשה על פי ה'. נמצא אם כן שמצרים, ים סוף וכל המקומות שחנו בהם במדבר נחשבים כמקום אחד.

ג'יוני הש"ס שבת לב א

בחכמה פותח שערים

בשבת קדש פרשת בהעלתך יחול יומא דהלולא של מרן המשגיח הגה"צ רבי ירחם הלוי ליבוויץ זצ"ל. באחת משוחותיו דבר על מאמר חז"ל (שבת קיט ב): "כל העונה אמן בכל כחו - פותחין לו שערי גן עדן" וכן אמר:

מטבע הדברים, גם המקפיד על ענית אמן, אינו סבור שמגיע לו שיתפתחו בפניו השערים בשל כך, שהרי מדבר במעשה שאינו בא במאמץ. בקלות יתרה יכול אדם לזכות ולהקפיד על ענית אמן. אך אין הדבר כן. על האדם להאמין בדברי חכמים על גדל מעלתה של ענית אמן. כלשם שטבע המים לכבות את האש, אף על פי שאיננו מבינים מדוע, כך יש בכת ענית אמן לפתח שערים בעולם הזה ובעולם הבא. "בכל אפן ובכל מצבים שיתמצא, אמרו חז"ל כי בטח ילך דרכו, בענית אמן - פותח שערים"

(מאמרי המשגיח' אלול תשרי חלק א' עמ' קפו, שמוח.)

אמן, מלה קטנה - עצמה אדירה!

יגדל' (8): העקר הששי - אמתות הנבואה

הנבואה - יסוד הדת

העקר הששי מחייבנו להאמין ביכולת האדם להתרומם ולהתעלות ולהגיע למדרגת נביא, כפי שמעידים פסוקי התורה, הנביאים והפסוקים במקומות רבים (מכ"ס פיה"מ סנהדרין הקדמה לפרק ט). הנבואה היא הקשר שבין הנבואה לברואי, ובאמצעותה נטע הקדוש ברוך הוא בקרבנו חיי עולם. באמצעות הנביאים גלה לנו מהו תפקידנו בעולם וצוה לנו את תורתנו ומצוותיו. הרמב"ם בהקדמתו לפירוש המשניות כתב: "יתרו: הנביא ופעולתו במצוות, הרי הוא - חיי נפשי - מן היסודות הגדולים והעצומים שעליהם משענו הדת ויסודו".

אמנם ידוע לנו רק על מתי מעט אנשים שהגיעו למדרגת נבואה, אולם בדרות קדומים היו בקרב ישראל נביאים רבים. כמאמר חכמים (מגלה א:א): "הרבה נביאים עמדו לישראל, כפלים כיוצאי מצרים. אלא, נבואה שהצרכה לדורות - נכתבה, שלא הצרכה - לא נכתבה".

עוד יש לדעת כי במעמד הר סיני זכו כל ישראל להתעלות לדרגת נבואה ולשמוע בעצמם את הקדוש ברוך הוא מדבר עם משה, ככתוב (שמות כ ט): "אתם קראתם כי מן השמים דברתי עמכם" (רמב"ן שמות ט ט: "דרשות הר"ן הדרוש החמישי). ואולם יש שחלק וסבר ששמיעת 'הקולות' וראית 'האש הגדולה' במעמד הר סיני לא היו בגדר נבואה, ואף באותו זמן לא זכו למדרגת נבואה אלא הראויים לכך (מורה נבוכים ח"ב ט"ב לב).

הדרך אישית לכל יהודי

הנבואה היתה קיימת בעם ישראל עד לימי הנביאים האחרונים, וכפי שאמר חכמים (יומא טו): "משמתו נביאים האחרונים, סגרה הכרחה ומלאכי, ונסתלקה רוח הנבואה בבוא הגאולה תשוב ותחדש הנבואה בישראל, כפי שהתנבא הנביא יואל (א:א): "והיה אחרי כן אשפוף את רוחי על כל בשר ונבואה בניכם ובנותיכם זמניכם חלמות יחלמו בחיורכם חזיונות יראו".

הפסקת הנבואה היא הפסד עצום לעם ישראל. הגאון האוילנא אמר שבעת שהיו בעם ישראל נביאים היו הם מודריים כל אחד ואחד של ישראל באופן שבו עליו לעבד את בוראו ולמלא את תפקידו בעולם, בהתאם לשורש שמותו ופועלו, לטבע גופו. אף אותם נביאים שנבואתם לא נכתבה משום שלא נביאם יואל (א:א): "והיה אחרי כן אשפוף את רוחי על כל בשר ונבואה בניכם ובנותיכם זמניכם חלמות יחלמו בחיורכם חזיונות יראו".

הפסקת הנבואה היא הפסד עצום לעם ישראל. הגאון האוילנא אמר שבעת שהיו בעם ישראל נביאים היו הם מודריים כל אחד ואחד של ישראל באופן שבו עליו לעבד את בוראו ולמלא את תפקידו בעולם, בהתאם לשורש שמותו ופועלו, לטבע גופו. אף אותם נביאים שנבואתם לא נכתבה משום שלא נביאם יואל (א:א): "והיה אחרי כן אשפוף את רוחי על כל בשר ונבואה בניכם ובנותיכם זמניכם חלמות יחלמו בחיורכם חזיונות יראו".

הפסקת הנבואה היא הפסד עצום לעם ישראל. הגאון האוילנא אמר שבעת שהיו בעם ישראל נביאים היו הם מודריים כל אחד ואחד של ישראל באופן שבו עליו לעבד את בוראו ולמלא את תפקידו בעולם, בהתאם לשורש שמותו ופועלו, לטבע גופו. אף אותם נביאים שנבואתם לא נכתבה משום שלא נביאם יואל (א:א): "והיה אחרי כן אשפוף את רוחי על כל בשר ונבואה בניכם ובנותיכם זמניכם חלמות יחלמו בחיורכם חזיונות יראו".

ברוך משיב אבה לבעליה

את הספור המפלא והמיוחד שלפנינו, אשר מטעמים מובנים נאלצנו לטשטש בו אי אלו פרטים, שמענו מפי בנו של בעל המעשה, מזקני החסידים, צאצא לאחת המשפחות המיוחסות בישראל ששרשיה נטועים בהררי קדש בגולת אירופה, וענפיה משתרעים עד לארצנו הקדושה. וכן מספר הבן שליט"א:

"בביתו של אבי מורי שליט"א נערכו לארונה שפוצים מקיפים. זו היתה מלא שאלא שפצה במשך עשרות שנים, כך שבשפוצי המתכנן אמונים היו להרס את כל הקירות ולבנותם מחדש, ולכן טרם תחלת השפוצים הורה לנו השבילן לפנות את הדירה מכל תכולתה".

פנו אפוא בני המשפחה מן הבית את כל הדברים שהיה בהם ערך וצרכי, ואת הגרוטאות והתכולה שנראה שלא היה בהן ערך הותירו בדירה כדי שתפנה בידי הפועלים יחד עם פסלת הבניין.

טרם כניסתם של הפועלים עברו שוב בני המשפחה בין הקדרים כדי לבדוק שלא נותר דבר בעל ערך, ומשיסמו את הדיקה הותירו את המפתח בידי השבילן, והתליד השפוצי החל.

עם תחלת השפוצי החלו הפועלים הישמעאלים במלאכת פרוץ ונתוח הארונות שהיו קבועים בקירות הבית כנהוג בדירות הישנות. כל ארון שפרק השלד הישר אל מכולת הפסלת שהנחה מתחת לחלון הבית. במהלך עבודתם גלו הפועלים אי אלו חפצים ובגדים ישנים שהסתתרו על גבי הארונות ומאחוריהם, ומבלי לחשב פעמים שליו איתם אל המכולה.

ממשיך ומספר הבן: "כמה ימים לאחר תחלת השפוצי, בשעת ערב מאחרת, הצרכתי להתקשר לאחי בשל סבה צדדית ובלתי צפויה. לקראת סיום השיחה אמר לי אחי כבדרך אגב כי בלבו חפצים האחרונים נראה כי אבינו שרוי בדאגה גדולה בגלל השפוצים.

השיחה הסתיימה, אולם אני נותרתי מהרהר. הפרט האחרון שספר לי אחי בשיחתנו טרד את מנוחתי היתכן שאבי דואג בשל השפוצים? כל עבודה זו עומדת בסתירה מחלטת לאפיו. אבי ידוע בקרב מכיריו כבעל בטחון מיוחד, שאף במצבים חקטיים ביותר הוא משרה שמחה על כל סובביו. התלבטתי עם לעשות מן העסק, אולם לבסוף החלטתי לבקרו ולנסות להבין את סבת דאגתו.

כאשר נכנסתי לחדרו של אבא הבחנתי מיד בסדר פניו המדאג. התענינתי בעדינות בסבת הדאגה. נפר הנה שאבי מתלבט האם לשלוח אותי. לבסוף הוא פנה אלי בשאלה, האם ידוע לי או שמא אוכל לברר מה עלה בגורלן של כמה שקיות בגדים ישנים ששפצי מיטב זכרונו שכנע באחד מארונות הקיר. לא הבנתי מפני מה חרד אבי כל כך לגורלן של כמה שקיות 'שמאטעס'... אולם מפני מצות פחדו אב התקשרתי לאחי שהיה נוכח במקום במהלך תחלת עבודת השפוצים. אחי השיב כי למיטב ידיעתי מעט הבגדים הגלויים שנמצאו השלכו למכולת הפסלת.

כשהתשובה בידי שבת אל אבי, ומה רבה היתה הפתעתני כאשר כמעט והתעלף למשמע התשובה. 'אוי ואבוי', הוא קרא בצער ובגיון תוך שהוא מליט פניו בידיו, 'זרקתם את הבגדים הישנים?! מה אעשה עכשיו? מה אעשה?'

הבטתי בהפתעה ובבלבול באבי הנסער. מעולם לא יריתיו אותו שרוי בצער שכזה.

אבי שהבין כי איננו מביני על מה מהומו, נאלץ לגלות לי את הסוד, וסספני כי בין אותם בגדים ישנים שכנו כבוד שני חפצי קדוש נדירים, בעלי קדשה מיוחדת, ששמעו כמה מצדקי הדורות המפורסמים במלאכת קדש עוד בהיותם בגולה. לפני למעלה ממאה שנה עלו לארץ בידי צאצאיהם, ובהמשך הגיעו לידיי של סבי הקדוש זצ"ל, שבאחרית ימיו העבירם בחירת קדש למשמרת בידיי של אבי שליט"א.

לחפצים הללו ישנה קדשה מיוחדת, הסביר לי אבא כשדמעות בעיניו, 'אבי זצ"ל מסר לי אותם למשמרת, תוך שהוא מזהיר אותי לשומרם מפני משמר ולא להעבירם לאיש, והנה לית זמנותי מפלתי בשמירה, ככה אבא והוסיק בקרירות משפט שיצאע אותי יותר מכל: 'אף אעלה אל אבי והנער איננו את'... לרב אחרייתו הרבה של אבי על הפקדון שהפקד בידיי, הדו לה' כי טוב כי לעולם חסדו".

עמוד שמיני

בְּהֵעֶלְתְּךָ

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 634 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 520 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל י"ד סיון תשפ"א

999 פ 29109

בְּהֵעֶלְתְּךָ - תוכן ענייני הפרשה

- א. ציווי ה' שאהרן ייטיב (יכין את הפתילה והשמן) וידליק את נרות המנורה, לכוון הנר האמצעי, ומעשה המנורה.
- ב. קידוש הלווים לעבודה: גילוח, הזאה, טבילה, קרבן, תנופה.
- ג. הקרבת הפסח ב"ד ניסן, ו"פסח שני" ב-ד אייר (ט, א-ד).
- ד. ענן ה' על המשכן, ומסעות בני ישראל וחנייתם על פי הענן ועל פי ציווי משה.
- ה. ציווי ה' למשה לעשות שתי חצוצרות מכסף ולתקוע בהן למקרא הנשיאים, למסע, במלחמה, ובקרבנות המועדים.
- ו. מסע בני ישראל מהר סיני, יתרו חוזר למדין, דברי משה ליתרו כשרצה לשוב לארצו.
- ז. וי'הי' בנסע הארץ - פרשה בפני עצמה (י, לה-לו).
- ח. עם ישראל מתאוננים-וונענשים בתבערה, ונסיון תאנות הבשר (יא, א-ה).
- ט. תיאור המן, צבעו, טעמו, סדר ירידתו- "עטוף" בטל (יא, ו-ט).
- י. תלונות בני ישראל. ה' אומר למשה למנות 70 זקנים, ואכילת הבשר (שלי) במשך חודש שלם (יא, ט-כב).
- יא. אלדד ומידד מתנבאים במחנה, ו"קברות התאונה".
- יב. מרים ואהרן מדברים על משה, עונשה של מרים (צרת), תפילת משה על מרים, דבר ה', המתנת עם ישראל למרים במשך שבעה ימים - מפני כבודה - עד שנטהרה מהצרת.

כתוב בפרשה (ט, יח): **"עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי ה' יִחַנּוּ"**. ומובא **בשכל טוב** (בובר ויקרא פרק א): **מְשַׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה הִבְיֵאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ נִזְכִּירָה דְדִידֶךָ מִיַּיִן מִיִּשְׁרָיִם אֶהְבֹּדְךָ** (שיר השירים א, ד) - אל תקרי **"מְשַׁכְּנֵי"** אלא **"מְשַׁכְּנֵי"**, כיון שהוקם המשכן נתמלא כבוד ה' ושכן עליו הענן, ולא היו נוסעין אלא לפי העלותו. **"אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה"** - שנאמר: **"עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי ה' יִחַנּוּ"**.

ואומר **ה'אור החיים**: בא הכתוב לסדר כל בחינות הנהגות הענן, וללמד שִׁבְחָן של ישראל שהיו חפצים באשר יחפוץ ה'. ועוד מובא במדרש: ומה תלמוד לומר: **"וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל"**? להודיע שבחן של ישראל, שכיון שאמר להם משה: קומו סעו, לא אמרו: היאך אנו יוצאין במדבר ואין בידינו מחיה לדרך, אלא האמינו והלכנו אחר משה. ועליהם מפורש בקבלה (בנביא ירמיה ב, ב): **"הֲלֹךְ וְקִרְאַתְךָ בְּאָזְנֵי יְרוּשָׁלַם לְאָמֵר, כֹּה אָמַר ה' זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֶהְיֶיךָ כְּלֹלְתֶיךָ לְכַתֵּב אַחֲרַי בְּמִדְבַר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה"**.

כתב **הש"ה**: כל פעולה שאדם רוצה לעשות - יאמר **אם ירצה ה'** או **בעזרת ה'**, שהרי לא רק במדבר בלבד היו החניה והנשיאה על פי ה', אלא כל צעד ושעל בכל אתר - הוא על פי ה', וכשאדם אומר **'בעזרת ה' או 'אם ירצה ה'** כדאי שיתרגל לומר זאת בהתבוננות, ולא כמצוות אנשים מלומדה, וע"י זה מחדיר בעצמו ומשיב ללבבו עיקרי האמונה ומביא עליו ברכה. ואכן, גדולי רבותינו ידעו להשתמש בהנהגה זו של **"על פי ה' יסעו... ועל פי ה' יחננו"**, כפי שמעיד המעשה הבא המובא ב'אור דניאל': רבי חיים חורי זצ"ל נסע במונית מעירו גאבס. כשהתאחרה השעה ביקש מהנהג לעצור בצד הדרך כי ברצונו להתפלל מנחה. סירב הנהג הערבי להיענות לבקשה. גם כשהסביר לו הרב שעוד מעט יעבור זמן התפילה לא נעתר הנהג. לפתע, כעבור רגע קל, כבה מנוע המכונית והיא דמתה. ניסה הנהג להתניעה ולא עלה בידו. הנהג ירד לאתר אדם מקור התקלה ולתקנה, ובינתיים ירדו הצדיק ומלווהו והתפללו מנחה בצד הדרך. לאחר שסיים תפילתו, שאל הרב את הנהג הגוחן על המנוע: **"מדוע אינך נוסע?"** **"עדיין לא הצלחתי לאתר את הקלקול במכונית"** - השיב הנהג. **"אין מה לתקן"**, אמר הרב - **"דבר לא התקלקל, היכנס למכונית וסע לשלום"**. משך הנהג בכתפיו, הוריד את מכסה המנוע, נכנס למכונית והתניעה - והמנוע פעל ללא דופי. במשך כל הדרך עד הגיעם לג'רבא מחוז חפצם, לא פסק הנהג להתפעל ולהשתומם ואמר, כי יודע הוא לבטח שאך ורק בגלל סירובו לעצור לצורך התפילה אירעה התקלה, ומבקש סליחה ומחילה. התנה הצדיק את סליחתו בכך שהנהג יעצור מעתה לכל יהודי שיבקש חניה לצורך תפילה! תפקיד עמוד הענן ועמוד האש היה לקבוע לישראל את סדר מסעם, מתי יחנו ומתי יסעו.

יש כאן מוסר גדול אומר **הרב מרדכי אליהו זצ"ל**, שכל הנהגותיו של אדם צריכות להיות על פי ה' - על פי שכתוב בתורה, ולא על פי ההיגיון שלו. אם לא ינהג כך עלול הוא לבוא לידי תקלות ומכשולים. דבר נוסף יש ללמוד מהפסוק, והוא שעל האדם לדקדק בקיום ההלכה לא רק בחנייתו - בביתו, אלה גם ב'מסע' מחוץ לביתו, במקומות בהן הוא עלול לחשוב להקפיד פחות על ההלכה ועל המשמעות של קידוש ה' או חלילה חילול ה', כי 'פה לא מכירים אותי' אז הוא מתיר לעצמו לעשות דברים פעמים גם חמורים. זהו שכתוב: **"עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי ה' יִחַנּוּ"** - בכל מקום ומקום יש לנהוג על פי ה' - רצון ה'.

"זְכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חָנָם אֵת הַקִּשְׁאִיִּם וְאֵת הָאֲבִטְחִיִּים... וְעַתָּה נִלְשְׁנוּ יִבְשָׁה אֵינֶן כָּל בְּלֹתֵינוּ אֶל הַמֶּן עֵינֵינוּ" (יא, ה-ו)

בני ישראל מתגעגעים לטעם הנפלא של דגים אבטיחים קישואים... מובא במדרש פליאה לכאורה חסר כל הבנה, וכך נאמר: **זְכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה** - מכאן שמדליקים נרות שבת. מה הקשר? על כך עונה החיד"א בספרו **"דבש לפי (מערכה נ) בשם הרב אלעזר די אבילא זצ"ל באופן נפלא**. יש לתמוה מדוע הם מבקשים דגים. הרי נאמר על המן שלא היה לו טעם משלו אלא כל מה שאדם חשב - היה במן. מישהו רצה להרגיש טעם גלידת וניל? חשב על גלידת וניל והרגיש את זה באכילת המן וכו'. אז למה להם דגים? שיחשבו על דגים וירגישו טעם דגים? אלא כלל הוא שאין לאדם הנאה ממה שהוא לא רואה. מי שאוכל בחושך מוחלט אין לו טעם באוכל כמו מי שרואה את מה שאוכל. מאכל חסר צבע - אין בו טעם. את הדברים הפשוטים הללו יודע כל יצרן מזון. צבע מאכל עושה את העבודה. מיקרוגל שיוצא ממנו מאכל מבושל חסר צבע - זה לא טעים. צריך גם השחמה. מחשבה על דגים בלי לראות את המאכל זה בכלל לא אותו טעם. עונג שבת אלו מאכלים טובים לכבוד שבת. אדם שיושב בחושך לא נהנה מהאוכל. בסעודת שבת חייב להיות אור ולכן תקנו חז"ל הדלקת נרות שבת שיהיה אור בבית. מה המקור לחשיבות האור גם באכילה? התלונה של בני ישראל שאין להם טעם במן והם רוצים דגים. זה שנאמר במדרש **זְכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה** - מכאן שמדליקים נרות שבת.

”בְּהֵעֶלְתְּךָ אֶת הַנֶּזֶת...” (ה, כג) – הילד הזה

הוא אתה!... – סיפור מדהים

פקק התנועה שהשתרך לפני מיודענו הנכבד בניו ג'רזי, גרם ללבו להלום בפראות: האם יספיק לפקוד את קבר אביו ביום היארצייט? מה ישקע קודם, הפקק או השמש? ככל שהתנועה האטה את מהלכה יותר ויותר, כך הלך והבין, שהפעם זה לא יקרה. אין סיכוי להגיע לבית החיים לפני השקיעה. כאשר היה הדבר מעבר לכל ספק, החליף כיוון ונסע בחזרה ללייקווד (LAKEWOOD) - עיירת מגוריו. חלפו מספר שבועות והוא הזדמן לקרבת בית החיים. אופס! צצה מחשבה בראשו, אולי אכנס עכשיו "להשלים" את מה שהחסרתי. אינו דומה ביקור בקבר ביארצייט לסתם יום של חול, אבל טוב מאוחר מלא כלום. תמיד טוב לומר כמה מזמורי תהלים לעילוי נשמת אבא.

בית-החיים היה ריק. כמעט... הוא הבחין בקבוצת אנשים קטנה מתגודדת. התקרב למקום וראה שמדובר בלוויה. האנשים ניצבו מסביב לבור, הגופה היתה מונחת בסמוך. בקבר עצמו התעסק גוי בחפירה.

העיף מבט, וקלט שכל הנוכחים חילוניים גמורים... "יאנקיס" אמריקאיים, שכל מושגיהם מתחילים ומסתיימים ב"יוניטד סטייטס אוף אמריקה". ריחם על הנפטר, ששכב כאבן שאין לה הופכין. האם יזכה בכלל לקבורה יהודית, כדת וכהלכה? הוא ניגש, והחל מגשש: "יש עניין שיהודי יחצוב את הקבר... הידעתם זאת?" הנוכחים פערו מולו עיניים... הם לא הבינו מה הוא שח, וזה גם לא ממש עניין אותם. טוב, על חציבת הקבר הוא עוד יכול לוותר (גם בארץ, בערים כמו ירושלים, שם מלאכת החציבה בסלע מתישה, מותירים את העבודה לגוי. מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל זכה שאף חציבת קברו תיעשה בידי יהודים בלבד), אך מה יהיה עם הקבורה עצמה? גוי יזרוק את גופתו של היהודי פנימה כקבורת חמור!...? ר"ל.

לקח יוזמה והודיע לנוכחים: "חבר'ה! אני מוכן לחפור את הקבר בחינם! אתם תשלמו לגוי מה שסיכמתם ביניכם, ותנו לי לעבוד!" לזאת הם כבר לא התנגדו - למה לא...?

קפץ לבור, חפר, חצב, התלכלך כהוגן, ובלבד שיהודי - אותו לא הכיר מימיו - ייפרד מן העולם כיהודי, ולא כגוי.

לאחר הקבורה, אותה ביצע בהתאם לגבול ידיעותיו בתחום, יצא מן הבור. הוא ספר את המשתתפים וגילה שיש שם בדיוק תשעה גברים. הוא עצמו העשירי - אז אפשר אפילו לומר קדיש! הסביר להם מה לענות אחריו, וקולו הנרגש התפשט בבית החיים: "יתגדל ויתקדש שמה רבא"...

בתום ההלוויה המוזרה ביותר בה השתתף בחייו החל להרהר בפלא הלזה. לראשונה בחייו נמנע ממנו לעלות לקבר אביו ביום היארצייט. היא הנותנת, הוא עלה לקבר בהזדמנות אחרת, ואז הוא פוגש לווייה כזו אומללה, ומוצא את עצמו בתפקיד חדש: הקברן של ניו-ג'רזי!

ומיהו הנפטר? לבטח אדם שקרוב לדת כמו ילדו וכמו קרוביו וידידיו, אותם פגש בבית החיים. ובכל זאת זכה לקבורה יהודית ואפילו לקדיש לאחר הקבורה - הלוא דבר הוא! שאל לשמו ולשם עירו, ופנה לומר תהלים על קבר אביו. בהזדמנות צלצל למכר שלו, אשר מתגורר בעיר מגוריו של הנפטר הנ"ל. נקב בשמו ושאל: "הכרת אותו במקרה?" המכר התפלא, לשם מה הוא מתעניין אודותיו: "הוא היה מנוכר לדת - מה לך ולו"..."

סיפר לו את ההתרחשות ואת "הקשר האישי" שנוצר ביניהם בנסיבות כה מוזרות... "תקשיב טוב" נענה המכר "אבל תקשיב טוב למה שאני מספר לך! לפני כשלושים וחמש שנה נוכחתי לראות במצב העגום של החינוך היהודי בעיר מגוריי ובכל ערי ועיירות הסביבה. ילדים לומדים בית ספר ציבורי - לא יהודי - יחד עם ילדי הגויים, שם לא זוכים לחינוך יהודי כלל. שעות אחר הצהריים פנויות להם, אך אין מי שיאסוף אותם וילמד אתם קצת יהדות ותורה.

מה עשיתי? הייתי אוסף כסף מאנשים אמידים, ומשלם לאברכים שילמדו את הילדים אחר הצהריים. למרות היותו חילוני, ניגשתי גם לנפטר המדובר וביקשתי ממנו תרומה עבור הפרויקט. הוא לא גילה עניין. הסברתי לו את המטרה, אך לא הצלחתי לחבר אותו.

פתאום קלטתי, שקשה לו לתרום למטרה כללית, לאיזה ארגון שעושה דברים - טובים יותר או טובים פחות. את האיש הזה צריך לחבר למשהו אישי. אמרתי לו שם של אברך ושם של ילד. הוא הקשיב לשמות, ולא הבין לאן אני חותר. הסברתי: האברך הזה לומד עם הילד הזה - אני מבקש שתתמוך בלימוד המשותף שלהם למשך שנה אחת. זה כבר דיבר אליו! פה הוא לא תורם ל"ארגון", אלא לשני אנשים, שאת שמם הוא כבר מכיר - לאברך "של" ולילד "של", והילד הזה הוא אתה!...!

[102 סיפורים - ר' צבי נקר]

”וְהָאִישׁ מָשָׁה עָנָיו מְאֹד מִפְּלֵ הָאָדָם אֲשֶׁר

עַל פְּנֵי הָאָדָמָה” (יב, ג) – ענווה גדולה מכולם

בהקדמת ספרו הנודע 'בגדי ישע' (על ש"ע א"ח), כתב הגאון רבי ישעיהו וינר זצ"ל מפראג, פנינה נפלאה אודות פסוק זה: שכן לכאורה יש להקשות, מדוע בתחילה נקט הפסוק כלל באומרו "וְהָאִישׁ מָשָׁה עָנָיו מְאֹד", ואז בא הפרט "מִפְּלֵ הָאָדָם"? אחר שאמר שהוא עָנָיו מְאֹד הרי זה כולל הכל, ואיזה צורך יש לפרט יותר ממי הוא עָנָיו? ואם הכונה היתה לכלל שיש בו ריבוי, צריך היה לומר "עָנָיו מִכָּל"?

עוד יש לדקדק: מה זה שאמר הכתוב "הָאָדָם" - בה"א הידיעה? יאמר: "מִפְּלֵ הָאָדָם"! מה גם שמלשון "הָאָדָם" נראה שכוונתו לאדם ידוע שהוזכר לפני כן ובפועל לא הוזכר כלל אדם מסוים שהפסוק מתייחס אליו בתיאור גודל ענוותנותו של משה! ותמיהה שלישית: מה זה שהכתוב טורח לפרט "מִפְּלֵ הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה", פשיטא! וכי יושבי שמים הם בני אדם, שהכתוב נדרש להודיע לנו שכאן הכוונה לאדם המתגורר "עַל פְּנֵי הָאָדָמָה"? כדי ליישב זאת, מקדים בעל "בגדי ישע", כי תכלית הענווה היא שיהיה האדם עָנָיו ושפל מאד בעיני עצמו, ולא יראה את מעלתו מול בני אדם, וכל מעלה שיראה באדם אחר, כגון כשיראה אדם ירא שמים, אף שהוא עצמו ירא שמים אלף מונים יותר ממנו, ומחדש בכל יום מעשים טובים יותר מאדם זה, בכל זאת יאמר לעצמו: 'הלואי ואהיה מחדש דבר מתוק כזה!' ויחשוב עצמו כאין נגדו, ולא שיאמר כן בלשונו כלפי חוץ, אלא באמת ישריש בעצמו מחשבה זו.

זו היתה ענוותנותו של משה רבינו, שהיה אדון כל הנביאים, וקיבל את התורה מיד הקב"ה עצמו, עד שאמרו חז"ל שהלוחות היו ששה טפחים, והיו שני טפחים בידי הקב"ה ושנים בידי משה ושני טפחים באמצע - מי יוכל להשיג מעלות נשגבות שכאלו? ולמרות זאת סבר משה שכל אחד מישראל גדול ממנו בחכמה ובריאה, והיה אומר: 'הלואי ואהיה ירא שמים כמותו!' אף שאותו אדם היה קטן שבישראל. זו תכלית מידת הענווה!

והנה, ידוע שאברהם אבינו נקרא 'אדם', כמבואר במדרש (הובא ברש"י יהושע יד, טו): 'האדם הגדול בענקים הוא אברהם אבינו', ובגמרא מובא: 'אמר רבא ואיתמא רבי יוחנן: גדול מה שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם, שאילו באברהם כתיב "וְאָנֹכִי עֶפְרָ וְאֶפְרָ", ואילו במשה ואהרן כתיב "וַיִּנְחַנּוּ מֶה" (שמות טו, ז).

ונוסיף על הדברים, שהנה אברהם נקרא 'אָדָם'. וראה זה פלא ש'אדם' הם רשאי תיבות של: א'ברהם, ד'וד, מ'שה. ששלושת הגדולים הללו ה'ין סמל לעוונה בעם ישראל ועליהם נאמר: אברהם - "וְאָנֹכִי עֶפְרָ וְאֶפְרָ" (בראשית יח, כז). דוד - "וְאָנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֲרַפְתָּ אָדָם וּבְזִי עָם" (תהלים כב, ז).

משה - "וְהָאִישׁ מָשָׁה עָנָיו מְאֹד מִפְּלֵ הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה" (יב, ג).

”בְּהֵעֶלְתְּךָ אֶת הַיָּרֵחַ אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה וַיֵּאִירוּ שִׁבְעַת הַיָּרֹחַ” (ח, ב)

מילים מאירות בחדר החושך - סיפור

סיפור הרה"ח יוסף יצחק כהן מארה"ב: ביום מהימים נאמר לי כי באזור ביי-סארקוויי (Bay sarkway) מתגורר יהודי אוד מוצל מאש ופליט רוסי בשם משה זאוועצער שהתגורר שנים ארוכות בעיר ברנוביץ' (מקום מגוריהם של האדמו"רים ה'בית אברהם' מסלונים זיע"א ובנו ה'זכרון קדוש' מסלונים זצ"ל ה"ד). התקשרתי אליו, וביקשתי להיפגש עמו כדי לדלות מאוצרותיו מרגליות הגנוזות עמו מדור שעבר ונכחד.

משה זאוועצער היה צלם בימים ההם. בין הזיכרונות שהעלה, סיפר שבשנות מלחמת העולם השנייה, כשהמצב הורע והסכנה גברה, סירב ה'יונגער רבי' לשמוע על הרעיון לעזוב את ברנוביץ' ולהשאיר את החסידים לבדם מול מלחמת הרשע, אך הדואגים לשלומם אמרו לו שישנה דרך כלשהי לארגן קבוצה גדולה של חסידים שיעזבו יחדיו את מקום הסכנה. אז נאות הרבי לשמוע על הרעיון.

אחר כך אמרו לאדמו"ר שיש להכין מסמכים, שאם תתגלגל שעת הכושר, יהיו המסמכים מוכנים.

תחילה התנגד להצטלם, אך כשגברו השכנועים כי מדובר בפקוח נפש, הסכים להצטלם להכנת דרכון, והזמינו את משה הצלם כדי שיצלם את הרבי. הצלם אמר שעל הרבי לבוא לביתו, כי יש חדר חושך שרק בו ניתן לצלם באופן שהתמונה תצא ראויה. ה'יונגער רבי' בא לביתו של משה, שהכניסו לחדר החושך. המצלמה היתה מכונת ענק מגושמת וכבדה שהוצבה על שלוש רגליים גסות ואיתנות.

המצטלם היה מתמקם מול המצלמה בחדר החושך, ובנוסף היה הצלם פורש סדין עבה, שחור ומאפיל, שכיסה תחתיו את הצלם והמצלמה. מלבד חרך צר שנותר עבור עיניית המצלמה, נסתרו וכוסו הצלם והמצלמה מעין רואים. כשהביק האור המצלם, אמר הרבי ברתחה גועשת יוקדת לבבות: משה, משה, זכור! אפשר להסתגר בחדר חושך. מכוסים. אין רואה. אבל רושם נשאר!

וכשאמר הרבי את המילים האחרונות, חזר ואמרן ביקוד קודש ובשאגה אדירה, בהביטו לעבר הצעיר שעמד נכחו בחושך: **’אבל הרושם נשאר’**, עשרות שנים אח"כ, באמריקה, סיפר משה הקשיש: תלאות השואה עברו עליי, ואף רשעות הקומוניזם, היטלר, סטאלין וממשיכיו. חייתי מאחורי מסך הברזל. נותקתי כליל ונדדתי הרחק ממורשת אבות, עד שחשבת ששכחתי את יהדותי. כשעמדתי להקים את ביתי נקלעתי לניסיון התבוללות בעם אחר. סברתי כי לא תהיה לי כל רתיעה, ואף התכוננתי באופן מעשי לקראת חתונה עם בת גויה... פתע פתאום באה אותה שאגת קודש **’אבל הרושם נשאר!’** והתייצבה מולי. ככל שניסיתי לנער את ראשי ממנה לא הצלחתי. היא רדפה אחריי לכל פינה שפניתי. מולי קמה וגם ניצבה, וחסמה את יכולתי לרעות בשדות זר, עד שלא נותרה לי ברירה אלא לבנות ביתי עם בת ישראל כשרה!

”וַיֵּאמֶר אֶל נָא תַעֲזֹב אֶתְנוּ כִּי עַל פֶּן יִדְעַתְּ חֲנֻתְנוּ בְּמִדְבָּר וְהָיִיתָ לָנוּ לְעֵינָיִם” (י, לא)

אם נפרש את הפסוק כפשוטו, תתבקש כאן תמיהה גדולה: הלא ענן ה' הלך לפנינו יומם והנחה להם את הדרך, ואם כן לשם מה צריך משה שיתרו יהיה לעינינו לישראל במדבר? ביאור נפלא על כך, כתב הגאון רבי תנחום גרשון

ביליצקי זצ"ל, בעל שו"ת 'גינת ביתן': "רבנו בחיי בספרו 'חובות הלבבות' (שער ה', פרק ה'), מתאר כיצד הנפש אומרת אל השכל: 'קשה לי להיפרד מהתאוות וההנאות הגופניות, מפני שהורגלתי בהם זמן ארוך', והנפש מבקשת מהשכל שיורה לה מה הדרך להתמודד עם התאוות הגופניות, וכיצד לשלוט עליהם. השכל משיב לה במשל מן החיים: אדם משכיל ונבון מסוגל להסכים לכריתת אחד מאבריו - אם הוא יודע וחושש שהחולי שפשט באבר זה עלול להתפשט לכל שאר אבריו. מעתה, אומר השכל לנפש, אם תשימי על ליבך את הרעה שתמצא אותך בחברת ההנאות הגופניות - תוכלי להתגבר על ההרגל הארוך בהנאות אלו. הרי למדנו מדו-שיח זה, עד כמה רבה היא רעת ההרגל ובאיזו דרך לעמוד נגד רעה זו. והנה, בשנים הרבות שבהן היו בני ישראל במצרים, הורגלו הם לתועבות הגויים, וגם לאחר שיצאו עדיין קשה היה להם להיגמל מן ההרגלים ההם, עד שתמיד התרעמו והתלוננו: "זָכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֵיִם", וכדברי חז"ל: "חיים מן המצוות".

יכולה היתה להיות תרופה נפלאה שתגמול את בני ישראל מן ההרגלים המצריים: אם יתרו ילך עמם במדבר, אז יהיה תמיד לנגד עיניהם מוסר טוב, שהרי הכל ידעו שיתרו היה כהן מדין וגם הוא התרגל לכל תענוגות השירים, ובכל זאת הוא עזב הכל, דבק בתורה ובמצוות, הצטרף לעם ישראל והלך עמם במדבר, בארץ לא זרועה. התבוננות תמידית ביתרו, היתה יכולה להיות התרופה הנאותה לגעגועי ישראל לדגה שאכלו במצרים חיים מן המצוות.

הוא אשר דיבר משה ליתרו: "אֶל נָא תַעֲזֹב אֶתְנוּ כִּי עַל פֶּן יִדְעַתְּ חֲנֻתְנוּ בְּמִדְבָּר", הלא ראית עד כמה קשה לישראל ההליכה במדבר עד שהם כמהים לשוב למצרים, ולכן אני מבקש ממך שתישאר עמנו, ואז - "וְהָיִיתָ לָנוּ לְעֵינָיִם", כי הם יקחו ממך מוסר השכל ויאמרו לעצמם: אם כהן מדין עזב את ביתו הדשן והלך למדבר לחזות בנועם ה' - ודאי שלנו אין להתלונן על שעזבנו את הרגל התאוות בבית העבדים של מצרים!

זו כוונת "וְהָיִיתָ לָנוּ לְעֵינָיִם" - בעצם שהייתך עימנו, תפקח את עיניהם...

”כַּמְרָאָה אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה בֶּן עֶשֶׂה אֶת הַמְּנוּרָה” (ח, ד) - אמירת 'למנצח בנגינות' (תהלים ס"ז) בצורת המנורה

כתב הרוקח: א. "אמרו חכמי הקבלה, כל מי שיראה זה המזמור בכל יום מצויר כצורת מנורה, ימצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם, ואם הוא מצויר על ארון הקודש יגן בעד גזירה רעה לקהל". ב. "אמרו חכמים, כל המתפלל זה המזמור במנורה בכל יום בנץ החמה, לא יקרה לו שום גזירה רעה, ויהיה חשוב לפני הקב"ה כאילו הוא מדליק נרות בבית המקדש, ויהיה מובטח שהוא בן עולם הבא". ג. "כל האומר אותו אחר ברכת כהנים בבוקר, בשבעה שבועות של ימי הספירה, לא יקרה לו שום נזק ככל השנה, ויהיה מצליח במעשיו". וכעין זה הובא ב'שלמי חגיגה' (הל' ספה"ע אות לו) מאגרת הרמב"ן, שכל ימי העומר כשאומרים ברכת כהנים, אם יאמר היחיד מזמור זה יצליח במעשיו, ואם יסתכל בצורת המנורה שבו, לא יהא ניזוק כל היום. ומסיים: וטוב לאומרו בכל יום". ושייכות מזמור זה לברכת כהנים, ביאר רבי חיים פלאגי (לב חיים' ח"ג ס' כד) ע"פ דברי המדרש (דב"ר פ"א ט) "אמר הקב"ה לישראל, בעולם הזה הייתם מתברכין על ידי אחרים, לעתיד לבוא אני אברך אתכם".

הרי שלמזמור זה יש שייכות לברכת כהנים. ד. במזמור זה תמצא ז' עניינים נגד ז' קנים שבמנורה, והם: חנינה, ברכה, אור, ישועה, הודאה, שמחה, רננה. כל אלו עתידים להיות לישראל, ויקרא אותם בכוונה ז' פעמים בדרך ויכוון לילך לשלום ולהצלחה. [אוצר פלאות התורה]

"ויסעו בראשנה על פי ה' - (י, יג) - סיפור

סיפור הרב פרידמן שליט"א: לפני כמה שנים חלה אחד האברכים בעירנו, רחמנא לצלן, גידול התגלה בגזע המח שלו וסיכן את חייו. מהמרכז הרפואי ברמב"ם הפנו אותו למרכז הרפואי "פרסביטריאן" בווישינגטון הייטס שבניו יורק, כדי שיעבור שם ניתוח ראש. מאחר שלא היה מי שילווה אותו לניתוח זה, התבקשתי ע"י רב הקהילה ברכסים להתלוות אליו לארה"ב. הניתוח נקבע ליום שני בצהריים. ארבעה ימים לפני הניתוח היה החולה צריך לעבור בדיקה; היתה זו בדיקה קשה במיוחד. לאחר ביצוע הבדיקה, העלו את החולה לחדרו בקומה ה-17 בבית החולים הענק.

הרופא הזהיר אותי כי מעת סיום הבדיקה, אסור לחולה לזוז כלל במשך עשרים וארבע שעות. בחלל גופו ישנם פצעים פתוחים, וכל תזוזה עלולה לגרום לדימום שעלול לגרום לנזק קשה. ניגשתי לחולה "שלי" ואמרתי לו: "דני, הרופא לא מרשה לזוז עשרים וארבע שעות. אל תדאג, אני איתך! אם תצטרך משהו - אני כאן. לא אלך להתפלל בציבור או לשמוע קריאת התורה, אף לא אלך לבית המשפחה שהזמינה אותי לסעודת ליל שבת. אני איתך! וה' יעזור שתהיה בריא. רק דבר אחד אבקש: אני עוזב אותך למשך כעשרים דקות, אלך מכאן כדי למצוא חנות כשרה בה ניתן לקנות חלות ללחם משנה, בקבוק מיץ ענבים וכמה כוסות פלסטיק כדי לעשות קידוש. אך אני מבקש: דני, אתה לא זז!"

ירדתי למטה, מצאתי חנות כשרה, קניתי כמה לחמניות, בקבוק יין וכוסות פלסטיק, וחזרתי אלי. שבת נכנסה, התפללנו יחד, שרנו "שלוש עליכם" ו"אשת חיל", וניגשתי לקדש. מילאתי בכוס פלסטיק מיץ ענבים, ועוד לפני שסיימתי את הקידוש הופיעו בפתח החדר שני בריונים, כושים גבוהים, רחבים, ומפחידים ביותר. הם באו אליי והראו לי מסמך רפואי בו כתוב כי עליהם לקחת את החולה לבדיקת רנטגן. פחדתי שאם הם ייקחו אותו לרנטגן הוא יזוז. הם דיברו איתי מהר, ואני מבין אנגלית בקושי כשמדברים לאט... אמרתי להם שאסור לחולה לזוז, וזה מסוכן מאוד. בתגובה קבלתי צעקה ויחס מחפיר. הם לקחו את החולה, תפסו אותו בגסות, הרימו אותו, זרקו אותו באלונקה ויצאו איתו החוצה.

הלכתי אחריהם. הם הזמינו את המעלית, וכשהמעלית הגיעה, חשבתי: "ריבוננו של עולם, אני אחלל שבת? אני אכנס למעלית בשבת? ומה יהיה אם החולה יצטרך אותי? אולי הוא יפחד?" שקלתי בדעתי: הלוחצים על הכפתורים - הם גויים, המפעילים את כל מערכת החשמל בניו יורק - הם גויים. התרתי לעצמי. נכנסתי למעלית בשבת (אגב, אח"כ ביררתי ואמרתי לי שעשיתי כהוגן). המעלית גלשה 17 קומות ועוד שתי קומות מתחת לקרקע, שם ממוקמת מחלקת הרנטגן. בהגענו לשם, התברר לנו כי עומד לפנינו זמן המתנה ארוך... לאחר כמה דקות הובאה אלונקה נוספת לאזור ההמתנה. על האלונקה שכבה אישה מבוגרת, בודדה וללא מלווה, ובמצב קשה! האישה הרימה את זרועה ואותתה לי שאתקרב אליה, חשבתי לעצמי: הרי היא יציר כפיו של הקב"ה! התקרבותי אליה, והיא אמרה לי: "גוט שאבס". התרגשתי כל כך! אמרתי לחולה: "דני, אתה יודע שיש כאן אישה יהודיה? והיא אפילו יודעת ששבת היום, היא אמרה לי 'שבת שלום!' התרגשתי מאוד, והחולה אמר לי: "משה, תעלה לחדר, תביא מיץ ענבים, תביא כוס פלסטיק, תעשה לה קידוש! כנראה היא לא שמעה קידוש". אמרתי לו: "אני אעלה לחדר? אני אחלל שבת? לא בא בחשבון"! אך הוא רצה שאני אעלה ברגל דרך המדרגות של החירום עד לקומה ה-17... מחוסר ברירה יצאתי ל"מסע"... מצאתי מדרגות שעולות לרחבת הכניסה. בקומת הכניסה צריך לצאת החוצה למדרגות החירום, אך יש שם בעיה: הדלתות שמובילות החוצה נפתחות כאשר עומדים מול הדלת, באמצעות עין אלקטרונית. כמובן, אסור לעבור דרכם בשבת. חיכיתי, וכשהגיע גוי ברחתי החוצה במהירות.

התחלתי לעלות 17 קומות. בחוץ היה קור עז, כ-24 מעלות מתחת לאפס. כשהגעתי לקומה השבע עשרה, אמרתי: 'ריבוננו של עולם, כשיבנה בית המקדש, אני אקריב קרבן תודה על כך שהגעתי לקומה ה-17! אם הייתי צריך לעלות לקומה ה-18 היה צריך לאשפז גם אותי... עמדתי מול הדלת והתברר לי שהידידת היא פנימית, ואם מישהו רוצה להיכנס לחדר - הוא צריך ללחוץ על הפעמון כדי שהדלת תיפתח. כמובן, אני לא אחלל שבת ולאחץ על הפעמון. עמדתי מול הדלת, ואמרתי: 'ריבוננו של עולם, אינני יודע מה עליי לעשות! לרדת - אינני יכול, וללחוץ על פעמון בשבת - גם אינני יכול! מן השמים ריחמו עליי, ולפתע ניגש פנימה איש מתוך המחלקה. הוא חשב, כנראה, שזוהי דלת של שירותים. פתח לרגע את הדלת, הבין את הטעות שלו ואמר: "אני מצטער", ורצה לסגור את הדלת. צעקתי לו: "אל תסגור את הדלת!" הוא נבהל, ואני נכנסתי לחדר והתנצלתי. הגעתי לחדר, "זרקתי" את עצמי על הכורסא, נחתי דקה או שתיים, לקחתי בקבוק מיץ ענבים, כוס פלסטיק וירדתי 17 קומות, חיכיתי שיעבור גוי ויפתח את הדלתות, הגיע גוי, פתח את הדלת, ואני נדחפתי פנימה. מיד מצאתי את המדרגות לרנטגן, ירדתי במדרגות, ניגשתי אל האישה ואמרתי לה שבאתי לעשות לה קידוש. היא הורידה את ציפית הכרית וקשרה אותו כמטפחת לראשה. מזגתי מיץ ענבים, אמרתי את מילות הקידוש, ובסיום הקידוש, לאחר 'שאמרתי ברוך אתה ה' מקדש השבת" היא אמרה "אמן" בקול רם! מוזר! איך היה לה כוח למתוח את מיתרי הקול ולומר כזה "אמן"? היא פתחה את עיניה ואמרה לי: "כבר 50 שנה לא שמעתי קידוש"! היא סיפרה שהגרמנים יימח שמם נכנסו לעיירה שלה, היא ברחת מרפת לרפת, וניצלה. כך הגיעה לאמריקה, לבדה, גלמודה, איש לא ליווה אותה. 50 שנה לא שמעה קידוש! התחוללה בתוכי כזו סערה, כל כך התרגשתי!... התרגשותי גברה עוד יותר כעבור שעה, כאשר נודע לי שהאישה נפטרה. חשבתי לעצמי: ריבוננו של עולם, נסעתי שניים עשר אלף ק"מ וְשִׁמַּתְּ אותי כאן כדי שאישה יהודיה תענה 'אמן' לאחר חמישים שנה שלא זכתה לכך, שעה לפני פטירתה... [אמונה שלמה]

בברכת התורה

ברינה

רון

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טוביה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דודי (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון מרים בת עיזיה: כותון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טוביה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

המצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אלעד יעקב, הדס-הודיה ויעל בני פאולה **יישוב הגן:** זרחה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther) רחלי בת זרחה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

ברכת מזל טוב שלוחה למשפחת היימן עם הכנסת ילדיהם אלעד ואיתי לנועם עול תורה ומצות

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: יקטוריה בת שרה: זוליס בת תנה פאולה בת דינה: גלית בת חת: מרים קוק בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מורית בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל נעמה בת אסתר

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

אל מול פני המנורה העלה נרותיה

פירש רש"י ז"ל, על פי דרשת הספרי על אתר (פיסקא ט): "ויעש כן אהרן - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה" ע"כ.

התמיהה המפורסמת, מה שבח הגיד הכתוב כאן על אהרן שלא שינה מדבר ד', וכי יעלה על הדעת שאהרן כהנא קדישא ישנה ח"ו מציווי השי"ת המיועד ומיוחד לו, וכבר נשברו קולמוסים רבים בפתרון דרשה זו. ובספר הקדוש "שימח ישראל" פרשה ידן הביא בשם אדמו"ר הקדוש רבי יצחק זצוק"ל מווארקא, שפירש כונת 'שלא שינה' בזה"ל: "שלא יזכר בו שום שינוי והתפעלות בשעת הדלקת המנורה, לאחר כל הייחודים והכונות הנוראות מענין הדלקת המנורה".

"ואמר בצחות לשונו הקדוש, אילו היה מצוה הקב"ה מצוה זו להרב הצדיק הקדוש מבוערדיטשוב היה משבר המנורה ושופך השמן זית, לגודל התלהבות מהמצוה רבה הלזו. אבל אהרן לא שינה, שלא יזכר בו שום שינוי".

ומבאר שם הישמח ישראל את דבריו הקדושים: "הנה כל השינויים וההתפעלות שהמה באדם בשעת עשיית המצוה, המה רק מחמת שגופו לא נזדכך, וצריך ליגיעה ועבודה שיוכל לעשות המצוה בקדושה וטהרה. מה שאין כן האיש אשר כבר גופו נזדכך עד שנעשה כמו הנפש, וחפצו ומגמתו הוא רק לעבוד השי"ת כאשר היה קודם חטא אדם הראשון, הוא איננו צריך לשום יגיעה ופעולה".

"וזה הוא 'שבחו של אהרן שלא שינה', היינו שלא היה צריך עוד לשום שינוי והתפעלות, כי כל גופו נעשה ספירי ומוזכך, ולא היה צריך כלל לשום יגיעה ושינויים" עכ"ל"ט, עיין שם עוד באריכות מתק דברי קדשו.

• § • § •

מון הרה"ק בעל "יואל משה" מסמטאר זצוק"ל, נצרך פעם לסכום אדיר לצדקה, בשביל אחד מענייני החסד והצדקה הרבים שלו. כידוע דרכי עבודת קדשו לפור הון רב במסירות נפש תמיד למטרות צדקה וגמילות חסדים, הן לרבים בשביל מוסדות התורה והן ליחיד. - לצורך כך נקבעה לו פגישה עם אחד מאילי ההון של אמריקה, יהודי נכבד בעל צדקה וחסד, שהזמינו אל משרדו ההדור שבבית העסק המפואר באחד מפבריה העשירים של 'מנהטן', עיר הביזנטיס...

הגיע הרבי הקדוש עם פמלייתו קיבלו הגביר בשמחה גדולה, ולאחר שערך לכבודו מסיבת 'קבלת פנים' מפוארת, כראוי וכיאות לכבודו של מלך, מאן מלכי רבנן (גיטין טב), ביקש מן הרבי לסייר עימו מעט ברחבי בית העסק הגדול, כדי שיברך אותו ואת עסקיו המסופעים, כמ"ש (ברכות מב): "תיכף לתלמידי חכמים ברכה".

הרבי הק' נענה לבקשתו, והגביר ליווה את הרבי במרחבי הבית הענקי, בהראותו לפניו את חדרו העסקאות השונים, בהם ישבו מזכירים ופקידים רבים עם אוניות גדולות המורכבות על ראשם ושני אחונייהם, כשהם רכונים כולם על מכשירי הטלפון, ומגשים באדיבות שירות עסקי לכל הפונים והמתעניינים בעסקאות השונות והמגוונות שמציע בית העסק המפורסם בכל רחבי ארה"ב. לנגד עיניהם נראים מסכי המחשבים הגדולים, כשהם בודקים כל העת על גבי המחשבים את מצב הבורסה, ואת שוק המניות השונות ותנודותיהם, מחירי עסקאות נדל"ן שונות בכל רחבי העולם, רשימות חישוב שונות, ועוד כיוצא בהם. - הרבי הק' הביט היטב וראה בכל ההמולה הגדולה הרוחשת במשרדי העסקים המרווחים, כשעסקים רבים נחתמים ונסגרים בזה אחר זה, כטבעו של אחד מבתי העסק הגדולים והמפורסמים של מנהטן...

עם סיום הסיוור העניק הרבי הק' את ברכת הקודש להצלחת בית העסק ושגשוגו, והאציל את ברכתו הפרטית לגביר הנכבד וכל בני ביתו, כד"א (יחזקאל מד, ל) 'להניח ברכה אל ביתך'.

- ובכך נפרד בברכתו היפה מן העשיר, שכמוזבן הרים 'תרומת ענק' למוסדות הצדקה והחסד של הרבי הקדוש ז"ע.

לאחר שיצא הרבי מבית העסק הגדול, שח למקורביו ואנשי הפמליא שהתלוו עימו בביקור נימוסין זה. שלפי דעת קדשו

אין ראוי לאיש ישראל קודש לעבוד בעבודה כזו, כפי שראינו זה עתה במשרדיהם של המזכירים והמוקדנים השונים. - שכן לפי מה שראינו שם, הרי הם כל כולם צריכים להיות 'מונחים' ראשם ורובם בענייני הביזנס... על ראשם ואחונייהם 'מלובשים' הם באחוניות הגדולות, פיהם מדבר כל העת אל תוך הפומית עסקים וביזנס ושוב עסקים... עיניהם מתהלכות כל העת במבטים יוקדים על פני השורות המרצדות וקופצות על פני המסכים בתנודת המניות הרבות שבבורסה, עולים ויורדים קמים ונופלים, וחוזר חלילה...

ובכך נמצאו כל כולם ראשם וליבם וכל נפשם נתונים לעבודה ולביזנס תמיד! - ואין זה ראוי לאיש ישראל שתהא

מלאכת עבודתו תופסת אותו כל כך, וממלאת את כל ישותו, שכל ראשו וכל לבו יהיו נתונים רק לביזנס... - יהודי צריך להשאיר לעצמו לכל הפחות 'חצי ראש' פנוי למחשבת תכלית החיים, שיוכל לזכור את חובתו למקום, ולהתבונן בעסקי תורה ועבודת ה'!

והסמך הרבי את דברי קדשו, על מאמרו של דוד המלך ע"ה נעים ומירות ישראל בספר תהלים, שנתחבר בשביל כל איש ואיש מישראל עד סוף כל הדורות (טז, ה): "שיתיה ה' לנגדי תמיד"! כלומר, פירש הרבי, שבכל עת 'תמיד' צריך שיהיו ענייני עבודת ה' ותורתו זכורים לנגד איש ישראל, כל אחד ואחד לפום דרגא דיליה, לפי עניינו ולפי בחינתו, אבל אין שום איש מישראל שהפסוק הזה לא נאמר עבורו...

ולפי ענין עבודה שכזו שתופסת 'ושואבת' את כל האדם כולו מבוקר ועד ערב, ומערב עד בוקר... שיהא 'מונח' תמיד בעבודה וביזנס בלבד, אינה עבודה הראויה לאיש ישראל!

באותה שיחת קודש אמר הרבי, שעתה לאחר 'ביקור' שכזה ברחבי בית העסק הגדול, ומשרדי הפועלים השונים, ניתן להבין היטב מה שכתב בסה"ק "ראשית חכמה" (שער הקדושה פרק שלישי) בענין השלמות בעבודת ואהבת השם יתברך בכל לב! שהביא בזה הראשית חכמה טיב מעשה נורא, וז"ל"ק: "נמצא בכתבי יד, שחסידי אחד היה מתבודד, מהמתבודדים הפורשים מענייני העולם, שהיה לעולם דבק בהשם יתברך. ובהמשך הזמן בא החסיד לישב ולא הכירו בו, ועשאוהו 'שמש בית הכנסת'... וכשהיה נותן השמן בנרות, היה שופך מהשמן בחוץ, כי מרוב דבקותו לא היה יכול לכוון לתת שמן בתוך הנרות".

"וחכם הקהל הבין הדבר, ואמר: השמש הזה ראוי שיהיה חכם במקומו, ואני אשמש תחתיו... - ועל כיוצא בזה נאמר (משלי ה, יט) 'באהבה תשגה תמיד', כי מרוב אהבת התורה והדבקות בה שוגה בדברי העולם הזה" עכ"ל"ק.

והנה, סיים הרבי, ענינו הרואות 'יוגמא' חיה בעובדי העסק הגדול, שנתונים הם כל כולם בכל ליבם ונפשם בענייני העסק, לא חשים ולא מרגישים בשום דבר אחר, כמי שאין להם בעולמם, כי אם 'ביזנס'... בלבד!

על אחת כמה וכמה שבעתיים ככה, לאיש ישראל קודש העוסק בתורה ועבודת השם יתברך, שבזדאי צריך להכניס בה כל מאווי לבו ושרעפי מחשבתו, ולא תהא כהנת כפונדקאית... - ומוכן מאוד טיב אותו מעשה שמספר לנו ה"ראשית חכמה" מה שמצא בכתבי יד באותו חסיד מופלג, שמרוב דבקותו הנוראה "בהעלותך את הנרות", כשהיה נותן השמן בנרות היה שופך מהשמן בחוץ. וכענין שאמר הרה"ק רבי יצחק מווארקא הנ"ל על עמוד האש רבי לוי יצחק מבאריטשוב ז"ע, בעבודת הדלקת הנרות אל מול פני המנורה.

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

עֵטָה אוֹר בְּשִׁלְמָה

אשתי בדיוק כמו אימא שלה ע"ה טובת לב. תמיד מעודדת את החלשים ודואגת לצורכיהם. בדרכה מהבית לעבודה ראתה אישה מקבצת נדבות, מעבר לפרוטה שנתנה לצדקה היא התעניינה בשלומה של הקבצנית ודברה עמה דברי נוחמים. התברר שלא מדובר בסתם אישה הרגילה בנדבות כי אם באישה שבעלה נפל בעסקה כושלת ובעקבות כך ירדו מנכסיהם הבית נלקח מהם וכך גם כל רכושם עד כדי כך שהגיעו לפת לחם ובלית ברירה היא מקבצת נדבות.

באחד הימים היה קור אימים בחוץ אשתי ראתה את אותה אישה מקבצת נדבות בקור המקפיא ללא מעיל כי עם סריג דק שרחוק מלהגן על האדם מפאת הקור המקפיא, אשתי שאלה אותה למה אין היא לובשת מעיל והיא ענתה שפשוט לא קר לה.

היא אומרת שלא קר לה והידיים שלה רועדות מקור...

אשתי לא הייתה מסוגלת לחשוב שהיא הולכת לעבודה למקום חמים ונעים ולגברת הזו יהיה קר במקום עבודתה שהיא כרגע בזווית הרחוב?! על אתר הורידה את המעיל המחמם שלה והשאירה את זה לגברת שניסתה לסרב אך אשתי כבר ידעה את הסיפור שלה והבינה שהיא זקוקה למעיל הזה.

בלילה כאשר סיפרה לי רעייתי את אשר אירע היום שאלתי את אשתי למה היא נתנה את המעיל שלה? היינו קונים משהו זול או מחפשים לה בגמ"ח?!

אבל אשתי לא הסכימה לשמוע מילה בעניין ולא הבינה אותי איך אפשר לחשוב להשאיר אישה בכפוף הזה? "אני יכולה להסתדר מהבית עד לעבודה עם סריג אבל היא כל היום ברחוב איך אפשר להשאיר כך אישה בפרט שהייתה במעמד מכובד עד לא מכבר!!!"

מה יכולתי להגיב?

למחרת קבלתי שיחת טלפון מחבר שמזמן לא שוחחנו ובאמצע השיחה משום מקום הוא אומר לי: "עכשיו קר בארץ ישראל אני רוצה שתקנה לאשתך מעיל מחמם וטוב אני מעביר לך לחשבון ארבע מאות דולר!!!"

לא הבנתי מאיפה זה נפל עלי לא אמרתי לו מילה וחצי מילה אודות המעיל, זה היה משפט תקוע באמצע השיחה ללא כל קשר לשיחה...

ראיתי עד כמה הקב"ה רואה ויודע הכל ודואג לכל בריותיו ברחמים.

בכסף הזה אשתי קנתה שני מעילים הכי טובים ועוד נשאר עודף בשפע לסריגים מחממים.

מאז אני משתדל שלא להתערב במעשי החסד של אשתי.

בעל המעשה: ב.ש.

הפענוץ לדבות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנץ לשלוח אל ר' שמהה ספואלס
בפקס: 15326517922
אל: o.y.wines@gmail.com

- כאשר ברוב דבקות העבודה בכל לב ונפש ואהבת השי"ת הבעורת ברשפי אש קודש, משתפכים נפשו ולבו לפני ה' ברגשי אש קודש.
 על דרך הפירוש הנודע בספרים הקדושים, "הבוחר בשיירי זמרה" - 'בשיירי', מלשון שייריים, כאשר הלב גואה ומתמלא עד גדות וכבר אין ביכלתו להכיל רוב האהבה והכיסופין והוא עולה ונשפך החוצה, באותם 'שיירי זמרה' המלאים השתוקקות כיסופי קדושה, בהם בוחר וחפץ השי"ת!

[טיב הכתובות - מן הרה"ק בעל "ויאל משה" מסטאר זצוק"ל] § § §

מסופר על הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזבו' זצוק"ל, המפורסם בגודל צדקות יראת חטאו הנוראה, שעבר פעם בשבת קודש בסמוך למגש נרות השבת, שכמנהג הימים ההם עמדו תלויים במרכז בית המדרש, על גבי מדף הקשור בחבלים שהשתלשלו מן התקרה, כדי להאיר את אור הנרות בשבת קודש בכל רחבי בית הכנסת. - ומדי עברו בסמוך אל אותה מגורה [לאמפ] התעורר חשש בליבו שמה נגעו קצה שערות השטריימל שבראשו בחבלים שעליהם תלוי מדף הנרות, והתיירא לנפשו שאם ימשיך לפסוע ולהתקדם פן ואולי יגיע שערות השטריימל מעט את החבל שיגיע את הנרות, והלא הם מוקצה בשבת קודש.

לפיכך נעצר פתאום הצדיק בבת אחת ביראה ופחד עצום, ובלם את עצמו שלא לנוע שום תזוזה כל שהיא, מספק חשש של גרם טלטול מוקצה בשבת! - הוא עמד כך מסומר על מקום עמדו בלא שום תנועה זמן מן, ולפתע צנח תחתיו מתעלף מרוב פחד ואימה של חשש סרך חילול שבת בגרם תזוזת השטריימל את המוקצה.
 לאחר שעוררו מעלפנו וטבה אליו חיותו, שאלוהו תלמידיו מפני מה נרעש ונבהל כל כך על נפשו, הרי אין כאן אלא חשש רחוק של גרם תזוזה כל שהיא, שאף היא באה כמתעסק בעלמא בהתחככות נגיעה כל שהיא של קצה שערות השטריימל מדי עברו בדרכו. וכן העלו לפניו עוד כמה וכמה צדדים ופנים של היתור, שנראה לכאורה שאין כאן כמעט שום חשש איסור כלל.

ענה להם הרבי הק' שהתפרסם בפקחותו, ראשית, גם חששא דחששא של צל צילו של גרם ספק סרך איסור קטן, בשבילי הוא איסור גדול ועבירה חמורה!
 [כענין שאמרו בפרק שור שנגח את הפרה (בבא קמא נ:). "שנאמר (תהלים נ, ג) 'וסביביו נשערה מאד', מלמד שהקודש ברוך הוא מדקדק עם סביביו אפילו כחוט השערה. רבה נחוניא אמר מהכא (שם פט, ח) 'אל נערץ בסוד קדושים רבה נורא על כל סביביו'. אמר רבי חנינא, כל האומר הקדוש ברוך הוא ותנן הוא יתורו חייו, שנאמר (דברים לב, ד) 'יצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט' וכי"כ].

אך בעיקר, הוסיף הרבי, חששתי ונתייראתי על נפשי, מן התוצאות וההשלכות של אותו 'מכשול' קטן ודק, שעלולות להיות מרחיקות לכת ח"ו. ואף כי מעשה זה עצמו נראה בעיניכם פעוט וקל, שיש בו רק חשש רחוק ואינו אלא כמתעסק כדבריכם, הלא קיימא לן (אבות ג, ב) שעבירה גוררת עבירה! וכמ"ש במדרש תנחומא (פרשת ויקרא אות י'): "נפש כי תחטא בשגגה (ויקרא ד, ב). זה שאמר הכתוב

מה מלמד אתנו ההפטרות?
 מה בכלל הפשט בדברי הנביא?
 תמיד רציתם להבין להעמיק, אבל איך?

טיב הפטרות

פנינו מוסר
 והוראות לנעשה
 בדרכי עבודת השם
 הנלמדים מפסוקי הפטרות
 בתוספת ביאור
 משולב על הפסוקים

מאת הגה"צ
 רבי גמליאל חתן רבינו בנימין
 שליט"א

ניתן להשיג בחינות ספרים הפקודות
 הפקודות לתיאור הספרים
 היקראו עמודים 02-484444

(משלי יט, ב) 'גם בלא דעת נפש לא טוב, ואין ברגלים חוטא'. מי שחוטא אפילו בשגגה, אינו סימן יפה הוא לו וכו'. אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא, היו לפנינו שני דרכים, אחת ארוכה, ואחת קצרה, הקצרה מלאה צרות, והארוכה אין בה צרות, הניח הארוכה והלך בקצרה בשבת, עליו נאמר 'ואין ברגלים חוטא'. שנו רבותינו, מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה, לא יצר אדם על עבירה שעשה בשוגג, אלא שנפתח לו פתח שיחטא אפילו בשוגג אפילו במזיד וכי"כ

אותו יצר הרע, הסביר הרבי הק', די לו בפתח קטן, אף כסדק דק שבדק כחודו של מוחט, כדי להוביל משם את האדם אלי פי שחת, רחמנא ליצלן. כאשר העידו בו חכמים (שבת קה:): "שכך אומנתו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך, עד שאומר לו עבוד עבודה זרה, והולך ועובד" ע"כ. - ועל כך יש להתיירא ולהתפחד עד מאוד ביראת חטא קטן כל שהוא, כי מי יודע להיכן תוביל אותה מכשלה זעירה.

ובהיפך, מידה טובה מרובה, שכינא בדבר הוא מן הצד הטוב של "מצוה גוררת מצוה"! שכל התעוררות קטנה לטוב, כשהיה נותן אל לבו מחשבה אחת של מוסר ורצון טוב להתקרב אל קונו, שבוודאי תביאנו ונקרבנו אל חצרות ה', כד"א (תהילים פד, ג) "נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה'", לחזות בנועם ה' ולבקר בחיכוך, אמן.

[מתוך עריכה מחודשת לספר 'טיב המועדים - חנוכה'] § § §

בירושלים עיר הקודש דרים באהבה ואחוה ורעות זוג אחד ממשפחת טובים מסלתה ומשמנה, ששמונה עשרה שנים (!) לאחר חתונתם לא היו להם ילדים רח"ל. הם כמובן עשו ככל שביכולת בן אנוש לעשות, ניסו ברופאים ובפרואות שונות, ובכל מיני שיטות ודרכים הקיימים בזה, אך ישועה

אין!
 ברם, עם כל מצבם הכאוב והמעונה, הם נראו תמיד שמחים ורגועים, ביתם פתוח לרווחה לקבלת אורחים רבים בשבתות וימים טובים, מעורבים בדעתם עם הבריות בנועם ובסבר פנים יפות, ונושאים חן בעיני אלקים ואדם.

כשנשאל פעם האיש, בהיותו עירי כחמש עשרה שנה לאחר נישואיו, כיצד ואיך מחזיק עצמו תמיד בשמחה כל כך? ויתרה מזו: כיצד הוא מצליח גם לסחוף את אשתו בשמחתו, על אף מועקתה הגדולה?
 ענה הבעל והסביר, את שמחתי כשלעצמי ניתן להבין בפשטות, שכן אדרבה, ככל שהאדם מתחזק יותר לקבל תהגת השי"ת עימו, באמונה שלמה ותמימה וביטחון מלא בחסדו וטובו ויברך, יותר הוא מתמלא שמחה ושלווה, בכל עת ובכל מצב שהוא!
 ובאשר לזוגתי תחיה, הנה הסברתי לה שכל עיקרו של המושג 'ילדים' הוא מעין לוקסוס... ואין זה ממש דבר הכרחי בחיים, שאי אפשר לחיות בעולם בלעדיו. שכן אילו היה זה דבר חיוני והכרחי הרי בוודאי היה הקב"ה נותן את זה לכולם, כמו שאין איש בעולם שאין הקב"ה מספק לו אוויר לנשימה, משום שאי אפשר לחיות בלעדיו. - אלא שלאחד חסר מוון, ולשני חסר דיירה, לשישלי חסר כבוד, ולנו חסר ילדים...

בכך שכנע הבעל את אשתו, שאינה צריכה להתעצב כל היום ח"ו, וללכת קדורנית קרובה אל הייאוש רח"ל, שהוא אם כל חטאת! כי אם למצוא דרכים אחרות כיצד להשפיע בעולם בריבוי טובה וברכה. ומאז החלו להתנדב בהרבה ענייני מצוות וגמילות חסדים, בעזרה לגלמודים ומסכנים וכיוצא, והיא עם בעלה מלאים עשיה ושמחה של מצוה תדיר.

והנה לאחר שנים רבות, נודע להם מסגולה אחת טובה ובדוקה להתברך בבנים טובים, והיא במצוות נרות שבת קודש, בחלוקה וסיוע בקיום מצוה זו לנשים המתקשות בקיום האי מצוה רבתא דשבתא.

כאשר רמזו כבר בש"ס פרק במה מדליקין (שבת נג:): "אמר רב הונא, הרגיל בנר הויין ליה בנימ תלמידי חכמים". ובפירוש רבינו המאירי ז"ל על אתר: "היא לבו סמוך שאין השם מקפח שכו כל בריה, ושמירתו לשלם מידה כנגד מידה. דרך הערה אמרו, 'הרגיל בנר' דרך חיבוב מצוה, ובהערה מפורסמת, הויין לו בנימ תלמידי חכמים" ע"כ.

לפיכך החלה האשה הצדקנית להיות לעזר ולסיוע במצוה רבתי זו של חלוקת נרות לכבוד שבת קודש. ובכל ערב שבת מתרוצצת היא בבית חולים 'הדסה' הענקי, על פני כל הקומות והמחלקות בחלוקת נרות שבת בתוספת מטעמים טובים ונעימים לגוף ולנשמה, ולסייע ולעזור לנשים החולות בכל הנצרך להם לקראת שבת מלכתא!

והנה לא חלפה תקופה ארוכה מאז שהחלה בקיום אותה סגולה, וכמובן בצירוף תפילות רבות ויקרות ממעמקי לב ונפש, התקבלה ועלתה תפילתם לפני קל ח'י. ואכן זכו לאחר ח"י שנות נישואים שגולדו להם תאומים בריאים ושלמים בחן וחסד, והביאו לביתם בחסדי השי"ת הרבה אור נחת ושמחה, לאורך ימים ושנים טובות, אמן.

[מתוך שיחת חיזוק מיוחדת בפני חשוכי הילדים]

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

התורמים להפצת העלון

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביע יסיון תנצבה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטיא רבי ישראל יצחק נלביע יחנסלו תנצבה.	גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת ממוז' י"צ ויקרום מבידור 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גל-19
------------------------	-------------------------------------	-------------------------------	---	--	---	---	------------------------	--	-------

יו"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון בפניל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

אור השבת

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

זמני כניסת וציאת השבת

כניסת השבת: 18:50
שקיעה: 19:12
ציאת השבת: 19:49
רבנו תם: 20:26

האלון נרכש לפני שנים: מנחה בת נשיאה - לקח לו וסמכה בת נשיאה - לבית כבוד וכן לפני נשיאת מקבאל בן אלו וסמכתה

דיון הלכתי בשולחן-השבת
שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

מעשיות בפרשה

"יניש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נדתה כאשר צוה ה' את משה"

ברש"י: להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. הקשה השל"ה הקדוש ז"ע (דרך חיים ונכחת מוסר), וכי מה שבח הוא שאהרן הכהן לא עבר על הציווי של הקב"ה, הרי זה מילתא דפשיטא. ועוד למה ציינה זאת התורה דווקא במצוה זו?
ותירץ שהמנורה צריכה להיות מקשה אחת, ומורה על החיבור של כל ישראל בהיותם מקיימים 'אהבת לרעך כמוך', וזה 'ענ' ירכה עד פרח' - מגדול ועד קטן. וכן היתה מידתו של אהרן הכהן שהיה תמיד אוהב שלום ורודף שלום ומקרבן לתורה, ואת זה באה התורה להדגיש שאהרן לא שינה מהכוונה הטמונה במעשה המנורה - אחדות ושלום.

המפרשים תמהו, מה היא הרבותא שאהרן הכהן לא שינה ממצות ה' הסביר הרה"ק רבי ישראל מוילניץ ז"ע, אמרו חז"ל (יבמות סה, ב): 'מותר לו לאדם לשנות בדבר השלום'. אהרן היה אוהב שלום ורודף שלום, ואף שהיה לו היתר לשנות, לא שינה מעולם מפני שבגודל צדקתו דיברויו פעלו ושינו את התנהגות האנשים, ולא היה צריך לשנות בדיבורו.

איתא באבות דרבי נתן (פ"ב ה"ג): שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה, הלך אהרן וישב אצל אחד מהם ואמר לו: בני, ראה חברך מהו אומר, מטרף את לבו וקורע את בגדיו ואומר אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי? בושתי הימנו שאני הוא שסרחתי עליו. הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלבו, והולך אהרן ויושב אצל האחר כנ"ל, וכשנפגשו זה בזה גפפו ונשקו זה לזה.
הנה גם בזה לא שינה אהרן מהאמת, כי על ידי גודל קדושתו פעל באמירתו שבאמת יתחרט כל אחד מהאנשים בלבו, ואם כן הרי שאכן לא שינה בדיבורו. (אהבת ישראל) [תש"ח לרב עורך הספר 'לקוט מאיש לרעהו']

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכים מתגרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גדיל תורה ויאיר':
פאקס: 08-994-1870
אור למייל:
7665190@gmail.com

חידה: היכן מצינו שני אנשים שהיו נכדים של רבנים?
החידה משבוע שעבר: היכי תימצא שני חלקים ממקום אחד שהחלק הקטן ניקרא גדול והחלק הגדול נקרא קטן?
תשובה: ברוריה אשת רבי מאיר. (פסחים סב ע"ב).

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

קרטיספר בחנוט 'אור החיים'	עט יוקרתי בשווי מאות שקלים	פרסמור כוכבי איכות	2 שוברים מתנת:
-------------------------------------	--------------------------------------	------------------------------	----------------

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5

העלון ההצלחה הגביר היקר: מר תומר סרגון רעייתו ובנו לביא
להצטרפות לרשימת התפוצה: alon089945291@gmail.com
מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד): alon7148454@gmail.com
טלפון: 052-7148454 | קו התוכן: 079-5904730
פקס: 08-9941870 | מען למכתבי: חזני 1133/4 נתיבות

גביית צ"ק לאחד שבג תוקמו

שאלה: לרגל יציאתי לפנסיה קיבלתי מתנה צ"ק בעל סכום כסף גדול, אך שכחתי להפקידו. לאחר חצי שנה סירב הבנק לקבלו בתואנה שמבחינה חוקית אינו יכול לכבד צ"ק לאחר חצי שנה, האם אפשר לתבוע בב"ד מהבוס שלי שיפרע את הצ"ק?

תשובה: נידון זה הגיע לבית הדין כמה פעמים, ולכאורה הוא תלוי במעמדו ההלכתי של צ"ק וכפי שנחלקו בזה הפוסקים:
הגר"ש וואזנר זצ"ל הגר"נ קרליץ זצ"ל ועוד נקטו, שהוא הוראה לבנק לשלם את הכסף לפלוני המחזיק בצ"ק ותו לא.
המנחת יצחק זצ"ל הפתחי חושן זצ"ל והגר"י פישר זצ"ל נקטו, שגדר צ"ק כשטר חוב, משום שנותן הצ"ק מתחייב בחתימתו לשלם את הכסף.
הגר"מ פינשטיין זצ"ל והגר"ש אלישיב זצ"ל נקטו שצ"ק מועיל מדין סיטומתא, שהרי כך נהגו הסוחרים להקנות ממון.

מעתה אם ננקוט שצ"ק הינו הרשאה לבנק לשלם, אין זו התחייבות של נותן הצ"ק, לפיכך לאחר שפג תוקף זמן ההרשאה אינו חייב לשלם, אולם אם ננקוט שצ"ק הינו שטר חוב או מועיל מדין סיטומתא, גם לאחר הזמן חייב לפרוע את התשלום.

על פי זה, לכאורה יוכל בעל הצ"ק לטעון 'קים לי כשיטת הפוסקים שצ"ק הינו הוראה לבנק לשלם ותו לא ואי אפשר להוציא ממנו ממון בב"ד, אמנם יש מהדיינים שנקטו שבאופן זה אינו יכול לטעון זאת מכמה וכמה טעמים. (הרב אלחנן רבינסקי)

ככל
בן
ישיבה!

תלות חברתית? הפתרון!

נלים לנצח תלות רגשית

בפנים עמוק בתוך חזדי הישיבה מתנהלת לה מלחמה יומית של קיום או אי קיום. המלחמה מתקיימת בתוך הנפש פנימה וקשה לרוב להוציאה כלפי חוץ ■ תלות רגשית היא מהצורות האגרסיביות של סבל אנושי. תלות פירושה, שחלק עמוק מאוד וחי מאוד מנפש התלותי שבו בעולמו של אדם אחר. ואותו אדם יכול לבצע ברגע השבוי אצלו - כבתוך שלו ■ בסדרה הנוכחית יפורטו מספר רעיונות להתמודדות בהפרעה ■ הרב יעקב ב. פרידמן ■ פרק ראשון

א. בניית עוגנים רוחניים

תלות רגשית נובעת אמנם מחרדת נטישה ומחבור רגשי עז, אבל הביטוי המעשי שלה הוא במין צמצום האישיות של התלותי, והפיכתו לגרורה של חברו. למה זה קורה? משום שהתלותי יונק את שמחת חייו, בשחטו וחיותו מחברו, ובכך נעשה תפקודו תלוי ועומד בדעת אחרים. זה יוצר את התלותי חוסר בטחון עמוק וסוג של ביטול עצמי.

הביטול העצמי הזה מעורר תסמיני לחץ וחרדה הזנחת מטלות שאינן קשורות לחבר, בלבלול ואובדן דרך, ובעקבות כל זה תחושה חריפה של נחיתות. כך נוצר ריטואל שמזין את עצמו: התלות הרגשית יוצרת חוסר תפקוד, וחוסר התפקוד מלבה את הרגש התלותי.

ולכן הצעד הראשון לריפוי הוא פחות בטיב היחס לחבר, ויותר בפעולות לחיזוק ופיתוח האישיות. יהיה קשה לרכך את התלות הרגשית, לפני שיבנה לעצמו עוגן רוחני ותפקודי משלו. התלותי חייב לפתח בקרבו תעצומות רוחניות, שלפחות חלק מעולמו יהיה ניוון מכוח רצונו ולא מתגובות החבר. זה יכול להיות 'קבלה' של סדרי לימוד, אתגרים רוחניים, או החזרת השליטה העצמית של התפקוד היומיומי.

הנה תרגיל מעשי של החזרת השליטה העצמית, על ידי מיתון מעשי של הקשר הרגשי עם החבר:

ב. למנף את הקשר הרגשי עצמו

זו דרך שבה אתה הופך את הקשר הבעייתי עצמו לשינוי. העיקרון הוא לנסות לתחום את הקשר לגבולות, ולשלוט על מיינוניו, ולהפוך את השליטה הזו עצמה לתהליך ריפוי.

ניתן לתרגל זאת בדרכים שונות. התמכרות לעקוב אחר מידת נוכחותו של החבר במהלך ה'סדר?' דחה את הפעולה של הפניית הראש והקשב לחבר לשעה קצובה מראש. (למשל בעוד חצי שעה מעכשיו). חשוב לך לבדוק אם החבר לא מנוחה חלילה עם אחרים? דחה את הבדיקה לשעה קצובה מראש. וכדומה.

היתרונות של השיטה ברורים. היא פוטרת אותך מהסבל העז הכרוך בניתוק גמור, ותוך כדי גם היא מחזירה לעצמך במידה כלשהי המושכות לידים. אם אתה דוחה אפילו דחיה קלה את המעקב, אתה מחדד בקרבך את תודעת השליטה העצמית. ומחזור לעצמך מעט מהכבוד העצמי הרמס לאורך תקופת התלות.

תלות נוצרת במידה רבה מחוסר חוש שידרה ושלטה עצמית, והיא גם יוצרת העדר שליטה וכוה. מה שמחמיר את הקשר התלותי.

כדאי שהמהלך יהיה מלווה בתפיסת הרוממות. כדרך שיוסף הצדיק אמר בעת המפגש עם אשת פוטיפר: "אני מאהובי בית אבא". היינו 'אהוב של בית אבא' אינו מדרדר לשפלות כזו. אמור לעצמך: אני איש מעולה השולט בכוחותיי. התלותיות העלוכה לא מתאימה לי.

תוכל להרחיב את התרגיל מחוץ לכותלי בית המדרש. אתה משתוקק להתקשר אליו ברגע זה? אל תזלזל ברגע הזה, אבל דחה אותו בשעה שעתיים. וכשאתה מושוח אתו, התנסח בצורה מרוחקת ככל שתוכל. סיים אותה דקות אחדות לפני שהיית משתוקק לסיים. וכדומה.

תיוחס גבולות של שליטה עצמית, ואפילו מצומצמת, יכול לרכך את הקשר, לחזק כך את גורם הנכבדות, ואולי גם לרפא את הסיבות שגררו אותך לתלות מלכתחילה.

***

צריך לומר: השיטה הזו מורכבת ואינה שווה לכל נפש. ולכן כדאי לנסות אותה רק אם אין דרך מעשית לנתק בפועל את הקשר.

אבל מי שיאזור עוז ויפנים את המהלך, ויחזיר את ההגה לחייו, יכול להפוך את התקופה התלותית ליום עומדו על דעתו ולנפלאה בתקופת חייו. (המשך בגיליון הבא א"ה)

מומלץ להזור ולשמור!

אספורה

סיפור לשבת
לאור השבת

אספורה ופסוק!

הצד השני של 'שומר החומות'

מלחמה מעל הטבע

שלא פסקו להשמע ברחובותינו, ולצערנו נהפכו להרגל, אבל באותו הזמן אפשר לומר שהייתה הפוגה מסוימת בירי הרקטות מה שהביא אותו מעט להרגע מכל המתח שהיה באוויר.

"לפתע השקט נשבר. קול האזעקה העולה והיורדת נשמעה היטב בביתנו מה שהקיץ אותנו במהירות לחדר המסמ"ד, תוך שהזמן משחק לנגדנו שכן מדובר רק בשניות בודדות שניתן להתמגן ואלו נחשבות שניות קריטיות שכל רגע של התעכבות זה סיכון בפני עצמו.

"בתחילה נכנסתי למסמ"ד ואז זכרתי בביתי ששכבה לה בחדרה הלא מסוגן. ושמתי את פעמי במהירות לעבר החדר את האמת היה לי מעט כאב כך להעיר אותה משנתה הכל כך מתוקה. אחרי כל כך הרבה לילות שלא ישנו ובכיות שלא פסקו מהילדים היא סוף סוף תפסה זמן של מנוחה ושינה שכל כך מגיע לה.

"אך כמו שאמרתי, כל שניה היא קריטית ומשמעותית לחיים. חלילה בפספוס של רגע והכל אבוד. שלפתי אותה מהמיטה תוך כדי שהיא ממשיכה לישון על כתפיי ונכנסו מיד למסמ"ד, ואז באתי לסגר את הדלת."

"אני מדגיש שבאתי לסגור את הדלת של המסמ"ד, הוא מספר, כי כבר בזמן הסגירה שמענו בום מחריש אוזניים, הפעם זה היה משהו אחר זה היה בום חזק מכל פעם שיש אזעקה.

"אנו יוצאים מהחדר ואז מגלים את גודל האסון. כל הבית ריח של אבק שריפה וריח נורא החלונות, המנורות והארונות נפלו על הרצפה רעש הזכוכיות גבר גם הוא על הרעש המחריש אוזניים.

"ולא יאומן כי יסופר מבט קטן לחדר של ביתי גילה שהטיל נחת בדיוק בחדר שלה על המיטה שלה שפירק אותה לחתיכות לא קטנות. אני לא רוצה לחשוב אילו הייתי מהסס מעט ובורא עולם לא היה נותן לי את המחשבה להרים את הילדה בשנייה הנכונה ולא רגע אחרי. שאילו לא זה מה היה קורה."

"אנו כיהודים", הוא ממשיך, "חייבים להודות לה' יתברך על כל טיל שעף ולא פוגע בנפש. נפלו אלפי טילים ואלפי רסיסים יד ה' מציצה ומופיעה בכל פעם מחדש. בכל אזעקה ובכל טיל אתה רואה את השגחת הבורא נמצאת בכל העסק הזה. אין מה לעשות אנו בניו של ה' יתברך שעושה רק טוב בעולם וחיילים כבר לקלוט את זה."

השבוע האחרון היה אכן מלא תהיות. קוראים רבים מבררים ותוהים על המערכת האם אין מה לכתוב על המבצע הכל כך ארוך והמתיש הזה. האם אין מילים?

קוראים יקרים, התשובה היא שכן פשוט אין מילים. לא שאין מילים לכתוב, אלא שאין מילים כיצד להסביר את כל המהלך המפחיד שה' יתברך הוריד לנו לעולם בשנה האחרונה. החל מהקורונה, אסון מירון, מבצע 'שומר החומות' והאסון הנורא בערב חג השבועות. מה שלא נכתוב זה יהיה רלוונטי. הקב"ה רוצה מאתנו שנחזור בתשובה, שנתייחס לכל המקרים שאירעו לא בבחינת צירוף מקרים ולא בגלל סיבה כזאת או אחרת.

זה קורה גם בציבור שלנו בני התורה וגם בציבור הכללי. זה אומר שכולנו באותה סירה כולנו נטבע חלילה אם יהיה חור בסירה ואם נאטום את החור שנוצר כולנו חלילה עלולים להטבע. כמה רמזים אפשר לשלוח, כמה אסונות אפשר להנחית בתקופה כה קצרה שלא זכורה מאז השואה האיומה. עד כמה מידת הדין תהיה מתוחה ברחובותינו ועד כמה חרב מלאך המוות תתהפך במחוזותינו.

ש ע מ י ש ר א ל כ ו ל ו מותקפים מבית ומחוץ, מדרום הארץ ועד לצפונה, טילים התעופפו בכל השמים לאורכה ולרוחבה של ארץ הקודש, ורק בניסים גדולים ועצומים לא קרו אסונות חמורים ועל כן חייבים להודות לה' יתברך.

וראינו כמובן במוחש בכל המבצע איך יד ה' הייתה על כל המהלך. הוא יקבע על מי לחיות ומי לא, היכן יפול הטיל והיכן הוא יורט. כמו שהיינו עדים לאסון בשדרות בו רסיס חדר מסמ"ד, לא יאומן המקום 'הבטוח' שכל כך אנו סומכים עליו וככה פתאום במקרה כל כך נדיר הוא חוזר ממ"ד פוגע בילד מתוק בן חמש שנהרג במקום. האם צריך עוד הוכחות לכך שלכל טיל יש כתובת, ולכל פיפס בחיים יש מי שמשחק עם החוטמים מלמעלה, כך שאנו לא קובעים כלום? כמובן שלא.

את הסיפור המדהים הבא סיפר בעל הנס, תושב שדרות מזה למעלה מעשור, אך את הנס המצמרר שתקראו לא תישארו אדישים.

"באחד מימי הלחימה", פותח את סיפורו המדהים, "ישבנו ושוחחנו בסלון הבית המשפחה המורחבת. בחדר שכבה לה ביתי בת הארבע ונמה את שנתה בעקבות האזעקות העולות והיורדות

כי כבר בזמן הסגירה שמענו בום מחריש אוזניים, הפעם זה היה משהו אחר זה היה בום חזק מכל פעם שיש אזעקה.

סיפור החומות

**באפשרותכם
ללכת את הרבים
ללא כל תמאץ!
אם אירע אתכם או
מכירים סיפור
מחזק
שלחו אלינו
בית 'אור השבת'
רח' חזני 3314 נתניה
ולציין עבור 'אור השבת'
או במקום:
08-9941870**

אכפרה

סיפור לשבת

לאור השבת

סיפור אישי! (לשליחה: 052-7148454)

עבודה מעל הטבע

אומר בעל "זרע קודש": כל החושים של האדם שעל הפנים הם שערים והם כנגד אורות המנורה, וכמו שהאור במנורה צריך אויר, אף השימוש באלו החושים צריך אויר. אויר זה אויר - אור השלם. איך חז"ל אומרים? אויר חופשי חופשי, אוי כמה מסכן הוא אדם שאין לו אויר, וח"ו כשיש הפסקת חשמל ואדם קשור למכונת החשמל הוא כמעט נחנק, אבל אדם בריא כל הזמן עם אויר, אויר זה אור ה'.

שלמה המלך אומר בקהלת 7 פעמים "הַבֵּל הַבֵּלִים הַכֹּל הַבֵּל" הבל זה אויר, כי ז' הבל המוזכרים בקהלת מכוונים נגד אלו שבעת השערים המסובבים את אלו השערים, שהם השבעה אוירים המסובבים את אלו השערים, שהם השבעה אוירים שנמצאים בשבעת קני המנורה ושבלידם אין אור.

וראה, יש לנו מספר התיבות "פֶתַח דְבָרֶיךָ יְאִיר" שזה כנגד אור הפנים, יש לנו רנ"ט תיבות 259 תיבות, 7 פעמים "הַבֵּל" יש בקהלת, 7 קני מנורה, 7 פעמים "הַבֵּל", זה בדיוק רנ"ט - 259, כי כמו שהתיבות באילו חמשת הפסוקים יש להם רמז למנורה, כי מהתורה יוצא אור

המנורה, אף שבעת השערים שבראש האדם צריך לקדשם ולטהרם ולתת להם אויר, אור ה', ואז יתקיים בנו "הַקֶּמֶת אָדָם תְּאִיר פָּנָיו" (קהלת ח, א).

שנזכה לאור ה' - אויר, שיהיה לנו אויר בנשמה, אויר בגוף, שנזכה גם אם אנחנו מדליקים נרות ללא וא"ו, אין שלימות, "אֶל-מֹול פְּנֵי הַמְּנוּרָה" העליונה, אם זו תהיה הכוונה שלנו, אזי "וְאִירָו שְׂבָעַת הַנְּרוֹת" עם וא"ו, שנזכה. ודעו לכם שאחרי מתן תורה "הִפָּךְ בָּהּ יִהְיֶה כְּאֵדָם" אדם רוצה להבין את החיים, לא להתהלך בחשיכה, לא להתהלך ולהתקע בעמוד בחושבו שזה אדם, אז עליו להידיבק בתורה, לפחות להיות בחצרות בית ה', לגעת בפתח של התורה. "לכבוד העלון הנפלא והמערור לראות את הנהגת בורא עולם עמנו בכל רגע! אור השבת, שלום רב! הסיפור המדהים הבא התקבל במערכת:

"רציתי לשתף אתכם בסיפור השגחה וחיזוק בעניין 'ש'אין שומע ומפסיד' [ש'אין שומע לקול ה' ומצוותיו וחלילה על ידי זה יפסיד].

"עבדתי ארבע וחצי שנים במחסן בעיר אשדוד. בעל הבית הינו אדם שלא זכה לשמור תורה ומצוות, ואף חייב לעבוד בחול המועד. בתור אדם שומר מצוות הדבר הפריע לי ביותר. כמוכן פניתי נפשי בשאלתי למורי ורבי ובררתי איתו את ההלכה שבדבר.

"על פי הוראת הרב, הייתי עובד לצערי באופן

חלקי ביותר בחול המועד. כל זה היה בחול המועד פסח, אבל ככל שעבר הזמן והגיע חול המועד סוכות החלטתי שאצמצם את עבודתי במחסן, לא עבר זמן יום אחרי אסרו חג הזמין אותי בעל הבית לשימוע לקראת פטורים. ולתמיהתכם, בעל הבית שלי לצערינו הרב היה מפטר עובדים שומרי תורה ומצוות שלא היו הולכים לפי תקנון העבודה, כגון העבודה בעיצומו של חול המועד, ועוד כמה זמנים שההלכה לא מאירה פנים לעבוד באותם זמנים.

"כמוכן שבהתחלה היה קשה מאוד לקבל פטורים, ועוד ביום לאחר חול המועד והכל בגלל זה שנעדרתי מהעבודה על שמירת קדושת המועד. אמנם המשכתי באמונה האמתית בבורא עולם ושהוא יחיד שיוודע מה הוא עושה בעולם, וכל מה שהוא עושה כמוכן הכל זה טוב. גם אם לפעמים זה נראה רע בלמעשה זה רק טוב.

"אך התייצבו וראו את הנס. "כידוע אדם שמפטר מעבודתו מקבל פיצויים על שנות עבודתו. וגם אני אותו הדבר קבלתי עבור הפיצויים 24,000 שקלים, ולאחר מכן גם חתמתי אבטלה לחצי שנה

תוך כדי ניצול מלא של ימי האבטלה. חודש לפני הפטורים נעשיתי שלושים, אם היה מפטר אותי חודשיים לפני כן דמי האבלה היה רק שלושה חודשים. משום שבגיל שלושים ימי האבטלה המגיעים הם חצי שנה. וכמוכן בהשגחה פרטית פוטרתי לאחר שזכאותי לימי אבטלה עלו לשישה חודשים.

"וההשגחה פרטית השנייה, הוא שלאחר פחות מחצי שנה העסק פשט רגל, למרות היותו וותיק כעשרים וחמש שנה בשוק, והעובדים שעבדו בחול המועד והמשיכו לעבוד שם לא קיבלו במשך חצי שנה ויותר שלושה משכורות אחרונות.

"בוודאי שאת עשרות אלפי שקלים מהפיצויים שקבלתי לא זכנו כלל עובדי המחסן שעבדו ב'מסירות נפש' בימי חול המועד, וכלול בזה גם המשכורת על ימי חול המועד שעבדו במקום.

"לסיומם של דברים, החברה התגלגלה לבתי משפט, כמו כל תהליך מסובך של פשיטת רגל.

"כאן ראיתי בחוש שהשומע למצוות ה' רואה רק ברכה בעסקיו. ויתברר לי עוד יותר שלא רק רואה ברכה בעסקיו אלא אחרים שעושים נגד רצונותיו של הבורא יתברך מפסידים ברמה גדולה ביותר.

"בברכה רבה יצחק ש. ה, מדרום הארץ, כך מסתיים לו הסיפור המרתק והמרגש כאחד.

מעולמו של בן הישיבה

מוכה זמור קדיש מהפשיטה הזו

"והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר יב, ג)

להעניב את האני שלי

יש לעיין מדוע נאמר "והאיש" וגו'. לכאורה היה מספיק לכתוב "ומשה עניו מאוד". וביארו בזה, דהנה מצינו בריש פרשת שלח שנאמר "כולם אנשים" וכו', ועיי"ש בפרש"י ז"ל שפירש ש"איש" הוא עניין של חשיבות וכו'.

ועפ"ז מיושב בס"ד השאלה ששאלנו מדוע נאמר "והאיש משה" וגו', ללמדנו ולהגדיל מעלת הענווה של משה רבינו ע"ה. שאעפ"י שהיה בבחינה של "איש" חשיבות ומעלה, לא גבה ליבו, אלא אדרבה עם כל מעלתו הגדולה והנשגבה היה "עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" (עיין בספר 'דבש וחלב ח"א).

ובאמת בשמנה הראשונה של מסכת אבות נאמר: "משה קיבל תורה מסיני" וכו', ועמדו שם במפרשים מדוע נאמר שמשה קיבל תורה מסיני, לאורה היה צריך להיות כתוב 'בסיני', וכתב לבאר הגר"ד פארדו זצ"ל בבארו לפרקי אבות, שרוצה ללמדנו שמה שזכה משה רבינו ע"ה לכך הוא בזכות התנהגותו כ'הר סיני', שהוא מסמל את עניין הענווה, וכידוע שכשרצה הקב"ה לתת את התורה, באו ההרים ואמרו עלי וכו'. והקב"ה בחר בהר סיני בגלל הענווה שלו.

ובאמת כל המריבות בבתים ושאיין שלום בית שמצוי מאוד בזמנינו רובן ככולם באים על ידי גאוה

וכתב הרמב"ם (בפ"ב משעו"ת ה"ג) ויש דעות שאסור לו לאדם לנהוג בהן בבנינוגית אלא יתרחק

מן הקצה האחד עד הקצה האחר, והוא גבה לב שאין דרך הטובה שיהיה עניו בלבד אלא שיהיה שפל רוח ותהיה רוחו נמוכה למאוד ולפיכך נאמר במשה רבינו עינו מאוד ולא נאמר עניו בלבד ולפיכך ציוו חכמים מאוד מאוד הווי שפל רוח. וכו'.

וכתב שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א ב'ארחות יושר' (ענווה) בשם מור אביו הק' מרן הסטייפלר זצ"ל שכתב ב'חיי עולם' (ח"א, פרק כז) שכל הספקות והבלבולים בענייני אמונה אינם אלא אצל בעלי גאוה אבל מי שהוא עניו באמת אין אצלו שום ספקות ובלבולים. עיי"ש. שהאריך בזה וכתב שזה העצה הנכונה לכל אלו שיש להם בעיות בדוק ומנוסה עיי"ש.

ומוסיף הגר"ח שליט"א, בזה"ל: "ובאמת כל המריבות בבתים ושאיין שלום בית שמצוי מאוד בזמנינו רובן ככולם באים ע"י גאוה ואם כל אחד היה מחזיק בענווה ולא היה אכפת לו על כבודו ועל גאוותו היה רוב המחלוקות מסתדרות בשלום, דוק ותשכח שענווה אמיתית היא שפואה בדוקה ואמיתית לרוב הבעיות שיש בזמנינו. והש"ת יערה עלינו רוח טהרה ממרום שנוכה לענווה אמיתית".

אכ"ד.

מדור תפילות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף די סימך טוב שליט"א

חייזרה

סיפורים מחזקים

אור השבת

היאך רבי יהודה בן בבא מסר נפשו למיתה כדי לסמוך את חכמי ישראל שיהיו דיני הנסות?

במסכת סנהדרין (יג:) מסופר על רבי יהודה בן בבא שמסר נפשו למיתה בשביל מצות הסמיכה, שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה שמד על ישראל, שכל הסומך חכם אחר שיוכל לדון דיני קנסות יהרג, וכל הנסמך יהרג, ועיר שסומכין בה תיחרב, ותחומין אלפיים אמה סביב לעיר שסומכין בה יעקרו. הלך רבי יהודה בן בבא וישב בין שני הרים גדולים, ובין שתי עיירות גדולות, ובין שני תחומי שבת, בין העיר אושא לעיר שפרעם, ולא ישב בתוך העיר כדי שלא יחרבו את העיר. וסמך שם חמשה זקנים, רבי מאיר, רבי יהודה, רבי שמעון, רבי יוסי, ורבי אלעזר בן שמוע. רב אויבא אומר אף את רבי נחמיה סמך. כיון שגודע הדבר למלכות הרשעה והכירו בהן אויבים אמר להן רבי יהודה בן בבא לזקנים, בניי רוצו מפני קלגסי רומי אמרו לו רבי, מה תהא עליך? אמר להן אני יכול לברוח והריני מוטל לפניכם כאבן שאין לה הופכים. אמרו, לא זוז קלגסי רומי משם עד שנעצו ברבי יהודה בן בבא שלוש מאות חניתות של ברזל, ועשאוהו מנוקב ככברה ורב יהודה בשם רב רב משבי לרבי יהודה בן בבא על מעשה של מסירות נפש, באומרו: "ברם, זכור אותו האיש לטוב, ורבי יהודה בן בבא שמו, שאלמלא הוא בטלו דיני קנסות מישראל".

ולכאן צ"ע היאך רבי יהודה בן בבא מסר נפשו למיתה בשביל לסמוך את חכמי ישראל שיוכלו לדון דיני קנסות, בעוד שאף אם לא היו יכולים לדון דיני קנסות הרי שיוכלים לדון דיני ממונות ושאר דינים בלא סמיכה?

יישוב א'

בשעת השמד רשאי למסור נפשו על המצוות

יש ליישב דכיון שהיתה זו שעת השמד כדאיתא בגמרא, לכן היה רבי יהודה בן בבא רשאי למסור נפשו למיתה על מצות הסמיכה, ואף אם הסמיכה אינה עניין של מצוה ממש, הרי שאפילו על שירות שרוך הגבל בעת השמד רשאי למסור עצמו למיתה אף שאינה מצוה אלא רק דבר שמורה שמודה בשמד כמבואר בסנהדרין (עד:): שבשעת גזירת המלכות אפילו על מצוה קלה יהרג ואל יעבור כמו ערקתא דמסאנא, כלומר על שרוך הנעל, ועיין שם בתוספות. ובשעת השמד חייב למסור נפשו על מצות לא תעשה, ומותר למסור נפשו גם על שב ואל תעשה, כמו שכתב הרמ"א (יו"ד סי' ק"ז) בשם המהרי"ק (שורש קל"ז) שאם השעה צריכה לכך ורוצה ליהרג גם במצוות של שב ואל תעשה בשעת גזירת השמד הרשות בידו. וכן איתא במדרש תנחומא (נח אות ג') אמר הקב"ה לישראל משביע אני עליכם שאם תגזור עליכם המלכות גזירות קשות אל תמרדו עליה בכל דבר, אלא שימרו פי המלך, אבל אם המלכות תגזור עליכם לבטל את התורה ואת המצוות אל תשמעו בה. וכן אמרו חז"ל (עני שבת ל. ותוס' שם מט. ד"ה כאלישע) שכל מצוה שמסרו ישראל עצמם עליה בשעת גזירת המלכות עדיין קיימת היא בידם, וכן איתא במדרש (ילקוט' כי תשא רמז שצ"א) "אות היא לעולם" אין השבת בטלה מישראל לעולם, וכן כל דבר שנתנו ישראל נפשן עליהם התקיימו בידן, ודבר שלא נתנו נפשן עליהם לא התקיימו בידן. שבת ומילה וז' וטבילה שנתנו נפשן עליהן נתקיימו בידן, בהמ"ק דינין שמיטין ויובלות שלא נתנו נפשן עליהן לא נתקיימו בהן. וכן תירץ בחי' עיון יעקב (שם) ובאסיפת זקנים (ח"ב) בשם האמרי צבי.

יישוב ב'

גדול הדור רשאי למסור נפשו על קיום המצוות לסיני וגדר

ע"ל על פי מה שכתב הריטב"א בחי' לכתובות (יט.) שודאי כל מה שאמרו חכמים יעבור ואל יהרג דאין לו ליהרג ומתחייב בנפשו אם נהרג, מכל מקום אם היה גדול הדור ועושה כך לצורך סייג הדור, כמו עובדא דחנניה מישאל ועזריה שהשליכו עצמן לכבשן האש בזה לא נאמר מתחייב בנפשו, והרי זה רשאי למסור נפשו. ורבינו צדוק הכהן מלובלין ז"ל בספרו אוצר המלך (על הרמב"ם יסוד"ה פ"ה ה"ד) הביא כמה ראיות לרבר שאדם גדול מותר לו להחמיר על עצמו, ושכן כתב הכסף משנה (שם) בשם הגימוקי יוסף שאף הרמב"ם מודה שאדם גדול וחסידי וירא שמים רשאי לקדש השם. ולפ"ז ניחא היאך רבי יהודה בן בבא מסר נפשו למיתה על הסמיכה, אף לדעת הבית יוסף אליבא דהרמב"ם שאף בשעת השמד אסור למסור נפשו למיתה אלא על מצות לא תעשה.

בספר "צדיק יסוד עולם" (ח"א פרק ח') מסופר, בזוועהיל עמד לצאת חוק שגם בשבת יש לבקר בבתי ספר, עשירי העם החלו שולחים ילדיהם לבתי הספר בשבת, והדבר היה כרוך בחילול שבת. האדמו"ר זצ"ל אסף את כל גבאי בתי הכנסת ופקד לא לכבד את פורצי גדר השבת בעליות, וגם לא בתור ש"ץ ביום היארצייט וכדומה. וקרא בתקיפות שכל מי שלא ימלא אחר הוראתו רע ומר תהיה אחריתו. ואמנם מספר פורצי גדר נכנעו אך התקיפים נשאר עדיין במרדם. שוב פקד האדמו"ר זצ"ל על שואבי המים שבעיר לא להביא מים לפורצי הגדר הנותרים, וכל מי שימרה את פיו לא ישלים שנתו. ואת מחצית ההפסד ישלם להם מכיסו. גזירה זו הניעה חלק נוסף מפורצי חומת השבת להכנע אולם עדיין נותרו תקיפים שלא נכנעו. אז קרא רבינו לחברה קדישא שבעיר, ופקד עליהם שאסור להם להביא לקבר ישראל מאותם משפחות פורצי הגדר. והנה אירע שמאחד מראשי המתמרדים מהעשירים הגדולים נפקד אצלו אחד מילדיו, הלה ניסה לעמוד בסירובו ולא להכנע, אולם לאחר כמה ימים שהחברה קדישא נמנעה מטפל בקבורה נכנע, וקיבל עליו את הדין וכך נחסמה פרצת השבת בעיר זוועהיל.

מסופר על החפץ חיים, שחלף פעם לפני פתחו של דוקטור מפורסם בוילנא, בשעת קבלת קהל החולים. אמר לו הח"ח בהתפעלות, שהוא מקנא בזכויות הרבות שיש לו בכל יום! הרופא התפלא, על מה יש לקנאות בתפקידו בתור רופא? ובפרט לאדם גדול בתורה - כמו הח"ח? בא ואסביר לך - ענה לו הח"ח, הקב"ה זיכה אותך בתפקיד חשוב של הקלת סבל מהשני, ולפעמים אף בהצלת נפשות של אדם. ועתה תלוי בכך, איך אתה לוקח את זה: אם הכסף כבר "מטשטש" לך את העיניים, ובכל חולי של אדם, אתה רואה זאת בתור עוד 'הכנסה' של כסף, א"כ במקרה כזה אתה צודק! איך אלא "אינסטלטור"?

פשוט לגוף אבריו של האדם, ותו לא! ואולם אם אתה גם "ירא שמים" - א"כ כל התמונה משתנת: הרי בכל חולה נוסף, אתה זוכה בעוד מצוה הגדולה ביותר של הצלת נפשות! ואם אתה מסתכל במבט כזה על המקצוע, א"כ נכון שאתה אוסף בנתיים גם כסף, ואולם החשוב מכל: שבכל חולה וחולה - הולך ותופח חשבון המצוות שלך לשכר בלתי ישוער! ועל זה באמת יש מה לקנאות בך...!

הגאון רבי מנחם מנדל מלובאוויטש בעל ה"צמח צדק" בהיותו צעיר לימים כאשר ראה בבית האירוסין נכנס לבית סבו האדמו"ר "בעל התניא" לבשר לו שמגיע לו מזל"ט. ראה האדמו"ר שהחתן חגור אבנט מוזהב שמחירו יקר מאוד. שאל האדמו"ר את החתן: האם החתן שלך נתן לך אבנט זה במתנה? השיב החתן: כן. המשיך האדמו"ר לשאול: וכמה כסף נתן לך לנדוניא? ענה רבי מנחם מנדל: עשרת אלפים רובל, שזה סכום הגון מאוד. שאל האדמו"ר: ומה תעשה בסכום כה גדול? השיב החתן: אפקיד אותם ביד סוחר עשיר ונאמן ואקבל אחוזים כשותף לעיסקא וזמה אתפרנס בכבוד. שאל האדמו"ר: ומה יהיה אם העשיר יפשוט רגל ויהפך לעני, הרי תפסיד גם את הקרן וגם את הרווח. ענה רבי מנחם מנדל: הסוחר שאני מתכוין להפקיד אצלו את הכסף הוא עשיר גדול ואין לחשוש שמא יפול מנכסיו. אמר האדמו"ר לנכדו: המקבל עצה מן הזקנים אינו מפסיד, אני מציע לך שתפקיד את הכסף בקופת הגמילות חסדים שברשותי, אמנם לא תקבל רווחים בעוה"ז אך את הקרן תקבל בשלמות כשתבקשם חזרה. כך שהקרן תקבל בעוה"ז ומתן שכרה לעוה"ב. הנכד רבי מנחם מנדל לא רצה לסרב בפירוש למר זקנו האדמו"ר, אך חמק והלך לו ואת הכסף הפקיד ביד הסוחר שהיה מוכר בתור אדם אמיד ואמין. ברם דא עקא, כעבור חדשים ימים נשרף כל רכושו של העשיר ונפל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא ונעשה עני מרוד המחזר על הפתחים כי איבד את כל רכושו כהרף עין ונותר ערום ומחוסר כל ועוד רובצים עליו חובות הנושים שהפקידו בידיו את מומום, מובן מאליו שעשרת אלפים רובל כסף של בעל ה"צמח צדק" הלכו לטמיון והחתן הצעיר הצטער על כך מאוד. לימים נכנס הצמח צדק אל מר זקנו האדמו"ר בעל התניא. שאל האדמו"ר את נכדו, האם הרווחת כסף מן הנדוניא? השפיל החתן ראשו ובצר לו סיפר את האמת, שכספו הלך בלהבות וכל כספי העשיר ירדו לטמיון וכעת אין לעשיר פרוטה לפרטה והגיע עד פת לחם ונאלץ לחזר על הפתחים להחיות את נפשו ונפש עולליו. נאנח האדמו"ר אנהה עמוקה ואמר לו: ולמה לא שמעת לדברי, שביקשתי שתפקיד את כספך בקופת הגמ"ח שברשותי ואז היה לך גם קרן וגם ריוח בשלמות. חבל מאוד שאין לכם אמונת חכמים. בא ואספר לך מעשה מהדור הקודם שקיימו את דברי התנא באבות שאחד מארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהם היא "באמונת חכמים".

תודה לכם קוראים יקרים, תודה!

בזכותכם הצלחנו בס"ד לסיים 45 פעמים את הש"ס משניות לעילוי נשמתם של מ"ה נספי האסון הנורא שפקד אותנו ביום ל"ג בעומר. במהלך המבצע יצרו כמה מבני משפחות הנספים קשר עם המערכת והודו מקרב לב על היוזמה הברוכה מצד המערכת וכמוכן מצדכם, קוראים נאמנים, שאכן הנענו למטרה וסיימנו עליו המוטל עלינו בשלימות! ובקשו שנעביר תודה אישית לכל אחד ואחד מכם, ובפרט לכמה ישיבות שנרתמו להצלחת העניין ולקחו על עצמם את הנושא ברצינות יתירה.

מודים לה' רגע רגע על הקוראים החשובים שלהם זכינו! ||| המערכת |||

באר בשדה

גליון מס' 285

שנה ה'

פרשת בהעלותך
ה'תשפ"א

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפנה"צ
כולל אברכים להוראה - אחרוני
חוב מרש"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
מתוך בני יחידים * קטבי אברכים
רח"ו רש"י 5 אלעזר
מתוך כתובת התלמוד תורה
רח"ו רש"י 9 אלעזר
מתוך המכתב לשיבוש קטנה
הכלל המיוחד - אלעזר
רח"ו רש"י 3 אלעזר

בית שטפנשט - נבנתים
קברת התקופה שטפנשט
רח"ו רש"י 1 נבנתים
כולל אברכים * בית נסות * מדרשי
* מרוב מתנדבים לנעקם

הנסות אורחיים ואש"ל ביומניה
למנוחה ויחידים - בחינת מראש
מתוך ספר הארמון הראשון שטפנשט
רח"ו אלעזר 2 * מאקוריר אש"ל - וימניה

מפעל קמחא דסבאה
עור יטועת למשפחות יתומות בניו
התנים ושבתות ומוציא

אור תורתו
שיעוריו תורה ברבים ואינן, נסח חיזוק
ועברו יודות לעם בשבתות, השתתפות
גדולה ומשפיעים ומזכי הרבים

הספריה התורנית ומזיואון
הנצחת יודות וימניה
זכר הדינים שטפנשט.

מזכו תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
לדואת סמכי רבנות הקדושים
לבית שטפנשט - וויז'ן - וחכמי וימניה.

מפעל האנגליקופדיה
החכמי וימניה

מספרי המכון תולד להשיג
במשרד המכירות
אנגליקופדיה למנוחה שטפנשט
אמת אמת - שטפנשט
רש"י סודש - וויז'ן
שבתות מלוכים - ניסן
עלי ובה:
ה"א עניני תורה מילה,
ח"ב עניני תורה
ח"ג עניני עשאונו עבודה מביא.
למדו עניני - בדרה הלימוד
כנוחו של משה - ננו שטפנשט ענינים
אלעזר מס שני ידסיקים

יור"ל על ידי מכון
"תורת אמת שטפנשט"
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובת: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרזה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

נוגע בעצמיותו

בהעלותך את הנרות (א. ת. ב.)
רש"י הק' מבאר בתחילת הפרשה, מדוע נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, כיוון שראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו שלא היה בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה "חייך" שלך גדול משלהם, ופירש הרה"ק מוואראקי ואמר "חייך" אם דבר זה הולך לך בחייך סגייט דיר אין לעבען הרי ששלך גדול משלהם, היינו גדול מהם.

התקשרות לצדיק

אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (א. ת. ב.)
הרה"ק ה"אביר יעקב" מסאדיגורה היה מלמד דרך אשר יבור לו האדם מהפסוק אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (א. ת. ב.) כאשר האדם מתגבר על היצר ובא לקיים איהו מצוה, שהמצות נקראים 'נר' כי נר מצוה" וכן ולפעמים בא היצר גם לאחר קיום המצוה להחליש רוחו ולהסיתו ללכת אחר תאוות ליבו, ומעורר בו התנגדות לקיום מצוות, דהיינו "אל מול", מלשון נגד, ומה היא העצה לזה, "פני המנורה", שייחבר את עצמו במחשבה ודיבור ומעשה להצדיק שנקרא "פני המנורה" ואז יהיה בטוח אשר "יאירו שבעת הנרות", כי התיבה "שבעת" היא נוטריקון שב-עת, התינו, שבכל עת ישוב בתשובה שלימה ולא יוכל היצר להתגבר עליו ולהסיתו לחילה.

(אביר יעקב)

הצדיק משפיע כפי מה שיכול לקבל

אל מול פני המנורה (א. ת. ב.)
הרה"ק רבי משה'ניו מבאיאן-קראקא זיע"א הי"ד אמר כי בפסוק אל מול פני המנורה (א. ת. ב.) מרמזת התורה, לצדיק הנקרא הנר האמצעי, שבבואו להשפיע אור על בני ישראל, צריך לראות להשפיע לפי יכולתו של כל אחד לקבל, ולא תרבה ההשפעה יתר מיכולת המקבלים. וזה הפירוש (ספרי בהעלותך פ"א): להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, שאהרן הכהן גדול, היה המשפיע לכל ישראל, על ידי הדלקת המנורה, והוא לא שינה מאשר ציוהו, להשפיע לכל אחד כפי ערכו ונשמתו, ולא יותר ממדרגתו. וזה מרומז גם בכתוב (במדבר ת. ד.): 'כמראה אשר הראה ה' את משה כן עשה את המנורה'. שכמו שנתראה השי"ת אל משה בעב הענן, שלא ירבה אור השכינה יותר כפי יכולתם של העם, ככתוב (שמות יט. ט): בעבור ישמע העם בדברי עמך, והיה בבחינת צמצום, לכל אחד כפי דרגתו, כן היה ענין המנורה, שהשפע שפני המנורה אהרן הכהן לישראל, על ידי הדלקת המנורה, היה, כל חד וחד כפום דרגא דיליה.

(שו"ת דעת משה)

לא שינה את עצמו

ויעש כן אהרן (א. ת. ב.)
רש"י עה"פ ויעש כן אהרן מפרש להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. והשאלה נשאלת: מה הכתוב משמיענו וכי יעלה על הדעת שאהרן ישנה ולא יעשה כפי אשר צוה ה'?, ותירץ הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן דאע"פ שנתעלה אהרן בעמלה העליונה להיות כהן גדול, במדרגתו הגבוהה והנעלה ביותר כמא הכניסו לפניו ולפניהם ביום הכיפורים וכן בכל זאת לא שינה מדרגתו והנהגותיו, ונותר כדרכו תמיד להיות מעורב עם הבריות, ומביא שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, וזה הכוונה: להגיד שבחו של אהרן, שלא שינה, דהיינו שלא שינה את עצמו.

לא הראה מבחון

הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק היה אומר 'מלמד שלא שינה' דאף על פי שאהרן הכהן ידע עד היכן הדברים מגיעים בעבודת הקודש של העלאת הנרות, עם זאת לא היתה ניכרת עליו שום תנועה של התלהבות חיצונית אלא היה עושה את כל העבודה בפנימיות הלב, וזהו להגיד שבחו של אהרן שלא שינה' שלא הראה כלפי חוץ את התלהבותו מעוצם ידיעתו והשגתו בהעלאת הנרות במשכן ה'.

לא שינה את ההתלהבות

ה'שפת אמת היה מפרש ואומר, דרך העולם הוא שכשמודמן לאדם עשיית מצוה לראשונה הרי שהוא בשיא התלהבותו והתעוררותו אולם כאשר יחזור ויקיים המצווה שוב ושוב הרי תצטנן מעט ההתלהבות והתעוררות שהיו אצלו כפעם הראשונה, אך לא כן היה אצל אהרן הכהן 'שלא שינה' כלומר עשה כל ימי חייו את המצוה באותה ההתלהבות והתעוררות של הפעם הראשונה דהיינו שלא נשתנתה אצלו אש התלהבותו.

התורה מכוון נגד המנורה

וזה מעשה המנורה מקשה זהב וגו' (ד. ת. ד.)
מזן הסב"ק מרוז"ן הסביר את דברי המדרש התמוהים "וזה מעשה המנורה וגו', הה"ד (תהלים קיט, קל) פתח דבריך יאיר וגו' ". ואמר דכוותה המדרש הוא, דהתחלת חמשה חומשי תורה מרומזים ומכוונים כנגד מעשה המנורה. כיצד, בפסוק הראשון של ספר מראה שית' יש' תיבות כנגד ז' קני מנורה, בפסוק הראשון מספר שמות יש' י"א תיבות כנגד י"א כפתורים, בפסוק הראשון מספר ט' תיבות כנגד ט' פרחים, בפסוק הראשון מספר כמדרב יש' י"ז תיבות ועם פסוק הכולל י"ח כנגד גובהה של מנורה שהיה ח"י טפחים, בפסוק הראשון מספר דברים יש' כ"ב תיבות כנגד כ"ב גביעים. וזה שאמר המדרש "וזה מעשה המנורה" מכון כנגד פתח דבריך יאיר, וזהו ראש דברך אמת (תהלים קיט, קס), כלומר התחלת התורה שנקרא אמת.

(עירין קדישין השלם)

אהבת ה' לישראל

קח את הלויים מתוך בני ישראל (ו. ת. ו.)
הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב היה אומר, סדר העולם הוא כאשר אדם בוחר איהו דבר מתוך דברים רבים מראה בזה שמעדיף ואוהב דבר ה' ביותר, והנה כאן ציווי הקב"ה למשרעה' לבחור בלויים אולי יהיה נראה כאילו ח"ו נגרעה מאהבתו לישראל, וכדי להניח דעתם של בני ישראל הכפיל הכתוב (פסוק ט) את אזכרת 'בני ישראל' חמש פעמים, להודיע שאהבתו אליהם קיימת בגבורתה, ואדרבה, מה שבחר בלויים אך ורק 'לכפר על פני ישראל'.

עם צדיקים מודקדק כחוש השערה

ופר שני בן בקר תקח לחטאת (ח. ת. ח.)
קשה למה הוצרכו הלויים להביא חטאת ביום שנתמנו לעבודתם. ונראה דהנה יש חטאים קלים אשר לגבי האדם הפשוט אינם נחשבים כחטאים, אבל לגבי צדיקים שהקב"ה מקדק' מהם כחוש השערה, הם נקראים חטאים ופגמים. ולכן ביום שנתעלו הלויים ועלו לגדולה, הרי שכל מעשיהם נבחנים מחדש

וגם החטאים הקלים הנחשבים אצלו כחטא, דהיינו שעי' התעלותם החלו לדקדק עמהם ביותר ולהשיבם כחטאים. ולכן הוזקקו להביא קרבנות לחטאת, לכפר על החטאים הקלים ההם.

(הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע)

העלה את הלויים למדרגה עליונה

והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה' ת. יא)
ידועה היא דרכו הקדושה והנשגבה של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין זי"ע להשיב את בני ישראל לאביהם שבשמים ורבים השיב מעון, אירע פעם אחת שפגע באדם שהיה מאוד רחוק רח"ל ושום דיבורי קודש והתעוררות לא הועילו לו לעורר לבו לשוב, ואז תפסו הרה"ק בדש בגדו וטלטל אותו טלטלה עזה באמרו אליו 'עד מתי יסתובב כך עלי אדמות' הטלטול השפיע עליו והלה התעורר לבו לשוב בתשובה שלימה, ומיד השתטח ארצה והשמיע קול זעקה גדולה ומרה שרוצה לשוב בתשובה. אח"כ הסביר הרה"ק רבי אהרן זי"ע שהאיש הזה היה מנותק מן השורש רח"ל, ומשום כך לא הועילו שום דיבורים שדיברו אליו, כי לא היה מסוגל כלל לשמוע, אל ע"י הטלטלה שטלטלו, חיבר אותו בחזרה אל השורש ומיד התעורר לשוב בתשובה שלמה. ובסיפור זה אפשר לבאר את דברי הפסוק בפר' בהעלותך (ת. יא) והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה', שענין התנופה היה ג"כ שאהרן טלטל כל לוי ממציאיותו, כי אז נתקדשו הלויים לעבודת ה' ובכדי להתעלות למדרגה יותר גבוהה להיות משרת לה', היה הלוי זקוק שיטלטלו את כל מציאיותו וירימו אותו לעולם יותר גבוה.

(כ"ק האדמו"ר מסלונים זצוק"ל - נתיבות שלום)

להכניס הרהור תשובה בלי פעולה חיצונית

וזאת אשר ללויים... ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבוד עוד. ושרת את אחיו (ח. כד-כה-כו)
הנה לכאורה קשה דהלא אדם מעיקרי עבודת הלויים היה השיר, שעי' השיר היו מכניסים רוחם התעוררות לתשובה בלב בני ישראל, ואם כן למה יפסל הלוי בשנים, ולמה לא ימשיך בעבודתו לעורר את לבב אחיו בתשובה לעבודת הבורא, והסביר זאת באופן נפלא הרה"ק ה'אהבת ישראל' מוויז'ניץ זי"ע, שהכוונה הוא שעד חמשים שנה הוצרך הלוי לעשות פעולה זו דהיינו לשיר ולזמר כדי לעורר לתשובה את לב בני, אבל מבן חמשים שנה לא היה צריך עוד לכל זה כי כבר היה במדרגה גבוהה כל כך שלא יתכן שלא יכניס בלב אחיו הרהור תשובה, כי לצד גדול השלמות המוחלטת של אותו צדיק, לבטח יעשה רושם חזק בלב כל אדם מבלי שום פעולה אחרת ובוזה עצמו "ושרת את אחיו...ועבודה לא יעבוד עוד".

ללכת בדרכי ה' באמונה

במסכת ברכות (ג.) מספרת הגמרא תניא אמר רבי יוסי פעם אחת הייתי מהלך בדרך, ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים להתפלל. בא אליהו זכור לטוב ושומר לי על הפתח, (והמתין לי) עד שסיימתי תפילתי, לאחר שסיימתי תפילתי, אמר לי שלום עליך רבי, ואמרתי לו שלום עליך רבי ומורי. ואמר לי בני, מפני מה נכנסת לחורבה זו? אמרתי לו להתפלל. ואמר לי היה לך להתפלל בדרך. ואמרתי לו מתיירא הייתי שמא יפסיקו בי ועוברי דרכים.

שואל הבן איש חי בספרו בן יהודע, מהו הביטוי 'עוברי דרכים'. והוא מסביר שיש שני סוגים, הולכי דרכים ועוברי דרכים. הכהן גדול כידוע היה מתפלל ביום כיפור ואל יכנסו תפלת עוברי דרכים לעניין הגשם. עוברי דרכים הם אנשים שכל מטרתם היא רק לבוא ולהגיע למחוז חפצם ובדרך הם רצים וממהרים עד שיגיעו להיכן שרצו. הסוג השני נקרא 'הולכי הדרכים', זהו אדם שחיי עם אמונה. הוא אדם שיועד שבכל מקום שם תדרוך כף רגלו, השי"ת הכין את צעדיו כדי שיתקן שם 'איזה ניצוץ קדוש שחיי נמשמת', והוא יודע שגם אם יצא לדרך לצורך מטרה מוצהרת, הסיבה האמיתית היא שונה. הקב"ה מגלגל אותו לשם לסדר משהו. אדם כזה נקרא הולך דרכים. על אדם כזה לא התפלל הכהן גדול ביום כיפור. על מי הוא כן התפלל על עוברי דרכים. ולכן רבי יוסי מאחר שהיה מסוג הולכי דרכים נמצאת תפילתו בדרך חשובה לדבר מצווה ועל כן לא חשש לנזקים המזדמנים מהחורבה. הן מצד המזיקים הן מצד המפולת. ולכן אמר פעם אחת הייתי 'מהלך' בדרך. כלומר לא הייתי מסוג עוברי דרכים אלא מסוג הולכי דרכים שהייתי מאמין שהליכתי באותו הדרך בשביל ביורד חשתי מהנזק שלה דלשותי מצווה אינם ניווקין. ולכן גם בתשובתו לאליהו הנביא אמר רבי יוסי מתיירא אני שמא יפסיקו בי 'עוברי דרכים'. והוא לא אמר הולכי דרכים כמו שאמר על עצמו שהיה 'מהלך' בדרך. והיינו כנ"ל כי לא היה ירא מאלו שהם הולכי דרכים כי אלו כשיראו אותי מתפלל למעבדם יעברו בדרך לא יפסיקו בי כי לא יקפידו על העיבוד שיש להם בעד שצריכים להמתין לי נעשה בהשגחה פרטית מאת השם. אלא אני מתיירא מעוברי דרכים שהם אינם מאמינים שהכל מאתו ית' ויפסיקוני באמצע התפילה ולכן נכנסתי לחורבה להתפלל.

ואפשר לרמוז את זה בפסוק בפרשתנו 'וייעש כן אהרון אל מול פני המורה העלה נרותיה כאשר צוה השם את משה. ופירש רש"י להגיד שבחו של אהרון שלא שינה. והיינו כנ"ל שהלך בדרך הישר כאשר כיוון אותו אלוהים ולא זו מכך כמלא נימא וגם כשברוך יש עיכובים ושאלות נאחו באמונה שהכל מאיתו יתברך בדקדוק רב על כל צעד שועל וכל פרט ופרט.

ראובן בן אצטרבלי שביקש שיהרגוהו ולא לר' עקיבא כי רבים היו צריכים לר' עקיבא ע"כ. ובתשובתו והנהגות (ה, ס' שצ"ט) הביא מס' מגדל עוז להרע"ב שכתב שמי שיועד שיורד שחבירו ת"ח כשר צדיק יותר ממנו הוא רשאי למסור את עצמו למיתה כדי להציל את חברו הגדול ממנו. ולפי"ז אולי י"ל במעשה דרשב"ג ור' ישמעאל כה"ג הנ"ל שכל אחד מהם סבר ברוב ענוותנותו, שהשני גדול הימנו, ולכן ב"א כשר יותר לו לבקש למות ראשון בכדי להציל את החיי שעה של חברו שגדול ממנו לפי דעתו והנה בברכות (י"ג) ואם ת"ח הוא צריך שיחלה עצמו עליו, ואם לא כתוב שגם ימית עצמו. (אמנם בס' משנת פיקוח נפש (י"ח) הביא בשם האגור"מ (יד"ח) ש"ס קע"מ) שכתב שאסור ל"ה למסור עצמו למיתה להציל ת"ח, ולכן כתב לתרץ המעשה בתנאים הקדושים הנ"ל באופ"א ע"ש.

והנה איתא בשו"ת (במד"ד י"ד י"א, ילקוט בראשית רמז מ"א) דאדם הראשון נתן מחייו שבעים שנה לדוד המלך, ולכא"ו צ"ע האין הותר לו, ואולי קודם מת"ש שקיימו התורה ע"פ השרושים שאני. אבל צ"ע במעשה היועד בהגרי"ט רה"י דרדקי שהיה חולה, ועשו וברו מגבית חיים, וכשבאו לח"ח הוא תרם דקה אחת (י"ח) מאיר עיני ישראל ע"מ (243) וצ"ע האין הותר לעשות כן, ויש לפלפל בזה (אלא אם כן נימא חדיק קודמים הוא רק פטור אבל מותר לו לתת, אבל בפשוט הוא חיוב).

והנה ברש"י (במד"ב ל"א ג.) כתב בשם הספרי אע"פ שמעו שמיתתו תלויה בדבר עשה בשמחה ולא אחר עכ"ל, ויש לחלק דשם היה לו ציווי מה'. וידוע המעשה שהגר צדק הקדוש אברהם בן אברהם שהלך למות עקידו"ה, שאל את הגר"א א"ל ללכת לאט שירויח עוד חיי שעה, והגר"א א"ל שימיהו משום ורזיים מקדימין למצות. ושמעתי על הרב אברהם שכשבאו להרגו הוא רץ וברח כדי להרויח עוד חיי שעה, ויש עוד לפלפל הרבה ואכ"מ. והנה בשמואל (י"ב) ויאמר דוד אל דוד וגו' נפלה נא ביד ה' וגו' ויל"ע אם זה קירב את מיתתם. ויה"ר שהקב"ה ירפא לכל שכרנו ומכותינו, ברו"ג.

בענין תפלה על מיתה רח"ל ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרג אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי (יא, ט"ו)

ובעיקר דברי הגמ' בנדרים, ע"י במהרש"א שפי' באופ"א מדברי הר"ן, ובשאלת שלום להגר"י פיק שאלתא צ"ג הבין בדתע האשאלות כדעת הר"ן, אמנם הנצי"ב בהע"ש פליג דא"י הביאור בדברי השאלות.

עוד הזכירו הפוסקים ע"פ מה דאיתא בגמ' (ברכות י"א) אפי' חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים וכו', ושם (י"ב) אם ראה אדם שהתפלל ולא יענה יחזור ויתפלל שנאמר קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וכו', וברבינו בחיי (ברבים י"א י"ג) כ' גדול כח התפלה ואפילו לשנות הטבע ולהנצל מן הסכנה וכו' ע"ש.

ובפענע רוא לבעלי התוס' בסוף פרשתן עה"פ לא נא תהי כמת אשר בצאתו מרחם אמו וגו', כתב וז"ל שלא תהיה כולד היוצא מחוסר אבר ובע"מ מרחם אמו, והכל מבקשים עליו רחמים שימות עכ"ל, וע"י ברבינו חננאל שבת קל"ה: בשם הירושלמי (בבמות פ"ח ה"א), ואולי יש לחלק דולד תוך ל' יום מהלידה שאני.

כעין מה שמצינו כאן שמשוה ביקש למות מצינו גם ביונה הנביא שהתפלל אל ה' ואמר קח את נפשי ממני כי טוב מותי מחיי, וכן מצינו במלכים א' (י"ט, ד) שאליהו ביקש שו' יקח את נפשו, וע"י גם בגמ' ב"מ פד. דר' יוחנן הוה קווא צוות עד דנש דעתיה מיניה, בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה ע"כ, וכע"ז שם (פ"ג) מסופר דרבה בר נחמני ביקש למות, וע"י גם תענית (כ"ג) שחוני המעגל ביקש למות, וע"י גם בשו"ע (יד"ד שו"ה ג.) ששאל המלך איבד עצמו לדעת במקום שהפלישתים ירהגוהו.

והנה בגמ' בשבת (ז) איתא שכשודר המלך שמע שהולך למות בשבת, ביקש למות יום קודם כערב שבת וצ"ע איך היה מותר לו להתפלל על להפסיד יום מהחיים (ושמעתיה לתרץ חדש דוד מפני חילול ה')

וע"י גם בסוטה (מ"ד) שבארץ לוז לא היו מתים וכאשר זקן היה קץ בחייו היה יוצא מחוץ לחומות העיר ומת וא"כ היה מותר לעשות כן וכנ"ל. וע"י עוד בספר חסידים ס' ש"א שאדם אחד שקץ בחייו רצה להמנע מלומר שניים מקרא ואחד תרגום שיה גורם לאריכות ימים והשיב לו החכם שאסור לו לעשות שם ושמעם שם דרק משום פריאת שמו"ת הוא שהיה אסור לעשות כן. וכן בילקוט פ"ר עקב תתע"א מעשה באשה שקצה בחייה ואמר לה ר' יוחנן שתמנע ג' ימים מבית הכנסת וע"י זה מתה, הרי דמותר לעשות כן. ובחבצלת השחרן בפרשתן ת"ח דברי הבני ציון ס' קל"ז שכתב דמה שמוות ללכת למדבר אף הדוא מקום סכנה כיון דאין זה חפצא של מקום סכנה ואין הסכנה כבר קיימת, ולפי"ז כתב ליישב דבאופנים הנ"ל אי"ז נחשב שהוא מכניס את עצמו לחפצא של סכנה. ועל אותם שיצאו מעיר לזו יש שכתבו ליישב באופן יותר פשוט דאין הכונה דכשיצאו מלוח מתו אלא רק מסרו את עצמם למצב הרגיל והרי זה כחסרת מנוע למות. וע"י ברמ"א (יד"ד ס' שו"ש ס"א) דמותר להסיר דבר שמונע מלמות ע"ש היטב בלש"ן ט"ו וש"א"פ. עוד כתב ההבצ"ה לדון ע"פ המחלוקת הרמב"ם והר"ן האם האיסור לקלל את עצמו המבואר בגמ' בשבועות ל"ו. שגלגל מקום ר' השמר לך ושומר נפשך מקום מאד אם זה איסור מאבד עצמו לדעת או שהוא איסור לקלה בפני עצמו ע"ש. עוד כתב לדון שם ע"פ נדון האחרונים (המהרש"א החו"א והאגור"מ) האם הנפעל ע"י תפלה נחשב בידי אדם או בידי שמים. והנה במדרש אלה אוכרה' מצינו שר' שמעון בן גמליאל ביקש מהקיסר שיהרגהו לפני ישמעאל כה"ג ומאיך ישמעאל כה"ג ביקש מהקיסר שיהרגהו תחילה שלא יראה במיתת רשב"ג. ואמנם שם יל"ד גם מצד שהוא גורם בזה להצלת חבריו ואף דבפשוטו חיי שעה שלו קודמים לחיי שעה של חבריו. וכמה הספר חסידים (ס' תרנ"ד) וז"ל שניים שיושבים ובקשו אויבים להרוג אחד מהם אם אחד ת"ח והשני הדייט מצוה להדייט לומר הרגוני ולא תחרי כר'

כתב רש"י הק', תשש כחו של משה נקבה, כשהראהו הקב"ה הפורענות שהוא עתיד להביא עליהם על זאת, אמר לפניו א"כ הרגני תחלה עכ"ל, והוא מהספרי. וברמב"ן כתב הרגני נא הרג, שתשלח עלי הורגים בחרב, כי טוב מותי אפי' בחרב אדם מחיי בצער הזה ויתכן שהוא כמו המיתני וכו' עכ"ל.

ובספרי הביא ע"ז משל לאחד שנגזרה עליו מיתה עליו ופלג בניו, והוא ביקש מההורג שיהרגהו תחילה, ושלא יראה במיתת בניו עי"ש. והנה דנו הפוסקים, האם חולה ל"ע שמתיירס מאד, עד שהעדיף למות ר"ל, או מותר לו או לאחרים להתפלל להקב"ה, שיקח את נפשו מהרה, כדי למנוע ממנו הייסורים, או שלא ראוי לבקש כן, (ואולי אף אסור). ולפי"ז יל"ד בביאור מה שביקש משה מהקב"ה שיהרוג אותו כדי שלא יראה בפורענות.

[והנה יש עוד ביאורים בבקשת משה הרגני נא הרג ויל"ד גם לפי דבריהם וע"י גם בפ"י המלבי"ם, וע"י בשערי אהרן לאומרו"ז שליט"א שהביא הביאורים בזה, דיש ראשונים שביארו (הפענח רוא הריב"א הובא בהעמק דבר) שמשוה אמר הרגני נא הרג בחייתו בריא ולא אמות מתוך כאב לב שאז הצרה כפולה, שרואה כמה ימים לפני מותו שהולך למות. וברבינו בחיי כתב לפרש שהוא ביקש שתהיה הריגתו ע"י הקב"ה ולא ע"י בר"ד, כי פחד שמא ירהגוהו ישראל. וכע"ז איתא במדרש תהלים (צ' א') שמשוה אמר שהוא נחשב כבר הרגו, וגברא קטילא קטלת כיון שישראל ירהגוהו, וכע"ז באוה"ח הק' ע"ש, ובספורנו כתב שהיה מוכן למסור את עצמו לצורך עמי ע"ש, ולפי"ז אולי זה נידון אחר דאולי לצורך עמי מותר למסור את עצמו. ובמכילתא (פר' בא עה"פ בארץ מצרים) איתא כן להדיא בזה"ל תמצא האבות והנביאים שהיו נתונים עצמם על ישראל במשה מה הוא אומר וכו' ואל ככה את עושה לי הרגני נא הרגני ע"ש, וברש"י המעניינת (נ"ח) וב"ב (ה) הביא המעשה בלוליינוס ופספס שהיו אחים צדיקים גמורים, ומסרו את נפשם עבור כלל ישראל, והנמי שיבהו אותם ואמרו ע"י 'הרגני לוד אין כל בריה יכולה לעמוד במציאתך' ע"ש, ומבאר דלמסור א"ע למען כלל ישראל הוא מעלה גדולה (וכן הביא באגור"מ)].

[והנה בספר צרור המור כתב דמכין שמשוה אמר הרגני נא הרגו, נגזרה עליו מיתה, וע"ז אמר דוד אשמה לפי מחסום וכו' וחטפו הדבר מפי משה ונגזרה עליו גזירה וכו' ע"ש. (וע"י בכתיבות) (ה) לעולם אל יפתח אדם פיו לכתש, וע"י קללת חכם אפי' על תנאי היא באה וכו', וע"י כתיבות (כ"ב) כשגנה שיוצא מלפני השליט, ובקובץ שיעורים שם (אות י"ח) כתב שם דמוכח מהגמ' שם שחיברו של פה קדוש פועל בטבע אפי' בלי שום כונה וכו' ע"ש ונפלא נורא מאד. וע"י מ"ק (יח) וסנהדרין (ק"ב) דאיתא שם בריה כרותה לשפתים ע"ש, ובס' ורבינו במקרא להגרמ"מ קארפ כאן כתב דבר נפלא בזה, דהנה מיד אחר שמשוה אמר כן, מסופר בתורה שאלמד ומיד מתנבאים וכו' ומה היא אמרו 'משה מת ויהושע מוכניס', והיינו דכאן נגזרה המיתה על משה וכו'.

ובס' סמוכין לעד עה"ת לבעל השבט מוסר זי"ע"א כתב שאע"פ שמשוה אמר הרגני נא הרגו לטובתן של ישראל, עכ"ז כיון שהוציא רע מפיו, ציערו הקב"ה שאל אספה על שבעים איש וגו' ואצלתו מן הרוח וגו', ואל חילוף מדרגה מעליה לירידה חשיב מיתה וכו' אך בסוף לא חיסר ממדרגתו כלום, כמש"כ רש"י שמשוה היה דומה לנר וכו' עי"ש עוד שכ' אח"כ דכיון דנתיב לטובה ומסר נפשו על ישראל, וכה שנתייחד עמו הדיבור אח"כ, וגם נוספו בכוחו ע"י נביאים בישראל, ובינה נא זאת].

והנה אין מדור זה עוסק בבירור ההלכה למעשה, אלא לפלפל בזה, ורק המראה של הלכה, ונראה בעוה"ז מה שיש להוכיח אותו, וקמארה מקום בעלמא נצאין דברי הפוסקים בזה. והשי"ת יגאלנו מכל צרותינו, ושאלה זו לא יהיה נוגעת למעשה.

ובש"ת שבט הולך כתב דאיה אפשר לחלק דדוקא אמתיה דבי רבי שהיתה גבוהה מאד בנפש, וידועה שעליונים מבקשים לרבי, וגם י"ל דשאני רבי מכל שאר האנשים. עפ"י הספר חסידים ציינו הגליון הש"ס (כתיבות ק"ג) שעל צדיקים כרבי לא נאמר כיון שמת נעשה חפשי מן המצות, כי צדיקים חיים ממש אפי' לגבי שכולים לפטור המחויב במצוה, א"כ אין להוכיח מרבי על חולים אחרים, אך כתב השבה"ל דמה נעשה שהר"ן כן למד מזה להלכה.

ושמעתיה מדורי הגר"ח רוטר שליט"א בעל שערי חיים, להוכיח מדתן במכות (י"א). שאימתיהן על כהנים מספקות לתן מזיהי וסכות כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו ע"כ, ומשמע דמותר להתפלל שימות, דבפשוטו הם עשו כדון וי"ל.

סגולות מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מילוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מופעל "סגולות מלכים" (בת"ת) הלא המזה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחושי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקדול שטפנשט

סגולות ראש חודש

וביום שמחתכם ונמועדיכם ובראשי חדשיכם (:) :

נשמה יתירה בראש חודש

ובכל רישי ירחי וזמני ושבתי, נחתא נשמה לנשמה, (נשמה יתירה).
(וה"ק ח"א פא, ב)

שמחה בראש חודש

כיון דכתיב וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם, איתקש ר"ח ליום שמחה, ועוד דשמחה כתיב ברגלים ומצינו ר"ח דאיירי מועד.
(תוס' הרא"ש ברכות מט, א)

אור של גיהנם שובת בראש חודש

אומרים צדקתך במנחה בשבת לצדק הדין מפני הנשמות שחוזרים לדינם במוצאי שבת, אבל כשחל ראש חודש במוצ"ש אין אומרים אותו, דנשמות אין חוזרין לדינם, כדאיא בפסיקתא אמר רבי אפטוריקי אור של גיהנם שובת בשבת ובראש חודש, ודריש ליה מדכתיב ויצאו וראו בפגרי האנשים וגו' וסמך ליה והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו וגו'.

(מרדכי פסחים קה, א)

אמירת ואברהם זקן בא בימים

ולמען יאריך ימים יאמר אחר ההלל בכל ראש חודש פסוק ואברהם זקן בא בימים וה' ברכך את אברהם בכל, ויכוין בזי"ן של זק"ן נקודה שב"א, ובי"ת של בא נקודה קמ"ץ, ודל"ת נקודה שב"א במ"ם אחרונה של בימים כי היא מתחלפת בו באלף בית דאי"ק בכ"ר, ויו"ד ה"י של הו"ה נקודה הו"ה שב"א והה"א קמ"ץ, והוא הניקוד עצמו דוא"ר ה"א דהויה. נמצא שיכוין בשם זבדי"ה נקוד בניקוד יהב"ך שמשפרו חסד, ויאמר זבדיה ישמרני ויחייני כן יהי רצון מלפניך אלהים חיים ומלך עולם אשר בידו נפש כל חי אמן, וכל זה יאמר שלשה פעמים.
(משנת חסידים מסכת ראש חודש פרק ב משנה ו-י)

סגולה לאריכות ימים, יאמר נא ישראל בראש חודש אחר אמירת הלל פסוק זה (בראשית כד, א) ואברהם זקן בא בימים וה' בירך את אברהם בכל, (ויכוין שם זה וְיִבְרָךְ) ואפשר שומר גם כן להוכיח שם זה בפיו כיון שהוא שם אדם גם כן בדברי הימים (א ח, טו), ישמרנו ויחיינו כן יהי רצון מלפניך אלקים חיים ומלך עולם אשר בידו נפש כל חי אמן, כן יאמר ג' פעמים.
(סגולות ישראל מערכת א' אות סח, יר"ל ע"י הרה"צ רבי שבתי פריילדער אבד"ק אורשיווע)

סגולה לזמן המגפה

מצאתי כתוב במכתבי קודש של הרב במצרים, סגולה נפלאה מכל צרה וצוקה, בפרט בזמן המגפה, שמדת הדין מתוחה, לומר בכל ג' תפילות של ר"ח עלינו עד אין עוד, ישר והפוך ז' פעמים, ובפעם א' יאמר אבגית"ץ קרעשט"ן, ובפעם ב' יאמר נגדיכ"ש, ובפעם ג' יאמר בטרצת"ג חקבטנ"ע, ובפעם ד' יאמר יגלפז"ק שקוצי"ת. (מ"כ הטעם, לפי שיהווע

סעודה מיוחדת בכל ראש חודש בצוותא חדא עם צאצאיו, באומרו שזהו סגולה ליראת שמים.

(שם ושארית, בירמן, עמוד רל)

אכילת מאכלי חלב בראש חודש

על מה ששאל אותי היות ששמע בשם מגידי אמת או ראה באיזהו ספר ואינו זוכר שמו של הספר בשם הבעל שם טוב זי"ע שהי' נהג לאכול מאכלי חלב בכל ראש חודש כו'. ואען ואומר כו' אני לא שמעתי ולא ראיתי בספרי הצדיקים המפורסמים שהם בר סמכא שיביאו את זה משם הבעש"ט זי"ע כו'. נוכל לומר דעל כן נהגו קצת לאכול מאכלי חלב בר"ח משום דעיי" בשו"ע או"ח סי' תי"ז מג"א ס"ק ג' דנהגו קצת להתענות בערב ר"ח ועושין יום כפור קטן, וא"כ נמחל להם העונות בערב ר"ח ונכנסין לר"ח כמו בעל תשובה שנמחל לו העונות ואוכלין מאכלי חלב להורות דבאר השתא אוליין וכל העונות מתכפרין כו'. וע"ד צחות ורמוז יותר יש לתרץ אלו שנהגין בר"ח לאכול לביבות ממולאים בגבינה הנקרא בל"א כ"רפ"ל"ך, דכרעפליך רומז בר"ת על 'כפר לך'.
(שו"ת בית ישראל או"ח סי' עט)

לחם משנה בראש חודש

בראש חודש יש לבצוע גם כן על שתי ככרות, כדי לכבדו יותר מן החול, והמכבד את המצות שכרו כפול מכופל.

(כף החיים או"ח סי' תיש ס"ק ב)

סימן מיוחד בשו"ע על סעודת ראש חודש

והעולם אומרים ע"ד הלצה ע"ז שרוב עולם אינן נזהרים בשני סעודות של מצוה, סעודת מלוה מלכה וסעודת ראש חודש, ע"כ בכיון עשה רבינו הגדול בשו"ע וכתב סי' מיוחד קטן מאוד על סעודת מלוה מלכה דהיינו סי' ש', וסי' מיוחד קטן על סעודת ר"ח דהיינו סימן תי"ט, לרמוז שספונים וחשובים ויקרים הם למאוד.

(משפט צדק בסוף הספר אות מח)

פוסחים על שתי הסעיפים

שמעתי בשם הרב עיר וקדיש מו"ה ישראל מרוז"ן זלה"ה שאמר בדרך צחות על מי שאינן נזהרין בסעודת מוצ"ש ובסעודת ר"ח, קורא אני עליהם עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים, כי אלו ב' הסעודות יש להם ב' סימנים בש"ע כל א' בפני עצמו בסעיף א'.
(אילה שלוחה, ליטאוויסק עמ' קמא)

שם קדוש לכתיבה בראש חודש ניסן

אגל"א, שם זה קדוש ונורא ועזו בשחקים, אם תכתוב אותו בקדושה ובטהרה בראש חודש ניסן על קלף צבי ותלה על זרוע ימין שלך, מועיל לזכירה.

(מפעלות אלקים מערכת ז' אות קכה)

תיקן עלינו, והפיל עי"ז ז' חומות יריחו, נגד ז' קליפות, ועי"ז ז' שמות דמ"ב, שהם לשבר כח הקליפות ז' של ז' חומות) אח"כ יאמר על כן נקוה עד גמירא, ויכוין בס"ת מהרה" בתפארת "עוונך" ס"ת תכ"ה. אח"כ יאמר מזמור ז' שגיון לדוד וכו'. וסיים הרב, ויודע אני שהוא מקובל, ונגע לא יקרב באהלו עכ"ל.

(פרי עץ חיים שער ר"ח פ"ג)

סעודת ראש חודש סגולה לרפואה

אומרים בשמו הק' (הרה"צ מוידרש"טב זצוקלה"ה) שאמר סגולה למי שיש לו חולה בתוך ביתו, שיעשה סעודת ראש חודש עבור חסידים, ואמר רמז לזה מהמקרא ושם בת אשר סרת, כי בת אשר הגימטריא תוצאות כמו דאיא בגמ' שיש חולאים כמנין תוצאות, וז"פ ושם בת אשר ההמתקה מהחולאים ר"ל סר"ח ר"ת ס'עודת ראש חודש ודפח"ח ושי"י.

(עטרת זקנים לק"ת וסיפורים דף ל"ז ע"ד)

תפילה על הגאולה

יום ראש חודש הוא מסוגל להתפלל על הגאולה, ובפרט ביום חידוש הלכנה (מהרש"א פרק ז' דבבא מציעא פה, ב חדא"ג ד"ה יומא חד). ולכך רוב נוסח של מוסף על גאולתנו ועל פדות נפשינו, דיום זה הוא רצון לה' להתפלל על כך.

(ספר ויהרר אברהם מערכת ר אות מה)

סגולה לזכרון

סגולה לזכרון, לכוין בראש חודש וביום טוב כשאומרים 'יעלה ויבא', בשלשה פעמים 'זכרינו בו לטובה' ו'פקדינו בו לברכה' ו'הושיענו בו לחיים טובים', לכוין בשלשה פעמים שם א"ז ב"ו ג"ה שמונה (כל אחד גימטריא שמונה, כמנין ב"ר), והוא טוב לזכרון.
(ספר שפתי צדיקים דינוביץ, פרשת תוריע ד"ה וזה רומז)

משם רבינו אברהם ז"ל, להצלחת תורה ולזכירה, בכל יום ראש חודש, ואם שני ימים ביום השני, יקרא למפרע פסוק ויקרא אל משה' ע"ב פעמים.

(מדרש תלפיות ענף זכירה)

סגולה שלא ישכח תלמודו

סגולה נפלאה שלא ישכח תלמודו, יאמר כשחל ראש חודש ב' ימים פסוק זה ישר והפוך, ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר' (ויקרא א, א), 'לאמר מועד מאהל אליו ה' וידבר משה אל ויקרא, כך יאמר ע"ב פעמים בזה אחר זה בלי הפסק כלל, ואחר כך יאמר מתמניא אפי' (תהלים פרק קי"ט) אות ח' ואות כ' ואות מ' ואות ה' שהם אותיות 'חכמה', ויועיל לו שתלמודו יתקיים בידו, כך מצאתי כתוב בספרי המקובלים.

(ספר ימצא חיים סימן ס"ה)

סעודת ראש חודש סגולה ליראת שמים

מרן השפת אמת זי"ע מגור היה רגיל לקבוע

כמורא רבו

א. מנין שיהא כבוד חברו של אדם חביב עליו כמורא רבו, שנאמר (שם) ויאמר אהרן אל משה בי אדוני, והלא אחיו היה וגדול ממנו, ומה תלמוד לומר בי אדוני, עשאו כרבו (מכילתא פר' בשלח).

המלכת בנחת רוח

ב. בשעה שאדם נפטר מן העולם, לא די

זוכה לחיי עולם הבא

ד. תנו רבנן כשחלה רבי אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו אמרו לו רבינו למדנו אורחות חיים וזוכה בהן לחיי העולם הבא[4], אמר להם הזהירו בכבוד חבריכם וכו' (ברכות כח, ב).

נקרא מכובד

ה. איזהו מכובד המכבד את הבריות[5] (אבות פ"ד מ"א).

קימה

ו. כשרואה את חברו בא לקראתו, וקם לכבודו, מנהג דרך ארץ שיאמר לו "שב", אבל לאבל או לחולה אין אומרים כן, משום דמשמע שמאחלים לו להמשיל לשבת באבלות או בחולי רח"ל, אלא יאמרו לו אל תטרח לעמוד (י"ד ס"ו ש"ס ב).

שהוא נבהל ממלאך המות שכולו מלא עינים וחרבו שלופה בידו, אלא שואל לו, כלום עסקת בתורה ובגמילות חסדים, והמלכת לקונך שחרית וערבית, והמלכת את חברך בנחת רוח[1], אם יש בו דברים הללו זורק אותה טפה לתוך פיו ויוצאת נשמתו בלא צער כמשוך נימא (מסכת חיבוט הקבר).

כבודו חביב כשלך

ג. יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך[2], כיצד מלמד שכשם שרואה את כבודו, כך היא אדם רואה את כבוד חבריו[3], וכשם שאין אדם רוצה שיהא שם רע על כבודו, כך היא אדם רוצה שלא להוציא שם רע על כבודו של חברו (אבות דר"ג פ"ט).

על שפת הבאר

[1] כתב המהר"ל בדרך החיים וז"ל, ואל יקשה לך כי למה דבר זה מביא לחיי עולם הבא, כי דבר יש להבין מדבר זה שאמרו חכמים (ב"מ נ"ט, ב) כל המלכין פני חברו אין לו חלק לעולם הבא ומה תבין כי ההפך הוא הזהיר כבודו חברו הוא הדרך לחיי עולם הבא וכמו שיתבאר לקמן דבר זה בבירור, כי כאשר הוא נוהג כבוד באדם שנברא בצלם אלהים כי האדם נברא בצלם אלהים ומפני זה ראוי לעולם הבא. כי אין ראוי לאדם עולם הבא רק בשביל צלם אלהים אשר הוא לאדם מן העליונים וכדכתיב בכתוב (בראשית א') נעשה אדם בצלמנו כדמותנו ומפני זה ראוי האדם לחיי עולם הבא, ולפיכך אמר כאשר תהיו נזהרים בכבוד חבריכם יהיה לכם עולם הבא ולא תהיו ח"ו מביים את הצלם שבו תלוי עולם הבא. וכן אמרו בספרי (מכילתא סוף יתרו) לא תעלה במעלות על מזבחי ר' ישמעאל אומר הרי הדברים קל וחומר ומה אם אבנים שאין בהם ידיעה לא לרעה ולא לטובה אמר המקום לא תנהג בהם מנהג בזיון חברך שהוא בדמיון של מי שאמר והיה העולם דין הוא שלא תנהג בו בזיון ע"כ, הרי כי האזהרה על חברו מפני כי הוא נברא בצלם אלהים כי זהו המעלה היתירה שיש לאדם ובשביל זאת המדרגה האדם זוכה ג"כ למעלה העליונה לחיי עולם הבא, ולכן אמר כי זה ארחות חיים יעולם הבא להביא את האדם מן עולם הזה שהוא עולם הגשמי אל עולם הנבדל הוא עולם הבא. ואמר ר"א ג"כ כאן יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך, ללמוד לאדם אורחות חיים שבו יגיע לעולם הבא.

כבוד שמכבדן את האדם נמשך לו ממה שהוא מכבד את אחרים, וכענין שאמרו איזהו מכובד המכבד את הבריות, א"כ צריך לך שיהיה כבוד חברך חביב עליך כשלך, כי כבוד חברך הוא כבוד עצמך כיון שהוא סבה לכבוד עצמך.

א"נ להיות כי יש בן אדם שאינו מחשיב בעיניו הכבוד שמכבד אותו חברו, ואם הוא מכבד את חברו דבר מועט נראה בעיניו כי כבוד גדול עשה לו, לכן להרחיק את האדם ממדה רעה כזו, אמר יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך, כלומר הכבוד שחברך מכבד אותך יהי חביב עליך להחשיבו כשלך, כלומר ככבוד שלך אשר אתה מכבד אותו שהיא חביבה בעיניך, כמו כן יהי כבוד חברך שמכבד אותך חביב עליך.

א"נ ציוה לאדם שאם תראה שום אדם נוגע בכבוד חברך ומחרפו ומגדפו, יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך, ולא תשתוק, רק תעמוד כנגדו ותתקוטט עמו על אשר נגע בכבוד חברך, וכמו שאם היה נוגע בכבודך היית עומד כנגדו ומתקוטט עמו לפי שנגע בכבודך, וכבודך חביב עליך כן יהיה כבוד חברך חביב עליך כשלך.

ולפי שלפעמים יאמר האדם אם אני מתקוטט עם המחרף והמגדף, הריני מוכרח לבא לכלל כעס, ובא לכלל כעס בא לכלל טעות, ועבר על לא יהיה בך אל זו, ע"כ אמר התנא אני נותן לך עצה לתקן את הכל ע"כ סמך ואל תהי נוח לכעוס, כלומר לעולם כשאתה רוצה לכעוס תרגיל עצמך שלא תכעוס מהרה, כי פרי המהירות חרטה, ואפשר שתכעוס שלא כדון, ועבירה היא בידך, רק תמתין מעט עד שתשקול במאזני צדק אם ראוי שתכעוס אם לאו, ע"כ אמר ואל תהי נוח לכעוס, כלומר שלא תכעוס מהרה, אמנם אחר ששקלת בשכלך וירא בעיניך שצריך לכעוס כנגדו ראוי לעשות כן.

או יאמר כשנדייק למה לא אמר יהיה כבוד חברך חביב לך כשלך, מה מלת עליך, אמנם הכוונה שכשתראה שבני אדם מכבדים את חברך, שהוא בעיניך חברך ושוה אליך, ומכבדים אותו יותר ממך, וזהו עליך יהיה חביב עליך זה הכבוד כשלך, כלומר כאלו היה זה הכבוד שלך שהיו מכבדים אותך יותר ממנו, שהיה חביב עליך, והיית חושב בלבך שעל שראוי לך יתר שאת על חברך כבודך יותר ממנו, אף כי בעיניך הוא חברך, ואתה שוה לו שוה בשוה, כן כשמכבדים אותו יותר ממך ולכן אל ירע הדבר בעיניך.

[2] איתא בספיה"ק אמרי פנחס (שער הסיפורים) היה זמן אחד שהיה מדבר הרבה בענין ששואל מלאך המות (דער שמועה מאכיר) את האדם קודם פטירתו עסקת בתורה ובגמילות חסדים, המלכת את קונך שחרית וערבית, המלכת את חברך עליך בנחת רוח, אם יש בו דברים וכו' והיה מאריך שצריך לעשות את חברו עליו על עצמו כמלך ובנחת רוח בע"כ. סיפר ר' לוי בנו שפ"א דיבר עמו איזה עסק רואה ממנו בשעת הדיבור שפלות כעבד לפני אדון, ובהיפך כשהיה מזדמן לו כבוד מאיזה אדם ומכ"כ מרבים היה לו צער גדול מזה מאד, גם היה מזכיר מלקוטי יקרים באגרת ששלח ר' פייבישיל לחבירו בענין השתוות שכתוב בחו"ה כבר טעו רבים שסוברים שוה אצלם הגנות והשבח ומטעין א"ע, אלא צריך דוקא לאהוב את הגנות ולשנוא הכבוד והשבח, ע"ש לשונו.

ובאגרת הגר"א למשפחתו לרגל נסיעתו לארה"ק כתב בזה"ל, וגם באתי לבקש לאשתי שתכבד את אמי, כמו שכתוב בתורה, ובפרט לאלמנה שעון פלילי מאד לצערה אפלו בתנועה קלה, וגם לאמי בקשתי, שיהא שלום בין שניכם ואשה את רעותה תשמח בדברים טובים, כי זה מצוה גדולה לכל אדם, ו"שואלים לאדם בשעת הדין כו' המלכת את חברך בנחת רוח", הרי צריך שימליכהו בנחת, ובזה רוב התורה לשמח לאדם, ואף אם תעשה אחת מכך שלא כהוגן, תמחול זה לזה ותחיו למען ה' בשלום, וכן לאמי בקשתי שתדריך את בני ובנותי בדברים רבים שיקבלום ותשגיח עליהם, ולבני ולבנותי אני מצוה שיכבדו אותה, וגם ביניהם לא ישמעו ריב וכעס כלל אלא הכל בשלום.

[3] כתב התו"ט בשם דרך החיים דלא פליג אדתנן כבוד חברך כמורא רבך דהתם בחברים שהם חברים בתורה.

ובספר בנין יהושע (אבות שם) כתב בזה"ל ואני שמעתי, שוודאי האדם בעצמו, אל יאמר לעצמו, שכשא לביתו ברוך הוא רוצה אתה לישב לאכול ולשתות, כי אין לך שטות גדול מזה, כך יהיה בעיניך כבוד חברך, אם אינו נוהג עמך כרצונך בכבוד, וזה שדייק התנא כבוד חברך חביב עליך כשלך, כלומר ככבוד עצמך משלך, אבל להיפך אם אתה נבזה בעיניך ואינו רודף אחר שום כבוד מ"מ כבוד חברך יהיה יותר חביב עליך כשלך, ולא תזלול בכבודו.

[4] כתב בספר מדרש שמואל, וז"ל כי בהיות כי

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקה שטפניט

ואלקאן 8 ז

מצבתו של הרב צוויג
בבית העלמין הר
המנוחות ירושלים,
נמצאת בשורה מעל לציון
הרה"ק המהרי"א מבעלזא
זיע"א

כ"נ
הגאון הגדול המפורסם
חריף ובקי בכל חררי תורה
איש האשכולות נזר הרבנים
חוטב סכונ אראלים ותרשישים
רבנותנו הקדושים
המהר"ם מלובלין הב"ה הס"ו והתכו"ש
ועוד נאוגי עולם וקדושי עליון זיע"א
כשהרבי אלתר משה יונה
צווייג
בהגאון המופלג רבי מאיר הלוי זצ"ל
הרב הראשי ואב"ד קק אנטוורפן זיע"א
מחבר ספרי שו"ת אהל משה ב"ת
ועוד ספרים בכ"י
נתבסש לישיבה של מעלה בן ג'ן שנה
ביום שיק לסדר ויהי בנסוע הארון
ט"ז סיון התשכ"ב
תנצב"ה

הגאון הגדול רבי משה יונה הלוי צווייג זצ"ל
גאב"ד אנטוורפן ומלפנים אבד"ק אוטיק-מוגילב רומניה
נסתלק ט"ז סיון תשכ"ג ומנו"כ בהר המנוחות ירושלים

ימ"ש, ורק הוא זכה להשאר כשארית הפליטה לאחר שנות התופת. רבינו זצ"ל היה מייחס את נס הצלתו לברכתו של אותו צדיק "ער וועט לעבן".

בור סיד מקטנות

בעודו נער התנצר במעלליו ובכשרונו כי רב, ושקד על תלמודו בהתמדה נפלאה, ובהיותו בור סיד שאינו מאבד טיפה, רכש לעצמו והרבה מקנתו בהרבה חלקי תורה, ועמד בקשרי מכתבים בפולנים עצומים עם גאוני דורו. בהגיעו לגיל עשרים כבר נסמך להוראה מגאוני הדור ההוא ובהם הגאון ר' דוד הלוי הורוויץ אב"ד סטניסלב ובתוך דבריו האריך בשבחו וכתב "חריף ובקי מחודד ומפולפל שקד על דלתי התורה מאין הפוגות, עולה בזכרונו הרבה מדברי הש"ס ולו רגיל על לשונו מאמרי חז"ל וחידותם... למד ושנה הרבה יגע ומצא כדי מדתו ודברי הפוסקים שנונים

סגולת הרה"ק המהרי"ד מבעלזא לאריכות ימי

בניו הקודמים של אביו הרב מאיר הלוי צווייג זצ"ל נפטרו בעודם באיבם על פני הוריהם, ולכך לאחר שנולד בנם רבינו משה יונה זצ"ל, פנה אביו לכ"ק מרן המהרי"ד מבעלזא זיע"א וחינה צערו לפניו וביקש מאתו כי יאציל מברכתו על הרוך הנולד שיזכה לאורך ימים ושנות חיים. כ"ק מרן מהרי"ד זיע"א השיב ואמר כי מן הראוי להוסיף לו את השם "אלטר" כסגולה לאריכות ימים, ולאחמ"כ הפטיר כ"ק מרן מהרי"ד זיע"א ואמר "ער וועט לעבן" [הוא יחיה], רבינו זצ"ל היה מספר מעשה זה ומוסיף כי אף אחיו שנולדו לאחריו, אף כי לא נפטרו בשנות ילדותם, אך בשנות הזעם במלחח"ע השניה נהרגו כולם ע"י הנאצים

ביום ט"ז סיון ימלאו נ"ח שנים להסתלקותו של הגאון הגדול רבי משה יונה הלוי צווייג זצ"ל גאב"ד אנטוורפן, ומלפנים אבד"ק אוטיק-מוגילב שבבסרביה הרומנית, מח"ס שו"ת אהל משה, למען ידעו דור אחרון אשר לא שמע את שמעו, את קצות דרכיו, ליקטנו בזה קיצור מתולדות חייו.

זרחה שמשו של רבינו זצ"ל בכ"א אדר תרס"ט בק"ק זכורוב לאביו הרב מאיר הלוי צווייג הי"ד מחשובי חסידי בעלזא בן הגאון רבי משה יונה הלוי צווייג זצ"ל אב"ד פוטיק ומח"ס מי באר ותורת הקרבנות [חלקים מספרים אלו ראו אור בספר ספריו שו"ת אהל משה ח"ב נח"ג ומקצתם עודם שמורים בבתי"ק עד עתה, לאחר שנאוני הדור מהר"ם שפירא מלובלין וה"כלי תמדה" עיטרוהו בהסמכותיהם]. ולאמו מרת מלכה בת הגאון רבי דוד קליינהנדלר זצ"ל אב"ד זכורוב.

באר בשדה - שטפניט

ומחודדים בפיו ונשא אותם על דל שפתינו באר היטב" בשנים הבאות הוסמך להוראה עוד ע"י הגאונים גאונה של רומניה המהר"ל צירלסון זצ"ל גאב"ד קישינב, הגר"ש קליינהנדלר, הרלו"י הארמעלין ועוד.

חתן אצל האדמו"ר מאלעסק בבארלאד

בהגיעו לפרקו דובר בו נכבדות, נשא את ווגתו מ' רבקה הענא בתו החמישית של כ"ק הרה"צ ר' ישראל אשכנזי מאלעסק זצוק"ל שכינה בבארלאד "אשר יצא שמו כאחד הצדיקים המפורסמים בדורו ומכל רחבי המדינה נהרו רבים על פתחו ולשאול בעצתו הנאמנה ותגור אומר ויקם לך כל לב נשבר מצא מרגוע בקרבתו ודבריו היוצאים מלבו מצאו תמיד הד נאמן בלב מעריציו אשר אהבוהו בלי מצרים" [הר אב"ל סי' שד"מ סעיף ב']. הרה"צ ר' ישראל היה בנו של הרה"צ רבי אשר אנשיל זצ"ל חתן גאון ישראל וקדושו רבי חנוך העניך דוב מאלעסק חדב"נ מרן הגה"ק שר שלו מבעלזא זיע"א, מלבד זאת עוד היתה מפאר היחס מגוע גאונים ותרשישים חכ"צ והנתיחה"מ והנועם אלימלך ועוד גאוני וקדושי עליון זיע"ע.

רעייתו הסירה מעליו כל עול והניחה לו לשקוד על דלתות התורה כאוות נפשו. בתחילת שנות המלחמה ברחת עם בעלה לארה"ק כפי שנביא להלן, לא ארכו ימיה של מרת רבקה הענא בארה"ק, כיון שהשמועות על מעשי הזוועה שנעשו אז לאחינו בני ישראל ולבני משפחתה באדמת אירופה, דיכאו את רוחה ושברו את ליבה, וכשקיבלה מברק מגיסתה אשת אחיה רבי אשר אנשיל, שבו היא מודיעה כי נמלטה לבדה לרוסיה, וקבוצת בעלה ובנם יחידים לא ידועים, הלכה בכוחותיה האחרונים להשתדל לטובתה ולהשיג לה רשיון עליה, ובשובה משליחות זו נפלה למשכב באין אונים, וביום י"א ניסן תש"ב נפטרה ונטמנה בהר הזיתים.

ברבנות אוטוק-מוגילב הרומנית

בעודו בצעירותו בטרם מלאו לו שלשים שנה, בשנת תרצ"ז, נתמנה לכהן כגאב"ד ק"ק אטיק-מאהליב [בסרביה], ואז נולדה לו בתו היחידה מרת רחל צוויג-דולינגר שתח"י, [הרבנית מספרת לנו בשיחה כי נולדה בבעל'ץ הבאסרביית הלבדיל מבעול הגאליציאית].

כאמור צעיר לימים, נקרא הרב צוויג לשבת על כסא הרבנות באטיק-מאהליב, ותיכף נודע שמו לתהילה אצל כל רבני בסרביה ורומניה כגאון ונואם בחסד, כולם פנו אליו בשאלותיהם בהלכה למעשה, הגאון הגדול מהר"ל צירלסון, הרב הראשי של בסרביה, כיבד אותו מאד.

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה החלו השלטונות להתנכל לו, היות והיה נתון גליציה אך שהה ברומניה ללא שיה אורח בה, עקב כך הכניסוהו השלטונות לבית הכלא, והוכרח לעזוב את המקום, אף שלא היה לו די צרכו לזה ואז עלה בניסים לארה"ק. מרגש לקרוא את מכתבו של הגר"ל צירלסון זצ"ל הי"ד גאב"ד קישינב ומחשובי הרבנים בתקופתו ז"ל: אלופים נכבדים אחינו תושבי עיר אטיק... כל עדה ועדה מישראל... ראשה הוא הרב היושב על מדין לכן כאב הרב הוא כאב כל הקומה, ואסונו - אסונוה. האסון הנורא מאוד של הרב מרא דאתרא שלכם הרב הגאון צוויג שליט"א הוא אפוא אסונכם אתם, לזאת גם הצלתו האחת מאסונו שהיא עלייתו לארה"ק, היא הצלת כולכם... התאמצו אפוא בכל עוז להמציא לו בזויות את הוצאות עלייתו עם ב"ב אשר צוררו ריק מהן, חושו אחים, חושו להציל את ראשכם ואתכם עצמכם!"

ארי עלה מרומניה ועמו ספר מלחמות

ואכן יציאתו מעיר אטיק ועלייתו לארה"ק הצילה אותו מיד הטורף הנאצי ימ"ש, וכאמור נותר הוא עם ב"ב

כשריד יחיד מכל משפחתו העניפה, הי"ד.

בדרך לא דרך [שהתנהלה בסוסים ועגלות בים וביבשה] חצה מדינות ויבשות עד שעלה בידו לעלות לארה"ק ולחונן את עפיה, כאשר בכל שלבי הדרך הקפיד בכל מאודו על כל דקדוקי ההלכה. מסופר, כי כאשר עברה השיירה דרך סוריה, חפצו להמשיך בדרכם בשב"ק, אך רבינו זצ"ל מיאן בדבר בכל תוקף ונשאר לבדו במקום ישוב בווד עם רעייתו ובתו. לאחר זמן נודע כי אנשי השיירה שהמשיכו בדרכם תוך חילול השבת, נהרגו כולם בדרכם.

משמאל: הגר" משה סוויפט זצ"ל דיין דלונדון. הגר" חיים יעקב רוטנברג זצ"ל מלפנים רב באנטוורפן ואח"כ [בשעת התמונה] רב דקה"י פריז. הגר" משה יונה צוויג זצ"ל.

מימין: הגר" משה יונה צוויג. באמצע הגר" משה סוויפט. משמאל סב החתן [חתן הוא ר' יעקב יוסף דולינגר ז"ל חתנו].

מיד עם בואו לירושלים עיה"ק כאשר קבע את מושבו ברח' נחמיה, קראו עליו לשון הגמרא ארי עלה מבבל היא רומניה ועמו ספר מלחמות, התחבב מאד על גדולי ירושלים ובראשם מרן הגרא"ז מלצר והגרצ"פ וברנק ועוד. בתקופה זו החל להרביץ תורה לעדרים ובמתקן שפתותיו השיב רבים מעוון בהראותו להם נועם יפיה של תורה והדר זיונה. בארה"ק לא ארכו לו ימי המנוחה ובשנת תש"ב רעייתו שחל"ח ומנו"כ בהר הזיתים. בעקבות כך שקע בלימוד הל' שמחות בעיון רב בבחינת "לולא תורתך" וגו' ואת חידושי תורתו רב בענינים א"ב כינס בקונטרס "הר אב"ל" בסוף שו"ת אהל משה ח"א. הד להרגשותיו באותה תקופה ניתן לראות שם [בסי' שד"מ סעיף ב'] בו הדפיס הספד מר על רעייתו ומשפחתה.

פעילותו התורנית בארץ הקודש

בתקופה זו החל לשנס מתניו ונעשה מעורב בענינים רבים, אנו מוצאים אותו מכהן כחבר מערכת "אוצר הפוסקים" וב"נאציקלופדיה תלמודית". בהם הראה את בקיאותו הנפלאה אשר נודע בה כשם דבר. לימים כאשר נשאל ע"י חתנו הרב יעקב יוסף דולינגר זצ"ל כיצד אפשר לזכור כ"כ הרבה וכל ענין על כל פרטיו מוצאותיו ומבואיו, השיב, כי כאשר מתעלים בדיעת

התורה אזי מבחינים כי "תורת ד' תמימה" וכל התורה ענין אחד הוא [ראה תוספתא סנהדרין פ"ו ה"ה], הכל קשור זה לזה והיו לאחדים בידו. הגר"א הלוי הרצוג זצ"ל היה משגר לפניו שאלות רבות ביחוד בעניני עגונות אשר נותרו לאחר סיום מלחמה"ע.

במשך שנות שהותו בארה"ק חיבר והו"ל את ספרו שו"ת "אהל משה" חלק ראשון [שנת תש"ט] אשר זכה לפרסום רב בעולם התורה, ספרו נתעטר במכתבי תהלה מאת גדולי ישראל הגר"ב ב"ר וויידנפלד זצ"ל גאב"ד טשיבין הגרש"ד כהנא מווארשא ועוד. מרן הגרא"ז מלצר זצ"ל כתב בדבריו הסכמתו כי "גדולי תורה אשר יראו את ספרו אינם צריכים להסכמה כי יקרת הספר מעיד על עצמו לכל מעיין בו" והגרצ"פ פרנק מסכם בהתפעלות כי "הספר מלא דבר ד' בבלי ובירושלמי בחקר הלכה ובהוראה... חידושים שנונים ומחודדים... דולה מים מבארות עמוקים... כמה הלכתא גבירתא איכא למשמע מיניה הראויים לאומרים ולקובעים בדפוס".

הגר"מ חרל"פ כתב לו ו"ל מע"כ ידידי נפשי הרב הגאון המצויין חריף ובקי בכל חדרי תורה עיניו כיונים על אפיקי ראשונים ואחרונים דרופתקא דאורייתא, מוהר"ר משה יונה הלוי שליט"א צוויג, מאז בואו אל הקודש גדלה חביבותי עליו מרוב עושר בקיאותו ומשקדו על התורה גם בעת עברו עליו ימי צער ויגון ועוד בהיותו בחו"ל ושימש שם ברבנות בהיותו עוד צעיר לימים כבר הרבה מקנתו וגדולי וקני הרבנים דשם התחשבו אתו וציפרו אותו לתשובותיהם והוראותיהם בהלכות. ועתה הראה לפני חזונו ספר הנחמד והנעלה אהל משה ובסופו קונטרס הנכבד "הר אב"ל" כל הוראה יאמר בקראי משוטט ברחבה בחריפות ובקיאות מצויינה בכל המקצועות..."

בשלשה קוים מצטיינים ספריו - קרא עליו ידידי הגרש"י וויין זצ"ל [דברי הערכה" בתחילת ספר שו"ת אהל משה חלק ג'] - בבקיאות בחריפות ובמעשיות. בקיאותו המפליאה בתלמוד וראשונים ואחרונים מתבלטת בכל נושא שנגע בו. וחרפייתו איננה מעשה חידודים של שעשועי תורה, אלא זו של הבנה ישרה וסברא נכונה. ויחד עם חדירתו בל חלקי התורה הוא מצטיין ביחוד בתשובותיו המעשיות לכל מיני שאלות המתחדשות יום יום, והוא מברר אותן מצד ההלכתי והמציאיתי כאחד. ספרו זכה ב"פרס הרב קוק" בשנת תש"ט, על הבקיאות המפליאה השזורה בין בתרי"ש את וכן על מגוון הנושאים הנידונים בספר וביאוריו הנפלאים בדברי הרמב"ם בענינים שונים.

במשך שנות שהותו בארה"ק נתבקש ע"י הגר"א הרצוג זצ"ל שיטול על שכמו את עול מחלקת הכשרות בארה"ק, ומאז החל נוסע בקביעות לארצות דרום אמריקה יחד עם רעו וידידו ראש השוחטים בירושלים הגר" אברהם ראם זצ"ל. רבינו זצ"ל העלה את רמת הכשרת לרמות חדשות וכתוצאה מאשר ראו עיניו באופן התנהלות השיטה בחו"ל הורה הגרצ"פ פרנק זצ"ל שהכל צריכים להגעיל את כליהם [ספר גאון ההוראה ח"ב עמ' 309]. בשנים אלו נשא בזיו"ש את הרבנית מרת דייכא עלנבויגן אשר עמדה לימינו עד סוף ימיו.

ר"מ בישיבת רמסגייט שבאנגליה

בשנת תשי"א היגר לתקופה קצרה לאנגליה והיה ר"מ בישיבת רמסגייט שע"י לונדון במתחם קברו של שר הצדקה משה מונטיפיורי ז"ל שהותיר בצוואתו סכום כסף גדול להחזקת לומדי תורה שיהיה בבחינת ישיבה על קברו ממש.

ברבנות אנטווערפן

בשנת תשי"ב נתמנה לכהן פאר כרבה הראשי וגאב"ד

מילי דהספידא

בתחילת ספרו 'אהל משה' ח"ג מובאים דברי הערכה והספד מהרבנים הגאונים מירושלים שנשאו בעת ההלוויה

הספדו של הגאון הרב שלמה יוסף זיון זצ"ל

ויקרא ה' למשה אל ראש ההר ויעל משה. נקראו נקרא מאת ה' הגאון היקר המוטל עכשיו לפנינו ר' משה יונה הלוי צווייג לעלות אליו, ומשה עלה אל האלקים, ואוי ואבוי, נקרא לעלות ולא לרדת, נקרא לעלות על מנת להשאיר שם, בעצם יום שבת קודש, בו קראו בתורה "בהעלותך את הנרות, בעצם היום הזה ככתבנו נרו, נר ה' נשמת אדם.

והאמנם ככתב? אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. אש קודש של נר מצווה לתורה אור דלקה תמיד בלבו של הגאון היקר הזה מראשית ימיו, משחר טל ילדותו, עד יומו האחרון, ואף פעם לא כבתה, לא כבתה ולא חכבה. ככתב לנו, ככתב כאן, אבל עלתה למעלה, עלתה השמימה, עליו יאמר: והבאתי את השמש בצהרים. בשקיעת המה, אין היא השמש נכבת. שום פגם ושום חסרון אין בעצם גוף השמש שקיעתה, אין הבדל אצלה בין יום ללילה. היא רק מסולקת מאתנו כאן וזורחת במקום אחר. אף סלוקם של צדיקים כך, נרם יאיר.

ומשה עלה אל האלקים. אבל בכו בכך, להולך ולא ישוב מאתנו הסתלק, עלה על מנת להשאר. לנו שקעה השמש, ואילו לפחות שקעה בעתה ובזמנה, אבל הטרגדיה הנוראה היא כי "הבאתי את השמש בצהרים". בצהרים, כמעט בדמי ימיו הלך מאתנו ר' משה יונה. מי מלל ומי פלל הנה אך זה עתה הכרוננו והוא חי וער ורענן ורזי ומזורז. הנה זה עתה ראינוהו כמנהל את עדתו הקדושה והכבודה בעיר ואם בישראל אנטורפן, מנהל על מי מעיינות של מקור מים חיים, התורה הכתובה המסורה, וכל צרכי העדה נחתכים על פיו. הנה אף זה עתה ידעוהו כאחד מגדולי התורה שבדור, אשר אליו פונים בשו"ת מכל ארצות אירופה, והוא עונה ומשיב וממפלל בטוב טעם ודעת ומסיק שמעתתא אליבא דהלכתא ופתאום - והגיעתנו הידיעה בהלם: הרב צווייג איננו!

אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו. יש שתלמודו במוחו, בראשו. אשריו וטוב לו ושכר הרבה יטול. אבל לא זו המטרה ולא זו התעודה. "אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך", הטובה הזאת - "אין טוב אלא תורה" לא תחזיק לעצמך בלבד. ללמוד וללמד ולהרביץ תורה ולהפיץ תורה - זו התכלית. והגאון ר' משה יונה צווייג עסק בהפצת תורה בכל הקהלות ששימש בהן ברבנות בהנחת יסוד תלמודי תורה ובתי אולפנא. הוא גם הרביץ תורה במתן שעורי תורה קבועים בין בהיותו כאן, בארץ הקודש בירושלים, בעלותו מן השואה כאד מוצל מאש, ובין אחר כך בישיבה באנגליה. אף הוא יסד ישיבה בקהלתו באנטורפן והרבה עמל ויגיעה השקיע בהן.

הוא גם קיים "תלמודו בידו" במובן של ידים ממש, כתב ופרסם שני חלקי ספרו "אהל משה" שזכו לשם ולתהלה בחוגי התורה. תלמודו בידו. בשלשה קוים מצטיינים ספריו: בבקיאות, בצריפות ובמעשיות. בקיאותו המפליאה בתלמוד וראשונים ואחרונים מתבלטת בכל נושא שנגע בו. וחריפותו איננה מעשה חידושים של שעשועי תורה, אלא זו של הבנה ישרה וסברה נכונה. ויחד עם חזירתו בכל חלקי התורה הוא מצטיין ביחוד בתשובותיו המעשיות לכל מיני שאלות המתחדשות יום יום, והוא מברר אותן מצד ההלכות והמצויאות כאחד.

וכמה היה קשור בחבלי אהבה לארץ הקודש! עוד לפני עלות הכורת על יהדות אירופה כבר היה מסור בכל נפשו לעבודה לשם ארץ ישראל ובשביל ארץ ישראל, ואחרי שלא השתמש כאן בארץ ועבר לשמש בקודש כר"מ באנגליה וכבר ראשי הקהלת אנטורפן לא חדל מלהתעניין במצב הארץ וכמה פעמים עלה לבקר בארץ. והשתוקק כל הזמן לשוב ולעלות באופן קבוע, דבר שלא פסק מלכתוב עליו ליידידיו ומכיריו כאן. וחבל מאד שתשוקתו זו נתמלאה אמנם, אבל באופן טראגי שכוה, וארוננו עם עצמותיו הקדושות הובאו למנוחות לארץ.

חבל, חבל מאד על דאבדין ולא משתכחין. לא ימוש זכרו מאתנו כאן, ונשמתו תהא צרורה בצרור החיים שם במרומים!

הספדו של הגאון הרב בצלאל זולטי זצ"ל

אנחנו עומדים כעת לפני ארוננו של אחד מגדולי הרבנים באירופה הרב הגאון המפורסם ר' משה יונה צווייג זצ"ל, אמנם הוא מת בגולה בקהלתו באנטורפן, אבל את העדוה נרגיש גם פה בארצינו הקדושה. הגמרא מספרת (מגילה כ"ח ע"ב) "דיש לקיש ספדיה לההוא צורבא מרבנן דשבח בארעא דישאל דהוי תני הלכתא בכ"ד שורתא, אמר ווי חסדא ארעא דישאל גברא רבה".

גם על הרב צווייג זצ"ל אפשר לומר "ווי חסדא ארעא דישאל גברא רבה" הוא לא היה רק "שכיח בארעא דישאל" אלא גם בהיותו בגולה הוא הרגיש את עצמו כבן א"י, ורק באופן זמני הוא בגולה, ביתו היה בית של א"י שיש בו תורת וקדושת א"י, ויש להספיד עליו ולקונן, ווי לקהלת אנטורפן דחסרא גברא רבה, ווי לארעא דישאל דחסרא גברא רבה... בהלכות הספד יש זמן וגבול, שרק עד "ב"ב חודש מותר להספיד על אדם שמת. אולם שנינו בתנא דבי אלי' זוטא פט"ז "ת"ח שמת ולא הניח תמורתו ראוי לכל ישראל, להתאנח עליו לעולם ולעולמי עולמים". והטעם הוא דכתבו התוס' (יבמות י"ג ע"ב) על אל דר"ע היה מכה עצמו על ר"א שנספר עד שהיה דמו שותל לארץ, והלא יש איסור לא לתגודדו לא לעשות חבורה על מת, ותירצו בתוס' דר"ע אתורה היה מצטער, כלומר לא על ר"א שמת הצטער כל כך, אלא הצטער על תורתו של ר"א שהסתלקה עם פטירתו של ר"א, ועל העדר תורה יש להצטער בלי גבול ושיעור, ומותר גם להכות בבשרו עד שדמו שותל לארץ. וזהו שנינו בתנא דבי אלי' הנ"ל "ת"ח שמת ולא הניח תמורתו ראוי לכל ישראל להתאנח עליו לעולם ולעולמי עולמים".

על הרב צווייג זצ"ל יש להתאנח ולהצטער, לא רק על אדם צעיר בדמי ימיו שנקטף באופן כה פתאומי, אלא יש להתאנח עליו לעולם ולעולמי עולמים, על תורתו שהסתלקה עם פטירתו, כמה חלקי שו"ת "אהל משה" היה עוד יכול לחבר, וכמה תורה היה עוד יכול ללמד וללמד, ועליו אפשר לומר "ת"ח שמת ולא הניח תמורתו" כי כל ת"ח בזמנינו, לאחר השואה הנוראה שניספו כל גדולי התורה באירופה, הוא בבחינת ת"ח שלא הניח תמורתו, ובמיוחד גדול בתורה והוראה כהרב צווייג זצ"ל שהוא ת"ח שלא הניח תמורתו, וראוי לכל ישראל להתאנח עליו לעולם ולעולמי עולמים.

במסכת מועד קטן (כ"ה ע"א) מסופר "כי נח נפשיה דרבה בר הונא ורב הונא אסקיניהו להתם (העלו את ארונותיהם מבבל לא"י), פתח עליה ההוא ינוקא גזע ישישים עלה מבבל ועמו ספר מלחמות".

זכרנוי כשהרב צווייג זצ"ל עלה בפעם הראשונה מרומניה לא"י, אמרו עליו "גזע ישישים עלה מבבל, ועמו ספר מלחמות" למרות שהיה אז עוד צעיר לימים ראו בו כבר שהוא "גזע ישישים" יש בו טעם וקנינים, והוא גם מגזע ישישים מגדולי היחס מהמשפחות המיוחסות. "ועמו ספר מלחמות" את ספרו "אהל משה" הביא עמו שהוא ספר מלחמות במלחמתו של תורה.

וכעת לדאבוננו כשהעלו את ארוננו מבבל לא"י, אנו אמרים שוב "גזע ישישים עלה מבבל ועמו ספר מלחמות" לא רק על גזע ישישים שנגדע אנו בוכים ומצטערים, אלא אנו בוכים ומצטערים על הספר מלחמות שלו, על העדר תורתו של הרב צווייג זצ"ל.

וי חסדא ארעא דישאל גברא רבה...

ק"ק 'שומרי הדת' באנטורפן, תפקיד בו נשא עד יומו האחרון. או אז החלה תקופה חדשה בחייו כאשר יצא שמו לתפארה ומכל רחבי העולם בכלל ואירופה בפרט הריצו לפניו שאלות בהלכה והוא לעומתם השיב לכל שואליו, ואז כגבר חלציו להשיב דבר ד' זו הלכה ולהרים על קרנה את משמרת הדת. כבירושלים נטל על עצמו את עול הכשרות והחינוך והעמידם על תילם, ונשא ע"ע את עול הרבנות והדיינות בנועם ובחן. התמסר עד מאד לכל צרכי בני קהילתו וביחוד היה נוהג לבקר חולים מכל בני קהילתו כמנהג רבני הקהלות מקדמת דנא מיסודו של הגרעק"א זלה"ה כבודע. כמו"כ התפרסם כנואם בחסד עליון ורבים היו משחרים לשמוע את דרשותיו העשויות מעשה אמן בהם היה חזיר ברוב בקיאותו פסוקי התנ"ך ומאמרי חז"ל ומעביר בהם מסרים להרמת קרן התורה והיראה ברוח ישראל סבא. כרב ואב"ד באנטורפן הגיע לשיא עבודתו התורנית, עבודת ה', העבודה היתה למעלה מכוחותיו הגופניים. כל עניני הקהילה סודרו על ידו: כשרות, חינוך, שיעורים, הרצאות מדעיות, ודרשות רבות בהלכה ואגדה. הגיעו אליו שאלות מכל מדינות אירופה ומכל תפוצות ישראל והוא השיב לכל שואל ולכל מי שבא אל ביתו לבקש עצתו ודעתו. מלבד זה השקיע ראשו ורובו בסידור כתבי יד של זקני להוציאם לאור ובסידור כתביו שלו ופסקיו הרבים להלכה ולמעשה.

*
מספר לנו הר"ר חיים רוזנברג מאנטורפן: הכרתי הרב צווייג זצ"ל מילדותי, ובידי חתימתו האחרונה בחייו. הקדיש לי ספר בערב שבת אחרי שבח הממקה, למחרת בבוקר נסתלק בעצם יום השבת. גם טיפליתי בהפצת ח"ג של שו"ת 'אהל משה' אחר פטירתו. כילד בן 8 שאלתי אותו אם חייבים לקום במודים דרבנן והוא ענה לי שכל זמן שיהיה לי כח לקום שאקום ומאז אני קם בכל מודים דרבנן כלי להספיד קימה אחת. וכך אני תמיד זוכר אותו. תנצ"ה.

*
במהלך שנים אלו הו"ל את ספרו שו"ת אהל משה ח"ב בהם בא בכתובים בארוכה עם גאוני אירופה ה"שרידי אש" ה"חלקת יעקב" וה"מנחת יצחק" ועוד. בכרך זה הביא אף כמה וכמה מפסקיו הידועים שבאו כתוצאה ממלחמה"ע, הן בעניני עגונות בהם נחית לעומקא דינא, צלל במים אדירים והעלה בידו כבחה דהיתרא בצירוף עוד מגדולי ישראל, הן בעניני גזל ויאוש בספרים שניצלו מן השואה, וכן בדני פניני קברים שנהרגו ע"י הנאצים ימ"ש, ועוד. בסופו הדפיס את קונטרס "סדר הקרבנות" ביאורים וביירוים בסוגיית בע"ח נדחין, סאת זקינו הגאון רבי משה יונה הלוי צווייג זצ"ל בתוספת הערות וחידושים מדיליה.

עם פטירת הגר"פ פרנק זצ"ל נתנו בו חכמי ירושלים את עיניהם ובקשו לעטרו בכתר הרבנות של עיה"ק ירושלים, והחל לברר ולדון אודות פרטי ההצעה ולהביאה לידי פסים מעשיים. אולם אז זכה לכך ובאמצע עבודותיו הקדושות נתבקש נרו למרומים ועלה תמים, השבת עולה מאליה השמימה, כנרות המנורה של אהרן הכהן, בשב"ק פרשת בהעלותך ט"ז סיון תשכ"ג כאשר שקד על תלמודו קם ממקומו מ"ט לטול ספר מספרייתו הידועה בעשירותה, שחזר ומניף ידו לטול את הספר נדם לבו ושבק חיים לכל ח, והוא אך בן נ"ג שנה, ובה תמו ימי חייו הקצרים ועתירי המעש. למחרת נערכה הלווייתו בקהילת אנטורפן כאשר הכל מבכים את האבידה הרבה אשר אין לה תמורה. למחרת הובא למנוחות בעיה"ק ירושלים תובב"א אשר אליה שאף לעלות בחיים חיותו, ויספידוהו תמורות הג"ר בצלאל זולטי והג"ר שלמה יוסף זיון זצ"ל (דבריהם נדפסו בתחילת כרך

ג' בשו"ת אהל משה).
לאחר פטירתו התעסקו בתו וחתנו הרב יעקב יוסף ז"ל ובתו יחידתו מרת רחל דולינגר תחי' מברזיל בהבאתם של חלקים נוספים מכתבי ידו לדפוס, ולאחר עמל ויגיעה מרובים עלה בידם להו"ל את שו"ת אהל משה חלק ג', הכולל חידושים רבים ופסקי הלכה בענינים אקטואליים, ובסופו ונטרס "מי באר" עמ"ס וזכאים וענינים שונים מאת זקינו הנ"ל.

הותיר אחריו כאמור את בתו היחידה מרת רחל דולינגר שתחי' עם בעלה הרב יעקב יוסף דולינגר ז"ל נסתלק בכ"ח תשרי תש"פ, אשר הקימו יחדיו משפחה לתפארת ההולכים בדרכיו של רבינו זצ"ל, להם שלוש בנות וחתנין רבנן, 1, הרב יהושע הרטמן ראש ביהמ"ד חשמונאים העדון לונדון ומהדיר ספרי המהר"ל, 2, הרב אריה ברגמן מרביץ תורה בק"ק לארעס נ"י, ומח"ס ארי במסתרים, 3, הרב לוי גרינהויז נכד הרב אפשטיין זצ"ל מחשבי הקהילה ומרביץ תורה בבוקה ראטון בפלורידה.

ישר כח לנכד רבינו הרב חנוך דב הרטמן מירושלים שסייע לנו בתולדות ובתמונת

שיחה עם בתו יחידתו הרבנית צוויג-דולינגר תחי' בת הרב מאוטוק-מוגילב

לקראת הכנת מאמר התולדות על הגאון הרב צוויג זצ"ל התוודענו לבתו יחידתו של הרב זצ"ל מרת צוויג תחי' המתגוררת בארה"ק ברעננה, אולם כעת אנו תופסים לשיחה מארה"ב שם היא מבקרת את בתה וחתנה הרב אריה ברגמן מלורנץ, הרבנית תחי' קורנת מאושר בספרה על חתנה הרב ברגמן שליט"א שהו"ל לאחזונה את ספרו 'ארי במסתר' ותורה מחזרת אחר אכסניה שלה, עתה אנו מבקשים לשמוע על זכרונותיה מבית אביה: אני בתו של הרב צוויג, אני הבת היחידה, אמנם היתה לו עוד בת שנפטרה לדאבונו שנה לאחר שהגיענו לארץ ישראל, היא היתה אז כבת שנה. נולדתי ב"ב תמוז תרצ"ז בעלצ' (בעלצ' הרומנית להבדיל מבעלזא הגאליציאית), אמי ע"ה נפטרה כשהייתי כבת 3, בשנות המלחמה ברחו משפחת בעלי מאנטורפן לברזיל. בעוד הסבא של בעלי נשאר באנטורפן, והוא הטמין את עצמו בביתו של גוי אחד, לאחר שבעלי סיים את לימודיו הוא חזר לאנטורפן לסבא, ושם ראה אותו אבי ז"ל ובחר בו כחתן עבורי. אבא נפטר לאחר נישואי, מיד אחרי הסתלקות אבי נולדה לנו הבת שקראנו לה על שם אבא זצ"ל בשם 'יונה', ועל שם אמו הרבנית 'מלכה' צוויג שהייתה משפחה מיוחסת מאוד.

זכרונות הרב פנחס קורנפלד שליט"א על שתי הקהילות באנטווערפן

מספר הרה"ח ר' פנחס קורנפלד שליט"א ראש הקהל דקהל 'מחזיקי הדת' אשר משנת תשכ"ז כיהן בועד הקהילה עד שהתמנה לראש הקהל, כיליד אנטווערפן אני זוכר את הרב צוויג היטב, הוא היה מהקהילה השניה 'שומרי הדת' בעירינו אנטווערפן, וכדי להבין את סבך הקהילות בעירנו יש להפליג הרחק אל שנת תר"ע לערך, אז פרצה מחלוקת עזה בין הקהילות, המחלוקת על עניני הדת ומוזה הסתעף לשאר ענינים, בעוד קהילתנו 'מחזיקי הדת' היו יותר אדוקים, הקהילה השניה של שומרי הדת הייתה אז יותר לקהל הכללי, כתוצאה מהמחלוקת העזה פתחו שחיתות נפרדות ובית קברות נפרד, בימי מלחמת העולם השניה הייתה תקופה שהקהילות התאחדו ופעלו במשותף אפשר לומר ששלטון היטלר ימ"ש איחד את הקהילות, אך מיד אחרי המלחמה שוב נפרדו ופעלו כל אחת בנפרד, בדרך כלל האוטודוקסים מתבדלים ונפרדים מהכלליים אבל באנטווערפן זה היה הפוך הכלליים פרשו מ'מחזיקי הדת' ופתחו את 'שומרי הדת'.

בקהילתנו 'מחזיקי הדת' כיהן לפני הלחמה הגאון הרב מרדכי רוטנברג זצ"ל ואחרינו בנו הגאון רבי חיים יעקב שעקר מיד לפאריז, ואז התמנה הגאון הרב חיים קרייזר שהגיע לכהן בעירינו עוד בי"ט אלול תשי"א, אחרי נתמנה הגאון הרב אלטר אליהו רובינשטיין ואת מקומו ממלא לאורך ימים הגאון רבי אהרן שיף שליט"א.

בעוד בקהילה המתחרה של 'שומרי הדת' כיהן עוד לפני הלחמה הגאון הרב עמיאל זצ"ל שנתמנה אח"כ כרב בת"א, אחרי כיהן הרב ברוד שעקר לארה"ב, אחרי המלחמה כיהן הגאון הרב מאיר לנדא שעקר לת"א, ואז התמנה הגאון רבי משה יונה הלוי צוויג, אחרי הרב צוויג כיהן הרב הילל מדליה (חיבר ספר פתחי עולם ומטעמי השולחן), אחריו מכאן לאורך ימים הגאון הרב דוד משה ליברמן שליט"א, הרב קורנפלד נזכר בערגה שאצל חמיו של הגר"מ ליברמן שליט"א, הרב חיסריק למד באנטווערפן.

על הרב צוויג זצ"ל מספר לנו הרב קורנפלד שליט"א, הייתה לו מעלה מיוחדת בהיותו ת"ח גדול, היה אהוב על הקהל הרחב, הוא היה ת"ח גדול, אבל הוא סבל מרדיפות מצד אנשים מהקהילה השניה, בגלל היותו מייצג את הקהילה המתחרה, עירינו הייתה עיר של מחלוקת עוד משנת תר"ע, הרבה פעמים מחלוקת לש"ש, מחלוקת בעניני דת ודין ובעניני הקפדות וחומרות וגדרים שכל אחד ביקש לגדור לעצמו, אגב מוסיף לנו הרב קורנפלד אנקדוטה מענינת, שתי הקהילות מוכרות אצל השלטונות כרבנות רשמית עם סמכויות, את 'שומרי הדת' מייצג הגאון רבי דוד משה ליברמן שליט"א מוקני רבני אירופה, ואת 'מחזיקי הדת' מייצג הגאון רבי זעקל פולק שליט"א רב בי"ג טשורטקוב בהיותם שולטים בשפות המדינה הרשמיות.

הגב' רחל בצלאל, בנתה בירושלים את 'בית הגלמוד' (טיפלה בגלמודים לאחר השואה), לימים היא מסרה את הבית הזה עבור ישיבת טשעבין ברח' חנה בירושלים.

פעילותו התורנית בירושלים

לאבא ז"ל קשר גדול עם רבני ארץ ישראל, הרב פרנק, הרב הרצוג, הרב זיון, הרב זולטי, אנו היינו גרים בשכונת 'כרם אברהם' ברח' נחמיה 6 בירושלים. באותם ימים לא היו שם בשכונה הרבה שומרי תורה ומצוות, ואז הוצעה לו משרה לכהן כראש מחלקת הכשרות בארץ ישראל, שלחו אותו לראות את השוחטים, ואת סדר השחיטה בארגנטינה, הוא חזר הביתה, והוא אמר שזה לא לפי דרכו, מצא שהשוחטים לא שחטו כראוי לפי החומרות שביקש להנהיג, זה היה בשנים של הצנע, כשלא היה אוכל בארץ ישראל, כאשר חזר הוא ישב עם הרב הרצוג והרב גולד ועוד רבנים, והוא הבין שזה לא יתאים לו. וביקש להשתחרר מתפקידו זה, התגוררנו בארץ ישראל כעשר שנים, לאחר מכן אבא עבר לכהן כשנתיים באנגליה, ואח"כ משם נתמנה לכהן כרב הראשי בעיר אנטווערפן.

מארה"ק לאנגליה

מארה"ק הוא נשלח לכהן כראש הישיבה ברמסגייט שבאנגליה, זה היה נקרא הישיבה של מונטיפיורי, מקום קברו של סיר משה מונטיפיורי, מונטיפיורי השאיר כסף לממן אנשים שישבו וילמדו שם לעילוי נשמתו. שם הוקם בית הכנסת וישיבה סמוך לקברו וקבר אשתו, המקום שם היה מקום נאה, בנינים בכחצי גורן, ובאמצע היה הספרייה וחמש דירות עבור אותם שבאו ללמוד שם, מי שפתח את הישיבה מחדש היה הרב גולד ועוד רבנים, יחד עם הרב הספרדי של לונדון, בישיבה שם היו שני חלקים, היו בחורים שבאו ללמוד מצפון אפריקה, מאלג'יר וטנג'יר ומרוקו, היו שם כעשרים בחורים שלמדו להיות רבנים, והיה עוד חלק של תלמידים שלמדו להיות מורים, אותם השיבו לאחר שנות לימודם מהארצות מהם באו, אלג'יר וטנג'יר ומרוקו, כדי לכהן שם כרבנים ומורים. זה היה פרויקט מארה"ק, לא כדי שיעשו עליה לארץ ישראל, אלא כדי להקים דור חדש של רבנים ומורים בעיירות הקטנות של אלג'יר וטנג'יר ומרוקו. כהיום הזה נשאר שם רק בית הכנסת והקברים, אבל הבנינים נשם למדו וכן הבנינים הקטנים והספרייה, זה לא נשאר, חלק גדול מהמקום נסגר. לאחר כשנתיים אבי עזב את הישיבה באנגליה, הביאו לישיבה את הגאון הרב שלמה קוק (רב העיר רחובות ואחיו של הרב שליט"א מרחובות רה"ם), לימים נהרג יחד עם אשתו ושני ילדיו באסון המחריד בתאונת דרכים על מסילת הברזל בכ"ח כסלו תשל"ב.

רבנות בלגיה

משם מינו אותו לכהן כרבה ראשי של אנטווערפן בלגיה בשנת תשי"א, שם הוא פרח ועשה חיל למען כל עניני הרבנות בעירו עד לפטירתו, הוא נפטר בצעירותו בשנת תשכ"ג, לפני כשישים שנה מהתקף ושברון לב.

מפעלו הספרותי

הוא היה תלמיד חכם גדול והיה לו זכרון נפלא, והיה מרצה גדול ונותן שיעורים מופלאים, הוא היה עילוי נפלא, הוא חיבר שלושה ספרים, שנים מהם הוציא לאור בחייו, ועל אחד מהם שהו"ל בארץ ישראל הוא השו"ת אהל משה, וקיבל על זה את פרס תל אביב כשהיה אז רק בן 33 שנה, את ספרו השני הוא כתב באנטווערפן, הספר השלישי הוצאתי לאור לאחר הסתלקותו בריו דה זנרו בברזיל, אז גרנו בברזיל.

מה אתם זוכרים מאביכם?

הזכרון שיש לי מאבי הוא שהיה יושב ולומד כל הזמן וכל הזמן, הוא היה תמיד מודרך אותי לאסוף הרבה ידיעות, להתרחק משקר וחנופה, ללכת תמיד בדרך הישרה, שלא ללכת בצדדים, אלא ללכת בדרך הישרה, וכמו כן אבי היה הישר באדם, ולכן הוא נפטר בצעירותו, כי הוא לא היה יכול לסבול את המחלוקת שבין שני

מה מקורו של אביכם?
אבי נולד בעיירה זבורוב שבגליציה, הוא היה ממשפחת חסידי בעלזא, לבש שטריימל ישן כמו שלבשו באותם הימים החסידים, אני נולדתי בעיירה בלץ' הרומנית-בסרביה הסמוכה מרחק כשעה מעירייתנו אוטוק-מוגילוב, שם היה בית החולים המזוהה, כשהייתי שם לפני כמה שנים אמרו לי בעיירה זו נמצאת היום במדינת מולדובה. מיד עם נישואיו של אבא זצ"ל לבת האדמו"ר מאלעסק בבארלאד הרומנית שם גם כנראה נערכה החתונה, הוצעה לאבא רבנות אוטוק-מוגילוב ומיד עבר לשם לכהן ברבנות, הרבנית צוויג מדיגישה לנו שזיכרונותיה מבית אביה מועטים, והיא מאוד חוששת שלא נדייק בפרטים, חשוב לה הדיוק והאמת כי זה היה נר לרגליו של אבא זצ"ל.

היכן היא אוטוק-מוגילוב?

שם העיר שהיה שם אבי רב ברומניה היה אוטוק-מוגילוב, היה לה שתי שמות, כי חלק אחד של העיר היה תחת השלטון הרומני והחלק השני היה תחת השלטון הרוסי, ולכן זה נקרא אוטוק מוג(ה)ילב, והיה שם רבנות אחת, ואבי כיהן כרב העיר.

ואז הוצרכתם לברוח משם?

כן מחמת שאבא היה נתין גאליציא ואל רומני או רוסי היו רדיפות, והוצרך לברוח משם, כשעלינו לארץ ישראל היה עדיין השלטון האנגלי, אבל היינו עולים ליגאליים - חוקיים, עלינו דרך לבנון וסוריה וטורקיה, אבא ברח בשנות המלחמה, בשנת 40 מרומניה, מסלול הבריחה שמעתי מאבי, הלכנו ברגל, חצינו נהרות וגבולות, עברנו ארצות, מרומניה עד לבוסרוס, זה היה הים שחוצה מאירופה לטורקיה, אח"כ באוניה, נסיעה של יום או יומיים, לטורקיה, ומשם לסוריה, ומשם ללבנון, ומשם נכנסו לארץ ישראל - כחוק.

בארץ ישראל

כשעלינו לארץ נעשינו ליגאליים, הגאון הגדול הרב צירלון הרב מקישנוב רומניה כתב בקשה להרב הרצוג שיעזור לאבי כדי שיקבל את הויזה, וכך עלה בידי אבי להכנס לארץ ישראל באופן ליגאלי. הרב הרצוג, הכיר כבר את אבי, על אף שאבי היה צעיר לימים, היה לו קשר עם כל גדולי הרבנים כמו שרואים בספר השו"ת שהוציא לאור.

כשבאנו לארץ ישראל נסענו לירושלים, שם היה לנו משפחה, שתי ודוות, שהם כבר עלו לפנינו, משפחת לנדא ומשפחת אשכנזי מאלעסק, אמי היתה ממשפחת אשכנזי מבארלאד ומיאסי, בתו של הרה"ק ר' ישראל האדמו"ר מאלעסק בארלאד ע"ה, היא צ"ע של אמי רבקה ע"ה היא ב"א ניסן תש"ב, היא נפטרה בשנה שעלינו לארץ, ונטמנה בהר הזיתים. הדודה שלי,

מאוצרות הפרשה

למרות חטא העגל עדיין היו עם ישראל "חומר גלם" איתו אפשר לעבוד, וממנו ניתן לעבד משהו חדש וטוב. אבל כאן הרגיש משה שאין עם מי לעבוד, ואז, חלילה הכל אבוד.

כלפי מה הדברים אמורים? "ויהי העם כמתאננים" (יא,א) מירמור עמוק ואז הלך והתפשט... איבדו את השמחה... את החיות!...! כאן הרים משה ידיים, כי עם מדוכאים אין מה לעבוד. כל עוד הם בשמחה, אזי גם כאשר נפלו בחטא היה "חומר גלם" לעבוד איתו, אבל כיוון שהפכו למתאננים הכריז משה "כי כבד ממני" (נועם שיה, הובא במש"ק י"ג)

והענן סר מעל האהל והנה מרים מצרעת כשלג (יב, י)

דייק כאן רש"י מלשון הכתוב, שקודם סר הענן, ורק לאחר מכן נעשתה מרים מצורעת. ונשאלת השאלה: מה משנה סדר הדברים – אם קודם סר הענן, או קודם נצטרעה?

ניתן להסביר זאת, על פי הנאמר במשנה (נגעים פ"ב, מ"ב): "אין רואים הנגעים ביום המעונן" – ביום מעונן אין הכהן בודק את נגעי האדם, לקבוע אם מצורע הוא או לא, מפני שהעננים מחשיכים את האור, ומשנים את מראה הנגעים.

והנה במשך כל ארבעים השנים שהיו ישראל במדבר, היו מוקפים ומכוסים בענני הכבוד, ועל כן מובא מדוע חשוב היה לציין את סדר הדברים – שכן אילו לא היה הענן סר קודם, לא היו יכולים לבדוק את מרים, ולקבוע שהיא מצורעת. רק לאחר שסר הענן, יכלו לבדקה היטב, ולטמאה. (נפתלי שבע רצון, הובא בגליון נפת צופים)

ויצא משה אל ה' לאמר א-ל נא רפא נא לה (יב, יג)

מבאר רש"י מה בא הכתוב להשמיענו במילה "לאמר"? אלא כך אמר משה רבינו לקב"ה: השיבני אם אתה מרפא אותה אם לאו.

יש להבין – שאל הצדיק רבי ישראל מרוזין – הרי מצינו במשנה מסכת ברכות (פ"ה משנה ה'): אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא כשהיה מתפלל על החולים ואומר: זה חי וזה מת! אמרו לו: מנין אתה יודע? אמר להם: אם שגורה תפילתי בפי יודע אני שהוא מקובל, ואם לאו יודע אני שהוא מטורף. אם כן – שאל רבי ישראל – לשם מה שאל משה רבינו מאת הקב"ה שיודע לו אם מרפא את מרים אם לאו, והרי אם רבי חנינא בן דוסא כשהיה מתפלל על החולים ידע מיד לומר: זה חי וזה מת – בוודאי שמושה רבינו ידע זאת. אלא – השיב הרבי – אמת הדבר שכאשר משה רבינו התפלל על חולה, ידע מיד אם תפילתו נתקבלה אם לאו, אולם כאן כאשר התפלל על אחותו, נאלץ לקצר עד מאוד בתפילתו, כמו שמביא רש"י: "שלא יהיו ישראל אומרים: אחותו נתונה בצרה והוא עומד ומרבה בתפלה", על כן אמר רק: "א-ל נא רפא נא לה". בתפילה כה קצרה נזקק משה רבינו לתשובת הקב"ה, אם נתקבלה תפילתו או לאו. (א. חסדישער ווארט)

ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים והעם לא נסע (יב,טז)
מפני מה זכתה מרים לכך שכל עם ישראל ימתינו לה עד שתטהר מצרעתה? עמדה לה זכות עמידתה ליד היאור, כאשר המתנה לראות מה יקרה למשה אחיה. כפי שאומר הפסוק: "ותתצב אחתו מרחק לדעה מה יעשה לו" (שמות ב,ד) – בפסוק זה ישנם שבע מילים, וכנגדן זכתה מרים שאף השכינה המתנה לה שבעה ימים. (בעל הטורים)

ויאמר אלהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ד' לכם (ט,ח)

משה רבינו משיב להם בלשון עכבה, "עמדו ואשמעה מה יצוה ד' לכם", ויש להבין פשר לשון זה? מאי שנא מפרשת בנות צלפחד שם נאמר "ויקרב משה את משפטן לפני השם" (כו,ה) ללא לשון עכבה? כך שואל הגאון רבי חיים משאש זצ"ל, מרבני 'מקנס' (בספרו נשמת חיים).

הוא מבאר באופן מתוק ופשוט: כאן בפרשה מדובר בטמאים לנפש שניגשו למשה וטענו "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ד' במעדו" (י,ט) היינו הם רצו להצטרף אל עם ישראל ולהקריב קרבן פסח. ממילא משה עוצר בעדם ואומר להם "עמדו ואשמעה מה יצוה ד' לכם"! אמנם, בבנות צלפחד מדובר על 'הלכתא למשיחא' של חלוקת הארץ, שם לא צריך משה לעכב בעדן, שכן יש עדיין הרבה זמן, לפיכך הוא רק שומע את טענותיהן ומגיב את משפטן לפני השם. (מוסף ש"ק יתד נאמן)

על מצות ומרורים יאכלוהו (ט, יא)

בהגש"פ אנחנו מביאים את דברי הלל שהיה כורך מצה ומרור לקיים מה שנאמר על מצות ומרורים יאכלוהו. רבים תמהו למה הלל למד את הדין שלו מפרשתנו שהוא פסח שני, ולא מפרשת בא דכתיב שם בעניין פסח ראשון ואכלו את הבשר בלילה הזה וכו' ומצות ומרורים יאכלוהו. מתרץ האדמו"ר השר שלום מבבל: הנה יש להקשות מה זה התוספת שיש במצוה הזאת יותר משאר המצוות ומה היא 'לקיים מה שנאמר' הרי לא מצינו כזה נוסח בשום מצווה. אלא מה, אנחנו היום (כשאומרים ההגדה) לצערנו נמצאים בפסח ראשון ועדיין לא נבנה ביהמ"ק, ואנחנו מתפללים לקב"ה שנוכה לקיים מה שנאמר בפסח שני על מצות ומרורים יאכלוהו היינו שנוכה לפסח שני, וזה מה שאומרים בפסח ראשון שנאכל בפסח שני לקיים על מצות ומרורים וכו'. והקשה עליו השואל ומשיב: הא כל ישראל לא נידחים לפסח שני. ותירץ האדמו"ר זצ"ל שעל כזה מקרה שנבנה ביהמ"ק בין פסח ראשון לפסח שני כותב הירושלמי בפסחים פ"ט שכן נידחים לפסח שני.

האנכי היריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדיתיהו וגו' (יא,יב-יג)
אברך אחד הגיע לפני הצדיק רבי יהודה ליב מגור, בעל ה"שפת אמת", ובפיו טענות ומענות כלפי אביו. מאז יום חתונתי – אמר האברך – מסרב אבי לעזור לי בפרנסת בני ביתי. קרא הרבי לאביו של האברך ושאלו: מדוע מסרב אתה לעזור לבנך? כל ימי – אמר האב – עמל אני לפרנסתי ופרנסת בני ביתי, אולם אחרי חתונתם אין אני רואה חובה לעצמי לדאוג לפרנסתם. טענתך אינה צודקת כלל – אמר הרבי – שהרי אנו לומדים ממושה רבינו, כאשר בני ישראל התאוו לאכול בשר טען משה רבינו לפני הקב"ה "האנכי היריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו... מאין לי בשר לתת לכל העם הזה?" משמע מכך – המשיך הרבי – שאילו הרה משה את העם, לא היתה מועילה לו הטענה: "מאין לי בשר"? אם כן, סיים הרבי – גם עליך לעזור לבנך. (א. חסדישער ווארט)

לא אוכל לבדי לשאת את כל העם הזה כי כבד ממני (יא,יד)
הדבר פלא – וכי זו הפעם הראשונה שבני ישראל עשו דבר נגד רוחו של משה? מדוע דווקא פה משה כביכול "מרים ידים" ומכריז "כי כבד ממני" האמנם לא היה חטא העגל כבד יותר?!

ביאר הגאון רבי אביגדור מילר זצ"ל: העגל בוודאי היה כבד יותר, אבל

מי שרוצה באמת – זוכה לסייעתא דשמיא!

יִאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים אָדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקְּרִיב אֶת קַרְבְּנֵי הַ' בְּמַעַדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ט', ז')

לכאורה יש להבין: מדוע היתה התורה צריכה לתאר את השתלשלות המאורעות שהובילה לציווי מצוות 'פסח שני'? האם לא די בכך שהתורה תכתוב את פרשת פסח שני כפי שנאמרה למשה רבינו מפי הגבורה – מבלי הרקע הנלווה?

את התשובה לכך נבין על פי המעשה הבא: רבי מרדכי גיפטר, ראש ישיבת 'טלז' באמריקה עשה פעם את דרכו במטוס עם שמונה מתלמידיו, בדרכם להשתתף בשמחת נישואיו של אחד מבני ישיבתו. דע עקא, כאשר התקרב המטוס אל היעד – החלה משתוללת לפתע סופת שלגים קשה, אשר מנעה את הנחיתה בשדה התעופה המיועד. בליט ברירה, התקבלה הוראה ממגדל הפיקוח להמשיך בטיסה אל עבר שדה תעופה צבאי, שהיה במרחק של כמאה וחמישים קילומטרים מהיעד, שם אכן נחת המטוס בטוחה. כדי להגיע לשמחה, גם אם באיחור מה, היה כמובן, צורך בהיערכות מיוחדת. אולם לפני כן, עמדה בפני הרב ותלמידיו בעיה דחופה יותר: שעת תפילת מנחה התקרבה, ואילו הם – תשעה בלבד! ראש הישיבה ועוד שמונה תלמידים! כיצד אפוא משיגים עשירי למנין בתוך מנחה צבאי אמריקאי?! להפתעתם של בני החבורה, ניגש אליהם לפתע קצין אמריקאי במדים רשמיים ואמר: "נכון שאתם מחפשים עשירי למנין? ובכן, אני יהודי, וחיכיתם לכם!" מבטי השתוממות פשוטו על פניהם של הנוכחים, והקצין האמריקאי נענה והסביר: "ראו נא... אני יהודי כשר המשתדל להקפיד על קלה כחמורה גם כאן, בתוככי הבסיס. אך להתפלל במנין אינני זוכה, ובענין זה הריני אנוס לחלוטין... אלא שהיום, הינו יום היארצייט של אבי, וצערי על כך שלא אזכה לומר קדיש לעילוי נשמתו – היה רב ביותר. "אתמול בלילה, הלכתי לישון מתוך מחשבות נוגות על כך שאפילו ביום השנה לאבי אינני זוכה להתפלל במנין ולומר קדיש לעילוי נשמתו, והנה בלילה – הופיע אבי בחלומי ואמר לי: 'בני, התפלל לפני הקדוש ברוך הוא, ותראה איך המנין ינחת היישר לזרועותיך!...' "המשיך הקצין: "ובכן, מה אומר ומה אדבר? זה מה שעשית... מאז הבוקר אני מתפלל לפני אבא שבשמים שישלח לי מנין מהודר כדי שאוכל לומר קדיש לעילוי נשמתו של אבי, והנה, שלחה אתכם ההשגחה העליונה לכאן, היישר אלי, באורח בלתי צפוי, כדי שאוכל לומר קדיש על אבי!" סיים הלה את סיפורו המופלא, והותיר את השומעים נדהמים. הרי לנו, שכאשר יהודי חפץ באמת ובתמים לקיים מצוה, הקדוש ברוך הוא מסייע לו להוציא את מחשבתו הטובה אל הפועל, אף אם הדבר נראה חסר כל סיכוי ובדרך נס של ממש...

ומכאן, נבוא להשיב תשובה לשאלתנו בענין מצות פסח שני: שכן הנה, אותם אנשים טמאים אשר נגשו אל משה, ידעו כי על פי ההלכה אינם יכולים להקריב את קרבן הפסח. הם יכלו כמובן לפטור את עצמם ולטעון, שמדובר במקרה של אונס, ואין בידם לעשות מאומה... אולם הם לא ויתרו! הם הגיעו אל משה, מתוך השתוקקות לקיים את המצוה, מתוך רצון עז להקריב גם הם את קרבן הפסח, וביקשו פתרון! ואכן, הפתרון נמצא... שהרי כאמור: כאשר יהודי משתוקק לקיים את מצוותו של בורא העולם – תמיד יזכה לסיוע ממרומים! התורה מפרטת ומתארת את הנסיבות בהן נצטוו ישראל על מצות פסח שני. ובכך מלמדת אותנו עיקרון בסיסי זה – גם אם נראה לנו כי על פי דרך הטבע אין לנו יכולים להגיע למדרגה הרוחנית בה אנו חפצים – אל לנו להרים ידיים ולומר נושא... עלינו לעשות כל מה שבידינו, ואם נוכיח רצון עז לכבוש את היעדים הרוחניים אליהם אנו שואפים – נזכה לסייעתא דשמיא מעל לדרך הטבע!

(מתוך "ללמדך - במדבר" שעתיד לצאת לאור מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

האם בשמיעת סיפורי מעשיות של השני יש משום ריבית דברים

שאלה: ישנו יהודי מבוגר שעיתותיו בידו והוא אוהב מאד לשבת בניחותא ולהרצות סיפורי צדיקים או אמרות על הפרשה, ובדרך כלל אין לאחרים זמן לשמוע אותו ואת סיפוריו, אולם בשעות הערב הוא מנהל גמ"ח כספים, ומי שבא אליו ללוות כסף לא נעים לו לקום ולברוח מיד כשקיבל את הכסף ומתוך הכרת הטוב הוא מתעכב ושומע אותו כמה דקות ואחר כך הולך לדרכו. ויש להסתפק האם יש חשש איסור ריבית דברים בזה שהלוח שומע את המלוה, והרי הכל יודעים שלולי שהיה זקוק להלוואה לא היה מתעכב כדי לשמוע את סיפוריו ודבריו של המלוה?

תשובה: הגאונים הגדולים רבי נסים קרליץ זצ"ל ויבלחט"א רבי חיים קניבסקי שליט"א חששו בזה לאיסור ריבית, וכלשון הגר"ח קניבסקי: לא כדאי להתעסק בכאלו דברים. וכן הורו הגאונים רבי שלמה זלמן אולמן זצ"ל ויבלחט"א רבי יצחק וייס שליט"א. ואמרו שהעצה היעוצה היא שיאמר לו מפורש שהוא ממהר ואין לו כעת זמן לשמוע את דבריו, ואם בכל זאת ישמיע לו מדברותיו בודאי לא תיחשב ההאזנה לריבית דברים אלא לגמילות חסד בעלמא, שהרי כבר אמר לו בפירוש שלמרות ההלוואה שהלווה אינו חפץ לשמוע את דבריו. והסכים הגר"ח קרליץ לעצה זו.

וגם הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א אמר שיש חשש איסור ריבית בזה, אלא שיש לחלק בין אם היא שעה שאנשים אינם ממהרים כ"כ, ויכולים להקדיש מזמנם עבור הזולת, לבין שעה שאנשים אינם מתעכבים בה כלל, כגון שעה מאוחרת בלילה או בפניא דמעלי שבתא, או אברך כולל באמצע ה'סדר', וכדו', שבזה ניכר שמתעכב רק מחמת ההלוואה שקיבל ויש לחוש בזה לאיסור ריבית. והגאון רבי פינחס וינד שליט"א אמר שאם מקדיש מזמנו לשמוע את דברי המלוה באופן שלולי ההלוואה לא היה עושה זאת, אלא היה דוחה את המלוה באמלתא, יש לאסור זה משום ריבית. אבל אם משער בנפשו שהיה מקדיש זמן זה כדי לשמוע את דבריו גם לולי ההלוואה, מצד גמ"ח גרידא, אין איסור בדבר כשעושה זאת בשעת ההלוואה. והגאון רבי מרדכי הלפרט שליט"א העלה סברא דשמא לא חשיב ריבית משום שההנאה מהמלוה מקבל היא הנאה של מצוה – שאחרים שומעים ממנו דברי תורה ומוסר, ומצוות לאו ליהנות ניתנו ולא חשיב שמקבל הנאה מן הלוה. והסכים הגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א לסברא זו. והגר"פ וינד אמר שסברא זו תלויה במחלוקת האחרונים האם ריבית דברים אסורה רק כאשר המלוה נהנה מן הדברים או גם בלא הנאה, ולדעת האומרים שאסורה גם בלא הנאה לא מהני מידי מה שהמלוה מקיים מצוה ומצוות לאו ליהנות ניתנו, לפי שאין האיסור תלוי בהנאה כלל. ויש להחמיר כדעה זו להלכה. והגרש"ז אולמן דחה דבריהם מטעם אחר, שהרי אסור ללוה ללמוד עם בנו של המלוה, ואף זה חשיב ריבית, אע"פ שהמלוה מצווה ללמד את בנו תורה, וההנאה שמקבל היא הנאה של מצוה שמקיים, ואין חילוק בדבר. ואני הק' אמרתי שיש לחלק, שהרי ללמד את בנו תורה הוא הנאה שרגילים לשלם עבורה כסף, ואף שיש גם מצוה בדבר אין זה מבטל את האיסור. אבל לשמוע את הדברי תורה שלו היא הנאה שאין רגילים לשלם עבורה כסף, ומכיון שהיא הנאה של מצוה שמא לא חשיב שהמלוה מקבל הנאה מן הלוה וכן שמעתי אח"כ מהגר"ח נוסבוים]. והרציתי את הדברים לפני הגאון רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א והסכים על ידי שיש להתיר מטעם זה, והביא ראיה ממה שכתב הרמ"א בהל' ריבית (י"ד סי' קע"א): ויש מתירין להלוות על ספרים או מקומות בית הכנסת ולישב עליהם אפי' בלא נכייטא, דהוי לצורך מצוה ומותר ללוות ברבית לצורך מצוה. ואף שכתב הש"ך שם סק"ח שאין להקל בריבית קצוצה אפי' לצורך מצוה, מ"מ בריבית מאוחרת דרבנן כגון זו יש להקל לדבר מצוה כזו שאין רגילים לשלם עבורה כסף וכנ"ל. ועוד טעם אמר הגרי"מ שטרן שאין לחוש כאן לאיסור ריבית כלל, שהרי הלוה אינו עושה כלום עבור המלוה, אלא רק זאת שנמנע מלעשות פעולה וללכת כדי שלא לפגוע בו אחרי שהלווה מעות, ואין זה דומה להמבואר בסי' קס"א: 'אם לא היה רגיל להקדים לו שלום אסור להקדים לו', דשם הוא עכ"פ עושה פעולה של הקדמת שלום, אולם כאן אינו עושה כלום, אלא נשאר במקומו וממילא המלוה נהנה שיכול לומר את דבריו, וזה אינו בגדר נתינת ריבית כלל. והסכימו לסברא זו הגאונים רבי חיים מאיר וואזנר זצ"ל ויבלחט"א רבי שמאי גרוס שליט"א, והורו למעשה שאין חשש ריבית בדבר כלל. וכענין זה אמר גם הגאון רבי מגדל שפרן שליט"א שריבית דברים שייכת רק בדברים שהלוה אומר למלוה, ולא בדברים שהמלוה אומר ללוה. והגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א התיר משום דמכיון שמה ששומע את המלוה אינו מתוך כוונה לגרום לו הנאה, אלא כדי שלא לפגוע בו, אין זה ריבית כלל ומותר. (וישמע משה)

חידה שבועית

אינה דבר האסור אקבל אותו פצט אחת בחי"ט, והאשה פצאייט לפחות?

תשובה לחידה בפר"ש: המספר 12 מופיע 4 פעמים בפסוק אחד: מנחות נשיאי השבטים כללו 12 שוורים, 12 אילים, 12 ככשים 12-1 עוים (1 פ"ט). **תשובה לחידה:** קרחון.

מרכז העיר: משפחת יעקב כץ להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות כץ – פרוינדליך להולדת הבן הנכד משפחת אהרן וייס להולדת הבן משפחת פלד לנישואי הבן משפחת בן חור להולדת הבן משפחת הלפרין – פולגר להולדת הבת הנכדה משפחת מוסקו להכנס הבן לעול תורה ומצוות **גני הדב:** משפחת אלפר לאירוסיה הבן הנכד משפחת אוסטרוב לאירוסיה הבת משפחת אטינגר לנישואי הבן משפחת מינקוביץ לנישואי הבן משפחת סטיניצקי לאירוסיה הבן והבת

מזל טוב

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

סיפור מההפטרה

פי אנשי מופת הפה: רבי שלום מרדכי שברדון זצ"ל סיפר שלרבי אליהו דושניצר זצ"ל היה בן בשם ר' אשר שנסע לאמריקה והשאיר לאביו פרדס ברמת השרון. עברה אז תקופה קשה על הפרדסים עקב משבר חמור במסחר התפוזים, כך שהגיע המצב שההוצאה היתה יתירה על ההכנסה. הוצרך אפוא רבי אליהו דושניצר להכנס בחובות כדי לקיים את האילנות. לבו היה דוח על החובות העולים וגדלים, ועל המצב ביש אליו נקלע, דבר הנוגד את השקפת עולמו. נוסף לכך לבו היה דואג וחרד שלא יעזוב את העולם הזה עם חובות, ויהיה חלילה בכלל "לזה רשע ולא ישלם". הוא הרבה בתפילות ושפך שיחו לפני ה', וגם היה מבקש מכל מכיר שפגש שיתפלל עליו שיזכה להפטר מן הפרדס, למכרה ולפרוע כל חובותיו. אחד מתלמידיו שנעשה לאחר נישואיו מתוך דירות ומגרשים, חיפש ומצא יהודי אמריקאי שרצה לקנות פרדס. הוא הפגיש את רבי אליהו דושניצר עמו, ויחדיו נסעו שלשתם לרמת השרון. באוטובוס ישב רבי אליהו דושניצר ליד הקונה ושוחח עמו: הרי הכתוב אומר: ולא תנונו איש את עמיתו" לכן עלי חובה למנות כל... החסרונות שנמצאים בפרדס שלי: אילן אחד נתגלו בו תולעים, אילן שני נתמעטו פירותיו, אילן שלישי יבש וכדו'. ועתה דע לך יקירי, בגמרא אמרו: הרוצה לאבד מעותיו ישכור פועלים ואל ישב עמהם (ב"מ כט, ב). כלל זה נאמר בכל מצב, קל וחומר בפרדסי שיש בו כל כך הרבה "חסרונות". לכן אני מודיעך, אם לא תוכל אתה בעצמך לעבדה, הרי אתה מניח מעותיך על קרן הצבי... הקונה שמע בסבלנות כל הדברים ושתק, כאומר "זיהי מה" אני קונה! כשהגיע האוטובוס לרמת השרון, הלכו לפרדס. התחיל רבי אליהו דושניצר להראות לקונה את כל החסרונות שמנה, כי הרי אינה דומה שמיעה לראיה... והצביע לו: הנה העץ המתולע, הנה העץ היבש, כאן יש בור וכדומה. הלה עומד בשתיקתו ואינו זז מעמדתו, הוא מוכן לקנות. לפתע נעצר האיש ולקח כדוריו תרופה ולגם נוזל מתוך צנצנת שהוציא מכיסו. נתר רבי אליהו דושניצר ממקומו, ושאלו מה קרה? וען הקונה: רבי, אל בזהלה, היות ויש לי לב חלש, נתן לי הרופא תרופה לנמקה מדי זמן מסויים. קצת יצאו הדברים מפי האיש, מיד ביטל רבי אליהו דושניצר את המקח. בהפטריו: הקב"ה ישלח לך רפואה שלימה במהרה, אבל אני את פרדסי לא אוכל למכור לך בשום פנים ואופן; כאן פקעה סבלנותו של הקונה, ושען: מה איכפת לך רבי, אני מסכים לקנות הפרדס. אולם רבי אליהו דושניצר לא נסוג בו, ויאמר לו: וכי בשביל שאתה לא מבין שמקח זה לא טוב עבורך, המתור לי להנות אותך? הרי אמרתי לך "כי הרוצה לאבד מעותיו ישכור פועלים ואל ישב עמהם", אם כן כיצד יוכל אדם בעל לב חלש לטפל בעצמו עם פרדס קשה כשלי? לא ולא! את הפרדס לא אמכור לך! מיד פנה והלך לו, וחזר לפתח תקוה. באותם ימים פגש רבי אליהו דושניצר את תלמידו ר' שלום שברדון בתחנה המרכזית בתל אביב. פנה ואמר לו: הרי אתה משלנו, וקיבלת ממני בישיבה תועלת, לכן ארשה לעצמי לבקש ממך טובה. הרי אתה יודע את הצער והעוגמת נפש שיש לי מהפרדס. והנה לפני זמן ביקשתי את אחד מחבריי מתלמידי הישיבה, שפתח "תלמוד תורה" בירושלים, שיאמר תהלים לאחר גמר הלימודים עם הילדים שאצליה למכור את הפרדס ואפרע כל חובותי. לא ביקשתי אותו שיאמר תהלים חס וחלילה בשעת הלימודים, שלא לגזול מחשבון זמן לימודם. אך אחר שעת הלימוד כשבין כה וכה הולכים הילדים לבתיהם, יאמר עמם כמה מוזרי תהלים להצלחתי והצלחתי מהפרדס... אבל כאן עצר בדיבורו, וחשב כיצד יסגנו הדברים, שלא יכשל בחשש לשון יודע על אותו תלמיד ששכח למלאות בקשתו. והמשיך: הרי אתה יודע שפלוגי טרוד במצוות הרבה, ובדאי מרוב טירדותיו שכח מלומר תהלים עם הילדים. לכן אבקשך, הרי אתה נוסע קצת לירושלים, סור נא לאותו מנהל ותזכיר לו מבוקשתי. שאלו ר' שלום: רבי, מגין לו שהלה ודאי שכח? השוב רבי אליהו דושניצר מיד: כי עדיין לא מכרת את הפרדס!... נאמנה חושית בכוחה של תפילתו. בבואו לירושלים מיד הלך להזהר לפגוש את החבר, ומצאו נחפו בצדדי היום לסניף הדואר לפני שיסגרוהו. מסר לו את השליחות, ואכן הלה אישר את דברי רבי אליהו דושניצר כי שכח מהדבר. נטש את עסקיו, ומיד חזר לתלמוד תורה ואמר עם הילדים כמה פרקי תהלים, וראה זה פלא, לאחר כשבוע מכר רבי אליהו את הפרדס, פרע חובותיו, שב ורווח לו... (המשגיח)

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר הרב משה אקר: כשהיינו ילדים קטנים בתלמוד תורה בא הבוחן לבחון את הילדים בלימודם בחומש, ובין השאלות ששאל היה: מה הדין אם נפל בורג קטן מהמנורה השחורה שבבית המקדש, והבורג הזה התגלגל והתגלגל, עד שנעצר ונח בדיוק על הר הזיתים, בין הקברים, האם מותר לכהן לדרת שם ולקחתו, חלק מהילדים קמטו את מצחיהם ועיינו בכובד ראש, על "השאלה החמורה" הזאת מה באמת הדין, אבל הילדים הבקיאים במעשה המנורה צעקו רבי! רבי! איך אפשר הדבר הזה? הלא המנורה היתה מקשה אחת, ואיך יתכן שנפל ממנה בורג? (בזמן הזה)

"ענין של טעם"

הטעם שמברכות הנשים "שעשני כרצוני", לפי שבבריאת האדם נמלך הקב"ה עם המלאכים, כמו שמובא במדרש ובריאת האשה לעומת זאת עשה השם ברצונו לבד ולא נמלך עם אף אחד. (ישועות יעקב)

"מפי כתבם"

בדברי הקדמונים מבואר, שעיקר תפקיד אמירת "עלינו לשבח" היא שמירה על התפילה. משל למה הדבר דומה? לאדם שקיבל רשות מאת המלך להיכנס לבית גנזיו, ואכן נכנס הלה ולקח מלוא חפציו אבנים טובות ומרגליות, שיהיה בהם כדי סיפוקו לכל חייו. אלא שחושש הוא לצאת מבית הגנזים באופן זה, שמא כשיצא מחוץ המלך יאזרוהו אינשי דלא מעלי ויגזלו ממנו את כל אשר לו. לשם כך הוא עושה לעצמו עטיפה שתעטוף את האוצר שהוא לקח מגנזיו המלך ותסתירהו מעיני כל חי. יהודי מתפלל את כל סדר התפילה, בונה בנין שלם בנוי לתפילות, ועתה יש חשש שכשיראוהו המזיקים יתקנאו בו ויגזלו ממנו את האוצר, לכן מקיף הוא אותו בשבח זה של תפילת "עלינו לשבח" שמהווה חומה מפני כל המזיקים. משל זה הובא בקדמונים, אלא שלכאורה יש להקשות על כך - כיצד יגזול ממנו מה שניתן לו מן השמים והלא אין אדם נוגע במוכן לחברו כמלוא נימה, וכאן הרי עוסקים אנו בשפע הניתן לו מדי השי"ת בעצמו. כיצד יתכן, אפוא, שיבואו לגזול זאת ממנו. ואם בכל אופן שייך שכביכול יגזלו זאת ממנו - במה תועיל תפילת "עלינו לשבח" לשמר את תפילותיו? והנה כבר נתבאר בכמה מקומות, כי תועלת התפילה היא בתרת: התועלת הראשונה - עצם מילוי כל בקשותינו, השפע הנשפע כתוצאה מתפילתנו - רפואה, ברכה, הצלחה וכו', והתועלת השנייה שהיא הרוח היותר גדול זה הקיימת אלקים שהשגנו בתפילה, היינו בבית המלך וכביכול נפגשנו עמו והתקשרנו אליו, וזוהי עיקר תועלת שבתפילה. כוחות הסט"א מכניסים בראשו של המתפלל כל מיני שטויות והבלי העולם, שתכליתם לבלבל את מוחו ולהסיח את דעתו מהרושם שהותירה בו התפילה וה"פגישה" שנפגש עם המלך. מתוך כך הם מצליחים גוזלים ממנו את כל מה שהשיג ע"י תפילותיו. על כך באה תפילת "עלינו לשבח", בה אומרים אנו "שהם משתחווים להבל וריק וכו' ואנחנו כורעים ומשתחווים ומודים לפני מלך מלכי המלכים וכו' אין עוד!" במילים אלו מכריזים אנו שכל הבלי העולם הם "הבל וריק" אין בהם ממש ואין שום מציאות מבלעדי מציאותו ית"ש - "אין עוד מלבדו", ובוה יוצרים אנו מציצה בינינו לבין הבלי העולם, וממילא איננו נותנים להם בית אחיזה לבלבל את השקפתנו והכרתנו בגדולות השי"ת - אין עוד מלבדו! (נפש שמשון ירבי שמשון פיקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן דבר מאכל, שהוציאו אותו מדבר באכילה, ויהיה מותר באכילה?

תשובה: דג טהור שנמצא במעי דג טמא, מותר באכילה (ש"ע יורה דעה סימן כ"ט סעיף טו) (שהם קברניטי)

מפתחמי אור יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אין מנוחה לחמדן. (ר' שלמה אבן גבירול)

עושר הנפש, טוב מעושר הממון. (ר' יחיאל הרופא)

אין העושר תלוי בכוחו של האדם ולא בשכלו אלא ביד הבורא. (רבינו בחיי)

פניני הפרשה

בהעלותך

עלון מס'

1088

שנה כ"ב התשפ"א

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

נגע המלומדה

טבע האדם שהוא מתחיל משימה רוחנית במרץ ובהתלהבות, אך עם הזמן דועכת ההתלהבות הראשונית, ולאט לאט תפקידו נעשה מתוך הרגל, יותר מאשר מתוך כוונה ורצון. יש והוא מתרגל כל-כך למעשיו עד שלעתים הוא פועל באופן מכני, ללא רגש וקשר נפשי לפעולה. גם מי שכבר השקיע כוחות והכנים עצמו לעבודת ה' מתוך הכרה בהירה, בפעמים הראשונות מתרגש מהמצוה, אך לאחר מספר פעמים, מתרגל ועלול לשקוע בשגרה וקביעות, וכך לאבד את חיותו והרגשותיו בקיום המצוות.

נגע זה של ההרגל כובש כל חלקה טובה, והוא אחד מאבני הנגף הגדולים בעבודת ה'. בזה אחר זה מכבה ההרגל את גחלי הקודש הלוחשים בנפשו של האדם, ודואג שידעכו כליל. כאשר עובד אדם את קונו כמצות אנשים מלומדה, זהו הרסו ולכן מזהירים אותנו חז"ל: "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים!". הרוצה שתהא עבודתו בעלת ערך, עליו לעמוד תמיד על המשמר ולא להניח לחולשת ההרגל להשתלט עליו מבלי משים.

כדוגמא לאדם ששמר בכל ימי חייו שלא לתת להרגל שום דריסת רגל בעולמו הרוחני, ניתן להביא את אהרן הכהן, עליו נאמר בפרשתנו "וַיַּעַשׂ בֵּן אֶהֱרֹן" (במדבר ה, ג) וביאר רש"י: "להגיד שבחו של אהרן שלא שינה". ונשאלת השאלה וכי עלה על דעתנו שאהרן ישנה חיו? מה השבח הגדול בזה שאהרן לא שינה, עד כדי כך שצריך לכתוב זאת מפורש בפסוק?

מבארים המפרשים כי כוונת רש"י אינה לומר שאהרן עשה את אשר נדרש ממנו מדי יום ביומו, זה פשוט ואין צריך לומר! אלא השבח הגיע לו על כך שלאורך כל ט"ל שנות ההדלקה, לא שינה כמלוא הנימה מן הרצון, המסירות וההתלהבות שהיו לו בפעם הראשונה. ואין הדבר פשוט כלל ועיקר. מדי יום ביומו, ערב ובוקר, היטיב אהרן את הנרות והדליקים, ולא נעשה הדבר אצלו הרגל, אלא ביום האחרון עשה את עבודת הקודש בהתלהבות של קדושה כאילו זו הפעם הראשונה שלו.

דרכי הפרד"ס

אופנים בפיוש התורה

עצה טובה

מספר פעמים שמוזכר ביטוי בפסוק / בפרשה בא לרמוז על מספר מסוים. לדוגמא, בפרשת בהעלותך (ח, יט) נזכר בפסוק חמש פעמים "בני ישראל", וכתב רש"י שזה בא "להודיע חיבתן שנכפלו אזכרותיהן במקרא אחד כמנין חמשה חומשי תורה" (דוגמא נוספת ראה בכעל הטורים שמות ל, יב).

הדרך הטובה ביותר להגיע כמעט לאפס טעויות בהקלדת חומר, היא לשלוח את הטקסט להקלדה נוספת, ולערוך ביניהם השוואת מחשב המצביעה על ההבדלים בין הטקסטים. מאחר שיש סבירות רחוקה שבשתי ההקלדות יעשו אותן טעויות, התוצאה בדרך כלל מושלמת.

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"ואמרו חז"ל שנתקבצו אומות העולם אצל בלעם הרשע ואצל אבנימוס הגרדי ושאלו אותם איך נוכל להזדווג לאומה זו, ואמרו להם לכו וראו בבתי כנסיות ובתי מדרשות שלהם, כל זמן שילדיהם מצפצפין בקולם בתורה, אין אתם יכולים להם וכו'. ולכן הם מתחכמים למשוך את ילדינו מבתי מדרשותינו, ליתנם בבתי ספר זרים וחילוניים ללמוד שפה ומלאכה כדי להריק עדיינו מעלינו. ושמוני נוטרה את הכרמים כרמי זרים של אוה"ע, אבל כרמי שלי היא התורה הקדושה שלנו לא נטרתי. וכוונתם להתנכל עלי ולהלחם אתי כשאין בידי קולו של יעקב. ולכן צריכים אנו להזהר לבלתי נלכד ח"ו ולא נתפתה לרוח הזמן והבלי העולם".

("מגיד חדשות" ח"ט עמ' קע"ט)

ויעש כן אהרן – פירש רש"י ז"ל: להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. עכ"ל. ובספר (?) הביא דברי סבי הרב משה לוי זצ"ל שפירש כוונת רש"י, שמכיון שכל אחד מהנשיאים היתה לו כוונה המיוחדת לו בהקריבו את קרבנו, באה התורה ומשבחת את אהרן שלא שינה, היינו שכוונתו היתה אחידה כפי שאמר משה ולא היתה לו עוד כוונה אחרת כשאר השבטים. עכ"ד. ולענ"ד נראה לפרש באופן אחר, על פי מה שידוע שאהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, ובתחילת הפרשה כתב רש"י שכשראה אהרן את קרבנות הנשיאים חלשה דעתו שלא השתתף עמהם לא הוא ולא שבטו. אמר לו הקב"ה: חייד, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומיטיב את הנרות. ע"כ. והנה אם שלו גדולה משלהם יש חשש שיבואו שאר הנשיאים לידי קנאה ושנאה, ודבר זה הוא נגד מדתו ומטבעו של אהרן הכהן ע"ה, והיה לו לסרב לקבל את תפקיד ההדלקה. ולכן בא הכתוב ומדגיש "ויעש כן אהרן", לשבחו שלא שינה אע"פ שהיה זה נגד טבעו.

והנה אמרו חז"ל (עיין מנחות דף כ"ט ע"א) שבשעה שאמר לו הקב"ה למשה וזה מעשה המנורה מקשה זהב וגו' נתקשה משה בעשייתה עד שהראה לו הקב"ה את דמות תבניתה. ע"כ. ויש להקשות, הרי גם בכרובים אמר ה' למשה לעשותם מקשה אחת ולא מצינו שנתקשה בהם משה. ונראה לבאר בס"ד הטעם על פי הדרש, כי המנורה וקניה רומזים לסוגי האדם השונים, ולהצליח לחבר בין כולם שיהיו מקשה אחת ובאחדות מלאה זוהי מהמלאכות הקשות במקדש, ולכן נתקשה משה בזה. וזה הטעם שאהרן הכהן ע"ה נבחר להדליק המנורה כי הוא היה אוהב ורודף שלום והיה בכוחו לאחד את כולם. ועל פי זה נוכל להבין מה שסמכה התורה את תיאור צורת המנורה "וזה מעשה המנורה מקשה זהב" וגו' לענין ההדלקה, דלכאורה לא מובן מאי שיאמיה הכא. ועל פי האמור נחא, שבא לתת טעם וסיבה לכך שאהרן הכהן נבחר להדליקה לפי שהיתה מקשה זהב עד ירכה עד פרחו וגו'. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

שמות רבים אין קץ

(כמו: באמונתו, חדריו, להגיד, וכתבתם). מעניין שכבר היה הדבר לעולמים - בזמן הראשונים: תחכמוני, האשכול, האגודה, התרומה ועוד, ובדור הקודם: אחיעזר ומרחשת.

בשמות הספרים התורניים, נושבת רוח של מליצה, והם עשויים מלאכת מחשבת משברי פסוקים ומאמרי חז"ל, לעתים תוך שינוי מהמשמעות המקורית. מי שבקי בכתבי הקודש, יכול ליהנות ולהשתעשע משמות ספרים העשויים בתחכום רב, כמו החיבור "יוסף לחוק" שהוסיף מרן החיד"א ששמו יוסף, ללימוד "חוק לישראל", והוא לקוח מהפסוק "וישם אותה יוסף לחוק" (בראשית מז, כו). ללא התמצאות במקורות, לא ניתן להבין את פשר שמותם של רבים מן החיבורים. לא מעט טעויות נוצרו בגלל אי הכרת המקור. לדוגמא, רבים טועים לומר "כלי יקר", במקום "כלי יקר" שזהו השם הנכון - על פי הפסוק "וְכֵלֵי יָקָר שִׁפְתֵי דָעַת" (משלי כ, טו).

אחד מ'תחכמי' האומות ביקש להתלוצץ על ספרי היהודים, ואמר שמעולם לא ראה שם מגוחך יותר משם הספר "שפתי ישנים". ולא הבין מה שכל דרך מבני עמנו מבין, שהמקור לשם הספר הוא ממאמר רבי שמעון בר יוחאי על הפסוק "דובב שפתי ישנים": "כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה - שפתותיו דובבות בקבר" (יבמות צ"ז ע"א).

מציאת שם לספר, דורשת מחשבה רבה ותשועה ברוב יועץ, ולכן מחברים רבים בוחרים להשאיר זאת לסיום כתיבת הספר. אם כי, לעתים בא שם מוצלח בהיסח הדעת כמין נבואה קטנה.

הקושי נובע בעיקר בשל העובדה שעשו ספרים הרבה אין קץ, ובמשך השנים נגמר מלאי השמות... כיום, מחבר שינסה למצוא שם לספרו, יגלה בחיפוש ב"אוצר החכמה", כי השם כבר "תפוס".

ישנם שמות שהם כה משומשים עד שיש עשרות כמותם. מבדיקה אקראית, שם ספר השכיח ביותר הוא "בית ישראל". מאות ספרים נקראים כך. יש גם עשרות ספרים שנקראים: "ברכת אברהם", "חסד לאברהם", "מאמר מרדכי".

מספרים על הגאון רבי יחיאל מיכל אפשטיין זצ"ל שכאשר הוציא לאור את ספרו "ערוך השולחן", אמרו ליצני הדור: "כבר נגמרו השמות לספרים, ולא נותרה למחברים ברירה אלא לקחת שם קיים ולהפוך אותו..." (למעשה, הלצה זו בטעות יסודה, שכן שם הספר אינו "ערוך השולחן", אלא "ערוך השולחן", על פי ישעיה כא, ה).

כדי להתמודד עם המחסור בשמות, התחילו המחברים בזמננו לקרוא בשמות בעלי מלה אחת

זיספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

אדם סופו לעפר

"עשרה זהובים", התעקש העני, "ואין זה על פי אומדן או השערה! שאלתי מבינים ויודעי דבר, והם אימתו את הנתונים שבידי!".

סקרנותו של העשיר נעורה. אחד מן השניים - או שלפניו עשיר קמצן החי קבצן, שעושרו רב ואינו ראוי לנדבה, או שלפניו עני עז פנים המתקלס בו, וגם הוא אינו ראוי לנדבה.

"פרש נא את דבריך", תבע.

"בבקשה! התעניינתי אצל קברן העיירה, והוא שאמר לי שיש שני סוגי תכריכים בלבד, לעניים ולעשירים. ההפרש במחירם הוא בסך הכל עשרה זהובים...".

על פי מעשה זה, פירש נפלא הגאון רבי שמעון כהן הנ"ל את המובא במסורה, שהמלה "נחנו" נזכרה ארבע פעמים בתורה: "כולנו בני איש אחד נחנו" (בראשית מב, יא), "ונחנו מה" (שמות טז, ז), "נחנו נעבור חלוצים" (לקמן לב, לב), "נחנו פשענו ומרינו" (איכה ג, מב).

ויש קשר בין כל ארבעה מקומות אלו, שכן במה יכול האדם להתגאות על חברו? בחכמה, ביחוס או בעושר. אך אם נתבונן, נראה שאין בכל אלו לעורר גאווה, אולי אף להיפך...

וזהו: "ונחנו מה" - במה נתגאה? אם בחכמה, הרי "נחנו פשענו ומרינו" - והחכם החוטא עונשו גדול יותר! אם ביחוס, הרי "כולנו בני איש אחד נחנו" - בני אברהם יצחק ויעקב. ואם בעושר, הרי "נחנו נעבור חלוצים" - בסוף, יחלצו מאתנו את מחלצותינו, ומאומה לא ניטול עמנו, "לפי שבשעת פטירתו של האדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומע"ט בלבד" (אבות פ"ו, מ"ט).

מעשה בהלך עני שהיה מסובב מבית לבית, הולך מדלת לדלת ופושט יד לנדבה. פרוטה לפרוטה הצטרפה ואיפשרה את מחייתו הדלה.

יום אחד הגיע לוילה מפוארת רחבת ידיים. בחזיתה ניצבה מרפסת הדורה, ובה ישב אחר כבוד בעל הבית העשיר, שקוע בספרי חשבונותיו.

התקרב העני, הושיט ידו וקירקש במטבעותיו.

נשא העשיר לרגע קט את עיניו, ופטרו באטימות: "לא כעת! מחשב אני עתה את שווי נכסיי. חלילה לי מלטעות ולהתבלבל בחשבוני!".

נשא הרעיון חן בעיני העני. מדוע לא יחשב גם הוא את שווי נכסיו? נפנה לפנת השולחן, ערם את כל הפרוטות שבכסי בגדיו ומנה אותן אחת לאחת, כשהוא מסדרן בקבוצות של עשר עשר...

נשא אליו העשיר מבט משועשע והרהר בזחיות: עני מרוד זה מבקש לחקות אותי, אלא שהבדל 'קטן' בינינו - אני מונה מיליונים, והוא סופר פרוטות...

סנט בעני בבוז: "מה הינך מחשב, כלום מבקש אתה לדעת כמה מטבעות חסרים לך כדי להגיע לעושרי?".

חווורו לרגע פניו של העני, אך מיד התעשת ואמר: "לא, לא! איני צריך לחשב. זאת כבר ביררתי בעבר".

גיחך העשיר: "מה ביררת? מה ההפרש בינינו?".

"הגעתי למסקנא שאיננו רחוקים זה מזה. כל ההפרש בינינו מסתכם בעשרה זהובים בלבד", ענה העני.

"הבלים תדבר", הפטיר העשיר ושב לעסוק בחשבונותיו.

☺ זה לא חוק! ☺

שלום ויוחנן היו שותפים. יוחנן היה בר-אוריין, ואילו שלום - עם-האריץ.

יום אחד נסע יוחנן ליריד, וכתב משם לשלום שותפו על עסקיו ביריד, ופיים על דרך המליצה: "זאתה שלום וביתך שלום, וה' יברך את עמו ישראל בשלום". קרא שלום את המכתב והחזיר מכתב ליוחנן, ופיים גם הוא: "זאתה יוחנן וביתך יוחנן, וה' יברך את עמו ישראל ביוחנן"...

☺ חוק חוק אפא... ☺

מי שאינו מכיר את פסוקי התנ"ך, אינו טועם לשון מליצה.

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: לפני כשנה הקמנו בית כנסת וקראנו לו על שם הראש"ל רבי מרדכי אליהו זצ"ל. והנה עתה הגיעו זוג תורמים אשר הם ערירים ל"ע, וברצונם לתרום לבית הכנסת סכום הגון מאוד, בתנאי שנשנה את שם המקום על שמם. יש לציין שעל ידי תרומתם ניתן יהיה להרחיב במקום את שיעורי התורה ואף להקים כולל אברכים, מנגד נצטרך להחליף את השם שכבר קראנו. האם אפשר לעשות כך?
תשובה: לא עושים כך. אפשר להקים כולל אברכים ושיעורי תורה על שמם. יש להסביר להם שאם משנים שם שכבר קיים, מי יערוב להם שלא יבוא מישהו אחר ויתן תרומה כפולה וישנה את שמם שוב? וד"ל.

שאלה: מטפחת ששימשה לספר תורה וכעת אין בה שימוש, האם מותר לאשה לכסות בה את ראשה (העולם אומרים שיש בזה סגולה כל שהיא)?
תשובה: לא שמענו היתר או סגולה בזה.

שאלה: בביתנו יש בחדר ההורים שירותים ואמבטיה, ושמעתי ממקובל אחד שלא טוב הדבר, הואיל ויוצאים מזיקים מהשירותים והאמבטיה (כי אין מזווה בפתח שתמנע מהם להכנס לחדר). ולכן יש להרום את החדרון של השירותים והאמבטיה. מה דעת כת"ר שליט"א?
תשובה: אין צריך להרום, רק לעשות מחיצה מדיקט וכדומה. ואין לחוש יותר מזה.

שאלה: הרמב"ם בהלכות ברכות (פרק א' הלכה ה') כותב שעזרא תיקן נוסח הברכות. וקשה לי דאם כן איך נחלקו בגמרא אם מברכים "בורא פרי האדמה" או "בורא מיני דשאים"?
תשובה: במשך השנים מעזרא עד רבי יהודה (600 שנה), כל אחד מהחכמים סגן מלה אחת או שתיים כפי צחות לשונו, כמו שיש היום מאות נוסחאות בסידורים.

שאלה: האם מותר לספרדי לשנות את נוסח התפלה לנוסח הסידי?
תשובה: אסור. נוסח החסידים מבוסס על שלנו ולא להפך.

שאלה: תימניה שנישאה לספרדי, האם עליה לשנות לנוסח התפלה של הספרדים?
תשובה: אינה צריכה, תעשה כפי שנראה לה, והעיקר בלי מחלוקת.

שאלה: האם יש ענין ללמוד היסטוריה ותולדות עם ישראל? והאם יש הבדל בזה בין ספרים שנכתבו על ידי יהודים יראי שמים ליהודים שאין בהם יראת שמים (כל עוד שלא מופיעים שם דברי כפירה או דברים מסולפים)?
תשובה: מותר ללמוד, עיין באחרונים סימן ש"ו.

שאלה: האם ישנה דעה שעין הדעת היה עין תפוחים?
תשובה: זו דעת הנוצרים. והיא שבוש, שנתבלבלו מאתרוג לתפוח (עיין תוספות שבת דף פ"ח סע"א).

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לרפואת דורון בן שרה הי"ו

אֵלֶּזְנֹת

לְשַׁמְנוּ עֵבֶת

פְּרֻשַׁת בְּהַאֲלַמְתָּךְ

כס"ז, אליון כ"ו

שְׁמֹנֶה יָמִים. וְאָבִיו הִרְהִיב צ' ר' יִצְחָק, הָאֲדָמוֹר מְסֻטְטִישׁין, הָיָה אֶז בֶּן אַרְבַּע עָשָׂר שָׁנִים וְלֹא מָשָׂה יָדוֹ מִתּוֹךְ יָדוֹ שֶׁל הַמַּהֲרָ"י בְּמִשְׁפַּחַת כָּל אוֹתָם שְׁמֹנֶת הַיָּמִים, וְלִכְלֹל מְקוֹם שְׁהֵלֶךְ לוֹהֵה אוֹתוֹ. לְאַחַר שְׁנַסֵּעַ הַמַּהֲרָ"י מִשָּׁם, אָמַר לְאָבִיו הַקַּ' מְרַאזְבֵּדוֹב, שֶׁהַתְּפַעֲלִי מְאֹד מִמִּדַּת הַהִשְׁתַּוּת שֶׁל הַרְה"ק מְבַעֲלָזָא. אָמַר לוֹ אָבִיו הַקָּדוֹשׁ: אֲנִי שָׂמַח שֶׁאַתָּה מֵיטִיב לְרֵאוֹת. גַּם אֲנִי הַתְּפַעֲלָתִי מְאֹד וְאֲנִי יוֹדֵעַ מֵאִין לִקַּח מִדַּת הַשְׁתַּוּת כּוֹזָאת. הַרְבֵּה צְדִיקִים מִהַדוֹר הַקּוֹדֵם שָׂרְפוּ אֶת יְדֵיהֶם לְהַגִּיעַ לְמַדָּה זוֹ וְלֹא הִגִּיעוּ לְמָה שְׂזָכָה הוּא. אֲנִי בְּטוֹחַ שְׂכַאֲשֶׁר יֵשֵׁב בְּרֵאשׁ עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ יִהְיֶה אֶצְלוֹ הַדְּבַר בְּדִיּוֹק כְּאִלּוּ יוֹשֵׁב בֵּין עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים עֲצִים.

מִדַּת הַהִשְׁתַּוּת שֶׁל ה'אֶהֱבֵת יִשְׂרָאֵל'

בְּשַׁנַּת תַּרע"ד, בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, כְּשֶׁחִיל הַרוֹסִים הָיוּ סָמוּךְ לוֹיזְנִיצָא, וְעָשׂוּ מִטְרָה עַל עִיר וִיזְנִיצָא עִם שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים קֶאֱנָאֲנֶען [-תּוֹתָחִים], וְתַהוּם כָּל הָעִיר.

נָסוּ לְחַצֵּר קָדְשׁוֹ שֶׁל ה'אֶהֱבֵת יִשְׂרָאֵל' אֲנָשִׁים לְמֵאוֹת, שִׁיָּשֵׁב בְּאֶהְלוֹ שְׁעַם בֵּית הַמְדָרֶשׁ שְׁלוֹ וְעַסְק בְּשַׁעוֹרֵיו תְּמִידִין כְּסִדְרוֹן. שְׁלַח הַמְשַׁמֵּשׁ לְקָרָא לְבָנָיו הַרְבָּנִים שְׁיָבוֹאוּ לְלַמֵּד הַשִּׁיעוֹר בְּסֵה"ק בְּרִית כְּהַנֵּת עוֹלָם שְׁהִיָּה לוֹמֵד עִמָּהֶם בְּכָל יוֹם.

הִמָּה תְּמַהוּ וְהַתְּפִלָּאוּ מְאֹד עַל גְּדִל כַּחוֹ וְהַשְׁתַּוּת שְׁלוֹ, אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל וּמְהוּמָה שְׁהִיָּה בְּחַצֵּר

מִדַּת הַהִשְׁתַּוּת שֶׁל הַצְּדִיק מְרִימָנוֹב
וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן (ז, ט). וּבְרַשׁ"י לְהַגִּיד שְׁבַחוֹ שְׁלֹא שָׁנָה.

הַרְה"ק ה'דְּבַרֵי חַיִּים' מְצַאֲנוּ זִיע"א הָיָה נוֹהֵג לְנַסֵּעַ לְשַׁבַּת פְּרֻשַׁת פְּרָה, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, אֶל הַרְה"ק רַבִּי אֲשֶׁר יִשְׁעִיָּה מְרַאפְּשִׁיץ זִיע"א. לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק מְרַאפְּשִׁיץ, עָרַךְ ה'דְּבַרֵי חַיִּים' אֶת נְסִיעָתוֹ לְפְרֻשַׁת פְּרָה אֶל הַרְה"ק רַבִּי צְבִי הִירֶשׁ מְרִימָנוֹב זִיע"א, וְכַאֲשֶׁר הִגִּיעַ לְשָׁם, קָדְמוּ הַרְה"ק מְרִימָנוֹב בְּחֶבֶה רַבָּה וַשְּׁאֲלוּ: מַה הִבִּיאֲכֶם הַלּוֹם לְתַחֲמוֹנוֹ? הַזְּמַנְתֶּם לְדִין תּוֹרָה אוֹ לְבוֹרְרוֹת? הִשִּׁיב לוֹ הַרְה"ק מְצַאֲנוּ: בְּאִתִּי בְּמִיחָד לְשַׁבַּת אֶצֶל רַבְּנוֹ, שָׁכַן מְקַבֵּל בִּיָּדֵי כִי לְשַׁבַּת פְּרָה יֵשׁ לְנַסֵּעַ לְהַסְתַּוּפָּף בְּצִלּוֹ שֶׁל צְדִיק הַדּוֹר. לְיָמִים לֹא חָדַל ה'דְּבַרֵי חַיִּים' לְהַפְּלִיא אֶת מִדַּת הַהִשְׁתַּוּת שֶׁל הַצְּדִיק מְרִימָנוֹב, אֲשֶׁר לֹא הַתְּפַעֲלִי מִן הַתְּשׁוּבָה כְּמֵלָא נִימָה וְלֹא גָלָה שׁוּם שְׁנוּי בִּיחֹס, בֵּין מִי שְׂבָא בְּמִיחָד כְּדִי לְשַׁבַּת בְּצִלּוֹ שֶׁל צְדִיק הַדּוֹר לְבִין מִי שְׁחִלְפֵי רַק בְּאֶקְרָאֵי, עֵקֶב נְסִיעָה לְדִין תּוֹרָה אוֹ לְבוֹרְרוֹת. אוֹתָם פְּנִימִים מְאִירוֹת וְאוֹתָהּ קְבֻלָּת פְּנִימִים נְלַבֶּבֶת.

מִדַּת הַהִשְׁתַּוּת שֶׁל הַמַּהֲרָ"י מְבַעֲלָזָא

סֵפֶר הַרְה"ק מְסֻטְטִישׁין: בְּעַת שְׁהַתְּחַתֵּן הַרְה"ק מַהֲרָ"י מְבַעֲלָזָא זִיע"א עִם זְקֵנוֹ הַרְה"ק ר' מִשָּׁה, הָאֲדָמוֹר מְרַאזְבֵּדוֹב זִיע"א, שְׁהָה הַמַּהֲרָ"י בְּרַאזְבֵּדוֹב

כפי שפרש הרה"ק הלב שמחה מגור זיע"א: 'ויעש כן אהרן כאשר צוה ה' את משה'. וברש"י מספרי, ויעש כן אהרן, להגיד שבחו שלא שנה. אף שידע שמעשה הדלקת המנורה נעשית על ידו ולא על ידי משה רבנו ע"ה, מכל מקום לא בא לידי השתנות מזה, וזה שבחו שלא שנה.

כיוצא בזה נמצא בדברי הרה"ק רבי צבי הירש מנדבורנא זיע"א בספר 'צמח ה' לצבי': 'ויעש כן אהרן', להגיד שבחו של אהרן שלא שנה. על דרך שכתוב בחובת הלבבות בענין ההשתוות 'השנה בעיני השבח והגנות', כי כל זמן שהשבח הוא חשוב, אי אפשר שתהיה עבודת המצוה בהישרת מחשבה, כי המחשבה נמשכת אחר השבח, אף שגוף המצוה נעשית בשלמות יש בה שנוי מצד המחשבה, שאם לא היה בה השבח היה משנה העובדא עצמה, ונחשב כאלו שנה בה בעובדא עצמה.

והנה פרש רש"י, שאמר הקב"ה לאהרן 'שלך גדולה משלהם שאתה מטיב את הנרות' עכ"ל, נמצא אם לא היה השבח והגנות שוה לו, היה השבח זה שלך גדולה משלהם וכו' משנה המצוה ממאמרה. וזהו שנאמר באהרן 'להגיד שבחו של אהרן כו', ר"ל שהשבח שלו לא שנה את המצוה ממאמרה.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

קדשו, הוא כארי בגבורתו לא הפסיק מעבודתו הקדושה ולא רצה לבטל אף שיעור הזה ללמד עם בניו הרבנים.

חסיד הוא שהרבה הוא לא מדאי הרבה עבורו, וגם מעט די לו

מרגלא בפומיה דהרה"ק ה'אמרי חיים' זיע"א לספר, שאיש המוני נגש פעם אל אביו הרה"ק ה'אהבת ישראל' מויז'ניץ זיע"א והתפאר כי נהיה 'חסיד'. לשאלת ה'אהבת ישראל': האיה ענה הלה, כי הוא שותה הרבה. 'אם כן נהיית שכור אף לא חסיד' הפטיר לעמתו. 'רבי, במה איפוא נעשים חסיד', שאל הלה בתמהון. ענה לו ה'אהבת ישראל': 'א חסיד הייסט אז אסאך איז נישט צופיהל, אין ווייניג איז אויך גענוג' [-חסיד הוא שהרבה הוא לא מדאי הרבה עבורו, וגם מעט די לו]. והסביר רבנו זי"ע, שהוא מדת ההשתוות, והוא מדרגה גדולה שלא יתפעל האדם אף כשמקבל יותר מדאי כבוד וכן להפך בהעדרו, אם ברכו השי"ת אל יבעט וגם המחסור אל יעבירוהו ח"ו על דעת קונו, וכן הוא בכל מדה שמוודדים לו מן השמים.

לא בא לידי השתנות מזה בהדלקת המנורה

מדה זו נלמדת ונדרשת יפה בפרשת בהעלתה,

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אץ?נות - נושא פרסים באיזה הקשר מזכרים נשנה ירקות בפסוק אחד?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת ויקרא:

ש. איזה עוף מופיע בפרשה זו?

ת. העוף הוא יונה. בפרשה זו מוזכר שבני יונה יכולים לשמש לקרבנות מסוימים (ויקרא א, יד; ה, ז).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת ויקרא:

ה' יצחק סבאג ממודיעין עילית.

מפראהבישט

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיועניכ"א

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע"א

אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט] זי"ע, אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

ליל שישי

גליון 32

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום מתורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

פרקי אבות - פרק ב

כולם כלולים בו, והוא כלול מכולם] וזהו "המשפילי לראות בשמים ובארץ" דוד: כל אדם חזו בו - הנה כל בני אדם רואים (תהלים קיג ו) שהרכין בי הכל, ו'מבשרי' אחזה אלוה' (איוב יט כו). **וכן אמר כ"ק ר' שלום שכנא** שאין לו פנאי להעלים עיניו מקומותו⁽²⁾ אפילו רגע⁽³⁾. וזו מה שאמר הכתוב (איוב לו כה) "כל אדם חזו בו" (דייקא),

דע מה למעלה מומך (פרק ב משנה א). 'אדם כליל כלהו וכלא אתכלילן ביה והוא כלול מהכל'⁽¹⁾. [זוה"ק יתרו פ: (תרגום: אדם

השלמות וציונים

עוד עובדות פלאיות מהרה"ק רבי שלום מפראהבישט

ראה **בכרם ישראל** (עמ' 40): הרה"ק רבי שלום, דרכו בקודש היה גבוה ונשא מאוד, ומרוב אהבת ודביקות בוראו יתברך היה מרגלא בפומיה המיילות האלה בלשון פולנית: "מויע קאכאנא". ובנו הרה"ק מרוז'ין אמר עליו, אשר היה בדביקות גדול בלי הפסק. והרה"ק רבי משה מסאווראן אמר, שעל ידי דביקותו מאד כנ"ל, על כל לא האריך ימים.

עוד מובא שם: הרה"ק רבי שלום נזדמן פעם אחת לבית הרה"ק רבי פנחס מקאריץ, והסבו לאכול על השלחן, והרה"ק רבי פנחס היה רגיל לאכול שומים בסעודתו, והיה לו תמיד שומים מונחים על מלמעלה על שמי קורה, ולקח לו ספסל ועמד עליו והושיט ידו למקום שהשומים מונחים, ליטול מהם. והרבי שלום יושב ורואה איך שחרבי פנחס מטפס ועולה, והרה"ק בלבו איך זקן כמזוהו מטריח את עצמו ליטול מלמעלה את השומים. והרגיש בזה הרבי פנחס וענה בקול: 'אני מטפס ועולה להשי"ת'. השיב הרה"ק רבי שלום: 'מקום שאני שם, יש השי"ת'.

סיפור זה הובא בסגנון אחר בספר **אהלי יעקב** (דף תא): רבי שלום זצ"ל ראה את רבי פנחס מקאריץ מולח דגים לכבוד שבת. וכך היה מנהגו: הדגים היו נתונים למטה, והמלח היה על דף גובה שלא היה יכול להשיגו בידו בלי קפיצה, ובכל פעם קפץ ונטל מעט מלח. חיוך קל עבר על שפתי רבי שלום שעמד מאחוריו. רבי פנחס הרגיש בדבר, ויאמר 'עול ימים אל תצחק, במקום שם אלקים גם אני'. ויען רבי שלום 'במקום שאני נמצא גם אלקים שם'.

וכן הובא גם בספר **תולדות יוסף** (דף קה) בשינוי מעט, וכן כתב שם: שמעתי מאמאמו"ר ז"ל אשר הרה"ק רבי נחום מטשרנאביל היה פעם אחת אצל הרה"ק רבי פנחס מקאריץ באוסטראה על שבת קודש, עם חתן בתו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט. ובבואם בערב שבת קודש לביתו לא מצאוהו, כי הלך לבית המכשלת לעזור לכבוד השבת. ובבואם ראו כי רבי פנחס קפץ על הספסל ולקח מעט פלפלים ונתן להדגים. והרה"ק ראה חיוך. ובראותו אותם הלך רבי פנחס עמהם לביתו. והרה"ק רב י"ב"א היה אז המגיד מישרים דאוסטראה, ואחר התפלה בליל שבת קודש ביקש הרב י"ב"א את רבי פנחס שיתן לו אורח נכבד אחד מאלו, ונתן לו את הרה"ק רבי שלום, כי היה עדיין רך בשנים. אחר הסעודה הלכו שניהם [הרה"ק רבי י"ב"א והרה"ק רבי שלום מפראהבישט] לבית הרה"ק רבי פנחס, ועמד אז בפתח הבית עם רבי נחום ביחד, בדיחה דעתא. ושאל הרה"ק רבי פנחס את רבי שלום 'מדוע חייכת בי כשקפצתי על הספסל? הלא קפצתי אל ה'. והשיבו 'מוחמת זה עצמו חייכת, כי אל השי"ת אין צריך לקפוץ, כי בכל מקום שהאדם שם השי"ת שם. ואמר רבי פנחס לרב י"ב"א: 'לו ידעתי גדולתו מאז, לא הייתי מניחו לילך אצלכם על סעודת שבת קודש'.

[1] ראה זוה"ק (שם) 'אדם כליל כלהו, וכלא אתכלילן ביה'. וראה שם בהסולם (אות רפב) אחר שביאר את פירוש הכתוב 'ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור מהשמאול לארבעתם ופני נשר לארבעתם' (יחזקאל א':) כתב בפירוש דברי זוה"ק הנ"ל: פני אדם כולל את כולם, והכל נכללים בו, כי הוא בחינת המלכות המקבל מכולם וכו'.

[2] הנה כתוב (תהלים טו ה) 'שוית' ה' לנגדי תמיד כי מימינו בל אטוט', ופירש הרד"ק: בכל דרכי אוכרנו, כדבר שהוא נגד האדם תמיד, שלא יסור מעיניו ומלבו, כן שמת' כבוד האל תמיד לנגדי, כי יודע אני כי הוא מימיני ובעזרתי וכו', והרב משה בן מימון ז"ל פירש (מורה נבוכים, חלק ג נא) כי מימיני' כאלו הוא די מימיני שלא ישכח אותה האדם בהרף עין, לקלות תנועתה.

וענין עוד במלבי"ם (תפלות יוד, שם): 'שוית' ה' לנגדי תמיד" ר"ל שהגם שתאות הגוף והמדותיו יסיתנו לנסות מאחרי ה', אני משהו את ה' לנגדי, כי פקודת ה' ומצותיו הן עומדות נגד תאות גופי, והן מצוות את ההפך כמה שאני רוצה מצד גופי ויצרי, ושויתי ערך שניהם זה מול זה, שבודאי ראוי שאבטל רצוני ותאותי מפני ה' ומצותיו, והענין כי בנפש האדם יש שני דרכים, הגוף וכחותיו יעצוהו תמיד ללכת לקראת נחשים ויטוה אל אהבת עצמו, עד שאפילו הטוב אשר יעשה, יעשה מפני אהבת עצמו מתוקת השכר ויראת עונש או פנייה אחרת, אולם נמצא כח באדם שהיא התבונה המעשיית אשר תשים לפניו חק שיעשה הטוב רק בעבור שהוא טוב, ושרשה מהתבונה הכוללת הבתלי בעל תכלית שהוא השי"ת, עד שה' הוא מיצן אותו נגד הגוף ונגד הפני, והשומע לעצת ה' הוא משהו את ה' נגדו, ר"ל שמאריך שני הטענות במאזני משקל טענת הגוף וטענת הנפש, ושני הדרכים האלה קוראים ימין ושמאל בכתבי הקדש, שהחולק בעצת גופו ותאותו הולך בשמאל כי 'לב כסלי משמאלו', אבל אחר ששוית ה' לנגדי ובלטתי רצוני מפני רצוני, הוא 'מימיני בל אטוט אני הולך ונוטע הנגבה לצד הימין אל הטהרה והקדושה. עכ"ל.

וכתב הרמ"א (או"ח סי' א סעי' א) בשם מורה נבוכים (ח"ג פרק נב): 'שוית' ה' לנגדי תמיד' הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים, כי אין שיעבת האדם ותנועותיו ויסקו והוא לבדו בביתו אישיותו ותנועותיו ויסקו והוא לפני מלך גדול, ולא דיבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו כדיבורו במושג המלך, כל שכן כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקדוש ברוך הוא אשר מלא כל הארץ

כבודו עומד עליו ורואה במעשיו כמו שנאמר (יחזקאל כג כד) 'אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה"', מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השם יתברך ובשבתו ממונו תמיד.

וכן כתב רבינו זי"ע"א בהנהגות ישרות (סעיף ז, הובא בגליון 28) בשם הרה"ק המגיד הגדול ממעוריש זי"ע בזה הלשון: וגם כתוב בשם המגיד, כשעומד לפני מלך אוז יש יראה בודאי לאדם לחשב מחשבות אחרות, ולחשב תאוות אחרות, ומכל שכן לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וכו', ודע שתמיד אתה עומד לפניו וכו'.

[3] וראה בספה"ק דברי אמת (פר' שמיני, ד"ה כתיב) שכתב בשם הרה"ק המגיד הגדול ממעוריש זי"ע לפרש הפסוק 'צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו' (תהלים קמה ז) וזה לשון קדשו: הנה יש מי שכל חפצו ורצונו לעבודת שמים, וכל מה שרוצה להתנהג אינו חושב כי אם לילך בדרכי השי"ת, אבל כשעוסק במעשיו אינו דבוק בו יתברך כל כך, ושוכח הדביקות. ויש מי שדבוק בו יתברך יותר ואינו שוכח את ה' גם כשהוא במעשיו החביבים לו, כמו מי שאוהב את בנו יחידו, בכל עניניו זוכר את בנו, וזה נקרא חסיד וזה צדיק. מי שהוא 'צדיק' ה' בכל דרכיו' ולא בכל מעשיו, 'וחסיד' ה' 'בכל מעשיו' גם כן. עכ"ל.

וכן כתב בספה"ק זאת זכרון (פר' בהר בחוקתי ד"ה לפרשת בהר) וזה לשון קדשו: מי שיש לו בחינת נפש עושה מעשים טובים, ומי שיש לו נמי רוח אינו מדבר כי אם דיבורים שאין בהם חטא, אך עדיין יכול לבוא בהם פניות אחרות, אך מי שזוכה לנשמה ויש לו מחשבה טובה, זאת נקרא יובל, על שהוא חירות מוצר הרע, וזה הוא דביקות בבורא ברוך הוא, כי הגם שעושה מעשים טובים ומדבר דברים טובים, אם יש לו פניות אחרות ביה, כמו חונף וגאות, מתרחק מהם הבורא ברוך הוא וחסד, מה שאין בו מחשבה אין בה פניה, שאין יודע אותה כי אם בבורא ברוך הוא. והנה מחשבה טובה הוא טוב כנ"ל, אך בשעת דיבורו ומעשיו קשה לזכור. וכן פירשנו 'צדיק ה' בכל דרכיו' (תהלים קמה ז) כו', פירוש בדרכי האל, כל במעשיו שוכח את הבורא, כי קשה להיות בדביקות בשעת עשייה ודיבור, שנמי עקימת שפתיו היו מעשה, 'וחסיד' יש לו מדריגה יותר, שה' 'בכל מעשיו' אפילו. ושמעתי שגם הרב המגיד מראוונא ג"כ פירש הפסוק הזה כן.

הנהגות פראהבישט

פרק ט
המשך מגיליון 30

הנהגות ישרות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרי תלמידי הבעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוז'ין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

וכַשְׁתַּלְבֵּשׁ בְּגָדִים בְּגָדִים חֲמִיּוֹם, תֹּאמַר: "בְּשִׁבִיל בְּרִיאוֹת גּוֹפֵי לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ."

שלמות שלום - השלמות וציונים

וכַשְׁתַּלְבֵּשׁ בְּגָדִים חֲמִיּוֹם וכו'. כתב בשו"ע (או"ח סימן רלא) בכל מה שיהנה בעולם הזה לא יכוון להנאתו אלא לעבודת הבורא יתברך כדכתיב "בכל דרכיך דעתו" (משלי יג א) ואמרו חכמים כל מעשיך יהיו לשם שמים, שאפילו דברים של רשות כגון האכילה והשתיה וההליכה והשיבה והקימה והתשמיש והשיחה וכל צרכי גופך, יהיו כולם לעבודת בוראך, או לדבר הגורם עבודתו, שאפילו היה צמא ורעב, אם אכל ושתה להנאתו אינו משובח, אלא יתכוון שיאכל וישתה כפי חיותו לעבוד את בוראו, וכן אפילו לישב בסוד ישרים ולעמוד במקום צדיקים ולילך בעצת תמימים, אם עשה להנאת עצמו להשלים חפצו ותאותו אינו משובח, אלא אם כן עשה לשם שמים. וכן בשכיבה, אין צריך לומר שבזמן שיכול לעסוק בתורה ובמצוות לא יתגרה בשינה לענג עצמו, אלא אפילו בזמן שהוא יגע וצריך לישן כדי לנוח מיגיעתו אם עשה להנאת גופו אינו משובח, אלא יתכוון לתת שינה לעיניו ולגופו מנוחה לצורך הבריאות, שלא יתסרף דעתו בתורה מחמת מניעת השינה.

וכן כתב בשמונה פרקים להרמב"ם (פרק ה) בזה הלשון: צריך לאדם שישעבד כוחות נפשו כולם לפי הדעת וכו', וישים לנגד עיניו תמיד תכלית אחת, והיא השגת השם יתברך כפי יכולת האדם לדעת אותה. וישים פעולותיו כולן תנועותיו ומנוחותיו וכל דבריו מביאים לזו התכלית, עד שלא יהיה בפעולותיו דבר מפועל ההבל ר"ל, פועל שלא יביא אל זאת התכלית. והמשל בו שישים הכונה באכילתו ובשתיתו, ומשגלו ושונתו ויקיצתו, ותנועתו ומנוחתו בבריאות גופו לבו, והכוונה בבריאות גופו שתמצא הנפש כלים בריאים ושלמים לקנות החכמות וקנות מעלות המידות ומעלות השכליות עד שייגיע לתכלית ההיא, וכו'. והכוונה בכל זה שיבריא גופו, ותכלית הכוונה בבריאות גופו לקנות חכמה. נתבאר בדבריהם שכל פעולה מפעולות האדם, גם ההכרחיים לקיום ובריאות גופו, צריך שלא יעשה אותם האדם אלא כדי שעל ידי זה יהיה גופו בריא וחזק לעבודת הבורא יתברך שמו, ושעל ידי זה יוכל לקנות חכמות ומדות ישרות, שעל ידי כן יוכל להשיג את השי"ת כפי שהיכולת ביד האדם להשיגו.

וראה מה שהובא בשם מרן הבעל שם טוב הקד' זיע"א בענין חובת האדם לשמור על בריאות גופו, בספה"ק צוואת הר"ב בזה הלשון: כאשר גופו חולה גם הנשמה נחלשת ואינו יכול להתפלל כראוי אף על פי שהוא נקי מעבירות, לכך צריך לאדם לשמור בריאות גופו מאד. ע"כ.

וענין שמירת האדם על בריאות גופו, נתבאר ביתר שאת שהוא חובה על האדם, ובהם שמירת חוס גופו שלא יתקרר או יתחמם חס ושלום יותר מדי, וכמו שנתבאר בפירוט בספר קיצור שלחן ערוך (סימן לב סעיף א) שכתב: הואיל והיות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, שהרי אי אפשר שיבין או ידע דבר מידיעת הבורא והוא חולה, לפיכך צריך האדם להרחיק את עצמו מדברים המאבדין את הגוף, ולהנהיג את עצמו בדברים המברין והמחלימים את הגוף, וכן הוא אומר (דברים יטו) "ונשמרתם מאד לנפשותיכם". וראה עוד שם (סעיף ב) שכתב: הבורא ברוך הוא וברוך שמו, ברא את האדם וכן כל בעלי חיים ונתן בו חס טבעי, וזהו החיות של האדם, שאם יכבה האש הטבעי אפס חיותו. והחזקת החום הזה היא על ידי המאכל אשר האדם אוכל, כמו האש הבוהק שאם לא יסיפו עליו תמיד עצים יכבה לגמרי, כן האדם אם לא יאכל יכבה האש אשר בתוכו וימות. עד כאן לשונו, ועייין עוד שם שביאר את ענין שמירת חוס גוף האדם.

וראה מה שכתב הלבוש (יורה דעה סימן קטז סעיף א) וזה לשונו:

כתיב "השמר לך ושמור נפשך מאד" וגו', וכתיב "ונשמרתם מאד לנפשותיכם" שיש במשמעות אלו הלשונות שצריך האדם לשמור את נפשו שלא יביא עצמו לידי סכנה אף על גב שפשוטן של אלו הכתובים לא מיידי בזה מכל מקום סמכו חז"ל על מקראות הללו ואסרו כל הדברים המביאין את האדם לידי סכנה, ונראה לי לומר שנוכל ללמדנו זה ממצות בני נח שנאמר להם (בראשית ט ה) "אך את דמכם לנפשותיכם אדרש", לפיכך גזרו ואמרו (חולין י) 'חמירא סכנתא מאיסורא', ואפילו יאמר אדם הריני מסכן את עצמי ומה לאחרים בכך אם איני מקפיד בכך אין מניחין אותו אלא מכין אותו מכת מרדות כמו בכל שאר איסורין שאסרו חכמים ז"ל. עכ"ל.

ובענין שמירת גופו מן הקורא אין לאדם לסמוך עצמו ולבטוח בבורא עולם שהוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, וישמרנו מכל חולי אף שהוא עצמו אינו שומר על בריאות גופו, וכמו שאמרו חז"ל (כתובות ל) הכל בידי שמים חוץ מציינים פחים שנאמר (משלי כב ה) "ציינים פחים בדרך עיקש שומר נפשו ירחק מהם". ופירושו התוספות (שם ד"ה הכל בידי) דהא דאמרינן (שבת לב) לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה, אלמא יכול לשמור עצמו מן הפורענות, וכן קיר נטוי דאסור לעבור תחתיו, התם מן הפשיעה יכול לשמור עצמו, דהא ודאי שבידו להמית עצמו, אבל כשמביאין עליו מן השמים באונס אי אפשר לו לשמור, אבל ציינים פחים לעולם אל יבואו עליו באונס אם רוצה לזהר. ואם תאמר והא דרשינן (בבא מציעא קיז) "והסיר ה' ממך כל חולי זה צינה אלמא בידי שמים הוא. יש לומר דרשינן שיחם הקב"ה עולמו או יתן לו מלבושים ולא יצטרך לזהר. עכ"ל. ונתבאר בדבריהם שהאדם צריך לשמור עצמו מן הצינה ע"י שילבש בגדים שיחמומוהו.

וביותר נתבאר ענין זה בספר החינוך (מצוה תקמו) וזה לשונו: לפי שעם היות השם ברוך הוא משגיח בפרטי בני אדם ויודע כל מעשיהם, וכל אשר יקרה להם טוב או רע בגזרתו ובמצותו, לפי זכותן או חייבון, וכענין שאמרו זכרונם לברכה (חולין י) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, אף על פי כן צריך האדם לשמור עצמו מן המקרים ההוגים בעולם, כי האל ברא עולמו ובנאו על יסודות עמודי הטבע, וגור שתחיה האש שורפת והמים מכביין הלהבה, וכמו כן יחייב הטבע שאם תפול אבן גדולה על ראש איש שתרצץ את מחו, או אם יפול האדם מראש הגג הגבוה לארץ שימות, והוא ברוך הוא חנן גופות בני אדם ויפח בהם נשמת חיים בעלת דעת לשמר הגוף מכל פגע, ונתן שניהם, הנפש וגופה בתוך גלגל היסודות, והמה ינהגם ויפעלו בהם פעלות, ואחר שהאל שיעבד גוף האדם לטבע, כי כן חייבה חכמתו מצד שהוא בעל חומר צוהו לשמר מן המקרה, כי הטבע שהוא מסור בידו יעשה פעלתו עליו אם לא ישמר ממנו. ע"כ.

וכן כתב בספה"ק חובות הלבבות (שער הבחון, פרק ד) בזה הלשון: כי אדם אף על פי שקיצו ומדת ימיו קשורים בגזרת הבורא יתברך כי על האדם להתגלגל לסבות קשורים במאכל ובמשתה ומלבוש ובמעון כפי צרכו ולא יניח את זה על האלקים שיאמר אם קדם בגזרת הבורא שאחיה ישיאר נפשי בגופי מבלי מזון כל ימי חיי ולא אטרח בבקשת הטרף ועמלו. וכן אין ראוי לאדם להכנס בסכנות בבטחונו על גזרת הבורא וישתה סמי המות או שישכן בעצמו להלחם עם הארץ והחיות הרעות ללא דוחק, או שישליך עצמו בים או באש והדומה לזה ממה שאין האדם בטוח בהן, ויסכן בנפשו. וכבר הזהירנו הכתוב מזה במה שאמר (דברים י טז)

"לא תנסו את ד' אלוקים", כי אינו נמלט בזה מאחד משני דברים. או שימות ויהיה הוא הממית את עצמו והוא נתבע על זה כאלו המית זולתו מבני אדם אף על פי שמתו על הדרך ההוא בגזרת האלקים וברשותו, וכבר הזהירנו שלא להמית שום אדם בשום גלגול באמרו (שמות כ יג) "לא תרצח", וכל אשר יהיה המומת קרוב אל הממית יהיה העונש יותר ראוי כמו שכתוב (עמוס א יא) "על דרפו חברך אחיו ושחת רחמיו" וגו'. וכן מי שהמית את עצמו יהיה עונשו גדול בלי ספק מפני שמשלו בזה כעבד שצוהו אדוניו לשמר מקום לזמן ידוע והזהירו שלא יפרד ממנו עד שיבא שליח אדוניו אליו. וכיון שראה שבושש השליח לבא נפרד מן המקום קדם בואו וקצף עליו אדוניו והענישו עונשו גדול. וכן הממית את עצמו יוצא מעבודת האלקים אל המרותו בהיכנסו בסכנת המות. עד כאן לשונו.

והנה מכל האמור נתבאר חובת האדם להשמר מכל דבר אשר עלול להזיק לבריאות גופו. וכיון שכשהוא לובש בגדים שישמרו את גופו שלא יזק, וכוונתו שיהיה גופו בריא לעבודת בוראו, כתב רבינו 'תאמר "בשביל בריאות גופי לעבודתו יתברך".

וכמו שכתב הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זי"ע (צעטיל קטן אות ד): בכל הדברים שבעולם, הן בתורה הן בתפילה הן במצוות מעשיות, ירגיל את עצמו לומר בזה הלשון "הריני עושה זאת לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה לעשות נחת רוח להבורא יתברך שמו". וירגיל את עצמו לומר זאת בתוכיות ופנימיות הלב, ובהמשך הוסיף ירגיש הארה גדולה באמירה זו. עכ"ל.

וכן כתב בספרו הקד' נועם אלימלך (פר"ב בא ד"ה וזהו פירוש הגמרא) בזה הלשון: וזהו פירוש הגמרא "יכור ושמור כדיבור אחד נאמר", ר"ל "יכור" הוא רמז כדיבור כנ"ל, ו"שמור" הוא רמז למחשבה, על דרך "ואביו שמר את הדבר", ובין המחשבה ובין הדיבור צריכים להיות שניהם אחד בקדושה ובטהרה, דהיינו אם הוא מחשב לעשות מצוה, צריך גם כן להוציא בפיו כדיבורו שהוא רוצה לעשות מצוה זאת, ויאמר "לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה". וזהו פירוש הפסוק "לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם", ר"ל במה שהוא מוציא מפיו שהוא עושה לשם ה', "יחיה האדם" זה הוא עיקר החיות של אדם. עכ"ל.ק.

וכן כתב בספה"ק מאור ושמש (רמזי פסח, ד"ה עבדים היינו) וזה לשון קדשו: יש לרמוז גם כן באמרו אח"כ 'ברוך המקום ברוך הוא', רוצה לומר שתחילה צריך להמשיך קדושה וברכה אל המקום שהוא היה מוצאות הפה מקום הדיבור שלא יהיה בהם אחיזת החיצונים ואח"כ ראוי לומר ברוך הוא, שהוא להמשיך ברכה ממקור העליון אל הדיבור וכו', ואמר חכם מה הוא אומר מה העדות והחוקים והמשפטים וכו' שהחכם שואל על העדות מדוע צריך האדם להעיד בפיו בשעת עשיית המצוות שהוא עושה המצוה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, אפילו אותן המצוות שהם נעשים במעשה בלי דיבור ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח, פירוש שעי"ה הדיבור הוא ממשיך אור המוחין עלאין שעולין ס"ח אל הפה ומייחד קודשא בריך הוא ושכינתיה. ועיי"ש עוד שהאריך בזה.

היוצא מכל האמור, שאיש הישראלי צריך שיהיו כל מעשיו לשם שמים, ואף לבישת בגדים מחממים אל ילבש להנאת גופו, אלא לשמור גופו כדי שיהיה ברי לעבודת הבורא, וכיון שבמעשה זה הוא מחשב לעשות מצוה צריך שיאמר בפה, כי על ידי זה בא עיקר החיות והקדושה שבמעשה.

מספרי המגיד

בעבור שעה וחצי קרא לו המשמש להיכנס אל המו"צ.

החדר היה שרירי באפלולית קלה, החלונות היו מכוסים עם וילון עבה שהכה את אור השמש, המו"צ ישב ליד השולחן כשראשו כפוף, כולו עטוף ביראה וחרדה, לפני שעומד הוא להוציא את הפסק מתוך פיו הקדוש.

רב משה יוסף חשש להפריע, לפיכך אמר בקול שקט מאוד: "אזיטן עלפט צום רב זאלל געזונדט זיין" (צהרים טובים לכבוד הרב שיחי) הרב הרים את עיניו הקדושות וחייך קלוש נראה על פניו, הוא הורה לו להתיישב, לאחר שהתיישב שקע הרב במחשבות דקות ממושכות, העניין מסודר במוחו אבל לפני כן צריכים לשאת תפילה לסייעתא דשמיא, שחלילה וחס לא ייצא מכשול מתחת ידיו והכל יובן כהלכתו.

לאחר זמן מה, אמר המו"צ לרב משה יוסף:

"טייערער רב משה יוסף (היקר) דע קך שהיה קשה לי להכריע בשאלה שלך, זמן רב.

"דע פראגע איז זייער נישט איינפאך כ'האב שוין לאנג נישט געהאט האט א'זעלעכע קאמפלעצירטע זאכן" [השאלה כלל אינה פשוטה, כבר זמן רב לא היה עניין כה סבוך]

הבחור שלנו נמצא כעת בעומק הסטרא אחרא רח"ל, החיצונים השתלטו עליו כליל, הוא כעת נמצא ממש קרוב ל'שער הנון' ה' ירחם, אם חלילה וחס לא נעשה מעשה אמיץ, הנשמה שלו אובדת כליל, זו תהיה בכיה לדורות, כי זוהי נשמה גבוהה וקדושה מאוד.

לפני מספר ימים הגיע אלי אביו הצדיק רבי שלמה זלמן נוחו עוז, בחזיון חלום, הוא היה עטוף לבנים ומראהו זוהר כמלאך ה', נראה שיש לו מקום גבוה למעלה, למרות שמעולם לא ראיתי את הדמות הרגשתי מיד שזהו האבא של חיים שלום, הוא פנה אלי בתחינה ובקשה, לעשות ככל שניתן, לחלץ את נשמת חיים שלום מידי הקלפות הנוראות שאוחזות בה, יש לה ניסיונות קשים מאוד בכדי לגבור עליהם.

אף שתמיד יש בחירה שקולה וניתנת היכולת לגבור על כל פיתוי, אך כשחוטאים הרבה מעמיקים את האחיזה בחטא, כדי לצאת מתוך "עמק הבכא" צריכים להציב לחוטא משקל נגדי בעל משמעות שוות משקל לפיתוי, לדאבון הלב יש לחיים שלום חלומות גדולים מדי שממתיקים לו את המצב, כעת אין לו משקל נגדי שיביאו לידי "בחירה".

באם חלילה וחס ישאר שם, אבדה לנצח נשמה גבוהה מאוד. אם היה נותר במחנה שלנו, אין ספק שהיה מגיע לדרגה גבוהה מאוד כשל אחד מגדולי הדור, הסטרא אחרא לא הייתה מוכנה לוותר על כזו נשמה גבוהה, לפיכך גייסה את כל חיילותיה, כדי למשוך אותה אליה, לדאבוננו הרב הצליחה עד עכשיו במשימתה, עתה לא נותרה דרך, רק ליצור משקל נגדי לסטרא אחרא.

האבא סיפר לי בחלום כי צארטיל היא הזיווג הנכון שנועד לחיים שלום משמים, אם הייתה נשואה לו, לא היה נופל כטרף קל לידי הסטרא אחרא, לפיכך עשתה הסט"א את כל המאמצים להפריע לשידוך להגיע לידי גמר, אך משמים לא רצו שחיים שלום יהיה טרף קל, לפיכך סיבבו שצארטיל לא תתרצה לשמוע שידוך מלבד חיים שלום.

אלא שחיים שלום התרחק כל כך, עד שקשה להציע לו מחדש את צארטיל הצדקנית השמורה מכל משמר, שזכתה שלא פגמה בכי הוא זה, עתה נעשה הניסיון קשה עוד יותר, איך מצליחים להביא שוב את הזיווג הזה לכלל ביצוע?

רב שלמה זלמן התחנן בפני, שאפסוק קך: להשיב את האבדה לבעליה!

אין ספק שזוהי בקשה קשה ביותר, אלא שאין דרך נוספת לחיים שלום איך לגבור על כוחות הסטרא אחרא, עליו לומר לבתך תחי' שתתרצה לפסק, כי יש כאן מהלך שמימי בו נמסר לה תפקיד, להשיב את בן הזוג בתשובה שלימה.

עליה להאמין באמונה שלימה, כי חיים שלום ישוב בתשובה שלימה, למרות שכרגע נראים הדברים רחוקים ביותר, אמור לה שרב שלמה זלמן הבטיח בנאמנות, כי לחיים שלום תהיה בעזרת השי"ת תקומה, הוא רק צריך דחיפה חזקה מאוד כדי להתחיל את התהליך, מי שיוכל להושיט לו יד זו היא, בעזרת ההסכמה לחדש את קשר השידוך, עליה לומר "כן" בלי שום תנאים, משמים מובטח לה שעד שתינשא לו, הוא ישוב בתשובה שלימה ובס"ד עוד יצמח כבראשונה, ברגע שישוּב שעירי סייעתא דשמיא יפתחו בפניו והוא יהפך לאחד מגדולי תלמידי החכמים של ירושלים "ער וועט זיין זייער גרויס".

עליך לומר לבני ביתך שיחי' כי אסור להתנגד לשידוך שהוכרז עליו משמים שהוא השידוך שלה ושלו, כל אלו שלחמו הפסידו את כל העתיד רח"ל, כשמתערבים בתהליכים שמימיים יכולים להרוס עולם ומלואו, עליה להבין שלא בחינם מתנגדת צארטיל לכל שידוך בלי כל הסבר מניח את הדעת, כי משמים קך סיבבו שהיא לא תוכל לשמוע שום שידוך מלבד בן זוגה הנכון לה משעת היצירה.

עתה רצוני להוסיף קך עצה פרקטית ביותר, היות והדברים צריכים זמן ממושך להתרקם, הבה ניתן לזה שנה ויותר. כלומר עלינו לחשב שיש כאן תהליך איטי שיקח כמה חודשים עד שחיים שלום יתרצה לשוב לבית הישן ולסגל עצמו שוב בתהליך קיום מצוות שלם, בזה הדבר לא יסתיים, יהיה עליו עוד ללחוץ ברשויות הצבא שלא יותרו עליו בקלות, הוא נכס לצבא והם יערימו קשיים גדולים לשחרור, גם אשתך ובתך יצטרכו זמן ממושך כדי לעכל זאת, סביר להניח שזה לא ילך בקלות, לכן כדאי קך לתכנן את החתונה בסביבות תמוז או אב בשנה הבאה תשי"ג, זה פרק זמן סביר לעשות את השינוי הנ"ל".

המו"צ סיים את דבריו כשקולו נחלש מאוד, נראה כי הדברים שאמר סחטו את שארית כוחותיו, לא היה זה פשוט להכריע בשאלה הרת גורל זו, כמה כוחות השקיע בדבר, עד שהגיע לכלל הכרעה, עתה עשה את שלו, על רב משה יוסף ומשפחתו מוטל התפקיד לבצע את הנאמר, בס"ד ישוב חיים שלום בתשובה שלימה כבראשונה.

מספורי המגיד

רב משה יוסף היה בהלם מוחלט, למרות שציפה לאפשרות הזו, שהמו"צ יאמר לו להשיב את השידוך בלא תנאים, אך לא היה מוכן נפשית לק, גם לא עלתה על דעתו שיראה בחלום את רב שלמה זלמן ז"ל, עד כדי כך רגזו ישני עפר, עד שרב שלמה זלמן המנוח שלא הייתה שום שייכות בחיים עם המו"צ הגיע אליו להשפיע עליו להחזיר את השידוך, כנראה בשל זה שהייתה לחיים שלום ולו שייכות רוחנית חזקה אל המו"צ, די בכך כדי לקשר כדי שיוכל להשפיע על הנוגעים בעניין, נראה בעליל שהאבא ז"ל לא שתק על המצב, הוא ידע את גודל האסון שאירע לבנו האומלל.

מי יודע אם לא התפילות הרבות של אשתו הצדקנית שמרגע האסון לא פסקה מלהגיר דמעות על בנה האובד, לא היה יום אחד שלא רצה לכותל המערבי או לקברי הצדיקים השונים שטמונים בהר הזיתים ובכתה על מצבו הרוחני של בנה, היא העירה את כל ישני עפר שיעזרו לה במלחמתה הקשה להשיב את בנה אל המקורות.

אף שלא ידעה את האמת הנוראה מפי איש, אדרבה במכתבים השונים ניסה חיים שלום לטשטש את האמת, הוא מרח לה סיפורים שונים, בתקווה שתאמין שלא נטש את המחנה. אך לבה האמהי לא טעה, כבר כמה שנים שלבה מאותתת לה כי חיים שלום עזב רח"ל את הכל ולכן אינו רוצה להתראות עמה, היא ידעה שהוא מסוגל לשקר לה במצח נחושה, היא תפסה אותו כמה פעמים בשקרים, לכן הייתה ערה לתחושות האמהיות שלה שלא פסקו מלאותת על הסכנה הרוחנית בה נמצא בנה.

כנראה שעל ידי תפילותיה הרבים הצליחה לעורר את בעלה המנוח מתרדמת עולמים, עתה הוא נלחם על עתיד בנו ועושה כל מאמץ להשיב את השידוך כדי שעל ידו ישוב חיים שלום בתשובה שלימה, אם כן, יש לנו כאן איתות מהשמים שחיים שלום הוא החתן, צריכים אם כן להכשיר את הקרקע כדי שהשידוך יחזור.

רב משה יוסף יצא מבית המו"צ עם ברכות חמימות שבעזרה"ל הסיפור יסתיים בצורה טובה ושירווח נחת יהחית מכל יוצאי חלציו. שמחה עצומה עטפה אותו אחרי כל כך הרבה שנים של עצבות וקושי, רגליו נשאו אותו בקלות כנער צעיר, הוא חש שמח שהמו"צ הקדוש שיחי' מלווה אותו לכל אורך הדרך והוא אינו כ"שה תועה" שאין רעה שמחפש אחריו.

אבל כשהתקרב לביתו חש לפתע את הקושי משתלט על כל אבריו, בלי הסבר חזרו אליו כל הקשיים כאילו לא היה אצל המו"צ.

אין לו דרך שכלית, אך להתמודד עם נוות ביתו העקשנית שכבר שברה שיאים של התנגדות לשידוך, אך היא תקבל עתה את ההוראה התמוהה, להשיב את השידוך? שאלה קשה עליה אין לו מענה, היא טלטלה אותו כעלה ברוח וגרמה לו מועקה איומה, עד עתה לחמה כמו לביאה פצועה כנגד כל מי שניסה לקרב את הרעיון, האם הפעם תבין שיש סימנים מהשמים שהשידוך הזה נועד לצארטיל, הוא שמע מפה קודשו של המו"צ שליט"א כי ארבעים יום קודם ליצירה של חיים שלום כבר זימנו את צארטיל בת ציפורה להיות עזר כנגדו, אסור לה להפריע לתהליך שמימי זה, בעיקר שיש כאן הצלת נפשות אמיתית, אסור להיעמד מנגד.

עשר דקות עמד ליד ביתו, מנסה להתעשת ולהשוות לעצמו מראה סביר לחלוטין, אלא שהקושי גבר עליו, רגליו כבדות כשל זקן בן שמונים פלוס, לבסוף נכנס לבית כשפניו בל עמו, הוא לא ידע איך מתחילים לדבר על נושא כה טעון, אחרי שכל כך הרבה זמן לא דיבר עמה מעבר למשפטי נימוס.

כמה שניסה לנסח במוחו משפט פתיחה כדי לבוא אל לב העניין, חש שפחד אימים משתלט עליו, הארץ כאילו עומדת לפעור את פיה ולבלוע אותו חיים, הוא אינו מסוגל לומר מילה אחת על כל הנושא הטעון.

הוא דמיין את ההתקפה שיקבל בעקבות הדברים שיאמר לה, היא לא תאמר לו זאת בבית בריש גלי כדי שהילדים לא ידעו, אבל במסתרים תשיב לו מנה אחת אפיים, יש לה לשון עוקצנית מאד שיכולה לפצוע אנושות, היא כבר פצעה אותו מאד, פנקס חשבונות עב כרס היה מונח במסתריה וכשרצתה להשיב היה לה מכל כך הרבה מקומות, והיא לא פספסה אחד מהם.

כבר כמה שנים שהשיחות ביניהם לא קולחות כפי שהיו בעבר, אורה שקטה של מתיחות שוררת בבית, היא די מוסתרת מן הילדים החכמים, אבל מי שידע מה שהיה בעבר מבין כי החיים כבר לא הולכים כפי שצריך.

רב משה יוסף השתדל להתרחק מלעלות נושאים שיכולים לקומם אותה, כך נוצר מצב של "סטטוס קוו" מסוים שהועיל לניהול הבית. אבל היום זה עומד לקרות, הוא התפלל בלבו שלא תצא תקלה מהשליחות החשובה שהטיל עליו המו"צ.

ציפורה החכמה הרגישה בחושיה הדקים שמשהו גדול עובר על בעלה, היא לא ידעה מה, היא התייסרה מאד מהמצב שאין לה עם בעלה יותר "דו שיח" רציני כפי שנהוג בכל הבתים היהודיים, בשנים האחרונות השתנה כל הבית, היא גם חשה כי שמחת חייה אבדה לה בעקבות המלחמות הלא פוסקות, בתוך לבה הצטערה ציפורה על כך מאד, היא הבינה שעשתה טעויות חמורות בכך שקידשה כנגדו מלחמה ולא עשתה זאת בשיתוף.

כבר פעמים רבות רצתה לבוא ולומר לו שהיא מבקשת סליחה ומחילה על כל המלחמות הבלתי פוסקות, אך כל אימת שחשבה לפתוח באיזה משפט חשה שהדבר אינו ניתן להתבצע, אין לה אומץ לקום ולהודות על טעויות העבר (לזה צריכים תעצומות נפש שלא כל אחד מכיל אותם) אבל עתה כשראתה את פניו נפולות מאד, הרגישה שמשהו גדול עובר עליו ואין לו בפני מי לפרוק את המועקה שלו, אין לו את נוות ביתו שנוטלת חלק חשוב ביותר במשא הבעל, דבר זה מאד קשה ומעיק, לפתע הרגישה שבעלה זועק בשקט "געוואלד-הצילו" אני זקוק ממך לעזרה, אנא עזרי לי להוציא את מה שיש לי על הלב.

מחשבות מהירות טסו במוחה, אולי הגיע הזמן לפרוץ את המעגל הבלתי פתיר, בעלה החכם אינו מסוגל לעשות זאת לבד, הפעם התפקיד מוטל עליה, אסור שגם הפעם הגאווה תשתלט עליה, אם הפעם תחרוג ממידותיה הקשות תקנה את עולמה.

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

מה העיד מרן הרבי הקדוש בעל הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל על אבי מורי הצדיק זצ"ל

המכתב המטלטל שנחשף לראשונה

כ"ח שנים לפטירת אבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי בן רבי בנימין זצ"ל שנחטף מאיתנו לביל שב"ק פר' שלח כ"ג סיון תשנ"ג. מי שזכה לקשר עם אבא זצ"ל, מי שזכה ללמוד ממנו תורה, יראת שמים, מידות טובות וחסידות, חש עד עצם היום הזה את החסר והחלל שנפער בהסתלקותו. אנשים שפגשו את אבא ולו פעם אחת בודדת מספרים שאינם יכולים לשכוח אותו. שבביל להקיף את מסכת חייו, אנו צריכים להוציא גליון של עשרות עמודים וגם אז לא ניגע באפס קצהו, השתדלנו במסגרת קטנה זו להביא טעימה מי היה אבא, אפשר לקרוא בהרחבה על דמותו בספר הנפלא "אנא עבדא", שמרן שר התורה רבינו רבי חיים קנייבסקי שליט"א העיד שהספר מביא לידי יראת שמים.

במסגרת זו נפרסם לראשונה מכתב מלא וגדוש בתורה ויראת שמים, שכתב לי אבי מורי הצדיק זצ"ל בימי לימודי בישיבה.

ההבטחה שקוימה במלואה

אהבת התורה בערה בו באבי מורי הצדיק זצ"ל. לא היה בעיניו חסד גדול יותר מאשר לזכות יהודי בשיעור תורה. בכל בוקר היה מוסר שיעור גמרא לבעלי בתים בבית המדרש "בית דוד" בבני ברק, בו למדו את הדף היומי בהסברה נפלאה, ובמסגרתו סיים כמה פעמים את הש"ס.

בסיום האחרון קם אחד המשתתפים, רבי נחמן לייכטר ז"ל, שעבר זה מכבר את גיל השמונים, וסיפר:

"כאשר התחילו ללמוד את המחזור הנוכחי, דחק בי הרב קובלסקי להשתתף בו. אמרתי לו שאני כבר זקנתי ושבתי, שבביל מה אתחיל עתה את הש"ס. הבטיח לי הרב קובלסקי שאם אתחיל - אזכה לסיים. לא הסתפקתי בדברים שבעל פה, ותבעתי ממנו הבטחה בכתב". ובדברו הוציא פתק ישן מכיסו והציגה לעיני כל הקהל: "הנה ההבטחה, והנה מימושה!"...

דבריו אלו עוררו תהודה רבה, והרבו ספסלים בבית המדרש.

בס"ד, יום ג' לסדר "אשר יבחר בו מטהו יפרח" (קורח) תש"ן

שעת חילופי משמרות הלילה, וסימנך 'תינוק בוכה' (עי' ברכות דף ג' ע"א).

לבני מחמדי יקירי הנקרא על שם גדול וקדוש (הלא הוא מרן פאר הדור החזון איש זצוק"ל) **הבחור אברהם ישעי'** נרו יאיר ויגדל ויפרח

דברתי אתמול עם המגיד שיעור המסור אלך הרה"ג ר' יוסף שליט"א, ומסר לי דרישת שלום טובה ממך, שהנך משתתף יפה בשיעור וגם שואל לענין, וניכר שאתה מעונין להצליח ולהתקדם, וע"ז מצאתי לנחוץ לכתוב לך עוד מהרהורי לבי על אף שכתבתי כבר השבוע.

ידוע כי האדם מורכב מעליות וירידות בבחינת 'עולים ויורדים בו', וזה הסולם שהראו ליעקב ע"ה בחלום. מאושר הבן אדם, ובפרט הבחור, שהצליח למצוא את הסולם הנכון והמתאים לו כדי לעלות ולהתעלות בדרך המובילה אותו לביצוע משימתו בשלימות האמיתית.

המשנה באבות בפרק ב' (משנה ט"ז): "רבי טרפון אומר היום קצר והמלאכה מרובה והפועלים עצלים והשכר הרבה ובעל הבית דוחק". אומר הרבינו יונה, מה פירוש 'המלאכה מרובה' - **לימוד התורה ותיקון המידות**. זה צריך להיות שבבילך תוכנית החיים ועיקר המטרה שאליה אתה צריך להגיע ולהשיג, ותחזור ותשנן משנה זו הרבה פעמים ותרגיש תועלת מרובה, ותדגיש היטב כל מילה, ובפרט ש"השכר הרבה", ו"היום קצר". שני הדברים, לימוד התורה ותיקון המידות, צריכים לילך יחד, השאיפה לגדול ולצמוח ולעלות ולהתעלות בתורה זה המטרה בחיים, ולכך נוצרת (ראה אבות פרק ב' משנה ח').

"טוב לגבר כי ישא עול בנעוריו" (איכה ג, כה), זה הזמן המובחר והנעלה ביותר מכל זמני החיים. "כחצים ביד גבור כן בני הנעורים" (תהלים קכז, ד), כמו חץ כמה שמותחים אותו יותר, כן הוא נשלח ליותר רחוק, כן בני הנעורים, כמה שעובדים יותר בימי הנעורים, כמה דפי גמרא וכמה הלכות וכמה חידושים יותר שלומדים ונהנים מזה בימי הנעורים, יש תועלת לכל החיים. והעיקר מתוך שמחה ותענוג ולא ח"ו מתוך עצב וצער. אשריך שזכית לישב באהלה של תורה וללמוד מתוך מנוחת הדעת והנפש.

כתוב בפסוק (שם כד, ג) "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו", רואים אנו שיש ב' בחינות, א' מי יעלה בהר ה', וב' מי יקום, שאחרי שעולה צריך שיחזיק מעמד בבחינת ומי יקום במקום קדשו. ב"ה שזכית לבחינת מי יעלה, והעיקר עכשיו שתתחזק בבחינת ומי יקום, שתהיה לך תקומה וקיום, ולא בבחינת עולים ואח"כ ח"ו יורדים, רק עולים ונחים ואח"כ שוב עולים וחוזר חלילה, העיקר עיקרים לא לרדת ח"ו, אחרת מתחילים תמיד הכל מחדש, וחבל.

המשנה באבות שנדברת במעלת המידות אומרת ומלמדת אותנו בפרק ב' משנה י"ג: "אמר להם צאו וראו איזו היא דרך טובה שידבק בה האדם וכו', ר' אלעזר אומר לב טוב, אמר להם ר' יוחנן בן זכאי רואה אני את דברי ר' אלעזר בן ערך מדברים שבכלל דבריו דברים. עיין ברבינו יונה על המשנה הזו אחר שמביא דברי הרמב"ם על משנה זו, מוסיף פירושו כי לב טוב רצה לומר מדת הרצון, והוא הסבלן שאינו קצר הרוח ומתרחק ממדת הכעס ומשיב במענה רך, אף כי יעשו לו דבר רע יסבלהו, ואין מר בפיהו כי חכו ממתקים וכולו מחמדים (עיין שיר השירים ה' ט"ז). תקח משנה זו עוברך לסמל ולדוגמה לתכנית החיים שלך, תשנן ותשלש דברים אלו ותדייק בהן בכל מילה, ועי"ז תשלם מטרתך ובוואך לעולם הזה, האמת כי המשנה היא לכל אדם ולכל אחד, וגם אני חזרתי עליה הרבה פעמים, כי זוכרני שאבי מורי זכרונו לברכה ביקש ממני בילדותי ללמוד כסדר אבות עם פירוש רבינו יונה, והרבה פעמים עברתי ביחידות וברבים על פירוש זה.

כתוב (שמות כא, א) 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם', אומרים בשם רבינו רבי בונם מפשיסחא זצ"ל, שהחלק בין אדם לחברו שנכלל במילה 'משפטים' זה חשוב לפנייהם - לפני החלק של פרשת יתרו ששם מדובר על מצוות שבין אדם למקום, זה לפנייהם. וכך אתה גם רואה חמותי שתחי' הסבתא בירושלים שכל חייה הקפידה ומקפידה על בין אדם לחברו, לשמח אנשים, זוהי מעלת דודנו הגדול הכהן הגאון ר' לוי שליט"א שמקפיד מאוד מאוד על להיטיב עם כל הבריות, ומובן שסמל חייו של ר' לוי נ"י זה שמירת הלשון מדיבור רע. תן לחכם ויחכם עוד, תקיים את דברי ר' שמעון במשנה (אבות שם) ותראה את הנולד, ובזה תחכם עוד.

ב"ה שזכית למדריך טוב ונכון בדוגמת ש"ב המשכיל ר' יעקב הכהן נ"י, אבל העיקר זוהי העבודה העצמית שלך והעמל שלך, ויגעת ומצאת תאמין. תתחזק באמונה שתצליח, והשית"ת יעזור לך ויתן לך חן וחסד שתצליח, ואזכה לראות ממך ומכל יוצאי חלצי הרבה נחת.

אביך שמואל צבי

מכתב מאת הגאון הרב מאיר כ"ץ שליט"א ראש כולל ברמת וז'ניץ חיפה וראש מכון יד רמ"ה

'במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו', 'שמואל בקוראי שמו' - 'ה' עמו והלכה כמותו'. במילים אלו אפתח את דבריי על אותו גאון וצדיק הרה"צ רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל שלצד גדולתו בתורה ומצוות בלטה בו מאד מידת הענווה ושפלות הרוח בצורה מעוררת השתאות, עליו אפשר להמליץ מה שאמרו חז"ל (סוטה מ"ח ע"ב) על שמואל הקטן: כשמת הספידוהו הי עניו הי חסיד תלמידו של הלל. כך התבלט באהבתו לכל אשר בשם ישראל יכונה, היה מתייחס לכל אחד מישראל כקטן כגדול במאור פנים ובלבביות, ומרעיף עליו טללי אהבה וחובה. ו"כמים הפנים לפנים" - כל מי שבא איתו במגע חש אליו אהבה עזה.

אציין שתי עובדות קטנות על נועם מידותיו התרומיות שיש בהם ללמד על הכלל כולו. עובדה ראשונה, מאד התפעלתי מהתנהגותו האצילית איך שנהר שלא לסתור את דברי הזולת אף כשידע בבירור שאין הצדק עם השני, זוכרני דוגמא אחת מיני רבים, היה זה פעם אחת כשישבתי אצלו בבית, ותוך כדי הביקור הוא חיפש איזשהו מסמך, לאחר כמה דקות של חיפושים אמרה לו רעייתו שהיא סבורה שהמסמך נמצא במקום פלוני, אבל הוא ידע בוודאות שזה לא שם, למרות זאת הוא לא ענה לה ש'זה לא שם', רק 'דמה לי שזה לא שם'. ולמרות שהיא המשיכה לומר שלדעתה זה נמצא במקום הנ"ל, הוא לא התנגד בנחרצות, ורק אמר שוב שהוא חושב שזה לא שם. אח"כ אמר לי שאף פעם לא אמר לה 'לא' 'אין הצדק איתך', אפי' שידע בוודאות שלא צדקה. היה זה עבדו מעין 'שיעור' באופן הזהירות שצריך לקטן בכבוד הזולת.

אני אישית מאד אהבתי אותו והתקשרתי עמו, חשתי את אהבתו אלי והשתתפותו בשמחתי מכל הלב. כשבאתי לבשרו כי בס"ד בתי שתחי' באה בקשרי שידוכין בשעה טובה ומוצלחת עם חתן חשוב ממשפחה מיוחסת, הרה"ג ר' יעקב שמשון ארנסטר שליט"א, בנו של ראש ישיבת וז'ניץ, וכמד הישועות משה זצ"ל - לא היה גבול לשמחותי, הרגשתי שהוא שמח כמו אח בשמחת אחיו, באותה הזדמנות הוא הביטיח לי נאמנה כי בענ"ה יבא להשתתף בשמחת הנישואין. ביום החתונה, ג"ג סיון תשנ"ג, הוא היה כבר חלש מאד וחולה, אבל את מה שאמר והבטיח הוא לא רצה להפר, ולמרות חולשתו הרבה הוא הגיע באפיסת כוחות לחתונה, בבואו לאולם החתונה הוא הבחין שלא יוכל להיכנס לתוככי האולם ההומה אדם ושלה לקרוא לי אל הפתח, ואז נכנס ממש לכמה דקות, שם איחל לי מז"ט בלבביות ובריכני בברכות לרוב. ימים ספורים לאחר מכן החזיר את נשמתו ליוצרה. תהא נשמתו צרורה בצרור החיים. ויהי רצון שזוכה כולנו ללמוד מדרכיו ומעשיו הטובים, ויהיה למליץ יושר על כל כלל ישראל, ובפרט על בניו החשובים שליט"א שממשיכים את מורשתו וצוותו לדורות 'אוהב את הבריות ומקרבן לתורה', עדי נוכח להבטחת הנביא (ישעיה כו, ט) 'הקיצו ורגנו שוכני עפר' בגאולה השלימה ובבנין בית המקדש בב".

מכתב מאת המחנך המשפיע, המזכה את עם ישראל בקונטרס הנפלא "ישמח ישראל המבואר" הגאון הרב יוסף צבי רכניצר שליט"א

לכבוד הרב אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א, כותב ועורך את מתיקות התורה בגליונו של מלך - העולה על שולחן מלכים - מאן מלכי רבנן, יחד עם רבבות אלפי ישראל, די בכל אתר ואתר, שלום רב וכל טוב סלה.

בהתקרב היום הגדול הילולא רבה של אביכם - מורי ורבי, הגה"ח רבי שמואל צבי ב"ר בנימין זצ"ל אמרתי הנה אבוא במגילת ספר כתוב עליו, מקצת מן המקצת מאוצרותי - אוצרות של תורה ויראת שמים, אשר ברוב ענוותנותו שהיה מצוי מאד במקום גדולתו וצדקתו, כאשר זכיתי לעמוד לפניו כננס לפני ענק, וליצוק על ידו מים של תורה עם דרך ארץ, בדרך החסידות והמוסר, מלאים חכמת חיים וענוות חן, שכמעט כבר אין למצוא היום כדוגמתה, וכפי שאמר לי הרבי זצ"ל בעל ה'באר יעקב' מנדבורנה ז"ע, באחת ההזדמנויות כאשר סיפרתי לו על איה ענין ששמעתי ממנו, והוא שמח על זה כמוצא שלל רב, [כי על ידי זה התברר לו ענין פלא שלא היה מובן רבות בשנים...]: "רבי שמואל צבי ז"ל איז גיווען א יחיד מופלא אפילו אין אפאר דורות צוריק" [רבי שמואל צבי ז"ל היה יחיד מופלא גם אילו היה חי לפני כמה דורות]...

כמובן שאי אפשר להעלות על הכתב במסגרת זו את מה שיש וראוי לכתוב על האי גברא רבה ז"ל, והיות שהנני עומד כעת בשנת האבל על אבי מורי רבי בנימין ז"ל ה"כ"מ, אכתוב לך על הקשר הראשון שהי' לי עם אביכם ז"ל כאשר גם הוא היה אז בשנת אבלו על אביו ר' בנימין ז"ל [שים לב לשמות הזהים בהשגחה פרטית פלאית]...

היה זה כאשר יום אחד התפללתי בבית הכנסת הגדול ברחוב רבי עקיבא, והוא התפלל לפני העמוד כאמור, הוא התפלל [יחסית] קצת מהר, ואני לא הצלחתי להשיגו, נעמדתי על ידו וסימנתי לו אם אפשר להאט קצת, והוא סימן בידו שלאחר התפילה הוא רוצה לדבר אתי.

אכן לאחר התפילה התיישבנו יחד, ובנעימות ובסבלנות שאי אפשר לתאר, עם החיוך הידוע על פניו, התחיל להסביר לי את הענין שאבל ל"ע מתפלל כשליח צבור, מלבד הטעם שהוא עילוי גדול לנשמת הנפטר שעבורו מתפללים, יש בזה גם כפרה לאלב: **זוהו שהוא יוצא מעצמו ומוסר את עצמו לכלל [וחייב אדם לומר בלשון רבו: "ער גייט ארויס פון זיך און ער גייט זיך איבער פארן כלל... און ארויס גיין פון זיך פאר יענעם איז אגרויסע כפרה פאר זיך און ממילא א עילוי נשמה פארן נפטר]**. כי שליח צבור פירושו שהוא צריך להתאים את עצמו לציבור, ולא את הציבור אליו, כי הוא שליח של הציבור ולא הציבור הם שלוחיו... "לכן", המשיך בנועם אמרותיו ואמר - "לפני התפילה הבחירה בידך אם אתה רוצה להתפלל במנין זה או לא, אבל לאחר ההחלטה להתפלל כאן, אתה חייב להתאים את עצמך אל הציבור ולא להיפך, **וזהו כבוד הציבור!!!**

ומיד הוסיף עוד: "ואם בכבוד הציבור עסקינן, יש לדעת שאין חולקין כבוד לרב [ולציבור] במקום שיש חילול ה', ולכן מכיון שהקדיש הוא ענין של תפילה על התגלות כבוד ה', בזה אין להתחשב בלחץ הציבור, ויש לאומרו במתינות בנעימות ובכוונה גדולה". והוסיף לפרש במתק לשונו שזה הכוונה: **להקדיש ליוצרים - זאגן קדיש פארן הייליגער באשעפער, דארף זיין בנחת רוח בשפה ברורה ונעימה, וכשאומרים כך קדושה את הקדיש, אז כולם כאחד עונים** אמן **באימה, ואומרים** יהא שמייה רבה **ביראה**.

ואז התחיל להסביר לי את כוונת הקדיש בפשטות בתוספת ביאור קצת יותר לעומק, כאשר גולת הכותרת היא, שאין הכוונה לבקש שיתגדל ויתקדש שמייה רבא, כי את זה כבר הבטיח הקב"ה שהוא יעשה זאת, כאמור: והתגדלתי והתקדשתי לעיני כל העמים, ודבר אחד מדבריו אחור לא ישוב ריקם, והוא א-ל-נאמן בכל דבריו האומר ועושה המדבר ומקיים... אלא שאנו מבקשים שהבטחה זו של 'תגדל ויתקדש שמייה רבא' תתקיים במהרה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב...

את זה הוא למד מתוך מעשה רב שהיה עם הרב הגאון מפוניבז' זצ"ל, כאשר כמה שנים לאחר סיום מלחמת העולם השנייה התקיימה בבני ברק אסיפה של גדולי ומנהיגי ישראל לדון בדברים העומדים על הפרק בעניני חיוק הדת. הנואם הראשון פתח את הערב ואמר: התכנסנו כאן לכבודה של תורה, לטכס עצה ותבונה, כדת מה לעשות שלא תשתכח תורה מישראל, לאחר התקופה הנוראה שעברה על עם ישראל וכו'. לאחריו הוזמן הרב מפוניבז' לדבר, והוא פתח ואמר: "כבוד הרב שדיבר כאן קודם, אמר שהתכנסנו לדון מה לעשות שלא תשתכח תורה מישראל. ברצוני להעיר על דבריו ולומר, חס ושלום, אין זו מטרת הכנס, כי זו היא הבטחה מפורשת מהקב"ה 'כי לא תשכח מפי זרעו'. וימחל לי הרב על ההערה, כי כבר רבי שמעון בר יוחאי כבר העיר כן לחכמים ואמר: חס ושלום שתשתכח תורה מישראל. אלא מטרת הכנס היא לטכס עצה כדת מה לעשות שיהיה גם לנו חלק בקיום ומימוש הבטחה זו...

כך הוא גם ענינו של הקדיש כאמור, הבקשה שלנו היא שהבטחה של התגלות כבוד שמים תקום ותתממש בחיינו ובחיי דכל בית ישראל וכו'.

אני חייב לציין שכל זה היה לפני שהוא הכיר אותי כלל, וגם אני לא הכרתי אותו, פשוט אהבת ישראל במלוא טהרתה...

סיפרתי את זה לא מכבר לאחייך הגדול ידיד נפשי וידיד כל בית ישראל הרב חיים דוד שליט"א, ואמרתי לו שמאז פטירת אממו"ר ז"ל משהתחלתי להתפלל לפני העמוד אין יום שאני לא רואה וחש אותו למולי ושומע את כל דבריו אז בקול גדול ולא יסף, כמי שמזכיר לי מהו שליח ציבור ובעיקר מהו הקדיש! אין לי ספק שגם הוא זוכה בעקבות זה לעילוי נשמתו הטהורה בגן עדן, יהי זכרו ברוך ומבורך לעד לכל בני המשפחה ולכל הרבבות שזכה לכך 'כאילו ילדו', את הידועים לנו ואת שאינם ידועים לנו, על אלו ועל אלו יהיה מליץ יושר טוב ודורש טוב לכל זרעו, אמן כן יהי רצון.

אם תוכל לפרסם את זה בגליון המתוק והנפלא שלך, יהיה זה עבדו מעין תשלום סמלי ומזערי ביותר עבור הכרת הטוב שאני כל כך חייב לו.

בתודה ובברכה, **יוסף צבי רכניצר**, בני ברק

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

ג'ליון מספר 15
פרשת בהעלותך תשפ"א

על הפרשה

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

קט, א), גם איתא בספרים הקדושים שגור מרמוז על נשמה כדכתיב נר ה' נשמת אדם (משלי כ, כז), ואהרן נצטוו להעלות את בני ישראל אל הקדש, וזהו בהעלותך את הנרות, ומעיד התורה הקדושה שלא שנה בעשית המצוה אפילו במחשבה, שלא חשב על השכר שיקבל על העלאת בני ישראל אלא כל ההדלקה הייתה כי כה צוה הבורא יתברך.

[אורח לחיים]

לא שנה לא עשה פעמים באותו כונה

ויעש כן אהרן (ח, ג).

וברש"י, להגיד שבחו של אהרן שלא שנה, וצריך להבין מהו השבח הגדול על אהרן שלא שנה ממה שנצטווה, הרי מדבר מאהרן הפה, וצווי הבורא ולמה יעלה על הדעת שישנה, ואפשר לומר שהאדם נקרא הולך כדכתיב ונתתי לך מהלכים בין העמדים האלה (וכר"ה ג, ז), הולך פרושו שמתעלה מיום ליום כמו שידוע שהיהודי הקדוש יזע"א נקרא כבני יהודי כיון שבכל יום נתעלה במעלות כההבדל בין גוי ליהודי, ולכן אומר רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שנה, והכונה שהכונות של המצוה היום לא שנה לקהר גם כן, אלא נתעלה לכונות יותר רמות.

[קרו לזוד]

בהעלותך שיאיר האור החזר

אל מול פני המנוחה יאירו שבעת הנרות (ח, ב).

לכאורה היה צריך לומר יעלו שבעת הנרות כמו שהוא מתחיל בהעלותך, ואפשר לומר דבכל מצוה יש אור חזר, וכמו שאנו אומרים בתפלה בסוף תפילת העמידה יחד באור פניו, שהוא האור החזר מהתפלה, והכתוב אומר לאהרן הפהו שהדלקת הנרות צריכה שתהיה בשלמות עד שיגישו את האור החזר, וזהו יאירו שבעת הנרות.

[ארץ צבי]

אהרן לא שנה בעשית המצוה אפילו במחשבה

ויעש כן אהרן (ח, ג).

וברש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שנה, וצריך להבין וכי במצוות אחרות עשה שנויים שהכתוב צריך לומר כן שלא שנה, ואפשר לומר דידוע גודל השכר של מחזירי בתשובה כדאיתא בגמרא וכל המלמד את בן עם הארץ תורה אפילו הקב"ה גוזר גזרה מבטלה בשבילו שנאמר ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיך (ירמיהו טו, יט) (בבא מציעא פה, א), וכן איתא גם בזוה"ק גודל זכותו של המחזיר בתשובה (שמות

שליחי 'שומע תפילה' יעיתרו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: **0722-81-85-82**

אלפים
כרך
1800!

הַחֲטוּפִים ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק ט"ו

הַפְּרִידָה בַּפְּעַם הַשְּׁנִיָּה

בבקשה ממך, פקח עין סביב, ואם תראה כפרה צבאית הנסעת בקרבת מקום אנא תודיע לי מיד!

העגלון הצליף בסוסים והללו דהרו במהירות עצומה עד כי ר' שמשון הרכל אביו של יצחק חש סחרחורת בראשו.

"עלי למצא אותו, עלי למצא את יצחק בני", מלמל הרכל ללא הרף כשהוא מתחזק ומביט היטב סביבו אולי יעלה בידו לגלות את עקבות בנו.

"הנה, אני ראה", זעק האב בהתרגשות כשהבחין מרחוק בכפרה צבאית המתקדמת במרחק מה מהם, בבקשה השתדל להשיג אותה!...

המרחק בין העגלה לכפרה הצבאית הלך ופחת מרגע לרגע, עד שהעגלה הצליחה להשיגה.

"חסם את דרכה של הכפרה!" – צוה הרכל על העגלון וזה הזדרז לחנות לרחב השביל...

הכפרה נעצרה ומתוכה ירדו שני חילים רוסיים ואחריהם שני מפקדים, חמורי סבר אשר נגשו אל העגלון והחלו לתקוף אותו בתלונות קשות מדוע הוא מעז לחסם את דרכם...

העגלון היהודי לא הבין אף מלה מהדברים שנאמרו בשפה הרוסית אך אביו של יצחק נצל את ההזדמנות ירד מהעגלה ועלה אל הכפרה הצבאית.

אביו של יצחק ידע כי המשמד לא יתן לו פרטים נוספים מרצונו הטוב, אך בכל זאת רצה להציל מפיו לפחות ידיעה אחת: מתי יצאה מכאן הכפרה. לכן, הוא שאל בערמה:

"אם כן, אתה שמח שסוף כל סוף התפטרת מהעקשן הזה כבר לפני כמה ימים, אה?"

"מי אמר כמה ימים?" – התפתה המומר למלכדת שהציב לו אביו של יצחק "הרי רק לפני שעה הם עזבו, עדין לא הצלחתי להרגיש רוח והצלה וכבר אתה בא להטריד אותי, הסתלק מכאן!"

אביו של יצחק שמח לשמע ידיעה זו כמצא שלל רב, חיש מהר עלה לעגלה כשהוא מעמיד פנים כאלו נפגע מדבריו של המומר...

"סע במהירות!" האיץ בעגלון.

"לאן, אדוני?" שאל העגלון.

"התקדם לפי השביל היחיד היצא מכאן לכוון מזרח ובהמשך אני כבר אדריך אותך הלאה אבל עשה עמי חסד, סע מהר ככל האפשר!"

"כרצונך, אדוני אולם עליך לשלם לי תספת מחיר עבור השרות המהיר!" – נצל העגלון את המצב.

"תקבל אפלו מחיר כפול בעזרת השם אבל

זכות הרבים תלוי בך!

באפשרותך לזכות את הרבים באלפי שעות לימוד התורה.
הורד אינך פוסט אפילו אינך הולך היומי ואתה רבי הנכנס לך:

DAF.TFILOT.ORG

"יצחק, האם אתה כאן?" – שאל מיד
בפתחו את דלת הכרכרה כדי שלא להחמיץ אף
רגע.

"מי זה הקרא בשמי?" נדהם יצחק כששמע קול כל כך
מכר.

"זה אני, אבידו!" – ענה הרכל שהכיר את בנו לפי הקול, "גש
אלי ואחבק אותך".

הן, אבא שלי היקר! החל יצחק לבכות "האם אני הזה בהקיצ
(חלם בעודנו ער) האמנם סוף סוף הגעת להצילני?"

"יצחק, אסור לנו לאבד זמן, אמר לי בני האם אתה מחזיק
מעמד? אבוי, אני ראה כי פיאורתיך נגזזו האם לא יכלת לעמוד
בנסיון? אוי לי, מה עשו לך!" – אמר האב בקול בוכים.

"פיאותי נגזלו ממני בכח לא יכלתי להתנגד... אך האמן לי,
אבא, כי אני עדין יהודי, ויהודי אשארו!" – ענה יצחק כשקולו
חנוק מבכי.

"אני עשה מאמצים בלתי פוסקים להצילך אבל... – דבריו
של האב נקטעו עת חש מכה בגבו על ידי קת של רבה
(החלק של האחורי הרבה).

המפקדים הרוסים שהבחינו "בארח הבלתי קרוא" – צעקו
אליו ברסית:

"זידי! וון סקורו (יהודי! החוצה מהרו!)."

הרכל אמנם לא הבין את דבריהם, אך הבין היטב את כונתם...
לכן נצל ההזדמנות ומסר לידי בנו שני ספרונים זעירים
(קטנים מאד) האחד היה סדור, והשני היה ספר תהלים.

"שמור את האוצר הזה, ותזכה שלבסוף הוא יגן עליך ובזכות
התפלות – תנצלו!"

יצחק הזדרז להחביא את הספרים אך אחד החילים שהבחין
כי הוא מחביא משהו התנפל עליו וחסף לו את הסדור (הוא
לא שם לב שהיה שם ספר נוסף)... קרע אותו לעיני כלם וזרק
את הדפים הקרועים דרך החלון.

יצחק חש שלבו נקרע מרב ועם, והחליט לשמור לפחות, על
ספר התהלים מכל משמר.

עתה חזרו המפקדים על דרישתם והפעם ביקרו – תקיפות
אך אביו של יצחק לא נכנע, והתנגד לנסיון של החילים לגרר
אותו בעל כרחו.

"אל תגעו באבא שלי!" זעק יצחק, אך תשובתם של החילים
היתה חבטה על ראשו בקת הרבה...

החילים התנפלו על אביו של יצחק,
הוציאוהו בכח, הפילוהו על הארץ ובעטו בו
בפראות עד שהוא אבד את הכרתו ונשאר שרוע
(שכב) על השביל.

משראה זאת העגלון חשש שיעוד מעט גם גורלו יהיה דמה,
ולכן מהר להמלט מהמקום בהביעו תקווה כי לאחר שהללו
יעלמו מהשטח הוא יחזור אל הפצוע ויפנה אותו משם...

הכרכרה הצבאית עזבה את השטח, ויצחק אשר נפרד בעל
כרחו זו הפעם השנייה מאביו היה המום הוא נשען ברפיון
על משענת המושב כשהוא כאלו מפקיר את גופו לטלטולי
הכרכרה.

החילים שנהמנו ונזעמו (כעסו) מהעזתם של העגלון והנסע
היהודים לעצר אותם. הצליפו עתה בסוסים בלי רחמנות
והללו דהרו במהירות עצומה.

שלושת הנערים אשר ישבו דמם – נרדמו, הדרך ארכה שעות
רבות עד שסוף סוף נעצרה הכרכרה בפתחו של פנדק עלוב.

אפלו השקט הפתאמי שנצר כתוצאה מעצירת הכרכרה לא
העיר אותם מתרדמתם העמקה.

שני המפקדים ירדו וצוו על שני החילים להשאיר בכרכרה
כדי לשמור על הנערים, החילים חכו לשונבם של המפקדים
אך הללו התמהמהו לשוב, והחילים החלו לגלות סמני
עצבנות באמרום: "הלא גם אנחנו צמאים, רעבים, וגם עיפים
והמפקדים שכחו אותנו..."

"ראה, הלא הנערים ישנים היטב", פנה אחד החילים לרעהו,
"בא ונכנס גם אנחנו לפנדק אני סבור כי אם נשאר כאן עוד
רגע קט – נגוע ברעב..."

שני החילים יצאו חרש ונכנסו אל הפנדק, הם מצאו את
שני מפקדיהם אשר שתו לשכרה כשהם במצב רוח מרמם
ולועגים לנערים שבשיותם.

החילים הצטרפו לשלחן ועד מהרה גם הם השתכרו
כשקולות הצחוק הפראי נשמעים למרחוק.

בעל הפנדק, שהיה יהודי עמד מן הצד והאזין לקטעי
השיחות ביניהם הוא שמע כיצד הם מתלוצצים על חשבון
הנערים הוא הבין כי מדבר בנערים יהודים חטופים, ולבו
התכוץ מכאב.

"המפקדים והחילים, לבסוף יתגללו כאן על הרצפה אולי
כדאי שאגש להוציא את הנערים מן הכרכרה ולתת להם
חדר לישון?" – שאל בלבו בעל הפנדק.

המשך בשבוע הבא בעזרה ש"ת

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

לְעֵלוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהִיאֲרָצִיט שְׁלָהֶם חֵל בְּשָׁבוּעַ זֶה

כ"ב סיון - ר' שמואל דוד ב"ר אריה לייב הורוביץ

כ"ב סיון - ר' אברהם ב"ר שמואל פרנקופטר

כ"ב סיון - נתן ב"ר אהרון

כ"ב סיון - מרת כוכבה ב"ר שמואל

כ"ב סיון - ה'ב' חיים ב"ר יהושע הברפלד

כ"ג סיון - ר' יעקב ב"ר נחום יצחק הלפרין

כ"ג סיון - מרת גיטל ב"ר מיכאל

כ"ד סיון - ר' מרדכי צבי ב"ר יצחק אשר

כ"ד סיון - ר' יוסף ב"ר חיים

כ"ד סיון - ר' מרדכי ב"ר משה יצחק פרידמן

כ"ד סיון - ר' סעדיה ב"ר יהודה

כ"ד סיון - ר' שמואל אליעזר ב"ר זאב

כ"ד סיון - מרת אסתר דבורה ב"ר אליהו יהודא ליב קליין

כ"ד סיון - מרת דינה בת ציון ב"ר שמואל שרגא פייבל

כ"ד סיון - מרת חוה ב"ר זאב

כ"ד סיון - מרת שאנא ב"ר יצחק אייזיק

כ"ד סיון - ה'ב' שמואל מנחם ב"ר משה אהרן

כ"ד סיון - ה'ב' אסתר פרידא ב"ר יצחק שלמה

כ"ד סיון - ה'ב' אלטא ח'י רחל לאה ב"ר זאב

כ"ד סיון - ה'ב' חנה גיטל ב"ר ישראל

י"ח סיון - הג"ר יעקב אלימלך בהג"ר יחזקאל "זכרון יעקב" מדעש

י"ח סיון - הג"ר אהרן בהג"ר אברהם מרדכי הכהן "דברי אהרן עה"ת"
ראש ישיבת חברון

י"ח סיון - הג"ר מרדכי מאיר בהג"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב מיכלוביץ

י"ח סיון - ר' יחיאל מיכל ב"ר שמואל בראך

י"ח סיון - מרת רבקה מרים ב"ר אלעזר מיאברוב

י"ט סיון - ר' משה יצחק ב"ר צבי נכטילר

י"ט סיון - ר' יצחק אלחנן בן משה

י"ט סיון - מרת כרמלה בת שמעון

י"ט סיון - מרת איטא ב"ר ישראל

כ' סיון - מרת חנה ב"ר מנחם הלוי גוטליב

כ' סיון - מרת חנה ב"ר חיים ברוך ווייסברגר

כ"א סיון - הג"ר דוד מנחם מאניש בהג"ר אברהם יהושע העשיל
"חבצלת השרון" מטארנפול

כ"א סיון - הג"ר עמרם צבי בהג"ר יקותיאל יהודא "זכרון עמרם צבי"
גרינוואלד

כ"א סיון - ר' יצחק ב"ר חיים יאקאב

כ"א סיון - ר' משה יהודה לייב ב"ר אהרן

כ"א סיון - מרת שרה בת דוד

כ"ב סיון - רבי משה ירוחם ב"ר מנחם מענדל מקאצק

כ"ב סיון - הג"ר יצחק שלמה בהג"ר אברהם צבי "חוג חתם סופר" אונגר

קו ההגָרלות - ילְדֵי הַחֶסֶד

ילְדִים יְקָרִים בּוֹאוּ לְקַיֵּם מִצְוַת חֶסֶד שֶׁל אֲמֹת, וְאוֹלֵי גַם תִּזְכּוּ בְּהִגְרָלָה שְׁתִּתְקַיֵּם בְּסוּף הַחֶדָּשׁ!!!

קו ילְדֵי הַחֶסֶד

077-204-9772

נָתַן לְהִרְשֵׁם לְהִגְרָלָה אַךְ וְרַק עַד יוֹם ד' בֶּ-12:00 בְּלִילָה

אֶפְשָׁר לְהִכְנִס מִיּוֹדֵי שָׁבוּעַ 3 פְּעָמִים בְּהִגְרָלָה
הַחֶדָּשִׁית (פְּעַם אַחַת עַל כָּל מְשִׁימָה) וּבִסְר
הַכֵּל עַד 12 פְּעָמִים בְּחֶדָּשׁ.

אֲזַ קְדִימָה חִיגוּ עִכְשָׁו לְקו ילְדֵי הַחֶסֶד
וְהִשְׁתַּתְּפוּ בְּהִגְרָלָה הַגְּדוֹלָה!

ילְדִים יְקָרִים שִׁמּוּ לִב: הַהִגְרָלָה נִעְרַכֶּת לְפִי
מִסְפְּרֵי הַטֵּלְפּוֹן מִהֶם הַתְּקַשְׁרֶתָם, לְכֹן חֲשׁוּב
מְאֹד שֶׁתִּתְקַשְּׁרוּ בְּכָל פְּעַם מֵאוֹתוֹ מְסָפֵר.

שְׁלֹשֶׁת הַמְשִׁימוֹת הַשָּׁבוּעִיּוֹת הַמְזֻכּוֹת אֲתֶכֶם
בְּהִשְׁתַּתְּפוֹת בְּהִגְרָלָה:

1 << לּוֹמְדִים 2 מְשִׁנוֹת לְעֵלוֹי הַנְּשָׁמוֹת
הַמוֹפִיעוֹת בְּעֵלוֹן זֶה.

2 << אוֹמְרִים בְּסַעֲדַת הַשְּׂכֵת דְּבַר תּוֹרָה
הַמוֹפִיעַ בְּעֵלוֹן זֶה

3 << מְדַלְקִים נֵר לְעֵלוֹי הַנְּשָׁמוֹת הַמוֹפִיעוֹת
בְּעֵלוֹן זֶה (בְּאִשׁוֹר הַהוֹרִים בְּלִבְדוּ!)

לְתִרּוּמוֹת וְהַנְּצָחוֹת חִיגוּ - 0722-81-85-82

{ אז נדברו }

פרשת בהעלותך תשפ"א | לסדר: "היד ד' תקצר" | גליון מספר: 514

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

לקבל באהבה מומלץ... לא מפחיד... לא מסוכן... טעמו וראו...

מגיע לי מזל טוב... אודה ה' מאוד בפי ובתוך רבים אהללנו. נולדה לי בת בחסדי ה' כי גדול עלי... אנא, תברך אותי שאזכה לגדל אותה (בן) תורה, לחופה ולמעשים טובים...

ברכת מזל טוב מיוחדת מעומק לב לרואה ואינו נראה, הרוח החיה העומדת מאחורי כל הפצת גיליון זה, שחפץ הוא תמיד בעילום שמו, לרגל השמחה השרייה במעונו, בנישואי בנו הבה"ח המופלג בתורה עב"ג בשעטו"מ ברוך המשלם שכר טוב ליראיו הוא ישלם שכרו ותהי משכורתו שלימה מעם ה', ולא נותר אלא לברכה יהי רצון שכל פירות שנוטעים ממך יהיו כמותך אמן.

משהו בנימה אישית: זכיתי ברחמי וכעת ויש לי בן ובת!!! זכיתי והבן הגיע אלי לאחר שטייגן בתפילה... היה צריך תפילות וזכיתי ליצור קשר עם ה'... ובאמת לאחר לידתו הוצאתי את ספר "אהבתי" (כי ישמע ה' את קולי תחנוני!!! עברו שנה שנתיים ואז כפי שהזכרתי בגיליון זה... זכיתי להכיר את ר' עזריאל טאבור זצ"ל והתחלתי לעשות שטייגן בנושא חדש!!! בנושא של קבלת יסורים באהבה... להמליך את ה'... גם אם אתה רוצה משהו וממתין לישועה ולא מקבל מה שביקשת... אנחנו פה בשביל להמליך את ה' ולתת לו כתר מלוכה על כל יום נוסף של המתנה...

וב"ה מהמקום הזה זכיתי להוציא ספר נוסף!!! היה זה לפני שנה בדיוק!! זכיתי להוציא את הספר "ואהבת"!!! שהוא החלק ב' ואולי הקונטרה של ספר "אהבתי"!! בספר הזה כתוב שיש שני חלקים ושתי גישות בעבודת ה'... מצד אחד להיות התינוק של ה' וכגמול עלי אמו ולהתפלל ולבקש... ומצד שני במקביל לדעת להיות הילד הגדול והבוגר של ה' ולדעת לקבל באהבה ולהפגין נאמנות לה' ולתת לו כתר מלוכה בזה שאני מקבל אותו בכל מצב...

עכשיו ככה: מניסיון אישי שלי... ושל כל מי שנחשף לתכנים מהסוג הזה... תמיד קינן בי פחד כזה!! רגע... אני מפחד לקבל באהבה... כי אם אני באמת מקבל באהבה ולא מתלונן ולא מתרעם (רק מבקש בהכנעה) אני מפחד שה' יגיד לי... אה... אתה מסכים לקבל באהבה?? אז יופי... עכשיו אתה יכול באמת לחכות לישועה... אם חיכית לילד חמש שנים כי התפללת... עכשיו שלמדת במקביל לשלב ידיים ולחכות בסבלנות ולא להתלונן... עכשיו אתה באמת יכול לחכות...

אז זהו שלא!!! אני לא צריך להגיד לך שהמחשבה הזו היא מחשבה רעה ומנוכרת ואפילו אכזרית... זה הרהור אמנם מוכר... אבל הרהור רע שמנותק מכל הפנימיות של הדברים...

אז זהו!!! שהתפללתי לה' מעומק לב... אנא: "אל יבושו בי קוויך ה' אלוקים צבקות, אל יכלמו בי מבקשך אלוקי ישראל". אני כעת מוציא ספר ואהבתי!!! שאנשים לא יחשבו את המחשבות זרות האלו שאם יהודי מוכן לקבל באהבה... אז הקב"ה נותן לו שימשך לחכות... והנה ברוך ה' לפקודת השנה נושעת... ואני פה בשביל להכריז את זה והרבה מעבר לזה!!! זה בסיידר... זה לא מפחיד לקבל באהבה... אם אתה מוכן לקבל באהבה... זה לא אומר שאתה כעת נדחה לסוף התור... ממש ממש לא!!! ולמה לא??? האמת היא שקצת מיותר להסביר למה... אבל אני בכל זאת אסביר למה... סו"ס יש לי תינוקות בבית אז אני אסביר את זה כמו שמסבירים לתינוקות... (סו"ס גיליתי שגם אצלי יש תינוק בתוך הלב שצריך לדבר איתו כמו תינוק)

יש רבש"ע ויש להבדיל ביטוח לאומי!!! מה ההבדל בין ביטוח לאומי לרבש"ע???

שביטוח לאומי מאוד אוהב את עצמו!!! מאוד אוהב שאני משלם לו כסף... ומאוד לא אוהב לתת לי כסף... האויב הכי גדול של ביטוח לאומי זה החברה למימוש זכויות!!! הביטוח לאומי הכי אוהב את האזרח התמים והנוח הזה שמקבל באהבה... לא מתלונן... לא עומד על שלו... משלם כל החיים ביטוח לאומי ואף פעם לא מבקש לקבל מהם...

אז זהו!!! שאצל הרבש"ע זה משהו קצת... קצת שונה... קצת הרבה מאוד שונה...

הרבש"ע מאוד מאוד אוהב אותי!!! ובגלל שהוא אוהב אותי... הוא רוצה לכרות אותי מערכת יחסים של נישואין... ומערכת נישואין אידיאלית מורכבת מהדדיות שכל אחד חושב רק על השני!!! אם אני חושב רק על הרבש"ע... אז הרבש"ע חושב רק עלי... אבל באותה מידה יש מערכת נישואין חולנית... שמה זה?? כל אחד חושב רק על עצמו!!! זה קיים!! זה מוכר לדאבונו הרב... אבל זו מערכת נישואין מאוד צולעת ולא סימפטית... אם אני מגיע לרבש"ע עם רשימת בקשות ואני חושב רק על עצמי... תן לי ותתן לי... אז הרבש"ע כביכול גם חושב רק על עצמו... רגע... אתה רוצה בני חיי מזוני... אז מה איתך?? אני רוצה תורה ועבודה וגמילות חסדים... וככה כל אחד מושך לכיוון שלו... אני חושב רק על עצמי... והקב"ה כביכול כביכול חושב רק על עצמו... ונראה מי יותר חזק... בחור שחושב ככה לבנות את חיי הנישואין אני מאחל לו מכל הלב לטובתו האישית שישאר רווק עד... עד... עד שהוא יבין שזה אמור להיראות אחרת... אז זהו!!! שמערכת נישואין בריאה ואידיאלית בנויה על הדדיות!!! אם אני אחשוב רק על הרבש"ע... אז הרבש"ע יחשוב רק עלי... מי שמביע נכונות לקבל באהבה הוא בחיים לא יפסיד מזה!!! מי שלא מבין את זה... הוא לא התחיל לקלוט את העניין... אז כמובן שאנחנו לא אוהבים שם... סו"ס יש לכולנו משאלות לב ובשביל זה יש תפילה וצריך להתפלל... וב"ה זכיתי לחבר ספר "אהבתי" ולהתפלל... אבל לכה"פ לדעת שיש גם לקבל באהבה!! ולא מפסידים מזה!!! זה לא דוחק אותנו לסוף הרשימה... בביטוח לאומי כן!! בפירוש!! מי שלא יגיש תביעה... מי שלא יתלונן הוא יכול להמשיך לחכות... לא כן במערכת היחסים של קודשא בריך הוא ושכנתיה... אם אני מביע נכונות לתת לקב"ה כתר מלוכה ולקבל אותו... להפסיד מזה לא מפסידים!!! האם מרוויחים?? אני מעדיף לא לענות... רק זה חסר לי... שגם זה יכנס לרשימת הסגולות וההגרלות... בא תקבל באהבה ואז תקבל כפליים... לא!!! לפחות את זה נשאיר מחוץ לתעשיית ה-תן וקח של זורנו... דבר אחד אני יכול להגיד: יענקי שכל הזמן מבקש איגלו... אחרי הרבה בכיית הוא מקבל איזה איגלו... אבל אמא שהבינה עניין ולא התלוננה... בסוף היום אבא קונה לה ארטיק מגנום!! לא איגלו!! משהו פה לא מבין??

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,

חיפה

תודה מראש!!!

המשך מעמודה ימנית: האם מידת הדין כעת מתוחה... או אדרבה...??

ובכן: אחזור בקצרה ואציג את השאלה שנכתבה בעמוד ראשון... מצד אחד: היו כמה אסונות קשים ומרים בתקופה האחרונה... אסונות שנתנו תחושה שמידת הדין מתוחה כעת בעולם... ומאידך גיסא, אם נסתכל על מה שקורה בעולם ביחס לנגיף הקורונה... שהעם היושב בציון נשאו עוון וה' מילט אותנו מהנגיף הזה... אז הדין בטל בשמים של החמים??

יש לי לזה דוגמא מאוד מוחשית מתקופתו של דוד המלך:

כתוב בנביא שכשדוד המלך העלה את ארון ברית ה' מקריית יערים לעיר דוד... הוא הזמין את כל ישראל והעלה את הארון בשמחה גדולה עם תזמורת ועם 90.000 מורה הוראה שהוא הסמיך באותו יום... **ואז קרה אסון!! עוזא שלח את ידו לארון ומת!!!** ברגע שעוזא מת לפני הארון דוד המלך לקח את זה מאוד מאוד מאוד קשה... הנביא מתבטא ביטויים יוצאי דופן על הזעזוע שתקף את דוד המלך!!! וירא דוד את ה' ביום ההוא... ויקרא למקום פרץ עוזא עד היום הזה... כתוב שדוד בבת אחת שינה את כל המהלך... הוא הסב את הארון לבית עובד אדום הגתי... בקיצור: במשך שלוש חודשים דוד המלך לא יכל להתאושש מהמחלומה שקרתה שם... מה קרה??? עוזא נהרג לפני הארון!!!!

ותמיד התקשיתי בזה: כי... כי מי שקצת עוקב אחרי קורות חייו של דוד המלך... דוד ספג וראה במשך חייו המון המון אסונות ואבדות בנפש... ממילא היה לו לב של אריה!!!! דוד המלך זה לא כמוני וכמוך ש... שראינו שתי החיאות במירוץ... וזהו... עכשיו אל תדבר איתי חודשיים... אני מסויט... דוד המלך זה "דוב שכול" (כהגדרתו של חשי הארכי)... מלך מואב רצה לו את כל המשפחה... אל תשכח שגם בתקופה של דוד המלך היתה מגיפה ואתה יודע כמה מתו במגיפה הזו?? לא ששת אלפים אנשים... אלא קצת יותר מפי עשר!!! **שבעים אלה!** שבעים אלף יהודים מתו במגיפה!!! נו... ודוד המלך נבהל?? דוד המלך נסוג לאחור?? חזר בו?? לא!!! כי דוד הוא מלך במהותו!!! הוא יודע לשלוט בכל מצב ולקחת אחריות ולהמשיך הלאה... כמו כן: חז"ל אומרים שבזמן דוד המלך היו מתים כל יום מאה אנשים עד שדוד המלך תיקן מאה ברכות... זאת אומרת: גם כשכל יום מתו מאה אנשים דוד המלך לא איבד שליטה... הוא אמנם תיקן מאה ברכות לצורך העניין אבל הוא לא נסוג אחורה...

ואילו כאן מדובר בהרוג אחד בלבד!!!! רק עוזא מת מול הארון!!! ודוד המלך לוקח את זה כ"כ קשה... פתאום הוא ירא... פתאום לא יודע מה לעשות... אני לא מבין: מדובר פה במלך שראה מאה אנשים מתים ביום ולא נבהל... ראה שבעים אלף הרוגים במגיפה ולא נרתע... וכאן יש הרוג אחד... וכבר דוד המלך נרתע ובמשך שלושה חודשים הוא בכיול "לא חוזר לעצמו"?? מה קרה?? נו... איך אתה מסביר את זה??

אני חושב שההסבר הוא פשוט מאוד:

אצל דוד המלך זה לא עניין של מספרים!!! לא תמיד מודדים היקף של אסון לפי המספרים שלו... (הרבה פעמים כן אבל לא תמיד). השאלה היא באיזו סיטואציה זה נעשה ומה האמירה שעומדת מאחורי זה... יכול להיות מגיפה שמתים בה שבעים אלף יהודים ודוד המלך יודע "על מה זה יושב..." הוא יודע שיש פה הנהגת היחוד או על איזה נקודה זה יושב בהנהגת המשפט ובסדר... זה מתוחם!!! אבל כשעושים את הדבר הטוב ביותר שיכול להיות... כשדוד המלך נותן כבוד לתורה וממנה 90.000 מצי"ם ביום אחד שדוד המלך יודע שזה הדבר הכי נעלה שצריך כעת לעשות ואכמ"ל... **ובדיוק פה קורה כזה אסון!!!** יש פה נזיפה!!! יש פה פרץ!!! פרץ עוזא!!! יש פה התפרצות של זעם!!! התפרצות זה לא חייב להיות משהו גדול... התפרצות זה משהו מפתיע... זה משהו שמבטא שיש פה טעות במהלך... דוד המלך לא נבהל מהחיאה... דוד לא נבהל שיש פה אדם שנהרג... דוד נבהל מהעיתוי הכ"כ לא מתאים שמראה לנו שיש פה נזיפה חריפה... התאספנו כאן לשמחה... גייסתי את כל כלל ישראל... הצלחתי לאחד את כולם סביב התורה הקדושה ולעשות את זה בשמחה הכי גדולה... ובדיוק את השמחה הזו ה' משבית?? פה יש אמירה!!! הקב"ה מאותת פה שהוא לא מרוצה!!! מזה דוד המלך נבהל כ"כ... מהנזיפה הכואבת.

על אותו משקל: אנחנו כעת אחרי קורונה... הקורונה הייתה צרה צרורה שהטריפה את דעתנו במשך שנה תמימה וגבתה 6000 קרבנות... אבל לאורך כל הדרך היה די ברור שיש פה הנהגת היחוד!!! עכ"פ לטעמי... יש כאלו שראו בקורונה שה' כועס עלינו וזרק אותנו מבתי הכנסת... אני משום מה הרגשתי אחרת... כל האופי והסגנון של נגיף הקורונה נתן לנו להבין שהקב"ה כעת רוצה לגלגל איזה משהו לקראת התיקון השלם... ואנחנו צריכים להיות אחד איתו... לקבל את המסכות... לקבל את הסגרים... לקבל את ההגבלות וההנחיות... לקבל אותו יתברך באהבה ולא להרהר אחר מדותיו... גם דוד המלך לא נרתע מהמגיפה של שבעים אלף יהודים שמתו... כי הוא ידע על זה יושב... וזה היה מתוחם!!! אבל ברגע שיהודים מגיעים לשמוח אצל רשב"י... אצל הצדיק הגדול ביותר... וברגע ההתעלות ביותר... ובדיוק שם הקב"ה משבית בבת אחת את השמחה ועושה פרץ עוזא!!! כאן זה שונה!!! יש פה אמירה!!! הקב"ה אומר פה: אני לא מרוצה... גם דוד המלך שלא נבהל משבעים אלף הרוגים... ברגע שיש כאן "רימת שם עם ארון האלוקים"!!! דוד המלך מאוד לוקח את זה קשה... הסיטואציה והצורה ממחישה שיש פה איזה ביטוי!!!

כשקהילת קודש קרלין מתאספת בגילת ורנן על חונכת הבית ופתאום קורה כזה אסון יש פה אמירה... זה לא משנה אם זה שני אנשים שנהרגו או ארבעים וחמש... זה גם לא משנה אם זה קרה לקרלין או לכל כלל ישראל... מה שבטוח יש פה אמירה!!! ומהאמירה הזו אנחנו אמורים להיחדר... להבין שהקב"ה מדבר כאן! הוא אומר לנו כאן משהו!!!!

ולכן אני עכ"פ חושב שצריך להפריד רשויות... זה שאנחנו צריכים להודות ולהלל לה' על זה ש"רצית ה' ארצך שבת שבת יעקב..." ומילט אותנו מנגיף הקורונה... על זה צריך להגיד מזמור לתודה ולהודות ולהלל לה'... אבל!!! עדיין... עדיין ה' רוצה מאיתנו שינוי... עכשיו מה בדיוק השינוי?? אז שוב... כאן זה כבר פתוח... לב יודע מרת נפשו... איש איש נגעו ומכאובו... אני יכול להגיד לך דבר אחד... שבוע שעבר כתבתי מאמר בהלקאה עצמית שאנחנו צריכים להפסיק **לראות** איך אנשים דורכים אחד על השני!!! לא להפסיק לדרוך... אלא להפסיק ליהנות לראות איך אחרים דורכים אחד על השני ועוד להאשים אותם בזה... קבלתי על זה משוב לא חם אלא רותח!!! זה נראה שהעוילם מזדהה עם זה... וזה מאוד מרגש... כי בדרך כלל אנחנו מזדהים יותר כשמאשימים את אחרים... וכאן האשמתני את עצמי ואותך... ואם אנחנו בכל זאת מזדהים עם זה... אז ניכרים דברי אמת!!! אז קדימה... בא נחליט שאנחנו פותחים קבוצה מוזרה של אנשים שמחליטים להתנתק מכל מידע שיש בו יהודי שדורך על יהודי! כן. בימים אלו יש הרבה שעוזבים את סלקום על זה שהעיוז להביע הזדהות עם הערבים. אז אנחנו גם החלטנו לעזוב כל מידע שמביע הזדהות וסדיסטיות להנות מיהודי אחד שדורך על יהודי. לא מעוניינים... לא רוצים לאהוב את זה... לא לחוות דעה ולא לנקוט בשום צד...

האם כעת זה עידן ריתחא או לא...??

בשבוע שעבר... בתחילת הגיליון כתבתי מאמר שהכותרת שלו היתה "עייפה נפשי להורגים" אודות האסונות התכופים שאירעו בתקופה האחרונה... שזועק מהם שה' נוזף בנו ורוצה לעורר אותנו...

ובכן: היו כמה מהקוראים שהעירו הערה על עצם הצגת הכותרת... איך אתה כותב "עייפה נפשי להורגים" בו בזמן שמורעפים עלינו כאלו חסדים וישועות... שהעם היושב בציון כבר כמעט שלשה חודשים ללא נפטר אחד מקורונה בו בזמן שהעולם לא מפסיק לדמם וידין בגוים מלא מלא גוויות ואנחנו כבר שכחנו מזה... היהודים בימים אלו זונחים את עצביהם ויחפרו עם פסיליהם לאחר שהם רואים שהיא לא מושיע אותם... ואילו העם היושב בארץ ישראל נשאו עוון ויצאנו מהנגיף הזה ראשונים מכל העולם... אז איך אתה מבעט בחסדי המקום ואומר "עייפה נפשי להורגים"?? נכון!!! נכון שקרו כמה אסונות וזה איום ונורא... אבל מה יכול להיות יותר גרוע משני הרוגים במפולת בקרלין?? ארבעים וחמשה הרוגים של מירון!!! ומה יכול להיות יותר גרוע מ-45 הרוגים ב"ג בעומר?? 45 הרוגים כל יום כל יום!!! כן... אל תשכח שלפני ארבעה חודשים היינו שם... כן בימים הקשים של סוף החורף זה היה המספר היומי של נפטרי הקורונה פחות או יותר רח"ל... ואנחנו כעת לא במקום הזה... בכלל בכלל לא!!! כל העולם כן ואנחנו לא!!! אז איך אפשר בדיוק עכשיו לומר שה' כועס עלינו יותר מתמיד... וה' שולח לנו איתותים ועייפה נפשי להורגים??

אז ככה: אני מוכרח לומר שאני באופן אישי ממש

מזדהה עם הטענה הזו! והיא באה במקום והיא נכונה!!! כי אי אפשר להמעיט בחסדי המקום ב"ה... ברור שעדיין... אחרי האסונות הגדולים... ואחרי ההסלמה הלא פשוטה שהייתה לנו בדרום... עדיין אנחנו בגדר "בואי בשלום עטרת בעלה... תוך אמוני עם סגולה"... אנחנו עטופים בצמר גפן של אינסוף רחמים וחסדי ה' שמשום מה אנחנו לא מספיק מדברים על זה ולא שמים לב לזה... יש פה בחינה של "אהבתי אתכם אמר ה' ואמרתם במה אהבתנו?? אז הנה!!! תראו איך שאני אוהב אתכם יותר מכולם... הוצאתי אתכם ראשונים מנגיף הקורונה... אתם מסתובבים בלי מסכות... בלי סגרים ובלי שום דבר... כן... מדובר במגיפה עולמית שה' הוציא אותנו ראשונים ממנה... האם חשבנו על זה?? האם התבוננו בזה?? האם נתלו מודעות ורודות בנושא הזה... לכה"פ כמו המודעות השחורות של אסון מירון? (אני לוקח בחשבון שיש כאלו שכחו... אבל השבוע הייתי בבית חולים והייתי צריך ללבוש מסכה... כן... המסכה הזו על האף ועל הפה... ואז פתאום נזכרתי שהיה פעם קורונה... אז זהו שברוב העולם עדיין נמצאים בתוך החלום ביעותים הזה)

אבל בכל זאת!!! עדיין!!!

גם אחרי שאני מזדהה עם הטענה הזו... אני עדיין חושב שיש משהו באסונות האחרונים שחולק מקום לעצמנו!!! למרות שמספריות... גם אם ניקח את כל האסונות האחרונים ביחד, אנחנו זה בטל בשישים ובמאתיים לחסדים האינסופיים... **אבל עדיין!!!**

עדיין יש משהו באסונות האחרונים שיש בו נזיפה חריפה... שאנחנו צריכים לראות את זה במבט של מידת הדין מתוחה בעולם!!!

ההמשך בעמודה השמאלית.....

אוי למי שבנינו נקבות...

לקבל הכל על מגש של כסף... לא כן...?)

אז הנה!! כאן הגענו לנקודה!!! נכון... הבת היא באמת מקבלת!!! לגמרי לגמרי מקבלת!! אבל ה'מקבל' שבה זה לא מגיע ממקום שלא מוכן לעשות כלום ורק מחכה שישרתו אותו... לא!! (זה... זה אולי מתחיל משם כמו כל דבר מרומם שנקודת ההתחלה שלו היא אנוכית וילדותית...) **אלא מאי??**

אני בת!! וכפי שסיכמנו המשבצת שלי כ-בת זה להיות פה בשביל לקבל מה!! לפתוח את שני הידיים ולקבל מה' את כל הטוב שבעולם... חן חסד ורחמים ריווח הצלה והצלחה ברכה וישועה נחמה פרנסה וכלכלה וכל טוב ומכל טוב... הכל בכל מכל... אני פה בשביל זה!! **בשביל לקבל!!!**

כעת למה?? - שואלת את עצמה אותה בת- למה ה' כ"כ רוצה שאני אקבל ממנו? מה הוא מרויח מזה שכ"כ טוב לי...?

כי ה' הוא טוב... ודרך הטוב להיטיב... והיות וה' כ"כ רוצה להטיב, לכן הוא ברא אותי... כדי לעשות לי טוב וטוב ורק טוב... **זה מה שעושה לה' הכי טוב... כשהוא רואה כמה טוב לי!!!** אם ככה... בשביל מה באתי לעולם? בשביל לעשות טוב לה'... איך אני עושה טוב לה'? **בזה שטוב לי!!!** שהרי הוא כ"כ רצה להיטיב... והנה... הוא הצליח! טוב לי... אבא שבשמים, **הצלחת!!!** תראה כמה טוב לי... תראה כמה אני מאושרת.

זה התפקיד של שבט אשר!! 'והוא יתן-- מעדני מלך'!!! שבט אשר מייצג את התפקיד של הבת... שבט אשר חי עושר... שמינה לחמו... טובל בשמן רגלו... בקיצור: טוב לו!!!! וככה הוא פונה לרבש"ע ואומר: אבא שבשמים, רצית להיטיב? אז הנה!! אני פה בשביל להופיע מולך במיטיב... עם מדושי עונג... אנחנו פה בשביל להגיש קבלה ולהגיד לך תודה!! הצלחת בורא עולם, רצית להיטיב... והנה... באמת טוב לנו...

הבת היא אמנם מקבלת... אבל הרבה יותר ממה שהיא מקבלת, היא נותנת!! היא נותנת לאבא שבשמים את הדבר הכי יקר וחשוב שבשביל זה הוא ברא את כל העולם... דרך הטוב להיטיב, אתה רצית להיטיב??

הנה, איפשרתי לך... קבלתי!! אכן אני מאושרת... 'באשרי כי אשרוני בנות- ותקרא שמו אשר'!!!! אם אשרוני בנות... אם לבתו של הקב"ה טוב והיא מאושרת... אם עם ישראל נמצאים בארץ זבת חלב ודבש ארץ הרים ובקעות ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה וקעת כל העולם מודה שישראל היא אור לגוים... אם טוב לבתו של הקב"ה כאן אנחנו נוגעים בתכלית הבריאה... אם גבר עלינו חסדו... בזה אנחנו נותנים לה' את האפשרות לתת!!!

זה שבט אשר!! שבט אשר נוגע בנקודה הכי הכי עמוקה בשורש הבריאה... אם תשאל יהודי בשביל מה ה' ברא את העולם?? כל אחד יענה לך תשובה אחרת... וכולם יהיו צודקים... תשאל את שבט ראובן

שמעון ולוי הם יגידו לך 'ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו...' ה' רוצה שנכבד אותו... שנעשה רצונו... תשאל את שבט יהודה מה רצון ה'? ה' רוצה שנמליך אותו... שנהיה הכלה שלו ונלך אחריו בנאמנות בלי להרהר אחריו... תשאל את שבט יששכר וזבולון הם יענו לך ש'נתאוהו הקב"ה שיהיה לו מדור ושכינה בתחתונים' ואנו פה בשביל שזה יעשה בפועל ע"י הרבצת תורה... וכולם צודקים... כל התשובות נכונות... כל אחד מסביר את רצון ה' לפי התפקיד המסוים שיש לו איך להניע את זה קדימה... אבל שבט אשר מגיע אחרי הכל... אחרי כולם... והוא שואל את השאלה הסופית... כן... הכל נכון... ה' רוצה שיכבדו אותו... שימליכו אותו... ה' רוצה שיהיה לו מדור ושכינה בתחתונים... הכל אמת ויציב... **אבל תכל"ס... למה הוא רוצה את זה מאיתנו??** הרי ה' יודע 'להסתדר לבד', וכל מה שהוא רוצה מאיתנו בשיתוף אלפי שנים הוא יכול לעשות את זה בעצמו בעשרה מאמרות וגם בפחות מכן... הוא תמיד יעשה את זה יותר מוצלח מאיתנו... אז למה הוא מבקש את זה דווקא מאיתנו???

נו... כאן מגיע הנקודה העמוקה ביותר ברצון ה' שאנחנו כמעט ולא מתעסקים איתה (כי היא לא כ"כ רלוונטית בשבילנו בחלק המעשי)

'כי האדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכירתו'!!!

ה' רצה לעשות טוב!! ה' רצה להעניק, לתת, להרעיף... ובאופן הכי עוצמתי, והכי מושלם... ובשביל זה הוא ברא את כל המערכת הזו שיש טוב ורע כדי שלא יהיה נהמא דכיסופא וכו' וכו' כפי שכולנו יודעים... זאת אומרת: בסופו של דבר... בשורה התחתונה, ה' ברא את העולם כדי ש-לי יהיה טוב!!! ורק כש-לי יהיה טוב- **אז לה' יהיה טוב!!**

כלומר: לו יצויר שכעת חודש סיון התשפ"א... כלל ישראל תופסים את עצמנו לידיים... כולנו חוזרים בתשובה ועושים אגודה אחת לעשות רצונו יתברך בלבב שלם... זהו!! כולנו צדיקים גמורים... ואז אחרי כל האמת והדין והשלום והתורה והעבודה וגמ"ח שאנחנו עושים... כעת נבא ונשאל את הרבש"ע: נו רבש"ע... כעת טוב לך?? כעת אתה יתברך כבר מרוצה?

ה' יענה לנו חד משמעית: לא!!! לא טוב לי!!!!

ואנחנו ממש נעלב... למה רבש"ע? מה... עדיין אנחנו לא מספיק עושים רצונך? מה לא עשינו למענך... הכל!! הכל עשינו... מה עדיין לא בסדר??

נו... מה ה' יענה לנו? לא!! דווקא אתם בסדר גמור!! אתם צדיקים גמורים... אתם כבר עושים את רצוני באופן הכי מושלם... אבל זה עדיין לא התכלית הסופית!!! סו"ס מה המטרה הסופית שבשבילה בראתי את כל העולם?? כי דרך הטוב להיטיב!! ואני אטיב איתכם ויהיה לכם הכי הכי טוב... ממילא כל זמן ש-לכם לא טוב... כל זמן שיש כן וכך אלמנות וכך וכך הורים שכולים מאסון מירון וכך וכך יהודים שסובלים בבתי חולים אז גם אם אתם עושים את רצוני... אבל אני?? אני בורא עולם... אני

היות ולא היה לי זמן לכתוב עקב טירדת השמחה בחסד ה' בסוגיה החדשה בשבילי שנקראת "בת"!!! אשר על כן, לא נותר לי אלא להוציא קטע טיוטה שאני באמצע לכתוב בספר על י"ב שבטים... אמנם כבר כתבתי לפני כמה חודשים בנושא זה... אבל לפי התגובות היה נראה שזה נושא מבוקש... אז הנה... זה מה שהספקתי להוציא כעת...

ובכן: רקע קצר... יש שבט **בנימין** ויש שבט **אשר**!!! שבט בנימין מייצג את התפקיד של **הבן**!!! ואילו שבט אשר מייצג את התפקיד של **הבת**!!! זאת אומרת: בת זה לא רק שם של גיל או שם של ילדה... זה גם סוג של תפקיד בעבודת ה'!! זה שם של שבט- "באשרי כי אשרוני בנות..."

ובכן: איפה אנחנו פוגשים את התפקיד הזה בעבודת ה'? יותר נכון... איפה אני הגבר... הבן... איפה אני פוגש את **הבת** שבי... בעבודת ה'??

אז בקצרה ממש: בדורנו הנושא הזה די היטשטש... כי בדורנו הבנות לומדות בדיוק כמו הבנים... רק קצת פחות... עובדות קשה בדיוק כמו הבנים... רק קצת יותר... אז שוב מתקבלת התפיסה שכן ובת זה פחות או יותר אותה 'אותה גברת' רק הבת היא קצת פחות... קצת פחות צריכה ללמוד... וקצת 'יותר' צריכה לעבוד... וזו לא נכון!!

נו... אז מה כן נכון? **ובכן: מה התפקיד של 'בת'?**

בת היא פסגת **המקבל! מקבל גמור!** מה הכוונה מקבל 'גמור'??

הרי באופן כללי האיש הוא משפיע... ואשה היא מקבלת... דא עקא, שהאשה המדוברת הזו היא כבר ממזמן לא ככזה 'מקבל', כי היא כבר 'אם הבנים...', וברגע שהיא נהייתה אמא היא כבר משפיעה... אוהו משפיעה... כבר לא הרבה פחות מהאיש... (אם כבר נשאר איזשהו הבדל בינה לבין בעלה, זה שהאיש משפיע לה, וממנו היא משפיעה לילדים... זה כמו שהבעל מביא פרנסה הבייתה ומנה האשה מאכילה את הילדים) אבל בסופו של דבר שניהם נמצאים על תקן של משפיעים!! לכן אמא בישראל כבר לא כ"כ מייצגת את ה"מקבל" בטרתו... אלא היא כבר מסווגת לעמדה של משפיע... (כמובן שזה שינוי רק למעלותא) נו... אז מי נשאר המקבל האותנטי והנאמן למקור?? בת!!! **בת זה ההמקבל בה"א הידיעה!** הפירמה המקורית של המקבל!!! מקבל גמור!! מאה אחוז מקבל!!!

כעת מתעוררת בעינה... הרי במושכל ראשון, מה זה 'מקבל'...??

מקבל לכאורה זה סוג של פרייט... שיועד רק לקבל ולא לתת מעצמו... מי שרק עסוק בלקבל הוא ע"פ רוב יצור אנוכי ואגואיסט ואנחנו לא אמורים לעודד את התכונה השלילית הזו... אם ככה... אז אם אתה אומר ש'בת' זה מקבל גמור, זה... זה לא נשמע טוב... זאת אומרת שאנחנו מצמיחים כאן אישיות פרייטית ועוד בשיטתיות? מה הפשט בזה? (אדרבה... עד כמה שאני יודע... ההורים דווקא בעד שה'בת' היקרה שלנו תזיז את עצמה ותעשה משהו בבית ולא תשב כל היום ותחכה

פינו ולשונו רנה, כשהגדיל ה' לעשות עם אלה, וההטבה תהיה שלימה שלימה...

לכן, כמה שאותה בת מייצגת את ה"לכה דודי" שיהיה בתכלית הסופי של הבריאה, מאידך גיסא היא הראשונה שמזדרזת ומשתוקקת להינשא ולהיות כבר אם הבנים, כי סו"ס כאן בעוה"ז זה לא עיקר המשימה... זה אמנם כן עיקר **התכלית!!!** אבל לא זו **המשימה!!**

אגב: זו הסיבה שהגמ' בפסחים אומרת: 'אי אפשר לעולם בלא בנים ובנות, אשרי מי שבניו זכרים, אוי למי שבניו נקבות',

שים לב: לא כתוב אוי למי **שבנותיו** נקבות, אלא אוי למי **שבניו** נקבות... מי **שהבנים** שלו נקבות... זה אוי... כתוב כאן דבר מאוד מעניין... שיש כאלו שיש להם בנים- נקבות!!! והשאלה במה זה מתבטא??? זו שאלה מאוד נחוצה ומחשידה כי... כי יש סיכוי מאוד גדול שמדברים פה עלינו... **ובכן העניין הוא כך:** כפי שסיכמנו, בת זה תפקיד הכי מרומם שנוגע בתכלית הבריאה ומייצג את ה'סוף

מעשה' שיגיע לאחר העוה"ז... אבל סו"ס פה בעוה"ז זה לא יכול להיות תפקיד סופי!!! **אלא רק זמני!!!** ולכן: מי שיש לו בת, אשרי חלקו... הוא זכה בבת שיש לה באופן זמני תפקיד מאוד מרומם ובעיקר יצוגי ומדגמי!!! היא מזכירה לו שבסופו של דבר דרך הטוב להיטיב והרבש"ע רוצה להרעיף עלינו רק טוב... אבל בעוה"ז ש יום אחד הבת הזו תינשא לאיש ואז היא תפסיק להיות בת, ותתחיל להיות אם הבנים ואז היא תכנס לתלם של עיקר התפקיד בעוה"ז... עד כאן זה נפלא!!! כל זמן שמדובר בבת הכל בסדר... אבל מי שהבן שלו בחר לעצמו את התפקיד של בת...??? כאן זה כבר אוי למי שבניו נקבות... למה??? כי בן שהחליט להיות בת זה כבר לא תפקיד זמני... כי בשלמא בת... יום אחד היא רוצה להיות אמא... אבל הבן שבחר להיות מקבל... זה כבר מהלך סופי!!! זה כבר אוי... בת מייצגת תפקיד מאוד מרומם... וכל זמן שהתפקיד הזה הוא זמני זה ממש תפקיד מלכותי!!! היא בת מלך! אבל ברגע שזה נהפך להיות יעד סופי... שאני פה בשביל לדאוג לעצמי...

שיהיה לי כסף... שיהיה לי תמיד נעים וטוב... ההלו... אוי למי שבניו נקבות... להיות מקבל זה טוב בערבון מוגבל!!! יום אחד צריך לצאת מהבועה... וזו נקודה מאוד מאוד נחוצה בדורנו!!! היום הנושא של נהנתנות מאוד מפותח... תפסנו מאוד חזק את הדגל והאומנות של שבט אשר ולא כ"כ מהזוית הבריאה והמקודשת... אנחנו מאוד מקדשים את הטיפוח העצמי והמיצוי עצמי... וצריך לדעת שיש כזה דבר!!! יש לזה מקום ביהדות!!! אלא כאמצעי... רק כאמצעי ל-הוא יתן מעדני מלך... דווקא על שבט אשר כתוב בחז"ל שהם היו אנשים מאוד חרוצים ותובעניים וברמה האישית הם היו חיים חיי פשטות... כי אצלם העושר והפינוק בא בתור עבודת ה' ולא ממקום של חומריות וחבל שאין עוד מקום ביריעה...

רוצה לקבל!!! רוצה לקחת!!! (אגב: הקושי הזה לא מתיר לבחורים לגנוב... זה רק מסביר מה עומד מאחורי הקושי הזה) אבל בת כן בנויה לזה!! ולא רק בנויה לזה... אלא זה עיקר הניסיון והעבודה שנדרשת ממנה... לחכות לקבל --- ולא לעקוף ולקחת!!!

כי נכון... ה' רוצה לתת ובשביל זה היא מקבלת!! אבל ברגע שלוקחים בלי רשות המשמעות היא שה' לא נתן... אלא לקחנו בלי רשות!!! גזלנו מה' את תענוג הנתינה... זו העבודה שנדרשת מבת!!! לא לקחת בלי רשות... לקבל!!! אוהו... זו עבודה עבודה... עבודה מייגעת...

רוצה שאני אתרגם את זה למילים פשוטות שגברים מבינים???

האבות הקדושים מאוד אוהבים כסף... אצל יעקב אבינו כתוב שממונו חביב עליו יותר מגופו... למה הם כ"כ אוהבים כסף?? כי הם קיבלו את זה מה'!!! זו מתנה מה'!! יש פה מטען רגשי!! יש פה נכסים שה' נתן לי... אבל בדיוק מהסיבה הזו האבות כ"כ נזהרים מחשש הכי קטן של גזל... כי אם זה גזל המשמעות היא שאני לקחתי ולא קבלתי... לקחת זה לא שווה... אברהם יכול להתעשר תוך רגע ממלך סדום... אבל הרימותי ידי לה' אם אקח מכל אשר לך ולא תאמר אני אעשרתי את אברהם... הנה לך עבודה של מקבל!!! יש לך פה את יעקב אבינו שמתמוגג מאושר וחביבות על כל נכס נוסף שה' נתן לו... וזה חביב עליו יותר מגופו... ולמה? כי קבלתי את זה מה'!!! קדם לזה עבודה של התאפקות... לא חטפתי כמו עשיו... לא לקחתי בלי רשות... חייתי בסבלנות עד שה' נתן לי... וזו עבודה!!! ובפרט בדורנו... יש לנו המון המון ניסיון בלקבל מה'!!! תקבל מה'... תהנה מה'... אבל תן לו את חוויית הנתינה... אל תקח בלי רשות... אל תקח בדרכים עקלקלות... אל תקח את זה ממחוזות לא כשרים ולא ראויים... והמבין יבין...

אני מקווה שאתה מבין שיותר ממה שכתבתי לפניכם אמור כאן...

חוץ מזה יש עוד כמה וכמה דוגמאות שאין כאן המקום להאריך...

אגב: זו הסיבה שהתפקיד שנקרא 'בת', הוא **תפקיד זמני!!!** כי אותה בת... כולנו מברכים אותה ברבות הימים תזכה להפסיק להיות בת ותיהפך להיות אמא... ולמה? כי סו"ס כעת, אנחנו נמצאים בעוה"ז שעליו נאמר 'היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם...' ולכן המעמד הזה של נטו מקבל... מקבל טהור!!! זה לא יכול להיות מצב אידיאלי... עכ"פ לא פה בעולם הזה... כי פה בעוה"ז אנחנו כן על תקן של נתינה... של עבודה... ובפרט סו"ס רצון ה' שנהיה בעלי ההטבה ושלא נקבל נהמא דכיסופא, לכן התפקיד שנקרא בת הוא תפקיד זמני, **ובעיקר מדגמי!!!** ה'ת' הזו שגדלה בכל בית יהודי עד שתגיע לפרקה... היא מייצגת ומזכירה לנו את היעד הסופי הזה שה' חותר אליו... את היום שכולו שבת ומנוחה!!! את היעד של השם השלם והכסא השלם שיהיה רק טוב וכל ה"לכה דודי" פונה לאותה בתו של הקב"ה הלא היא כנסת ישראל ומבטיח שעורי עורי שיר דברי כבוד ה' עליך נגלה... והכל הכל יהיה טוב... שזה יהיה רק כשאו ימלא שחוק

עדיין לא עשיתי את רצוני!!! כל זמן שעדיין לא הגיע קץ הגאולה וקץ הישועה עדיין שכנה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי...

זאת אומרת: בסופו של דבר אנחנו צריכים להבין שמה שמפריד בינינו לבין התיקון השלם זה שני חלקים: דבר ראשון **שאנחנו נהיה צדיקים** ונעשה רצון ה'!! אבל זה לא מספיק!! זה רק חלק אחד... כי בסופו של דבר התיקון השלם באמת זה כשגלה כבוד מלכותך עלינו מהרה והופע והנשא עלינו לעיני כל חיי... כשיגיע הזמן שה' ירעיף את כל האינסוף טובה שהוא כ"כ רוצה להרעיף עלינו... שם!!! שם תתקיים הנקודה הסופית של תכלית רצונו יתברך!!! ואת הרצון ה' מהסוג הזה... את זה מייצג שבט אשר ב"ב שבטים ואת זה מייצג השם והתפקיד שנקרא "בת"!!

בת מייצגת את הה"א האחרונה שבשם... את התכלית הסופית... אני פה על תקן של מקבל כדי להגשים לה' את הרצון הכי סופי שבשבילו הוא ברא את העולם... לתת לי!!!!!!

עד כאן בהיבט הרעיוני... כעת צריך להוריד את זה למישור המעשי... איפה זה מגיע לידי ביטוי בעבודת ה'... תכל"ס, נניח שאני שייך לשבט אשר... נניח שאני בת... מה כעת התפקיד שלי? לשבת כל היום וליהנות מהחיים ולהתענג בתענוגים בברבורים ושלינו ודגים בשביל שה' יהיה שמח שטוב לי? הרי תכל"ס... בא נהיה ריאליים... אם אני אתענג כל היום בתענוגים, אני רק אשקע בחומריות ורק אתרחק מה', לא לחינם חז"ל הורו לנו 'קדש עצמך במותר לך', ולהתרחק מתענוגות העוה"ז, נ... אז מה יעשה שבט אשר, שעיקר התפקיד שלו זה אדרבה, 'שמינה לחמו', ו'טובל בשמן רגלו', כל עבודת ה' של אשר זה דווקא ממקום של עונג והנאה, איך הוא יצליח לקחת את זה רק לעבודת ה' ולהישאר קדוש לה' ולא לשקוע בחומריות? איך בת ישראל בריאה בנפשה שדווקא יודעת את תפקידה ומחוברת לעצמה ממקום של בת (לא כמו בן שמתנתק מעצמו), איך היא תמשיך תמיד לעשות את זה ממקום של עבודת ה'?

כאן טמונה נקודה מאוד חשובה ויסודית שכמעט כולנו טועים בה:

לקבל מה' זה אמנם עונג גדול!!! **אבל יש פה גם עבודה מאוד גדולה...** שאת הנושא הזה כבר הזכרתי (כמדומני) בקצרה לפני כמה חודשים...

יש **לקבל!!!** ויש **לקחת!!!** מי שרוצה לקבל... יש לו ניסיון תמידי לעשות עקיפה ולקחת!!! סו"ס בשביל לקבל אני צריך לחכות שיתנו לי... זאת אומרת: אני תלוי באחרים!!! וגבר משתגע מזה!!! היום אני קולט מה כ"כ הפריע לי בחדר אוכל של הישיבה... ברגע שיש חדר אוכל ואני תלוי בהנהלה של המטבח... יש פה בחינה של "המצפה לשלחן אחרים עולם חשך בעדו"!! לגבר מאוד קשה לחכות לקבל!!! הוא רוצה לקחת... זו הסיבה שגבר מרגיש צורך נואש להיות עצמאי... זו הסיבה שיש לבחורים יצר הרע מיוחד לגנוב מהמטבח... לא

(משוחזר) להתראות לחקלאי מבית הגרנות... נפגש אי"ה בביכורים בירושלים

משפחת קאהן בכל החודש האחרון על גלגלים... מה יש??? זמן המשמרה שלנו לעלות לירושלים הוא בדיוק שלוש שבועות לאחר חג השבועות... נו... אז מה נעשה? נותר על חג השבועות בירושלים ונעלה רק בעוד שלוש שבועות...??? חס ושלום!!! הס מלהזכיר... שלוש רגלים תחוג לי בשנה... אנחנו לא מוותרים על חג השבועות בירושלים בשום הון שבעולם... טוב... אז יש לי רעיון: בא ניסע לחג השבועות לירושלים ונעשה גשר... ונשאר שלוש שבועות מחג השבועות עד זמן המשמרה שלנו...??? נכון! זה רעיון!!! אבל לא... זה לא בא בחשבון... תנחש למה??? השבוע הזה שאחרי חג השבועות... הוא שבוע קריטי בשביל הכהנים והלוויים... מה יש?? כעת זה שיא העונה של תרומות ומעשרות!!! בשבועיים האחרונים כל בעלי השדות כבר העבירו את כל התבואה לגורן... ומסילא!!! בימים האחרונים נשלמים ההכנות האחרונות לקראת פתיחת מעמד תרומות ומעשרות... זה לא פשוט... בימים הקרובים הולכים להגיע מאות כהנים ולוויים מצוידים עם שקים וכרכרות... ומחכים שישראל קדושים יתנו להם תרומות ומעשרות!!! זה מעמד מרגש מאוד... בעלי השדות מגיעים עם בגדי שבת... הפאות רטובות מהמקווה... ודמעות בעיניים... ובית הגרנות לפתע מקבל צורה של כובד ראש... כן... זה לא פשוט... מדובר באחת המצוות החביבות ביותר... ובאותה מידה גם אחת המצוות הקשות ביותר!!! אני רוצה שתבין: זה לא התרומות ומעשרות שאנחנו מכירים מהבית שלנו... איזה רבע עגביה או שני זיתים... מדובר פה בתרומה שמסתכמת באלפי קילו!!! מדובר פה במעשר ראשון שמסתכל בעשרות אלפי שקלים... זה הוצאה!!! הוצאה כספית אמיתית!!! שיש בה ניסיון... ויש בה גם "בחנוני נא בזאת אמר ה' אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די..."

בקיפור: את המעמד הזה אי אפשר להפסיד!!! זה גם מעמד מאוד מרומם ומרגש... וגם... גם מעמד שבו נכנס סכום יפה מאוד לכיסם של הכהנים והלוויים... (תבין אותנו: אתה חושב שאנחנו מיליונרים?? כי כל הוסן נותנים לנו מתנות כהונה... אבל אל תשכח שאין לנו חלק בארץ... אין לנו את השדות והכרמים שלכם... אין לנו צימרים להשכרה כמו שיש לכם... אנחנו שייכים לשבת לוי שאין לו חלק ונחלה והוא יושב ולומד כל היום... ומסילא: ההנחה השנתית הזו של הפרשת תרומה מידו שנה זה סוג של אור לנשימה מאוד קריטי בשבילנו...) סרנין לראות חקלאי פשוט שתמיד לובש מגפיים וכובע סומבררו... והנה לרגל המעמד הוא הגיע במיטב המחלצות... חליפה בורדו ועניבה כתומה... והוא עומד בעיניים קורנות ומגיש לר' ירמיהו כהן ארבע משטחים של 100 סאה חיטה בתור תרומה גדולה... (חכה... זה עוד לפני המעשר ראשון... אם התרומה גדולה שהיא אחד מחמישים זה 100 סאה אז כמה זה יהיה המעשר ראשון שהוא אחד מעשרה)

הוי... איזה שמחה זה בשבילי לראות שר' ירמיה קיבל את זה... אנחנו מכירים את ר' ירמיה... כזה אברך מרומם... אבל יש לו הרבה ילדים והמצב שלו כ"כ דחוק... אבל מרוב שהוא צנוע ונחבא אל הכלים... אז הוא לא יודע לצעוק ולבקש ולדחוף... ומסילא כל שנה... כשהוא מגיע פה לבית הקרנות... הוא נדחה לפינה ואף אחד מבעלי השדות כמעט ולא שם לב אליו... והוא יוצא בקושי עם כמה סאה חטים... אבל כנראה שהפעם הוא התפלל... והנה... הקב"ה הזמין לו כזה מנה גדולה של תרומה גדולה... אבל כנראה שגם החקלאי התפלל טוב שיזכה לתת לכהן הגון... ר' ירמיה הניח את שתי ידיו על ראשו של החקלאי וביקר אותו ברכת כהנים... והבטיח לו שבזכות קיום מצות תרומות ומעשרות בעין יפה (הוא נתן אחד מארבעים...) הוא יזכה שבשנה הבאה השדה שלו תעשה כפלי כפלים... החקלאי נישק את ידו של ר' ירמיה ופרץ בבכי... לאחר סיום המעמד... הציבור כולו פצח בריקוד נלהב והריקותי לכם ברכה עד בלי די... השמש קפחה... אבל אף אחד לא רצה לעזוב... אנשים נשארו למעמד הנשגב... אגב: כמה שהיה חם שמה בבית הגרנות אף אחד לא כיבד אותנו בשתיה קלה!! (וגם לא כבדה...) מה יש?? למה לא?? נו... תנחש למה??? כי... כי המעמד הזה של בית הגרנות הוא מעמד מאוד רגיש... זה מעמד של הפרשת תרומה!!! ואם תרומה נטמאת הלך הכל... אז בשביל זה הנס שלנו שהתבואה זה אוכל!!! ואוכל לא מקבל טומאה עד שהוא מוכשר במים... ולכן אנחנו נוהרים מאוד מאוד שלא יהיה שום מגע מים בכל הזירה... אף אחד לא נכנס עם שבעה משקין...

תבין: החקלאי הזה שנתן לר' ירמיה את התבואה... הוא אמנם יהודי מאוד חם ואוהב מצוות אבל הוא עם הארץ!!! ר' ירמיה הפרוש ממש לא סומך עליו שהוא בקי בטומאה וטהרה... אז למה ר' ירמיה לא חשש לקבל ממנו תרומה?? למה הוא לא חשש שהתרומה ממזמן כבר טמאה??? כי... כי בשביל שהתבואה תטמא צריך שהיא תבא במגע עם מים **לרצונו** של הבעלים... ובנקודה הספציפית הזו אנחנו סומכים על החקלאי הזה... אנחנו סומכים עליו שהוא שמר על התבואה שלא תבא במים... אבל מה אתה חושב... עכשיו- כשמדובר בתבואה זה באמת עובר חלק... אבל לחקלאי הזה יש גם כרם... ובעוד חודשיים הוא שוב פעם יקרא לר' ירמיה שיבא לקחת ממנו את התרומה של הבעבים... ו... ואז ר' ירמיה יתחיל לעשות לו רשימה של תנאים מאוד מחמירים... כי... כי ב"ש גזרו שענבים מקבלים טומאה אפילו בלי הכשר (וב"ה נכנעו להם באותו יום ש"ח דבר גזרו בו...) שם העסק נהיה הרבה יותר מורכב...

---עכ"פ המעמד הנשגב של הפרשת תרומה השנתית הסתיימה!!! חזרו הבית... בקושי הספקנו לנושם... ו... ושוב מתארגנים לצאת לירושלים... הגיע זמן המשמר לעלות... ואכן הגענו... יש חן מיוחד לשבוע הזה... כי בשבוע הזה בדיוק מתחילה עונה של מביאי הביכורים... זהו מעמד מרגש מאין כמותו!!! כן... אותם חקלאים שלפני שבוע פגשנו אותם בשדה... השלב הבא הוא: שאח"כ אותם חקלאים בעצמם מגיעים לבית המקדש גם להביא בכורים (אמנם את הביכורים צריך **להפריש** קודם תרומה גדולה... אבל להביא אותם בפועל אפשר להביא גם אח"כ... קודם מסיימים לתת לכהנים וללוויים בעונה של בית הגרנות ואז עולים לירושלים...) והתפקיד שלנו זה לעמוד כאן בבית המקדש... ולחכות למביאי הביכורים... וזה מחזה שאף פעם לא מתרגלים אליו... לראות יהודי מגיע עם סל על הכתף וכולו רוטט מהתרגשות... ואז מגיע תור... ואני נישג אליו ואז הוא מגיש לי את הטנא... אני אווז את הטנא ביד... והוא מניח את ידו מתחת... ואז אני מתחיל להקריא לי: ארמי אובד אבי... והוא מתחיל לבכות... והדודות לה' על כל החסדים שעשה איתו במשך כל השנה כולה... הוא מונה ומפרט את כל הניסים הפרטיים שאירעו איתו בשדה... יש כאלו שאומרים בשקט... יש כאלו שאומרים בקול... ואז הוא מסיים... אני לוקח את הטנא ומניח בצד... ובלילה זה יחולק לאנשי שומרו... אגב: השבוע קרה משהו מעניין!!! היה מחסור בכהנים שיבקלו את הסלים מהחקלאים... למה??? בא תקשיב סיפור מעניין: אנשי המשמר שלנו... יש כאלו שמגיעים ממש ביום ששי... ואילו הרזים שמגיעים ביום חמישי... אני הייתי מהעצלנים שהגיעו ביום ששי... אבל אח שלי ועוד כמה מאות מהמשמר שלנו הגיעו ביום חמישי... אלא שביום חמישי היה מעמד כבד בבית המקדש!!!! לפתע השערים נעלו מבפנים!! ועבר כרוז שכולם חייבים להופיע... מה יש??? סוטה!!!! עמד שם הכהן והיסקה את האשה מי סוטה... במעמד הזה כולם חייבים להיות נכונים... אין רשות לברוח!!! זה סדר מוסר שההשגחה מגלגלת שכל מי שנמצא שם כנראה צריך להתחזק... ואכן כמה מאות מאנשי המשמר שלנו היו נכונים במעמד הקשה הזה... והתוצאה הישירה הייתה שבאותו מעמד הם קיבלו על עצמם נזירות... כי הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו סן היין... ואז נוצר מצב שכל מי שהגיע עם ביכורים עם ענבים... הנזירים התרחקו!!! כי "סחור סחור אמרי לנזירא לכרמא לא תקרב"... מסילא נהיה מחסור בכהנים שכן יש להם רשות לגעת בטנא שיש בביכורי ענבים... מסילא זיתית והיה לי השבוע הרבה עבודה... הייתי מבוקש... הייתי מהעצלנים שלא היו צריכים לקבל נזירות...

לכל דור יש את המנגינה שלו...

עשה לך שתי הציצרות כסף... דורשים חז"ל: עשה לך!!!! לך ולא לדורות... כל הכלים שעשה משה רבינו שירתו את כלל ישראל עוד רבות בשנים... **חוקין!!! חוקין**!!! **מההצצרות!!!** בחצוצרות היה דין מיוחד: עשה לך!!! רק לך ולא לדורות!!! כשמלאו ימיו של משה רבינו הוא פשוט גנז את החצוצרות... **מה? מה יש דווקא בחצוצרות??** מה שונה בין כל כלי אחר שיכול היה לשרת את עם ישראל עוד רבות בשנים... לעומת החצוצרה של משה רבינו שצריכה להיגנז עם סילוקו של משה??

שמעתי תשובה בשם גדול בישראל:

לכל דור יש את השפה שלו!!! לכל דור יש את החצוצרה שנכנסת לאזניים שלו!!! ולכל דור יש את המנגינה שלו- שהוא מבין!!! והחצוצרה שהייתה נכנסת לתוך האזניים של עם ישראל בדורו של משה רבינו... היא כבר לא מתאימה לחצוצרה של דורו של יהושע!!!

ובאמת יש מדרש פליאה שאומר: שיהושע כבר לא

השתמש בחצוצרה אלא בשופר!!! ואילו דוד המלך כבר לא השתמש לא עם חצוצרה ולא עם שופר... אלא עם מה???

עם כינור!!!

רב"ש"ע: בשלמא שופר... נו... סוף סוף שופר זה משהו שדומה לחצוצרה... וכמו שלחצוצרה יש קול בסגנון של כרוז שיש בה מין ההכרזה... אני מבין שגם לשופר יש קול דומה שמתאים להכרזה... אבל כינור? מה הקשר כינור?? איך אפשר להשתמש בכינור בתור כרוז?? מי שידע כינור זה אחד הכלים הכי עדינים... שבכל תזמורת פילהרמונית בשביל שהקול של הכינור ישמע צריך להביא עשר או עשרים כנרים... (ככה גם היה בבית המקדש שלכניורות לא היה גבול... כי... כי כמה שתיבא יצטרכו אותם... כי הנעימות והעדינות של הכינור גורמת שלא שומעים אותו ליד תופים וחצוצרות עם הקול החזק...) אז מה הפשט בזה שדוד המלך היה מכריז באמצעות כינור???

התשובה היא: היא היא!!! לכל דור היה מנגינה משלו!!!

בדור של משה רבינו היה אפשר להשתמש עם קול חזק!!! קול של חצוצרה!!! אבל דודו של יהושע היה כבר צריך לשמוע קול יותר קל... פחות נוקשה... אז יהושע כבר השתמש עם קול שופר... קול חזק אמנם... אבל קצת שבור... גנוחי גניח... ילולי יליל... אבל דודו של דוד?? בייחם לדורות הקודמים... הם כבר היו צריכים נימה של כינור... הם היו צריכים לשמוע נימה הרבה יותר רכה... הרבה פחות תקיפה... ו... ומה אתה חושב?? שדוד דיבר ברכות?? לא!!! רק בייחס לדורות שלפניו זה היה ברכות... אבל בשבילנו... הכינור של דוד עוד נחשב לתקיף... הדורות

לכל דור יש את המנגינה שלו! יש את השפה שלו!!!

וזה לא בושה להבין את זה... ואסור לטמון את הראש באדמה...

הדור הקודם היה דור חושב!! דור אדיאולוגי... לטוב ולמטב... רוב הבהורי ישיבות של פעם היו כאלו שמיזמתם ומבחירתם האישית באו ללמוד בישיבה... אותם בחורים ידעו בדיוק בשביל מה הם פה... ומסילא את עיקר כובד המשקל... היה צריך להשקיע בהשקפת חיים ברורה!! למה אני פה... ולא הולך לעבוד... למה אני פה ואני לא הולך לצבא... זה היה החזית!! זה היה הנושא!! אבל היים?? היום אנחנו נמצאים בדור שכל הנושא מתחיל ונגמר ב"בא לי!!"!! את אף אחד לא מעניין באמת למה אני נמצא בישיבה ולא הולך לאוניברסיטה... כל הנושא הוא האם "בא לי" ללמוד בישיבה או "בא לי" לצאת מהישיבה... זה כל הנושא!!! וכשזה הנושא המנגינה היא אחרת לגמרי!!!

אתה יכול לשבת עם בחור שעתיים ולנמק לו למה צריך להיות בישיבה... ו... וזה לא נוגע לו בנקודה... הוא מעולם לא התעניין אידיאולוגית בנושא... עשה לך חצוצרות... כל דור צריך למצא את החצוצרות שלו... את השופרות שלו... ואת הנימין העדינים של הכינור שלו... שמתואם לדור שלו... והיהו דבריני נשמעים לעבודתך...

גמ"ח צרכי רבים!!!! כשבח והודאה לה'...

ישנה נקודה למחשבה מעניינת ששמעתי מפי מורי ורבי שליט"א לאחר האסון במירון... כשרבי שמעון יצא מהמערה לאחר י"ג שנים הוא אמר: **הואיל ואתרשיש ניסא איזיל אתקין מילתא** כלומר: אם קרה לי נס וניצלתי... כעת אני רוצה לעשות משהו מועיל לטובת הכלל... מיד הלך רבי שמעון לטבריה... נכנס לבנין העיריה (מעניין אם גם אז זה היה ברחוב טבור הארץ) ושאל את ז' טובי העיר... מה... מה אני יכול להועיל??? איך אני יכול לתרום בענייני גשמיות דייקא למען תושבי העיר... שהרי מצינו ביעקב אבינו ש"ויבא יעקב שלם" שלם בגופו שלם בממונו... ואז כתוב: "ויחן את פני העיר", ונחלקו חז"ל, רב אמר: מטבע תיקן להם... שמואל אמר: שווקים תיקן להם, ורבי יוחנן אמר: מרחצאות תיקן להם...

שים לב: אנחנו לא מדברים פה על הרבצת תורה... לא על הקמת כולל חדש או מקווה חדש... לא!!! ר' שמעון כעת רוצה לעשות משהו טוב בענייני החומריות של העיר!! אמר מו"ר שליט"א: הגענו למירון בל"ג בעומר האחרון... ורשב"י שאל אותנו: איפה הייתם שנה שעברה?? למה אף אחד לא הגיע אליי?? ענינו לו: מה... הרבי לא יודע ששנה שעברה הייתה פה מגיפה? התחבאנו במערה ובסגרים מפני הגזירה?? נו... אז עכשיו למה אתם כן מגיעים אליי?? כי ב"ה פקד ה' את עמו... ויצאנו מהמגיפה ואנחנו שוב יכולים להיפגש...

אם ככה אמר לנו רשב"י: נו... מה עשיתם אחרי שיצאתם מהקורונה?? הרי אני לימדתי לדורות ש"הואיל ואתרשיש ניסא איזיל אתקין מילתא" נו... אז איפה המילתא שלכם?? כשיעקב אבינו התרפא כתוב ויחן את פני העיר... מטבע תיקן להם, שווקים תיקן להם... הוא הבין שאם קרה נס והוא חזר לישבו של עולם... אז צריך לעשות לעולם איזה 'קידוש' כזה... לתת פראנפן ולעקף לעולם... לעשות משהו טוב למען ישובו של העולם... נו... איזה דבר טוב עשיתם לעולם אחרי הקורונה?? (לא שהאסון קרה בגלל זה אבל עכ"פ זו נקודה למחשבה בתורתו של רשב"י.)

יש פה נקודה מעניינת שצריך להתבונן בה:

שים לב!!! מדובר פה ביעקב אבינו או לחילופין ברשב"י... כשרשב"י יוצא מהמערה... הוא לא הולך לפתוח רשת של כוללים אוהל הרשב"י... הוא גם לא יוצא במסע חיזוק והתעוררות... רק מה כן??? הוא עסוק בלסלול כביש עוקף ונוח ללא... לסדר אמצעי גישה לנכים... משהו כזה עירוני כזה... תחשוב: יעקב אבינו מגיע שלם בתורתו... מה הוא עושה?? מתקן מרחצאות... שווקים... מטבעות... מה הקשר?? זה... זה סוג דברים ששייכים לראשי עיר... ראשי מועצות... לגופים ממשלתיים... שווקים שייכים למשרד התעסוקה ומטבעות שייכות לוועדת כספים... מה זה קשור ליעקב אבינו?? ומה שייך כבישים לרשב"י? **האמת היא שסוג השאלה הזו מאוד סיקרנה אותי ביחס לכ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זיע"א** שכידוע היה מלאך אלוקים שראשו בשמים וכשהוא הגיע לנתניה לאחר השואה האיומה הוא כמובן הקים עולה של תורה... ישיבה... כוללים... חינוך על טהרת הקודש אבל במקביל!!! במקביל הוא היה נחוש לפתוח גם בית חולים!!! ותמיד סיקרן אותי: מה לרבי הקדוש מצאנו ולבית חולים? מה הקשר?? את מפעל הש"ס אני מבין... כזה מפעל שממריץ לידיעת התורה... זה בהחלט מתאים לרבי מצאנו... אבל בית חולים?? מה הקשר?? זה משהו שמתאים לחברי כנסת... לפרוייקטורים של משרד הבריאות... לא יודע... מצידי למכבי... או לחמודי של כללית... או לשיא של מאוחדת... אבל שהרבי מצאנו יפתח בית חולים?? מה ראה על ככה ומה הגיע לו??

אז כמובן... תמיד הבנתי כמו שמקובל להגיד (בכל מיני דברים אחרים) שהרבי מצאנו בעיניו הצופיות ראה את הנחיצות שבדבר... כמה חשוב שיהיה בית חולים חרדי שיתנהל ע"פ תורה וכו' וכו'...

אבל בינינו... לא! לא זו הנקודה!! (חבל... חבל להשאיר את זה בעיניים הצופיות ובכל מיני משפטים רחוקים ונדושים כאלו שמקובל היום להגיד...) יש פה הרבה יותר פשוט וטהור שזו נקודה למחשבה בשבילנו גם בימים אלו... ישנה מצוה שנקראת **"והלכת בדרכיו!!"** מה הפירוש הפשוט של והלכת בדרכיו?

אנחנו צועדים אחרי ה'... איפה שאנחנו רואים שה' הולך אנחנו הולכים בעקבותיו... אם אנחנו רואים שה' הולך בדרך של רחמים... אז אף אתה היה רחום וכו' וכו'... והנה!!! רשב"י במשך י"ג שנה היה מנותק מישבו של עולם... לא היה לו שווקים, לא מרחצאות... לא גשרים... לא כלום!! ופתאום קרה נס וה' החזיר אותנו בחזרה לארצות החיים... אומר רשב"י: יש פה והלכת בדרכיו!!! אם ה' החזיר אותי לישבו של עולם... סימן שה' רוצה את ישובו של עולם... אם ה' הביא אותי למרחצאות של טבריה... זה סימן שה' חפץ במרחצאות... אם לאחר י"ג שנים שלא ראיתי נפש חיה... פתאום אני מגיע ורואה אנשים חיים בהרמוניה ונפגשים ביחד וחיים חיי חברה תקינים... סימן שה' חפץ בחיי החברה האלו!!! אם ככה... אם ה' רוצה את זה... אז יש לי פה מצוות והלכת בדרכיו!!! מה הוא חפץ בישבו של עולם... אז כעת גם אני חפץ בישבו של עולם... (ושים לב: במי מדובר? ברשב"י שסלד שעד כה היה מנותק לגמרי מישבו של עולם... השיעור קומה העצום הזה לא הפריע לו להבין שבמקביל ה' רוצה את הנורמליות הזו...) אם ככה... אז בבקשה... תגידו לי מה אני יכול להועיל בנושא הזה... איך אני יכול גם להירתם ולתרום את עצמי למען ישובו של עולם???

תגידו לי איזה משהו שחסר... שטעון שיפור או תיקון שאני יכול להוסיף משהו לשווקים ולגשרים ולמטבע של ישובו של עולם???

על אותו משקל אצל הרבי מקלויזנבורג... אומר הרבי: הייתי בשואה... הבנתי שה' רוצה

לסגור את העולם... זהו... כולם מתים... כולם נשלחים למחנות השמדה... **אבל פתאום לא!!!** פתאום ראיתי שהסתיימה המלחמה וה' העלה אותנו מגיא ההריגה והנה אנחנו נמצאים כאן בארצות החיים... יש פה אמירה שה' חפץ בחיים!! ה' רוצה שנמשיך לחיות... אם ככה: והלכת בדרכיו... גם אני חפץ בחיים ולכן אני פותח בית חולים!! בית חולים זה מקום שבו דואגים לאנשים שימשיכו לחיות... אומר הרבי מצאנו: היות וראיתי שה' חפץ בחיים... אז גם אני חפץ בזה ולכן אני פותח בית חולים...

כעת נעבור אלינו: עברנו שנה של קורונה!!! שבת עובר אורח... נשמו מסילות... ה' פיזר אותנו... סגר את השווקים... נעל את המרחצאות... הכל נסגר!!! והנה... אחרי שנה שלימה של סגרים כעת ה' החזיר אותנו לשגרה... פתח לנו את הכל בחזרה... ברגע שזה נפתח בחזרה!! ה' אומר במילים אחרות: אני חפץ בישבו של עולם!!! ה' חפץ בשווקים... חפץ בחיי החברה שלנו... חפץ שיהיה פה טוב ושלא יחסר לנו כלום... נו... אם ככה... והלכת בדרכיו... כל אחד מאיתנו אמור כעת להפעיל מחשבה ויצירתיות... איך גם אני יכול ללכת בדרכיו של הבורא ולהועיל לישבו של עולם?? איך אני יכול לתרום ולרתום את עצמי לעשות טוב לעולם... לעיר... לשכונה... לתושבים... לעשות טוב לעם ישראל... שיהיה עוד יותר נעים וטוב אחד עם השני...

אתה קולט מה כ"כ מרגש אותי בתפיסה המיוחדת הזו??

אנחנו בטוחים שיהודי צדיק זה איש דת!!! זה אחד שדואג לענייני הדת והפולחן הדתי... ואילו לדאוג לישבו של עולם?? זה... זה כבר שייך לביבי... זה שייך לחברי כנסת... זה שייך לראש העיר ולחברי המועצה ולכל מי שרוצה בכל מחיר להיבחר לקדנציה נוספת... בקיצור: הפרדת דת ומדינה... דת זה שיעורי תורה... עירובין ומקוואות... ואילו מדינה זה שווקים ומרחצאות... **אז זהו שלא!!! ומי כמונו יודעים עד כמה שלא...**

ומה הראיה שלא?? שהרי הרבש"ע הוא לא חבר כנסת ולא ראש הממשלה... ובכל זאת המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית!! זה לא סוד שבעלי אינטרסים הם האחראים שיבאנו לישבו של עולם... כי לדאוג לישבו של עולם זה ערך קדוש בפני עצמו שסווג **"והלכת בדרכיו!!"** זה יעקב אבינו... זה רשב"י... זה משה רבינו שבפרשת השבוע הוא מתגלה כפרנסם של ישראל!!! שנושא אותם בחיקו כאשר ישא האומן את היונק... וממילא אם אנחנו כיום מסתובבים ברחובות... והתנויות פתוחות... ויהודים מתפרנסים לאחר שנה שלימה שזה לא היה מובן מאלי... כל זה קורה כעת רק בגלל שהוא יתברך אמר ויהי!! ה' הטוב חפץ בחיים ורצה שנשוב להתהלך בארצות החיים!!! וממילא זה אמור לעורר כל אחד ואחד מאיתנו ללכת בדרכי ה' ולהסתכל ימינה ושאלה ולחשוב מה גם אני יכול להועיל לישבו של עולם?? אולי לפתוח איזה גמ"ח נחוץ כאן בשכונה... אם זה גמ"ח הלוואות אם זה גמ"ח של מידע בנושאים נחוצים... או להתמסר לענייני שידוכים... אין צורך להרחיב... לכל אחד יש את הכישורים שלו ולכל עיר ולכל רחוב יש את הצרכים שלה... שלא נותר לנו אלא להסתכל ימינה ושאלה!! **מה שנקרא "ויחן את פני העיר!!"** מה אני יכול להושיט יד בישבו של עולם... איך אני יכול ללכת בדרכיו של ה' שמגלה לנו שהוא חפץ בחיים ואני פה בשביל ללכת בדרכיו.

אם תשים לב: בכל קהילה ובכל בית כנסת... יש את הכמה יהודים טובים שאתה יודע מראש שאם יצטרכו הושתת יד והירתמות נקודתית בצרכי ציבור תמיד הם הכתובת... אפשר תמיד לפנות אליהם והם ירתמו וישיטו יד... (גם בלי מודעות אח"כ בעיתון...) בכל ישיבה יש את הכמה נשמות טהורות שאתה יכול לבקש מהם שיושיטו יד והם יתמסרו ויעזרו עם כל הלב... (בלי חתירה להשתלטויות והחזקת מפתחות) דא עקא שהאנשים האלו לא מתחלפים!!! זה אנשים קבועים!!! שתמיד תראה אותם מושיטים יד... ומידי פעם צריך קצת לרענן את הקבוצה האידיאלית הזו... צריך להוסיף לה כח אדם... וזו ההזדמנות!!! חזרנו לישבו של עולם... כנראה שה' חפץ בזה... אם ה' חפץ בזה... אז תירתם לזה... אל תזלזל בזה... רשב"י לא זלזל בסלילת כביש... הוא ראה בזה והלכת בדרכיו... ואולי כאן ההזדמנות להאיר נקודה חשובה: יש לנו נטיה למתוח ביקורת על נבחר ציבור למה הם לא מספיק עובדים ופועלים למען הציבור... הם היו יכולים לעשות הרבה יותר!! סליחה אדוני היקר: ואתה?? מה אתה?? אתה לא יכול לעשות יותר?? למה אתה לא עושה יותר?? אוי... מה הקשר... אני לא מקבל משכורת... והם כן!! בשביל מה בחרנו בהם אם לא בשביל שיעשו ויפעלו למען הציבור... אז זהו!! שאני סומך על הנבחר ציבור הזה שאתה שאתה חייב לעשות הוא כבר עושה... ואת מי שהוא צריך לרצות ולהצדיק את קיומו... מולו הוא כבר מתנהל ומשתדל להגיש הישגים... **ומכאן ואילך הוא ואתה נמצאים באותו מקום!!!** ואל תחכה לו שיזיז את עצמו כי שניכם נמצאים באותו מקום... (כן... זה בדוק ומנסה... כל המתלוננים למיניהם זה אנשים שיושבים על הקתדרה ונותנים משם הוראות... כל מי שיש לו הערות על מה שהיה צריך להיעשות בשעה 40 בבוקר... זה בדוק כלל אחד שקם ב-41 בבוקר... תבדוק את זה...) הגיע הזמן שנבין שאי אפשר להפקיר את המושג צרכי ציבור נטו למגרש הלא יציב של נבחר ציבור ופוליטיקה... צרכי ציבור זה ערך תורני!!! ששייך **"והלכת בדרכיו..."** ואם אתה רואה שצריך להזיז משהו אל תחפש מי הוא האינטרסנט שירויח מזה או מי הפוליטיקאי שמקבל על זה משכורת... תקום ותעשה כי זה רצון ה'... אל תשכח שבהלכות שבת קיי"ל שכל מה ששייך לצרכי רבים הרי זה חפצי שמים ומותר לדבר בהם בשבת ולהחסיק עליהם את התחום!!! וכמובן!!! אין הדברים אמורים על מי שרוצה לעשות כל מיני דברים בשביל להשתלט או להחזיק מפתחות ולהתחיל לכוין את התנועה... כאלו ש לנו בשפע!!! זה לא חסר לנו... על הראשונים אנו מצטערים וכו'... אני מדבר על אנשים טובים שמוכן להושיט יד... לעזור כי צריך לעזור... לטהר את העיר טבריה ממקום טהור... להושיט יד ולעזור לגבאי ולא לחתור תחתיו... על זה אנחנו מדברים וכאלו אנשים חסרים!!! מאוד מאוד חסרים!!!

וזה הזמן להתרים להם... ויחן את פני העיר... הואיל ואתרשיש ניסא...

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 277

פנינים לפרשת בהעלותך

לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,

**לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת**

בני הבחור הי"ו שנפל מכל הגובה העצום יצא ממש 'שלם בגופו שלם בממונו', עם הכובע לראשו והמשקפיים לעיניו, ממש כביכול מלאכים סוככו והגנו עליו בנפילתו. וכמוהו עוד מאות בחורים שב"ה לא נזקקו לשום טיפול רפואי

מגיד השיעור של 'דרשו' הג"ר אפרים סגל שליט"א,

בטור רשמים אישיים מהרגעים הנוראים בחצה"ק קרלין סטולין

ובגשמיות, דאג להרבה מאוד דברים לאוכל שיסיפק לכולם, לספרי הלימוד בוודאי יחסרו במבנה החדש, לסידורי תפילה, למקום ישיבה או עמידה, אבל נושא אחד לא הדאיג אף אחד. נושא הבטיחות... הרי ידועה ומפורסמת היא זהירותו המופלגת של האדמו"ר מקרלין שליט"א בנושאים אלו של שמירת הגוף והנפש אשר נצטוינו עליהם

היה זה רגע נשגב ומרומם. הרגע לו ציפינו במשך שנים רבות, הרגע בו זכינו לחנוך לאחר ציפייה אינסופית ויגיעה רבה, את המבנה החדש שעתידי לשמש את קהל עדת חסידי קרלין, להתאספויות המרכזיות בצלו של מורנו ורבינו שליט"א.

אנשי החסידות, שילמו מכיסם כסף רב, כל אחד יותר מכפי יכולתו, למען בנייתו של המבנה הזה, שנמשכה שנים ארוכות. סוף סוף אנו זוכים לראות את הפירות, חנוכת הבית, אומנם חלקית, רק של אחד האגפים, גם הוא אינו מושלם, אבל בכל זאת, סוף סוף אנחנו כאן, בגבעת זאב, בהיכל ענק המתאים להתכנסות הגדולה של רוב מניין ובניין של חסידי קרלין, בצל הקודש בחג מתן תורה.

אני באופן אישי התרגשתי במיוחד גם מהעובדה שהגבאים במקום כיבדו אותי למסור את שיעור התורה הראשון בהתכנסות ההיסטורית. עוד מאות שנים יתכנסו כאן חסידי קרלין בחגים ובמועדים, רבבות שיעורים יתקיימו כאן בכל ימות השנה, ואת השיעור הראשון מכולם אזכה אני למסור בליל חג השבועות, בשעה 12:00 בלילה, במסכת יומא דף ל"ה ודף ל"ו...

כמדומני שרוב הציבור שהיה כמובן עסוק בהכנות לחג ברוחניות

יצא ממש 'שלם בגופו שלם בממונו', עם הכובע לראשו והמשקפיים לעיניו, ממש כביכול מלאכים סוככו והגנו עליו בנפילתו. וכמוהו עוד מאות בחורים שב"ה לא נזקקו לשום טיפול רפואי.

השבר הוא גדול, בפרט על אלו שנסתלקו מהעולם במיטב שנותיהם, והפצועים שצריכים רחמי שמים לרפואה שלמה בקרוב.

אכן למרבה הפלא, תוך כדי חוסר הבהירות במצב הפצועים והנעדרים, אחרי כמה שעות התאסף חלק גדול מהציבור ברחוב שלפני בית הכנסת וכן בבית הכנסת הקטן הישן, ללמוד 'תיקון ליל שבועות' כבכל שנה ושנה, וראו בחוש את האמור 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי'.

היה מדהים גם לראות בחורים צעירים שפוגו לאמבולנסים כשהם שוכבים על אלונקות, ובידיהם - גמרות קטנות ושאר ספרי קודש. גם למחרת התנהלה התפילה בקול רעש גדול ובהתלהבות על אף כל המצב וכל ההרגשות...

אני כשלעצמי הרגשתי ווארט ששמעתי אחרי אסון מירון, על המשנה הידועה במס' סוכה על 'ירידת גשם בחג הסוכות שהוא משל לעבד שמזג כוס לרבו ושפך לו רבו קיתון על פניו, וכפשוטו הכוונה היא שרבו מראה לו שאינו מרוצה ממנו ואינו רוצה בשימושו. אך באמת כידוע שצדיקים ישבו בסוכה על אף ירידת הגשמים, ושמעתי לבאר כוונת המשנה שלפעמים האדון רוצה לנסות את עבדו האם הוא מסור לו באמת או שמא אינו אלא כעבד העובד למשכורתו, ולכן מנסה אותו איך יגיב לכך שישפוך לו קיתון על פניו - כדוחה את שימושו, האם ימשיך וינסה לרצותו ולעבוד את אדונו כבתחילה, או שמא יאמר - אם אינך רוצה אז לא! והנמשל מובן מאליו, וזו היתה ממש ההנהגה שהיתה בהנהגתו הישירה של כ"ק אדמו"ר שליט"א, בל ניפול ברוחנו כביכול ח"ו אין הקב"ה רוצה בנו, אלא אדרבה, נראה מסירותנו כאשר על אף כל זאת נמשיך לעבדו בתמימות ולעשות המוטל עלינו, וכמובן כפי שדיבר בקדשו, שצריך כל אחד להתעורר לשוב בתשובה שלמה....

גם בתפקידי בישיבה הק' בביתר עילית התפעמתי מכך, שלמחרת היום ישבנו עם אנשי מקצוע שהדריכו אותנו כיצד לסייע לבחורים לצאת מהטראומה הקשה, והכינו אותנו לשאלות קשות שיהיו לבחורים, כגון רגשי אשם, או חיפוש אשמים באירוע, שאלות באמונה ח"ו וכדו', ולמעשה רוב רובם של הבחורים, גם אלו שנפגעו ומאושפזים בביה"ח, חזקים בנפשם וברוחם, וברור להם שהכל משמים והכל לטובה.

התרגשנו גם מהשתתפות הציבור הרחב בצער הקהילה, אשר נתנו הרגשה שאין זה צער פרטי של הקהילה עצמה, אלא צער של כלל ישראל כולו, וסימן משמים לכולם כהמשך ישיר לאסון הנורא במירון.

ויהי רצון שנזכה להבין ולהתעורר ולא נזדקק חלילה וחלילה לתזכורות נוספות, ולא יישמע שוד ושבר בגבולנו, ומחה ה"א דמעה מעל כל פנים, ונאמר אמון.

בתורה באזהרות חמורות, והציות לתקנות הרפואה והבטיחות בלי להתווכח ובלי לנסות ולחלוק על הרופאים או המומחים בתחומים אלו.

הזהירות הזאת עוד התגברה והתעצמה ביתר שאת אחרי אסון מירון. כולנו שמענו את השיחה הנוקבת והמפורסמת של מרן האדמו"ר שליט"א, שאת תחילת דבריו הקדיש לחשיבות של ההתעוררות לתשובה ומעשים טובים, מאידך בסיום השיחה עורר על כך שכפי שרואים בחז"ל, לאחר מקרה שקורה צריך לעשות גם השתדלות גשמית כדי שח"ו לא ישנו מקרים כאלו, וכגון מה שלמדנו ממש בימים אלו בדף היומי, על ביטול הריצה על הכבש כקביעה מי יזכה בעבודת תרומת הדשן - לאחר שכהן שבר את רגלו, ותיקון הפייס מאז ואילך, ועוד כמה וכמה מקומות בש"ס כגון זה.

ואכן גם בהתנסות זו הושקע ממון רב לבטיחות המקום, כשרובה של ההשקעה היא זמנית בלבד ולא כהשקעה לאורך זמן כאשר המבנה יהיה מוכן בעז"ה, ובכל זאת לא חסכו ממון כדי שח"ו לא תצא שום תקלה. כמו כן מונו אברכים שיפקחו על כל הנושא של הבטיחות והזהירות בכניסות והיציאות.

אך כפי שאמר האדמו"ר שליט"א בקול בוכים, בליל החג לאחר תפילת ערבית, כבר אמר דוד המלך (תהלים קלט ז) 'ואנה מפניך אברח'.

גם אני בתוך הקהל הקדוש הזה זכיתי להשתתף במעמד יחד עם חמשת בני הי"ו, וגם בנותי עמדו בעזרת הנשים.

בני הנשוי עמד על הקומות הנמוכות של הפארנצ'עס, והשני עמד יחד על כלל הבחורים על הפארנצ'עס המיוחדות לבחורים, ורקד בכל עוז, ואני עם בני הקטנים יותר עמדנו ממש ליד הפארנצ'עס, ושמחנו יחד עם כולם.

דקה לפני האסון, אמרתי לגדול מבין ילדי שעמדו עמי, ראה הנה חבריך שלך עומדים על הפארנצ'עס, יחד עם הבחורים למרות שעדיין לא חגגו בר מצווה. אולי תעמוד לידם, ואח"כ תחזור להיות לצידי?

תוך כדי שהוא מתחיל להתקדם לעבר הפארנצ'עס קרה לעינינו האסון המחריד, כאשר ראינו את כל הקומות העליונות קורסות תחתיהן.

הפאניקה היתה נוראית, והמחשבות כמובן אימוות ביותר, בפרט לאחר המקרה במירון בו מדחיפות בלבד קרה כזה אסון, קל וחומר לכזה מקרה של קריסה מכזה גובה.

אין צורך לתאר את הפאניקה שאחזה בציבור, כאשר כל אחד מחפש אחרי בני ביתו לראות שהם שלמים ובריאים.

כל הורה מבין את ההרגשה הנוראית של הפחד על ילדיו שאולי נמצאים במצוקה, אמנם אני ברוך ה' תוך כמה דקות ממש נפגשתי עם כל בני משפחתי וראינו שכולנו בחיים ב"ה בריאים ושלמים.

אך כמובן שהדאגה לכלל הציבור כאשר כל אחד ואחד הוא בשר מבשרינו היתה עצומה.

בני הבחור הי"ו שנפל מכל הגובה העצום של למעלה מ-6 מטר -

**סיכום
שבועי
ב'דף יומי
בהלכה'**

- ◆ התקיעות בתפילת מוסף של ראש השנה - בתפילת הלחש או בחזרת הש"ץ?
- ◆ מה יש להעדיף בראש השנה - מחזור לתפילה או שופר?
- ◆ מדוע תיקנו חכמים להרבות בסעודה בראש השנה?

מהלכות תפילת מוסף של ראש השנה

• בסדרי מלכויות, זכרונות ושופרות, לכתחילה יש לומר את כל הפסוקים, אך בדיעבד, אם אמר: "ככתוב בתורתך", ו"כן כתוב בדברי קדשך", ו"וכן נאמר על ידי עבדיך הנביאים", יצא ידי חובתו. ואם אמר חלק מהפסוקים, עליו להשלים את כולם.

• ראש השנה, הוא גם ראש חודש תשרי, ולמרות זאת, לא מזכירים זאת במפורש בתפילות היום, למעט איזכור קל בסוף פסוקי המוספים: "מְלִבֵּד עֲלֵת הַחֹדֶשׁ וּמְנַחֲתָהּ".
• לדעת השולחן ערוך, את פסוקי הקרבנות של המוספים, אומרים רק בתפילות מוסף של שבת ושל ראש חודש, ולא ביום טוב; ולדעת הרמ"א אומרים את פסוקי הקרבנות בכל המועדים.

התקיעות בתפילת מוסף של ראש השנה

• לדעת פוסקים רבים, התקיעות בתפילת מוסף של ראש השנה, הן בחזרת הש"ץ; וכך מנהג קהילות רבות מבני אשכנז. מאידך, בקהילות רבות נהגו, על פי האריז"ל והבעל שם טוב, לתקוע בתפילת הלחש.

• לדעת הגרי"ז מבריסק, חובה על כל יחיד מהציבור להקשיב לחזרת הש"ץ בתפילת מוסף של ראש השנה, כדי לקיים את תקנת התקיעות 'על סדר הברכות'; ורבים חולקים.

• מעת שמברכים על תקיעת השופר לפני תפילת מוסף, עד גמור התקיעות שבמוסף, לאחר ברכת 'שופרות' - אסור להפסיק בדיבור, כיון שהברכה חלה על כל התקיעות. ומותר להפסיק בדיבור בעניני התקיעות, או בתפילות, דהיינו, הן בתפילת מוסף עצמה, והן באמירת תהילים, בבקשות פרטיות, בניגון התפילה יחד עם החזן, ובאמירת 'ברוך הוא וברוך שמו'; וכן מותר להפסיק בדברי תורה מעניני התקיעות, כגון הלכות תקיעת שופר. ואף מי שהפסיק בענינים אחרים, לא יברך שנית, אלא אם כן הפסיק בין הברכה לתקיעה

הראשונה בדיבור שאינו קשור לתקיעות.

• מנהג בני ספרד, להריע לאחר תפילת מוסף 'תרועה גדולה'; ומנהג בני אשכנז, להאריך בתקיעה האחרונה מהתקיעות שמוסיפים לאחר תפילת מוסף, והיא מכונה 'תקיעה גדולה'.

הלכות שונות בקשר למי שנקלע בראש השנה למקום שאין בו מחזור או שופר

• מי שנקלע בראש השנה לסביבה שאין בה יהודים, ואין ברשותו 'מחזור' של ראש השנה, לא יתפלל תפילת מוסף אלא אם כן הוא זוכר בעל פה את כל ברכותיה.

• מי שנקלע בראש השנה למקום שאין בו 'בעל תוקע', ויש ברשותו שופר, אך אינו יודע לתקוע כי אם תקיעה בלבד, או שברים ותרועה בלבד, לא יתקע כלל.

• מי שנקלע בראש השנה למקום שאין בו שופר ולא 'מחזור' לתפילה, ויש באפשרותו לצעוד רגלית לאחד משני ישובים, אשר באחד מהם יוכל להשיג שופר, ובשני יוכל להשיג מחזור - עליו להעדיף את המקום שבו יוכל להשיג שופר.

• מי שאינו יכול להתפלל עם הציבור, ישתדל לכוון להתפלל בשעה שהציבור בעירו מתפללים; ובראש השנה, בשלוש השעות הראשונות של היום, יש להימנע מתפילה שלא בשעת תפילת הציבור.

מהלכות ה'חג' והשמחה בראש השנה

• ראש השנה נקרא 'חג', והוא בכלל מצוות 'וְשִׂמְחֶתָּ בַּחֲגֹךָ'. ולכן, אוכלים ושותים ושמחים בראש השנה כבכל יום טוב, ואדרבה, חכמינו ז"ל תיקנו להרבות בסעודה בראש השנה, לסימן טוב.

• אסור לצום בשבת וביום טוב, ואפילו עד חצות היום; אולם, בראש השנה שחל בחול, מותר להאריך בתפילה עד לאחר חצות היום, (ובמקומות רבים נהגו להימנע מכך אף כשחל בחול).

"אם ניתן לכל יהודי תלמיד חכם להחזיק ביד שלו את כתב היד של הרמב"ם, הידיים שלו ירעדו מהתרגשות"

מתיקות התורה

הדרך שלך להצליחה
בלימוד תורתנו הקדושה

הרב מאיר קרסיאנסקי, אחראי תוכנית 'גישמאק בלימוד' בהיכלי הישיבות החסידיות, מטעם ארגון אחינו, סיפק לנו לבקשתנו מספר עצות ו'טיפים', שיאפשרו לחפץ בכך להרגיש מתיקות מיוחדת בלימוד התורה

Nati Shohat/Flash90

המכתב האישי שלך

להבין שהתורה מדברת אלי, אליך, לשכן שלך, לכל יהודי ויהודי באופן אישי. הגמרא שאנו עוסקים בה, היא מכתב אישי שכתבו לנו התנאים והאמוראים, הם פנו אלינו וכתבו לנו, לכל אחד ואחד מאיתנו, מה מותר מה אסור, איפה צריכים הרחקות וסייגים, מתי העובר על דברי התורה חייב ומתי הוא פטור ועוד ועוד. לכל יהודי יש חלק בתורה, "בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה", בהתחלה זה 'תורת ה', אבל אחר כך היא הופכת להיות 'תורתו', התורה של כל אחד ואחד, וככל שעוסקים בה יותר זוכים להרגיש את ההרגשה הזאת ביתר שאת.

הכי חשוב, לסכם מה שלמדת

הכי חשוב, לסכם כל סוגיה. כשמסיימים ללמוד לסגור את הגמרא, ולחזור עליה בקיצור נמרץ על מה שלמדנו, שיהיה מסוכם בצורה ברורה. לא רק שזה עוזר לנו לזכור את הנלמד בהמשך הדרך, אלא שזה גם נותן לנו תחושת סיפוק. הנה, התייגעתי, השקעתי, התאמצתי במשך שלוש שעות של לימוד, ועכשיו כמסיימתי יש לי ביד עמוד או דף שלם של גמרא. היש לך הנאה גדולה מזאת? בחור שמתרגל לייצר לעצמו את הסיפוק הזה בכל פעם אחרי שהוא לומד, יש לו חשק ורצון ללמוד שוב גם בסדר הבא...

ישראל וייס

במסגרת הפעילות שלי בישיבות לא ראיתי משהו יותר חזק ומצליח לגרום לשינוי מהקצה לקצה לטובה אצל הבחורים כמו, באותו רגע שהבחור מקבל 'מתיקות התורה' ומקבל 'גישמאק בלימוד'. קשה מאוד להסביר בכמה שורות מה עושים ואיך פועלים, אבל אנסה לתת כמה עצות.

הנני מוכן ומזומן

לפני שניגשים ללמוד את התורה הקדושה, חייבים להתבונן רגע אחד.

אם למשל ניתן ליהודי חסידי להחזיק בידיו את הגארטל של הבעל שם טוב הקדוש הוא יתרגש מאוד, נכון? אם ניתן לכל יהודי תלמיד חכם להחזיק ביד שלו את כתב היד של הרמב"ם, הידיים שלו ירעדו מהתרגשות. אז הנה, אנחנו כולנו מחזיקים בידיים שלנו את התורה הקדושה שנכתבה על ידי הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, בורא כל העולמים נתן לנו את התורה הקדושה. הרי העולם קיים כבר 5,781 שנה, והתורה נבראה אלפי שנים קודם לכן, וניתנה לעם ישראל כדי שנעסוק בה כל ימות עולם.

כשאתה חושב על זה ככה, יש לזה משמעות אחרת לגמרי! זה מעביר רעד בלב, הרגשה אחרת כשבאים ללמוד ככה את התורה הקדושה.

מסרים ואיתותים מאבות אבותינו

אנחנו תמיד אומרים לבחורים, תחשוב שייתנו לך עכשיו לכתוב מכתב לנכדים שלך, יפתחו אותו בעוד 60 שנה, אתה תכתוב אותו ככה בקלות ראש, כלאחר יד? לא! תשקיע הרבה מחשבה. ואם זה מכתב לנינים שיפתחו אותו בעוד 100 שנה? כמוכן שתשקיע יותר. עכשיו בוא נחשוב ביחד כמה השקיעו חז"ל כשכתבו לנו את הגמרא לפני אלפיים שנה... כל מילה מדוקדקת, כל שאלה במקומה עומדת, הכל מתוכנן לפרטי פרטים, ברוח הקודש, ובמסירה מדור לדור. ולכן כשאנחנו לומדים אנחנו צריכים להתחבר לאווירה הזאת, ולהבין שכל מה שאנחנו רואים בגמרא, זה מסרים ואיתותים מאבות אבותינו, ויש הרבה מאוד עומק, מחשבה ותוכן בכל מילה ובכל אות.

לא נבס"ק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

להידודא

פרשת בהעלותך

א. אחיהם של אלדד ומידד המזכרים בפרשתנו?

ת. דעת זקנים מבעלי התוס' כתבו דאלדד ומידד היו אחי משה ואהרן מהאב.

ב. "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם" מהיכן היו להם דגים 'חנם' במצרים?

ת. גמ' {סוטה יא:} בשעה שהנשים היו הולכות מצרים לשאוב מים, היה הקב"ה מזמן להם דגים קטנים בכדיהן ושואבות מחצה מים ומחצה דגים.

פרשת שלח-לך

א. מי נקרא בפרשתנו עבדי ומי עוד נקרא בתורה עבדי?

ת. כלב יד. כד ולעיל יב ז משה.

ב. היכן בפרשה יש מילה שחסר בה אות א'?

ת. חטת בלי א' נמצא בט"ו כה.

תודה רבה לכל מי ששלח את חידות תזכו למצוות

ווארט על הפרשה

פנינים יקרים על פרשת שלח

שְׁלוּחַ לְךָ אֲנֹשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נִתֵּן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל (יג, ב)

אצל אברהם אבינו ע"ה ראינו גם כן "לך לך", והסבירו חז"ל "לך להנאתך ולטובתך" (רש"י שם). והסביר לי אחד הבחורים משיבתנו הקדושה הי"ו שנרמז למשה שזה לטובתו, כיוון שאם לא היו מרגלים - היו נכנסים מיד לארץ, שעל משה נגזר לא להיכנס אליה. ואם כן היה ח"ו נפטר. וגם לטובת בני ישראל, שהרי משה רבינו נותן התורה עדיין לא הספיק ללמד הרבה, ואם הם יכנסו בלא משה - מי ילמדם? ואזי, אם כן, נשאל - למה נענשו המרגלים? כי אין חכמה ואין עצה ואין תבונה לנגד ה'.

הדבר תורה לעילוי נשמת:

ר' יוסף פנחס בן שרה אמינן זצ"ל, טורן בת רחים וזוהרה. ע"ה

מילתא דבדיחותא

בדיחות מצחיקות

(1) אחד נכנס לתחנת דלק וראה ליטר בנזין עולה 5.80 ואילו ליטר מים מנרלים 10 שקל ואז הודה לה' ואמר ברוך ה' שהרכב שלי לא נוסע על ידי מים אלא על ידי בנזין.....

(2) אדם זקן, נסע לביתו במונית, לאחר שעצרה המונית ליד פתח ביתו, ועוד לפני ששילם, יצא הזקן, מישש את כיסו, ואמר בקול רם: "אוי נראה לי שהארנק נפל במונית..." כששמע זאת הנהג, מיד לחץ על דוושת הגאז וברח משם. חייך הזקן בשביעות רצון ואמר לעצמו: "אוהו, מכלוף צדק, זה עובד יופי!".....

(3) צרפתי, אנגלי ורומני טסים במטוס. מוציא הצרפתי יד מן המטוס ואומר אנחנו מעל צרפת שואלים אותו כל השאר: "איך אתה יודע?" "נגעתי באייפל". מוציא האנגלי את ידו ואומר: "אנחנו מעל אנגליה" אומרים לו: "איך אתה יודע?" "נגעתי בביג בן". מוציא הרומני את ידו ואומר: "אנחנו מעל רומניה" שאלו אותו: "איך אתה יודע?" ענה להם: "רק הוצאתי את היד וכבר גנבו לי את השעון....."

העלון יוצא לאור בסיוע ארגון תורה וחסד: 'המרכז לערבות הדדית' (ע"ר 580646396)

ניתן להפוך בדיחות למו"ל המצרכת

בסייעתא דשמיא

יצא לאור חוברת בדיחות
'לא נפסיק את השמחה 2'

כ- 240 בדיחות

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי

של 10 ₪ בלבד

להזמנות חייגו:
058-32-34-941

משלוחים חינם
בירושלים בלבד
אזורים מסוימים.

מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

(4) עם הארץ מופלג שהיה שרוי באבלות התלבט בקושיה חריפה "ידוע לי שבימי אבלות אסור לי לפתוח בית מסחרי, כמו כן ידוע לי שבשבת אין נוהגים אבלות שבפרהסייה כיצד איפוא מתיישבים הדברים האלה יחד? הרי כשאני סוגר את חנותי בשבת הרי זה אבלות שבפרהסייה?....."

(5) בחור אחד החליט לנסות משהו חדש ונכנס למסעדת קניבלים. כשהתיישב בכסא, המלצר ניגש אליו ושאל אותו: "סלח לי איך קוראים לך?" התעניין הבחור: "אתה לא אמור לשאול מה שמי, אתה אמור להציע לי לאכול!" השיב לו המלצר: "בדרך כלל זה נכון, אבל המקרה שלך - אני חייב לכתוב את השמות של כל המנות שלנו....."

(6) שיכור אחד מתקשר למוקד רפואי. שלום נא לשלוח לי אמבולנס לכתובת הצדיקים 68 דחוף כי חבר שלי בלע 'חולץ פקקים' לאחר מספר דקות הוא שוב מתקשר: "שלום לא לשלוח את האמבולנס כי מצאתי חולץ פקקים אחר....."

חדש! חדש! חדש!

ניתן לקנות את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2'.

אלעד: ר' חיים אחרק. רחוב: ר' יוסי בן-קסמא 5. פלאפון: 0527133917. לתאם מראש.

בית שמש: ר' אהוד גוזלן. רחוב: ריב"ל 56. פלאפון: 0548426869 לתאם מראש.

ירושלים: ברמות פולין: רחוב: ועד ארבעה ארצות 82 קומה 2 דירה 25.

מרכז העיר: רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב {ליד דואר ישראל}.

דרושים: נציגים שימכרו את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2'

בביתם ברחבי הארץ לפרטים 058-32-34-941 ת.ל.

(אפשרות הכנסה של 2 ₪ לכל חוברת).

העלון בהסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

השכרת אופניים חשמליים ורגילות.
קורקינט חשמלי.

אצלינו יש גם תיקונים,

ומכירת חלקי אופניים חשמליים + רגילים.

0548-520-351

0527-625-454

הקלדות

במחירים מוזלים

058-3234-941

הטשולנ'ט הביתי

בכל ליל שישי מתקיימת
מכירה של הטשולנ'ט הביתי
בר"ח שלמה מוסאיוף בי-ם
מהשעה: 20:00 בערב

מנת טשולנ'ט 22 ₪.

0548-437-050

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל.
כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

מנויים יקרים:

העלון החודשי המופץ
ב-33 יהיה עד להודעה
חדשה רק במייל
אתכם הסליחה.
בברכה: מערכת העלון

נמאס לכם לחפש כל שבוע את העלון 'לא נפסיק את השמחה' בבית הכנסת?

חדש! ניתן לקבל את העלון עד הבית

(עלות המשלוח בלבד)

לפרטים נוספים חייגו ל- 058-323-4941.

בירושלים בלבד אזורים מסוימים.

תורת ה' תמימה משיבת נפש

דווקא בזמנים טרופים אלו, נאחזים בתורה
ושואבים ממנה שלווח נפש אמיתית!

יהודי יקר! הצטרף עוד היום
לרבבות לומדי הדרך היומי

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת יח' סיון התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:23	20:14	21:10
19:20	20:12	21:07
19:23	20:15	21:011
19:20	20:12	21:06

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ"י 050-4194600

האהבה
מביאה
לאחזות,
והאחדות
היא
עוצמה
גדולה
מאד.

מו"ר הרב מרדכי אליהו זצ"ל היה מתפלל בכל בוקר עם הנץ החמה. גם אם הרב היה חוזר לביתו בשתיים אחר הצות הוא היה מגיע לתפילה עם הנץ החמה. לשם ביטחון שיקום, למרות שהיה ישן מאוחר, היה בא באופן קבוע שלום כהן להעיר את הרב כל בקר לתפילה, ומסיע אותו עם אוטו שהרב לעולם **לא הסכים** להחליף אפילו אם מישוהו היה בא עם אוטו פאר אחר.

הרב גם היה מקפיד לקום כל בוקר לסליחות בכל חודש אלול ובעשרת ימי תשובה. ובחודש זה היה הרב מסתובב ברחי הארץ לשיחות ולהתעוררות, ופעמים רבות היה הרב מגיע לביתו **בשעות מאוחרות**, ובכל זאת לא הסכים לוותר אפילו פעם אחת על סליחות. גם בשאר המצוות היה הרב זריז. היה רגיל על לשונו לומר מה שמע מפיו הרב **יהודה צדקה** זצ"ל: "זריזות - חצי מזל".

את הנרות של השבת היה מכין לאישתו כבר בשעות הבוקר. והפלא היה שנרות אלו, שהשקיעו בהם כ"כ הרבה אהבה, היו לפעמים דולקות כמו הנרות של ביהמ"ק, כמעט עד **צאת שבת**. ואלו היו צלוחיות רגילות ופתילות רגילות והכל רגיל, רק האהבה אחרת.

מה המים משיבים נפשו של אדם כך התורה משיבה נפשו של אדם

עד כמה הייתה יראת החטא על פניו של רבנו רבי **משה לוי** זצל, מספר הרב ירון בטשי, ראינו פעם בשיעור ביום שישי בחולון. רבנו הגיע עם ספריו **"מנוחת אהבה"** וחלקם לכל מי ששילם דמי קדימה ועמד והתחנן בפני כל מי ששילם משהו, שלא יתבייש, יגש ויקח ארת הספרים, שהרי אם לא יבוא - יעבור רבנו חלילה על **איסור גזל** והאריך הרבה בשיעור על חומרת איסור זה, שפעמים רבות נכשלים בו מבלי משים.

כשהאיש תמיד בשמחה אף שתבוא עליו מחלה ח"ו **בשמחתו** יבטלנה אבל מי שיש לו עצבון לא יכול לישא את: **זאת רווח איש** יכלכל בזולתו ורווח נכאה בוי ישאנה

כל כך הרבה מהאושר שלנו תלוי באופן בו אנו בוחרים להסתכל על העולם.

מה גדול עיוון פלוהק
אצל הנמשכים אחר החומר

בהיות רבנו **יוסף חיים** זצ"ל בן 4 שנה בלבד, כשבחן אותו אביו על פרשת השבוע, בעניין אדם הראשון שהתחבא בגן עדן, ושאל אותו הקב"ה 'איכה?' שאל אותו אביו: **איך יכול להיות** שהקב"ה שואל אותו היכן הוא, הרי כתיב: "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'", ובדואי הכל גלוי לפניו יתברך. השיב לו רבינו, כך אמר לו הקב"ה: איכה **אני יודע כל** הנסתרות, מה יש לך לברוח מפני...

עלינו להכיר במליוני החסדים והניסים ש-ה' גמל לנו. הוא שעזר לנו להתקרב אליו, להכיר את **הוראות רצונו**. יהודות על החסדים הגשמיים - בריאות, גשוג, הצלחה. תמורת כל אלה נרבה לו **שירות ותשבחות**, ברכות והודיות, כי אין טעם ונימוס לבקש דבר בטרם הודינו על מה שכבר קיבלנו.

נקודה למחשבה

'את הצוואה **הראשונה** תפתחו מיד אחרי מותי, עוד לפני הקבורה', ואת הצוואה **השנייה** תפתחו רק שלושים יום אחרי מותי. הם ניגשו לכספת הגדולה שבקיר, הם פתחו אותה ביחד וגילו את שתי המעטפות. הם פתחו את המעטפה הראשונה. הבכור שבהם התחיל להקריא בהתרגשות: 'בניי ובנותיי. כשאתם קוראים את השורות האלו אני בודאי כבר לא אתכם'. פרץ של בכי נשמע בחדר, 'חייתי לצדכם חיים יפים ומלאי תוכן. השתדלתי להנך אתכם להיות טובים וישרים, ללכת בדרך התורה והמצוות, וזכיתי לראות את כולכם פורחים. אני בטוח שתמלאו את **נקשתי האחרונה**'. הבכור עצר את קריאתו, מכין את עצמו לקראת המשפט הבא, לא בטוח שהוא קורא נכון, אבל כולם מסביב האיצו בו. הוא כחכה בגרונו והמשיך: 'אבקש שתקברו אותי עם **גרבי השבת הלבנת שלי!**' כולם היו בהלם. 'גרביים?! בקבר?!' הם היו בטוחים שמהו קרה לו לוקן שלהם רגעים לפני מותו. הם פנו לחברא קדישא המטפלת בכל עניני ההלוויה והקבורה נתנו להם את גרבי השבת הלבנים וביקשו שילבישו למת את הגרביים לפני הקבורה. אנשי החברה קדישא סירבו. 'זה בניגוד למסורת. זה נוגד את **ההלכה היהודית**. לא נוכל לקבור אותו עם גרביים'. הם ניסו לשכנע אותם. הם אפילו רמזו שהם מוכנים לממן את בניית בית ההלוויות החדש אם יסכימו אבל נתקלו בסירוב מוחלט. **הזקן נקבר בלי גרביים**.

שלושים יום אחר כך. שוב התאספו כולם בחדרו של הזקן. הם פתחו את הכספת הוציאו את הצוואה השנייה. הבן הבכור אחז בה בידיים רועדות והתחיל להקריא: 'בניי ובנותיי האהובים. אני יודע. כן, אני יודע שלא עשיתם את מה שביקשתי. **אני יודע שקברתם אותי יחף**. אני יודע שלא נתנו לכם לקבור אותי עם גרבי השבת שלי. לא, אני לא כועס. אני גם לא יכול לבעוס מהמקום שבו אני נמצא כעת. לא ביקשתי את זה בשבילי. רציתי את זה בשבילכם. רציתי ללמד אתכם משהו חשוב.' הם הביטו זה בזה, מבינים פתאום שהזקן לא היה כל כך סניילי. 'רציתי להראות לכם. שכן אדם יכול להיות עשיר מופלא. יכולים להיות לו מיליארד דולר בבנק. אבל לקבר הוא **לא יכול לקחת** אפילו לא זוג גרביים. פשוט כלום!' את הדברים הטובים שעשיתי בחיים, אותם אני לוקח איתי. שום דבר אחר!' מומלץ לקרוא שוב פעם....

אתה עוד לא חושב על המוות. בטח שלא. מה פתאום שתחשוב על המוות? אתה לא מהסוג שמתים. אבל אתה בודאי חושב על החיים. יש לך תוכניות גדולות על החיים. אתה רוצה להצליח. זה נפלא. זה מצוי. אבל רק תזכור **מה אתה לוקח איתך בסופו של דבר**. (העורך)

"ראה שובב ושיים על לבך" לא נאמר ראה רשע וכדומה אלא **ראה שובב**, כי הסיבה לכשלונו האדם ולאי הצלחתו נובעת משובבות מחיי פרא ללא שימת לב על דרכיו. והטעם לחוסר התבוננות הוא שאינו יודע כלל עד היכן הדברים מגיעים, ואינו מבין כלל שאלת החיים דהיינו אם יזכה לחיות חיי נצח נצחים או רחמ"ל יעשה לפגור מות תלויים בהתבוננות ו**בשימת לב**. ובעניו נראה שהכל קל כאכילת כעד וכדומה ולכן אינו מתבונן להבין ולהפיק מכך דרכי שמים ולידע היאך חובתו בעולמו.

זה אלי ואנוהו - ציצית נאה - היו אומרים על הרה"ג **יהודה לייב ויימן** זצ"ל, שבכל פעם שהיה קונה חליפה חדשה היה גם קונה טלית חדשה. אנחנו נוהגים לא להחליף את הטלית שרגיל להתפלל בה יום יום, וכדלקמן.

הטלית של ה"ז - ומסופר על בעל ה**טורי זהב** שטליתו היתה מלאה קרעים, ובאו ואמרו לו שיחליף אותה בחדשה משום "זה קלי ואנוהו". אמר להם בעל ה"ז: לאחר מאה ועשרים שנה יכסו אותי בטלית זו והיא **תעיד עלי** בשמים על כל התפילות שהתפללתי עמה - וזה טוב לט"ז.

אבל סתם אדם, אם טליתו אינה נקיה, יכבסה בביתו או ישלח אותה למכסה משום "זה קלי ואנוהו", וכדברי הגמרא בשבת (דף קל"ג ע"ב): "זה אלי ואנוהו **התנאה לפניו במצות** עשה לפניו סוכה נאה, ולולב נאה, ושופר נאה, ציצית נאה, ספר תורה נאה וכתוב בו לשמו בדיו נאה, בקולמוס נאה."

בספר "הפנץ חיים על התורה" מובא משל **שהחפץ חיים** זצ"ל היה רגיל לאומרו, כדי להמחיש ער כמה גדול החיוב לשמור אפילו דיבור אחר היוצא מפיו של האדם: אדם נכנס לבית חרושת גדול ומצא שם מאתיים ארבעים ושמונה מכונות העומדות בתוך אולם ענקי אחר. כאשר היטיב האיש להתבונן ראה מכונה ולמבקרים אין לגשת אליה אלא על פי רשיון מיוחד. לאחר ששאל האורח לפרש הדבר, הוסבר לו כי למכונה זו תפקיד מיוחד: היא **מפעילה** את כל שאר המכונות. אם תארע בה תקלה, ואפילו קטנה ביותר, תופרע מלאכת כל שאר המכונות ובית החרושת יושבת ממלאכתו. מאתיים ארבעים ושמונה המכונות הינן משל לרמ"ח מצוות עשה שהזוהרנו בהן.

המכונה שעליה יש לשמור ביותר, היא **כח הדיבור** שהוטבע באדם. מוות וחיים ביר השלון, ועל כן צריך האיש החפץ חיים לשמור לשונו מרע. וזהו איפוא המתנה הגדולה ביותר שנתן הבורא לאדם וחובתו היא להשגיח עליה כעל בבת עינו **ולשמור היטב** פתחי פיו.

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

"דבר אל אהרן ואמר אליו בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (במדבר יב, א).

שנו רבותינו (ראה במדבר רבה טו, ו, ובפירושו רש"י) למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים (השנויה בפרשה הקודמת, פרשת נשא), לפי שכשראה אהרן הנוכח הנשיאים הלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות.

הנרות הם רמז לנשמות, יר' ה' נשמת אדם (משלי כ, כז), אהרון היה מדליק ו"מטיב" את הנשמות, מטיב את מעשיהם והופכם מרע לטוב, ונשמות אני עשיתי (ישעיה נז, טז). אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה (אבות פ"א מ"ב).

אהרון הכהן היה רואה ברוח קדשו את כל עוונות האדם ואיזו עבירה עבר איש פלוני בשעה פלונית, אך כשהיה פוגש באותו אדם לא היה מזכיר לו מאימה מחטאו אלא מקרבו ומחבבו, ומציע לו ללמוד ביחד כמה דקות בכל יום.

מיד אותו אדם היה מפשפש במעשיו וחוזר בתשובה שלימה באומרו בליבו, "אהרון הכהן, גדול ישראל רוצה ללמוד איתך? אוי ואבוי, הלא פשעי וחטאי אני אדע, לו ירחיקו בהם שכני אזי ירחקו ממני (מתוך פיוט "אלקי אל תדינני" ליום ראשון של ר"ה, יעזי' בפלא יועץ אות ע' ערך ענוה ד"ה וחיוב אדם לומר), מוכרח אני לשוב ממעשי הרעים".

כך זכה אהרון הכהן להחזיר נשמות אבודות רבות אל אביהם שבשמים, אל כור מחצבתם, וזאת מפני שלא הסתכל על הגוף הנגוף המלוכלך בעוונות אלא התבונן בנשמה הקדושה החצובה מתחת כסא הכבוד הטמונה בכל יהודי, איזהו חכם הרואה את הנולד (תמיד לב ע"א), אהרון הכהן ראה מזה יכול לעצת מאותה נשמה קדושה, ולכן העלים עינו מעוונותיו של אותו אדם וקרבו בעבותות אהבה.

יהי רצון שנוכה לקרב את כל אחינו בית ישראל לאבינו שבשמים ונראה בקרוב בישועת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

קמץ התחתן עם גרושה, למחרת הוא אורז לו מזוודה. "מה אתה עושה" שואלת אישתו. "אני הולך לירח דבש" הוא עונה לה. "ומה איתך?" "את כבר היית..."

***
כיצד אישה הופכת גבר למיליונר?
תשובה: מתחתנת איתו כשהוא **מיליארד**

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

לא לדלג על הקורבנות

כיוון **שהתפלה** היא כנגד הקרבנות לכן ראוי שנזכיר בה **ענין הקרבנות**. בקטע זה אנו אומרים את סדר הקרבנות שהיו מקריבים בבוקר בבית המקדש

ומלבד זאת גם את כל כלי הקרבנות האחרים שהיו מקריבים **כיצד ואיך** עשו זאת. קרבן קבוע היה מוקרב בבקר ובצהרים בזמן תפלת מנחה ולכן גם בשחרית וגם במנחה יש לנו קטע הנקרא קורבנות.

את ספרו הראשון בשם "דבר אליעזר", הוציא הרב **אליעזר ולדנברג** זצ"ל כבר בגיל 19 בשנת תרצ"ד עוד לפני השואה - את הספר חיבר בהיותו בחור בישיבת חברון והוא קיבל הסכמות מכל הגדולים של התקופה,

כמו הרב **איסר זלמן מליצר** - בעל ה"אבן האול", בעל "החבל יעקב" צוק"ל, וראש ישיבת חברון הרב **יחזקאל סרנא**, שבדיבריהם מפליגים בתארים על העילוי הצעיר שהתנכר מנעוריו וכבר הוציא ספר מהדהד.

כאשר כולם כאחד מלאי התפעלות **מהנחור הצעיר** השוחה בשני התלמודים, בבבלי וירושלמי, מלא וגדוש בגפ"ת, ראשונים ואחרונים.

רבי יהודה אמר בשם רב, "אדם שישמור ויקיים את השבת, משאלות ליבו יתגשמו". הוא לומד זאת מדבריו של **דוד המלך** ע"ה, שאמר "והתענג על השם, ויתן לך משאלות ליבך" (תהלים לו, ד). ה"עין יעקב" מסביר שההגדרה ל"והתענג" היא יום השבת אותה נתן לנו השם.

אישה גויה והבן שלה המגמגם עולים לקומה 15 והמעלית מקולקלת. אין ברירה עולים ברגל. כשהם עולים הוא אומר לה "א... א... א... א... א... א... תפסיק להפריע!" בסוף הם מגיעים לקומה 15 והוא שוב אומר, "א... א... א... א... א... א...". שואלת "ש... ש... ש... ש... ש... ש...". המפתחות - "למה לא אמרת?" "א... אבל כל הדרך א... אני אומר לך" - "טוב בוא נרד". יורדים כל הדרך למטה והוא עוד הפעם אומר, "א... א... א... א... א... א...". תפסיק להפריע" - "אבל א... א... א... א... א... א...". מגיעים למטה "א... א... א... א... א... א...". "מה אתה רוצה?" - "ט... סתם **צחקתי איתך**..."

לחם משנה - רבי **אברהם די בואן** נולד בתורכיה בשנת 1545. שימש ברבנות בסלוניקי, והיה תלמידו של רבי **שמואל די מדינה** (הרשד"ם). הספר עומד על מקורותיו של הרמב"ם, ומיישב סתירות בינו לבין התלמוד. בהלכות תפילה יא:טו הוא כותב: "היום, ד' לאדר שנת השל"ה, הגיע לידי פירוש הרב הגדול מוהרי"ק ז"ל (ר"י קארן) על רבנו ז"ל, וראיתי שיש בו הרבה דברים אשר **עיינתי והקשיתי** בהלכות שכתבתי עד עתה. ומכאן והלאה לא אכתוב אלא הדבר המחודש אשר לי."

להצלחת ורפואת הדסה צביה בת אביגיל זיווג והצלחה רפאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אבישלום בן אורה

כתוב בספר "אור יחזקאל" על דברים אלו - והערה זו נוראה למבין, כי אף שבשט לוי גדולים היו משאר השבטים עד שנמנו לבדם ולא נכללו בתוך מנין כל ישראל, וכדאיתא בהו"ל **שליטנו של מלך** נמנה נפרד, מכל מקום כיון שבשיעבוד מצרים לא היו, לא חלה עליהם **ברכת הדיבור**. ודבר זה מלמדנו שכאשר האדם זוכה בכבוד ובעשירות מפסיד עבור זה, ורק בעת של סבל צער ויסודים יקבל שכר עבור היסורים שקיבל...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוהנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אליעזר בן רגינה, אמרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סגן, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתניא **מן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

ממשיכים
להתחדש בשבילכם

מדבקות בחיתוך צורני

התחדשנו במכונה חדישה ומשוכללת
להדפסת מדבקות בחיתוך צורני עד גודל A3
וזה כמובן בנוסף למחיר, האיכות והשירות
שאתם רגילים לקבל בגרפומט

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה

רח' אהלי יוסף 5 (פינת בר אילן), ירושלים
g5337722@gmail.com **02-5337722**
 שעות פתיחה: ימים ראשון עד חמישי 10:00-19:00, ימי שישי וערבי חג 10:00-12:00